Fredrik Backman

UN BĂRBAT PE NUME OVE

virtual-project.eu

FREDRIK BACKMAN

UN BĂRBAT PE NUME OVE

Original: En man som heter Ove
[A Man Called Ove] (2012)

Traducere din limba suedeză de:
ANDREEA CALEMAN

virtual-project.eu

EDITURA ART

2017

1.

UN BĂRBAT PE NUME OVE CUMPĂRĂ UN CALCULATOR CARE NU E CALCULATOR

Ove are cincizeci și nouă de ani. Conduce un Saab. E genul de om care, dacă nu te place, te-arată cu degetul, uite-așa, de parc-ai fi vreun hoț. Da, arătătorul lui Ove e ca lanterna polițistului la rondul de noapte. Ove e într-un magazin dintr-acelea în care oamenii care conduc mașini japoneze intră să-și cumpere cabluri albe. Îl studiază îndelung pe vânzător, înainte să-i fluture pe dinaintea ochilor o cutie de carton de mărime medie.

— Hm, ăsta-i un aiped din ăla? vrea Ove să știe. Vânzătorul, un tânăr cu un indice de masă corporală minuscul, pare încurcat. Și e limpede că încearcă din răsputeri să se abțină să nu-i smulgă cutia lui Ove din mâini.

— Da, exact. Un iPad. Dar v-aș ruga să nu mai scuturați cutia…

Ove se uită la cutie de parcă ar fi fost cât se poate de suspectă. De parcă ambalajul ar fi condus o Vespa, ar fi purtat pantaloni de trening, i s-ar fi adresat lui Ove cu „amice” și ar fi încercat să-i vândă un ceas.

— Aha. Și carevasăzică-i un calculator, da?

Vânzătorul încuviințează. Apoi devine nesigur și dă repede din cap că nu:

— Ăăă… Nu, ăăă… adică e un iPad. Unii îi zic „tabletă”, alții îi zic „placă de surf”… Se poate spune că-i mai multe lucruri…

Ove se uită la vânzător de parcă ar fi vorbit în păsărească:

— Aha…

Vânzătorul încuviințează din nou, șovăielnic:

— Da…

Ove agită din nou cutia din carton:

— Și, zici că-i bună chestia asta?

Vânzătorul se scarpină în cap încurcat:

— Da. Adică… ăăă, ce vreți să spuneți?

Ove oftează și repetă rar, articulând cuvintele de parcă adevărata problemă în discuția asta ar fi fost că vânzătorul era oleacă tare de urechi:

— E. BUNĂ. CHESTIA. ASTA? E bun calculatoru’ ăsta?

Vânzătorul își scarpină bărbia:

— Păi… da, e foarte bun… ăăă, da’ depinde ce fel de computer vă trebuie.

Ove îi aruncă o privire cruntă:

— Un calculator îmi trebuie. Un calculator ca toate calculatoarele.

Preț de-o clipă se lasă tăcerea între cei doi. Apoi vânzătorul își drege vocea:

— Da, bine, doar că ăsta nu-i un computer obișnuit. Poate că ați dori mai degrabă un…

Vânzătorul amuțește, căutând un cuvânt pe care bărbatul din fața sa l-ar putea înțelege. Își drege din nou vocea și continuă:

— … un laptop?

Ove dă frenetic din cap că nu și se apleacă amenințător peste tejghea:

— Nu, fir-ar să FIE! Vreau un calculator.

Vânzătorul dă din cap înțelegător:

— Laptopul e un calculator.

Ove îl țintuiește ofensat cu privirea și își înfige demonstrativ arătătorul-lanternă-de-polițist în tejghea:

— Știu!

Vânzătorul dă din nou din cap:

— OK…

Din nou tăcere, asemănătoare celei dintre doi adversari care, ajunși la locul duelului, constată brusc că și-au uitat pistoalele acasă. Ove se uită îndelung la cutie, de parcă se așteaptă ca ambalajul să-i facă vreo mărturisire.

— Pe unde se scoate tastatura? mormăie el. Vânzătorul își freacă palmele de marginea tejghelei și își mută stânjenit greutatea de pe un picior pe celălalt, așa cum fac de obicei angajații magazinelor când își dau seama că discuția va dura mult mai mult decât speraseră ei la început.

— Ăăă, păi n-are tastatură.

Ove ridică din sprâncene:

— Aha. Adică trebuie cumpărată separat sau ce? Și pe-al NAIBII de mulți bani, pesemne!

Vânzătorul își freacă din nou palmele și explică șovăind:

— Nu… adică… deci, computerul ăsta nu-i cu tastatură. Toate comenzile le faceți direct pe ecran.

Ove clatină obosit din cap, de parcă l-ar fi văzut pe vânzător lingând vitrina unui stand de înghețată:

— Bine, da’ îmi trebuie tastatură, nu pricepi?

Vânzătorul oftează adânc, de parcă ar fi numărat cel puțin până la zece înainte să tragă aer în piept:

— OK. Înțeleg. Atunci vă recomand să cumpărați altceva. Un MacBook, de pildă.

Expresia de pe fața lui Ove nu-i deloc a unuia tocmai convins:

— Un mecbuc?

Vânzătorul încuviințează plin de speranță, de parcă tocmai ar fi reușit să ducă negocierile la bun sfârșit:

— Da.

Ove își încrețește gânditor fruntea:

— Ăsta-i unu' din ăla electronic de citit, de care vorbește toată lumea?

— Nu. Un MacBook e un… laptop. Cu tastatură.

— Aha, pufnește Ove imediat.

Vânzătorul încuviințează. Își freacă din nou palmele de tejghea:

— Da.

Ove se uită de jur împrejur. Scutură din nou cutia ușor:

— Și zici că-s bune?

Vânzătorul își afundă privirea în tejghea, părând că încearcă din răsputeri să nu-și sfâșie singur fața. Apoi deodată se însenină și un zâmbet i se lărgește pe chip:

— Știți ceva? Stați să văd dacă a terminat colegul cu clientul lui și v-arată el cum funcționează.

Ove se uită la ceas, apoi încuviințează morocănos:

— Haide odată! Că mai am și altele pe cap, nu pot să stau aici s-aștept toată ziua!

Vânzătorul dă frenetic din cap, dispare după tejghea și se întoarce în câteva clipe cu colegul. Omul pare foarte bucuros să ajute, se vede că n-a lucrat prea mult în branșă.

— Bună ziua! Cu ce vă pot fi de folos?

Ove își înfige arătătorul-lanternă-de-polițist în tejghea:

— Îmi trebuie un calculator.

Colegul nu mai pare la fel de bucuros. Se uită la celălalt vânzător cu o privire care dă de înțeles că o să-l facă să plătească pentru asta.

— Oook. Un „calculator" ziceți… Atunci să-ncepem aici, la raftul cu portabile, spune vânzătorul, pe un ton deloc entuziast, întorcându-se spre Ove.

Ove îl fulgeră cu privirea:

— Pfff! Știu și eu ce-i aia „leptop", fir-ar să fie! Nu trebuie să-i zici „portabil".

Omul încuviințează înțelegător. În spatele lui, primul vânzător îi șoptește „io nu mai pot, mă duc în pauza de prânz".

— Prânz, da, numai la mâncare vă stă mintea, pufnește Ove.

— Poftim? întreabă derutat colegul și se întoarce.

— P-R-Â-N-Z! Silabisește Ove.

2.

(CU TREI SĂPTĂMÂNI ÎNAINTE)
UN BĂRBAT PE NUME OVE
FACE INSPECȚIE ÎN CARTIER

Era șase fără cinci dimineața când Ove și pisica s-au întâlnit pentru întâia oară. Pisica nu l-a plăcut pe Ove deloc, de la bun început, iar sentimentul a fost reciproc.

Ove se trezise cu zece minute mai devreme, ca de obicei. Nu putea nicicum să-i înțeleagă pe oamenii care se trezeau târziu și dădeau vina pe ceas, că „n-a sunat". Ove nu avusese în viața lui ceas cu deșteptător. La șase fără un sfert se trezea și se ridica din pat.

Pusese de cafea, exact aceeași cantitate pe care el și nevastă-sa obișnuiau să o bea în fiecare zi, în cei aproape patruzeci de ani în care locuiseră în cartier. O măsură de cafea la o ceașcă de apă și încă una pentru cafetieră. Nici mai mult, nici mai puțin. În ziua de azi nu mai știe nimeni cum se face cafeaua ca la carte. Și nici să scrie de mână nu mai știe lumea. Că acum totul se face cu calculatorul și espressor-ul. „Ce-o să se aleagă de-o societate în care oamenii nici să facă o cafea sau să scrie nu mai știu? Ce?", se întreba Ove adesea.

În timp ce cafeaua ca la carte fierbea, Ove își pusese pantalonii și geaca bleumarin, își luase saboții de lemn, își băgase mâinile în buzunar, așa cum fac, de obicei oamenii de vârstă mijlocie care se așteaptă ca netrebnica de lume să îi dezamăgească. Apoi plecase în inspecție prin cartier. Ca în fiecare dimineață.

Când Ove ieșise afară, casele erau cufundate în tăcere și întuneric. Cum era și de așteptat… În cartierul ăsta nu catadicsea nimeni să se scoale mai devreme decât era nevoie, Ove o știa prea bine. Că nu mai locuiau acolo decât liber-profesioniști și tot felul de alți dubioși.

Pisica aștepta, cu un aer nonșalant, pe mijlocul aleii dintre case. Mă rog, vorba vine „pisica". Avea doar jumătate de coadă și un singur ochi. Ici și colo îi lipseau petice de blană, ca și cum o jumulise careva. Nu prea se putea numi „pisică" jigărita aia, și-a zis Ove.

A făcut câțiva pași apăsați spre ea. Pisica s-a ridicat. Ove s-a oprit. S-au măsurat din ochi, ca doi potențiali scandalagii într-un birt de țară seara târziu. Ove s-a gândit să arunce cu un sabot în ea. Pisica părea că înjură că nu și-a adus și ea saboții, să contraatace.

— Zât! a strigat Ove, atât de brusc că pisica a tresărit și a făcut un salt înapoi.

Animalul a măsurat din ochi bărbatul de cincizeci și nouă de ani și saboții lui de lemn. Apoi le-a întors spatele și a luat-o la fugă. Ove putea să jure că pisica își rotise exasperată ochii în cap, înainte să o întindă.

„Lighioana!” și-a zis și s-a uitat la ceas. Șase fără două minute. Mai bine se punea pe treabă, doar nu putea să lase o jigărită de mâță să-i întârzie inspecția. Frumos i-ar ședea?

Așa că a început să mărșăluiască spre parcare, pe aleea dintre șirurile de case, ca în fiecare dimineață. S-a oprit lângă panoul indicator care informa că traficul în zona rezidențială este interzis. A tras un șut zdravăn stâlpului. Nu că ar fi fost strâmb sau altceva, dar nu strică să verifici. Iar Ove e genul de om care verifică starea lucrurilor dându-le un șut.

Ajuns în parcare, s-a plimbat înainte și înapoi de-a lungul tuturor garajelor și a controlat dacă fusese vreo spargere în timpul nopții sau dacă nu cumva vreo bandă de vandali dăduse foc vreunuia. Nu că s-ar fi întâmplat vreodată așa ceva la ei în cartier. Dar Ove nu sărise peste nicio inspecție vreodată. A smucit de trei ori ușa propriului garaj, unde stătea parcat Saab-ul. Exact ca în fiecare dimineață.

Pe urmă a dat o tură prin parcarea pentru vizitatori, unde staționarea era permisă preț de maxim douăzeci și patru de ore, și a notat cu mare băgare de seamă toate numerele de înmatriculare într-un carnețel, pe care îl ținea în buzunarul gecii. Apoi a comparat numerele cu cele notate în ziua anterioară. În rarele ocazii în care același număr apărea în ziua următoare, Ove mergea acasă, suna la Poliție, la Direcția Înmatriculări Auto, și cerea datele de identificare ale proprietarului mașinii, apoi suna la respectiva persoană ca să o informeze că e un dobitoc afurisit care nu știe să citească indicatoare. Nu că i-ar fi păsat lui Ove a cui era mașina din parcarea pentru vizitatori. Firește că nu. Era o chestiune de principiu. Dacă panoul spunea „24 de ore”, atunci 24 de ore trebuiau să fie. Cum ar fi dacă toată lumea și-ar lăsa mașina unde poftește toată ziua? Haos ar fi, asta e limpede. Mașini parcate alandala peste tot.

În ziua aceea, însă, nu era nicio mașină parcată neregulamentar, așa că Ove și-a continuat inspecția. Următoarea oprire – încăperea pentru sortat gunoiul. Nu c-ar fi fost responsabilitatea lui. Se opusese vehement de la bun început prostiei ăsteia cu sortarea și reciclarea gunoiului, pe care o introduseseră alde ăia cu jeepuri, nou-mutați în cartier. Dar, dacă tot stabiliseră că reciclează, cineva trebuia să se asigure că toată lumea se ține de treabă. Nu că l-ar fi pus cineva pe Ove să facă asta, dar, dacă n-ar fi oameni ca el, plini

de inițiativă, ar fi debandadă. Ove o știa prea bine. Ar fi zăcut gunoaie peste tot.

A tras un picior pubelelor. Înjurând, a scos un borcan din containerul pentru sticlă, i-a deșurubat capacul metalic, mormăind ceva despre „netrebnici", l-a aruncat înapoi în container și a dat drumul capacului în pubela pentru reciclat metal. Când Ove era președintele asociației de locatari, se zbătuse să-i convingă pe proprietari că trebuie să instaleze camere de supraveghere, ca să se asigure că toată lumea sortează gunoiul „în mod adecvat". Spre iritarea lui, propunerea fusese respinsă, căci mulți spuseseră că nu se simt „confortabil" cu ideea și că era prea complicat să arhiveze atâtea casete video. Asta în ciuda faptului că Ove repetase indignat de nenumărate ori că, „dacă nu umbli cu banii în trei pungi, n-ai de ce să te temi de adevăr".

Doi ani mai târziu, după ce îl dăduseră jos din funcție (mișcare pe care Ove o numea, de atunci, „lovitura de stat"), problema camerelor fusese ridicată din nou. Noua conducere le explicase locatarilor, într-o scrisoare elegant formulată, că existau „camere de luat vederi de ultimă generație, cu senzori de mișcare, capabile să transmită imagini prin intermediul internetului". Cu ajutorul unei astfel de camere ar fi putut supraveghea nu doar încăperea pentru sortat gunoiul, ci și parcarea, astfel încât să „preîntâmpine vandalizările și spargerile". În plus, înregistrările se ștergeau automat după douăzeci și patru de ore, astfel încât „intimitatea și integritatea locatarilor nu vor avea de suferit". Era nevoie de votul unanim al locatarilor pentru a instala acele camere. Un singur membru al asociației a votat împotrivă.

Ove nu avea încredere în „Inter*net*". Îl scria cu „i" mare și îl pronunța cu accent pe *-net,* deși nevastă-sa îl bătea mereu la cap că accentul trebuie să cadă pe *inter-*. Ei bine, conducerea asociației de locatari și-a dat repede seama că Ove avea să lase Inter*netul* ăsta să-l urmărească la gunoi când o face plopul mere! Așa că, până la urmă, camerele nu fuseseră instalate. „Mai bine!" își zisese Ove. Mai bine să se facă inspecția zilnică. Să vadă cine ce făcea și să controleze un pic. Era la mintea cocoșului.

După ce a inspectat încăperea pentru sortat gunoiul, a încuiat ușa și a zgâlțâit-o de trei ori, să se asigure că e bine încuiată. Apoi s-a întors și a dat cu ochii de o bicicletă sprijinită de zid, lângă garajul pentru biciclete. Chiar sub panoul pe care scria mare și clar „PARCAREA BICICLETELOR INTERZISĂ". Lângă bicicletă, vreun vecin supărat lipise pe zid un bilet pe care scria: „Aici nu-i parcare de biciclete! Învață să citești!" Ove a mormăit ceva despre

„idioți”, a descuiat ușa garajului, a ridicat bicicleta și a pus-o frumos laolaltă cu celelalte. A încuiat ușa și a verificat dacă e încuiată, smucind de trei ori mânerul.

A rupt apoi biletul supărat de pe zid. Mai că-i venea să trimită o moțiune la asociația de locatari, să ceară să se pună un panou cu „AFIȘAJUL INTERZIS” pe zidul garajului. Lumea avea impresia, de bună seamă, că poate să lase bilete pe unde se nimerea, dar zidul ăsta nu era vreun afurisit de panou de afișaj, fir-ar să fie!

Apoi Ove a luat-o pe aleea dintre case. S-a oprit în dreptul casei sale, s-a aplecat spre plăcile de pavaj și a adulmecat bine crăpăturile dintre plăci. Pipi. Mirosea a pipi. Constatând asta, a intrat în casă, a încuiat ușa și și-a băut cafeaua.

Când a terminat, a sunat și și-a anulat abonamentul pentru telefon și cel la ziar. A reparat bateria din baia mică. A pus șuruburi noi la mânerul ușii ce dădea din bucătărie în grădină. A uns cu ulei blatul chiuvetei din bucătărie. A reordonat cutiile din pod. Și-a sortat uneltele și a mutat cauciucurile de iarnă ale Saab-ului în altă parte.

Și acum stă, pur și simplu.

Viața n-ar fi trebuit să ia întorsătura asta. Atâta tot.

•

E marți, patru după-amiaza, în noiembrie, și Ove a stins toate becurile din casă. A închis și caloriferele și cafetiera. A uns blatul chiuvetei, deși măgarii de la IKEA zic că hiaturile lor nu trebuie unse. În casa asta hiaturile se ung o dată la jumătate de an, fie că-i nevoie, fie că nu. Indiferent ce zice o puștoaică boită ca la circ, cu un tricou din pichet galben, de la raionul „Autoservire”.

Se duce în sufrageria casei cu etaj și jumătate de pod și se uită pe fereastră. Filfizonul de vreo patruzeci de ani, cu barbișon, de peste drum, trece în pas de jogging. Parcă Anders îi zice. Mutat de curând, din câte știe Ove, nu mai mult de patru, cinci ani. Dar uite c-a reușit deja să se strecoare în comitetul de conducere al asociației, șarpele! Și-acum i se pare că toată strada-i a lui. Cică se mutase acolo după divorț și dăduse o grămadă de bani pe casa aia, mult peste valoarea pieței. Tipic! Împielițați din ăștia vin din senin și cresc prețul caselor, de oamenii cinstiți nu și le mai permit. De parcă aici e cartier de bogătași. Și mai conduce și Audi! Ce să-i ceri… Liber-profesioniști și alți idioți, numai alde ăștia au Audi. Că mai bine n-o ști!

Ove își înfige mâinile în buzunarele pantalonilor albaștri. Dă un șut plintei podelei. Casa e un pic prea mare pentru el și nevastă-sa, o cam recunoaște și el. Dar e plătită. Nici măcar o coroană credit. Ceea ce, cu siguranță, nu se poate spune despre

filfizonul ăla de vizavi. În ziua de azi, totu-i pe credit, știe el foarte bine. Așa fac toți. Dar Ove și-a plătit creditul. Și-a făcut datoria. A muncit. O zi de concediu medical nu și-a luat. A pus umărul la nevoie. Și-a asumat ceva responsabilități. Nimeni nu mai face asta, nimeni nu-și mai asumă nimic. În ziua de azi, totu-i numai calculatoare, consultanți și simandicoși de la primărie care merg la cluburi de striptis și închiriază apartamente la negru. Paradisuri fiscale și portofolii de acțiuni. Nimeni nu mai vrea să muncească. O țară plină de oameni care nu vor nimic altceva decât să ia prânzul toată ziua.

„O să-ți prindă bine s-o iei mai ușurel!" Așa i-au zis lui Ove ieri la muncă, explicându-i ceva despre „recesiune" și despre „pensionarea anticipată a generației de vârsta a treia". Un sfert de veac la același loc de muncă și așa vorbesc despre el… Dintr-o dată-i o afurisită de „generație"! Că-n ziua de azi toți au treișunu de ani și pantaloni de crapă pe ei și nu mai beau cafea normală! Și nimeni nu-și mai asumă nicio responsabilitate! O grămadă de bărbați cu bărbi frezate, care-și schimbă serviciul, își schimbă nevestele, își schimbă mașinile, uite-așa, când poftesc!

Ove aruncă o privire cruntă pe fereastră. Filfizonul aleargă mai departe. Nu că l-ar fi enervat joggingul. Deloc. De-aia nu mai poate el, c-aleargă lumea fără rost. Ce nu pricepe, însă, e de ce fac atâta caz de alergatul ăsta? Fug toți cu niște zâmbete încrezute, de parcă tocmai au găsit leacul pentru cancerul de plămâni. Și ori merg repede, ori aleargă încet, asta fac ăștia cu joggingul lor. Așa dă de înțeles un bărbat de patruzeci de ani că nu se pricepe la nimic. Și chiar trebuie să se îmbrace ca o gimnastă româncă de doișpe ani doar ca s-alerge? Trebuie s-arate de parc-ar fi din echipa olimpică de bob doar ca s-alerge fără rost trei sferturi de ceas?

Și-are și prietenă, filfizonul. Cu zece ani mai tânără. „Pipița blondă", așa îi zice Ove. Se vântură de colo, colo prin cartier, clătinându-se ca un panda beat pe niște tocuri subțiri ca șurubelnițele, boită ca un clovn și cu ochelari de soare cât toate zilele, de nu mai știi dacă-s ochelari sau cască. Și pipița are un câine din ăla de buzunar, pe care-l lasă s-alerge fără lesă și să latre și să facă pipi pe pavajul din fața casei lui Ove. Crede că Ove nu bagă de seamă. Dar Ove bagă de seamă.

Viața n-ar fi trebuit să ia întorsătura asta. Atâta tot. „O să-ți prindă bine s-o iei mai ușurel" Așa i-au zis ieri la muncă. Și acum Ove e acasă și blatul de bucătărie e uns cu ulei. Nu asta trebuia să facă el marțea.

Se uită pe fereastră, la casa identică de vizavi. Se mutase o familie cu copii. Străini, din câte pricepuse Ove. Nu știa ce

mașină au. Numai de n-o fi Audi… Sau mai rău, vreo mașină japoneză.

Ove dă din cap ca și cum ar fi spus ceva cu care era întru totul de acord. Se uită la tavanul sufrageriei.

O să pună azi un cârlig… Nu orice fel de cârlig. Orice consultant IT, cu vreo boală din aia de-i zice numai prescurtat, și cu pulover tricotat, „unisex” cică, cum au toți în ziua de azi, poate să pună un rahat de cârlig. Dar cârligul lui Ove o să fie de neclintit. O să-l fixeze așa de bine că, și de se dărâmă casa, cârligul o să cadă ultimul.

Apoi, după câteva zile, o să vină vreun filfizon de agent imobiliar, cu nod la cravată mare cât un cap de bebeluș și o să bălmăjească ceva despre „potențialul după renovare” și „folosirea eficientă a suprafeței locuibile”. Și multe o să poată să zică împielițatul ăla despre Ove, dar nu și despre cârligul lui.

Pe podea, în sufragerie, se află una dintre cutiile cu lucruri „bune la ceva” ale lui Ove. Așa e împărțită casa lor: toate lucrurile cumpărate de nevasta lui Ove sunt „frumoase” sau „plăcute”. Tot ce cumpără Ove e „bun la ceva”. Lucruri care au un rost. Le ține în două cutii, cutia mare cu lucruri „bune la ceva” și cutia mică. Asta-i cea mică – șuruburi, cuie, chei și altele. Oamenii nu mai țin lucruri folositoare în ziua de azi. Au numai rahaturi. Douăzeci de perechi de pantofi, dar nu știu niciodată unde-i încălțătorul. Toată casa le e plină de cuptoare cu microunde și televizoare plate, dar n-ar ști ce fel de bolț de ancorare se folosește pe un perete din beton nici dacă i-ai amenința cu un cutter.

Ove are un compartiment întreg plin cu bolțuri în cutia cu lucruri „bune la ceva”. Se uită îndelung la ele, de parcă ar fi piese de șah. Nu-i place să ia decizii pripite când e vorba de bolțuri de ancorare. Trebuie gândite bine. Fiecare bolț e un proces, fiecare are întrebuințarea lui. Oamenii nu mai au respect pentru utilitatea normală, cinstită, a lucrurilor. Tot ce vor e s-arate bine și să fie pe calculator. Ove, însă, face lucrurile așa cum trebuie făcute.

„O să-ți prindă bine s-o iei mai ușurel”, așa i-au zis la muncă. Venise luni la lucru și atunci i-au zis, că n-au vrut să-i spună vineri, ca să „nu-i strice weekendul”. „O să-ți prindă bine, să vezi..!”, așa i-au zis. Ce știu ei cum e să te trezești marți dimineața și să nu mai ai niciun rost? Cu internet-urile și espresso-urile lor, ce știu ei ce înseamnă să-ți asumi responsabilități?

Ove se uită la tavan. Mijește ochii. E important să centreze cârligul, hotărăște el.

•

Și, cum stă el așa, cugetând la importanța acestui lucru esențial, un hârșâit îndelung îl întrerupe nemilos. Un zgomot asemănător celui pe care l-ar face un mare tolomac încercând să dea cu spatele o mașină japoneză cu remorcă hârjâind-o de zidul casei lui Ove.

3.

UN BĂRBAT PE NUME OVE PARCHEAZĂ CU SPATELE O MAȘINĂ CU REMORCĂ

Ove smucește la o parte perdelele înflorate, despre care nevastă-sa a tot zis ani de zile că vrea să le schimbe. Vede o femeie scundă, cu păr negru, la vreo treizeci de ani și, în mod cert, străină. Gesticulează furioasă spre un tolomac blond, mult prea înalt, înghesuit pe scaunul șoferului, într-o mașină japoneză mult prea mică, a cărei remorcă tocmai se frecase de zidul casei lui Ove.

Tolomacul pare că încearcă, prin tot felul de gesturi și semne discrete, să-i sugereze femeii că treaba asta cu datul cu spatele e mai grea decât pare. Femeia pare că încearcă, prin gesturi care sunt orice, numai discrete nu, să-i spună că asta sigur e din cauză că tolomacul blond în cauză e un zevzec.

— Ce mama naibii?! tună Ove prin fereastra închisă, când una dintre roțile remorcii se rostogolește pe răzorul lui Ove.

Trântește cutia cu lucruri „bune la ceva” pe podea. Strânge pumnii. Două secunde mai târziu, ușa de la intrare se dă de perete, de parcă s-ar fi deschis singură, de teamă ca Ove să nu iasă drept prin ea.

— Ce mama naibii faceți? urlă Ove la femeia cu păr negru.

— Asta mă-ntreb și eu, urlă femeia, la rândul ei.

Derutat, Ove se holbează la ea. Femeia se holbează și ea la Ove.

— E interzis traficul în zona rezidențială. Nu știi să citești?

Străina micuță face un pas spre el și abia atunci Ove bagă de seamă că ori e gravidă ori suferă de ceea ce Ove ar numi „obezitate extrem de selectivă”.

— Da’ mă vezi tu pe mine la volan?

Ove o țintuiește cu privirea preț de câteva secunde. Apoi se întoarce spre tolomacul blond, care tocmai a reușit, cu greu, să iasă din mașina japoneză. Se apropie de ei cu mâinile ridicate în aer, într-un gest deopotrivă exasperat și apologetic. Are pulover tricotat și postura unuia cu o evidentă lipsă de calciu.

— Tu cine mai ești? vrea Ove să știe.

— Șoferul, răspunde el exuberant.

Trebuie că are vreo doi metri. Ove e instinctiv sceptic în preajma oamenilor de peste un metru optzeci. Experiența îi spune că sângele nu poate ajunge la creier la o asemenea înălțime.

— Zău? Nu mai spune! Nu prea-mi pare c-ai fi, zbiară femeia gravidă, cu păr negru, cu aproximativ o jumătate de

metru mai scundă decât tolomacul blond, cărându-i pumni cu ambele mâini.

— Și ea cine-i? întreabă Ove, holbându-se la femeie.

— Soția mea, răspunde tolomacul, zâmbind prietenos.

— Vedem noi pentru câtă vreme, pufnește ea și burta foarte gravidă îi saltă ca o minge.

— Nu-i atât de ușor pe cât… încearcă tolomacul să se apere, dar femeia îl întrerupe numaidecât:

— Am zis DREAPTA. Și tu virezi întruna la STÂNGA. N-asculți. NICIODATĂ n-asculți.

Se lansează apoi într-o lungă tiradă, despre care Ove nu poate decât să presupună că e o bucată zdravănă din vocabularul de înjurături al limbii arabe.

Tolomacul blond încuviințează, cu un zâmbet indescriptibil de armonic. Un zâmbet „dintr-acela care-i face pe oamenii cuviincioși să le tragă una în mutră călugărilor budiști”, își zice Ove.

— Ăăă, scuze! Un mic accident, se rezolvă, îi zice el vesel lui Ove, după ce femeia se oprește, în sfârșit, din injurii. Apoi scoate senin o cutie rotundă, din tablă, cu tutun de mestecat și își pregătește un cocoloș cât toate zilele, pe care și-l bagă apoi sub buză. Pare că are de gând să-l bată prietenește pe Ove pe spate.

Ove îi aruncă o privire de parcă tolomacul tocmai s-a pus pe vine și a făcut caca pe capota mașinii lui.

— Se rezolvă?! Ce se rezolvă? Ești pe răzorul meu.

Tolomacul se uită la rotile remorcii.

— Ce răzor? Ăla nu-i răzor, zâmbește el impasibil și își potrivește mai bine cocoloșul de tutun cu vârful limbii.

— E un *ră-zor*! i-o retează Ove.

Tolomacul dă din cap. Cercetează atent locul cu pricina, apoi se uită la Ove de parcă Ove încearcă să facă glume cu el:

— Eeei, da’ nu-i decât niște pământ.

Fruntea lui Ove se încrețește pe dată într-un singur rid adânc și amenințător:

— Este. Un. Răzor!

Tolomacul își scarpină nedumerit bretonul, lăsând firimituri de tutun în părul ciufulit:

— Bine, da n-ai plantat nimic pe el.

— Ce mama naibii te mănâncă pe tine ce plantez și nu plantez eu pe răzorul meu?

Tolomacul dă repede din cap că a priceput, dintr-o dată foarte dornic să nu îl mai provoace pe bărbatul necunoscut. Așa că se întoarce spre nevastă, de parcă s-ar fi așteptat să-i vină în ajutor. Dar femeia nu pare să aibă chef să-l salveze. Tolomacul se uită din nou la Ove:

— Gravidă, ce să-i faci… Hormoni și de-aia… încearcă el, rânjind.

Gravida nu schițează nici măcar un zâmbet. Ove, nici atât. Femeia își încrucișează brațele. Ove își sprijină mâinile pe curea. Tolomacul e, în mod vădit, încurcat. Nu știe ce să facă, își balansează stânjenit mâinile pe lângă corp, de parcă ar fi fost de cârpă și ar fi fluturat în vânt.

— Hai c-o mut și-ncerc din nou, zice el în cele din urmă, zâmbindu-i iar lui Ove.

Ove nu-i întoarce zâmbetul:

— Traficul e interzis în zona rezidențială. Nu vezi indicatorul?

Tolomacul face un pas înapoi și încuviințează frenetic. Se duce grăbit la mașină și își contorsionează din nou trupul supradimensionat în mașina subdimensionată.

— Sfinte Sisoie, murmură Ove și gravida la unison, ceea ce îl face pe Ove să o displacă o idee mai puțin.

Tolomacul mută mașina câțiva metri. Ove vede că n-a îndreptat roțile remorcii. Apoi începe să dea iar cu spatele. Drept în cutia de scrisori a lui Ove. Marginea remorcii îndoaie tabla verde într-o parte.

— Gata! Afară! Acum! șuieră Ove și, repezindu-se la mașină, deschide dintr-o smucitură portiera de pe partea șoferului.

Tolomacul ridică din nou mâinile apologetic:

— E vina mea! E vina mea! Sorry, n-am văzut cutia poștală în oglindă. Greu cu remorca asta, că nu știu niciodată în ce parte să virez…

Ove dă cu pumnul în capota mașinii atât de tare, încât tolomacul tresare și dă cu capul de cadrul ușii. Ove se apleacă spre el astfel încât cuvintele, abia ieșite de pe buzele lui, au și intrat în canalul auditiv al tolomacului:

— Afară! Acum!

— Ce?

— Afară din mașină am zis!

Tolomacul se uită la Ove puțin speriat, dar nu pare să aibă curaj să întrebe de ce. Iese din mașină și rămâne în picioare lângă ea, ca un școlar pus la colț. Ove îi arată aleea dintre case, ce duce spre garajul pentru biciclete și parcare.

— Mergi și așteaptă-n altă parte, unde nu-ncurci.

Tolomacul încuviințează ușor derutat.

— Sfinte Sisoie! Și-un ciung de-o mână, pe jumătate orb, ar fi putut da cu spatele mai bine, mormăie Ove și se suie în mașină.

„Cum să nu poți parca o mașină cu remorcă?”, se întreabă Ove. „Cum?! Cât de greu să fie să pricepi două lucruri de

bază, stânga, dreapta și-apoi să faci invers? Cum se descurcă oamenii ăștia în viață?”

„Cutie automată, păi, sigur!” constată el apoi. „Era de așteptat. Păi, da, că neisprăviții ăștia nici mașinile nu mai vor să și le conducă”, își zice Ove și, mutând schimbătorul în poziția „condus”, deplasează mașina câțiva metri. „Vor mașini care se conduc singure. Ca un soi de roboți. Nici parcarea laterală nu mai vor s-o învețe. Păi, e bine să le dea permis la de-alde ăștia?” Ove nu crede deloc că e bine. Ove nu prea crede nici că ar trebui să aibă drept de vot cine nu știe să parcheze cum trebuie.

După ce îndreaptă remorca, așa cum fac oamenii civilizați înainte să parcheze cu spatele o mașină cu remorcă, bagă în marșarier. Mașina japoneză începe să țiuie indignată. Ove se uită mânios de jur împrejur, nepricepând.

— Ce mama na… Ce tot țiui? pufnește el la tabloul de bord, apoi îi trage una volanului. Potolește-te, îți zic, răcnește el amenințător, adresându-se în special unui led roșu ce luminează intermitent.

În clipa aceea, tolomacul răsare la fereastră și bate precaut în geam. Ove deschide fereastra și se uită la el iritat.

— Senzorul de parcare face urât, îl lămurește tolomacul.

— Am văzut, zice Ove printre dinți.

Tolomacul își drege glasul:

— E un pic mai… specială… mașina asta. Mă gândeam că poate vrei să ți-arăt cum…

Ove pufnește:

— Da’ ce, mă crezi idiot?

Tolomacul dă repede din cap că nu:

— Nu, nu, normal că nu!

Ove se uită încruntat la tabloul de bord:

— Ce face?

Tolomacul răspunde entuziasmat:

— Măsoară câtă baterie mai are. Știi, înainte să treacă de la motorul electric la motorul cu gaz… E hibrid, știi…

Ove nu zice nimic. Închide fereastra. Tolomacul rămâne cu gura pe jumătate deschisă. Ove se uită în oglinda din stânga, apoi în cea din dreapta. Apoi dă cu spatele mașina japoneză, care țiuie panicată, și parchează remorca perfect între casa lui și cea a tolomacului și a gravidei.

Se dă jos din mașină, îi aruncă tolomacului cheile și îi zice:

— Senzori de parcare și camere și alte rahaturi! Un bărbat care are nevoie de așa ceva ca să dea cu spatele o mașină cu remorcă, n-ar trebui nici să-ncerce.

Tolomacul încuviințează bucuros:

— Mulțumesc pentru ajutor, strigă el, de parcă n-auzise că Ove tocmai îl jignise preț de zece minute.

— Tu nici măcar o casetă n-ar trebui s-ai voie să-ntorci, d-apoi volanul, bombăne Ove.

Femeia gravidă stă în continuare cu brațele încrucișate, dar nu mai pare la fel de supărată ca mai devreme.

— Mulțumesc, strigă ea, zâmbind strâmb, parcă abținându-se să nu râdă.

Are cei mai mari ochi căprui pe care Ove i-a văzut vreodată.

— În cartierul ăsta, asociația de locatari interzice traficul în zona rezidențială. Că vă place au ba, trebuie să *aceptați* naibii legea.

Femeia bagă de seamă că Ove pronunță „aceptați” în loc de „acceptați”, dar nu zice nimic. Ove pufnește din nou, se întoarce pe călcâie și o ia spre casă.

Ajuns la jumătatea potecii pavate dintre casă și magazie, se oprește. Strâmbă din nas, în felul acela în care oamenii de vârsta lui o fac, strâmbându-se parcă din tot corpul. Se lasă pe genunchi, își apropie fața de plăcile de pavaj, pe care le scoate și rearanjează frumos o dată la doi ani nesmintit, fie că-i nevoie, fie că nu. Adulmecă din nou. Dă din cap cu un aer atotștiutor. Se ridică.

Femeia gravidă cu păr negru și tolomacul se uită la el.

— Pipi. Pipi pese tot, se stropșește Ove, gesticulând spre plăcile de pavaj.

— O… K… spune femeia cu păr negru.

— Nu. Nu-i OK deloc, i-o întoarce Ove.

Și, zicând acestea, intră în casă, trântind ușa după el.

•

Se prăbușește pe taburetul din hol și rămâne așa o vreme, până reușește să se adune să facă altceva. „Femeie afurisită! își zice el. Ce caută aici, ea și familia ei, dacă nici să citească un indicator nu-s în stare?! Traficul e interzis în zona rezidențială. Toată lumea știe.”

Ove se ridică și își atârnă geaca bleumarin în cuier, în marea de pardesiuri și paltoane ale nevesti-sii. Mormăie: „Idioți!”, uitând-se spre fereastra închisă. Ca să fie sigur. Apoi se oprește în mijlocul sufrageriei și se uită la tavan.

•

Nu știe de cât timp stă așa. S-a pierdut în gânduri. Plutește, ca într-o ceață. Nu-i genul de om să facă asta, n-a fost niciodată. Nu-i un visător, dar, în ultimul timp, zici că i se suciseră mințile. Nu se mai poate concentra la nimic. Și asta nu-i place defel.

•

Când aude soneria, parcă se trezește dintr-un somn cald. Se freacă bine la ochi și se uită în jur, ca și cum i-ar fi teamă să nu îl fi văzut careva.

Soneria târâie din nou. Ove se întoarce și se uită urât la ea, de parcă soneriei ar trebui să-i fie rușine. Face câțiva pași spre ușă și își simte întreg trupul amorțit, ca scos din ghips. Nu își dă seama dacă scârțâitul e al scândurilor podelei sau al oaselor lui.

— Acum ce mai e? întreabă Ove ușa, de parcă ușa i-ar fi putut răspunde. Ce-i? repetă el și deschide cu o smucitură atât de zdravănă, încât fetița de trei ani cade uluită în fund.

Lângă ea, fetița de șapte ani pare de-a dreptul înspăimântată. Amândouă au păr negru ca smoala. Și cei mai mari ochi căprui pe care i-a văzut Ove vreodată.

— Da? zice Ove.

Cea mare îi întinde, cu băgare de seamă, o caserolă din plastic. Ove o ia fără tragere de inimă. E caldă.

— Orez, strigă veselă cea mică, ridicându-se repede în picioare.

— Cu șofran. Și pui, adaugă fetița de șapte ani, mult mai rezervată decât sora ei.

Ove le măsoară din ochi bănuitor:

— Vindeți ceva sau ce?

Fetița cea mare pare jignită:

— Aici LOCUIM!

Ove amuțește preț de-o clipă. Apoi dă din cap, ca și cum ar fi cumpănit dacă să accepte premisa asta drept explicație:

— Aha.

Fetița de trei ani dă și ea din cap încântată și își flutură mânecile puțin prea lungi:

— Mama zice că ți e oame.

Ove se uită perplex la micuțul defect de vorbire:

— Ce?

— Mama a zis că poate ți-e foame. Ne-a trimis să-ți aducem de mâncare, îl lămurește iritată fetița cea mare. Hai, Nasanin, adaugă ea și, aruncându-i lui Ove o privire acuzatoare, o ia strâns de mână pe micuță și pleacă.

Ove se uită după ele prin ușa întredeschisă. O vede pe străina gravidă, cu păr negru, zâmbindu-i din prag când fetițele intră în casă. Cea mică se întoarce și îi face veselă cu mâna. Gravida îi face și ea cu mâna. Ove închide ușa.

•

Rămâne iar țintuit în hol. Se uită la caserola caldă, cu pui și orez cu șofran, de parcă ar fi conținut nitroglicerină. Apoi se duce în bucătărie și o pune în frigider. Nu fiindcă ar obișnui să

mănânce resturi lăsate de copii străini la ușa lui. Ci pentru că Ove nu aruncă mâncare. Din principiu.

Se duce în sufragerie. Își bagă mâinile în buzunar. Se uită la tavan. Stă așa o vreme, cugetând ce ancoră de prindere în beton ar fi cea mai potrivită. Se uită lung, mijind ochii, până când îl dor de atâta încordare. Coboară apoi privirea și se uită ușor confuz la ceasul de mână ciobit. Se uită pe geam și își dă seama că se înserase. Dă din cap resemnat.

Nu poate să facă găuri pe întuneric, asta-i la mintea cocoșului. Că trebuie s-aprindă becurile și, dup-aia, cine le mai stinge? De ce să se bucure ăia de la Electrica? Adică să lase el, cu bună știință, să meargă contorul până ajunge factura la mii de coroane? Nici mort!

Ove închide cutia cu lucruri „bune la ceva". O duce în holul mare de la etaj. Se duce să ia cheia de la ușa podului, atârnată la locul ei din spatele caloriferului, în holul mic. Se întoarce. Se întinde și descuie trapa podului. Deschide ușa și dă jos scara. Se urcă în pod și așază cutia cu lucruri „bune la ceva" la locul ei, în spatele scaunelor de bucătărie, pe care nevastă-sa îl pusese să le suie acolo pentru că scârțâiau prea tare. De fapt, nu scârțâiau deloc. Ove știa prea bine că asta nu fusese decât o scuză să meargă să cumpere altele noi. De parcă numai asta conta în viață. Să cumperi scaune de bucătărie, să mănânci la restaurant și tot felul de chestii d-astea.

Coboară din pod. Pune cheia la locul ei, în spatele caloriferului din holul mic. „S-o iei mai ușurel", așa îi spuseseră. O grămadă de filfizoni de treișunu de ani, care butonează la telefon și nu beau cafea obișnuită. O întreagă societate de oameni care nu știu să parcheze mașini cu remorcă, dar au tupeul să-i zică *lui* că de *el* nu mai e nevoie. Păi, e cinstit așa?!

Ove se duce în sufragerie. Dă drumul la televizor. Nu că s-ar uita el la programe, dar nu poate să stea ca un idiot și să se uite la pereți toată seara. Scoate mâncarea străină din frigider și începe să mănânce direct din caserolă, cu o furculiță.

Are cincizeci și nouă de ani. E marți seara și și-a anulat abonamentul la ziar. A stins toate becurile.

Iar mâine o să pună cârligul ăla.

4.

UN BĂRBAT PE NUME OVE NU PLĂTEȘTE UN COMISION DE TREI COROANE

Ove îi întinde florile. Două bucăți. Nu trebuia să fie două, firește. Totul are o limită! Dar a fost o chestiune de principiu la mijloc, îi explică Ove. Așa că a fost nevoit să-i aducă două.

— Totu-i anapoda când nu ești acasă, murmură el, lovind ușurel pământul înghețat.

Dar ea nu-i răspunde.

— O să ningă la noapte, zice Ove.

La știri au zis că nu o să ningă, dar, cum spune Ove mereu, „dacă așa zic la meteo, sigur o să fie fix pe dos". Îi spune și acum nevestei, dar ea nu zice nimic. Ove își bagă mâinile în buzunarele pantalonilor albaștri și clatină din cap scurt:

— Nu-i normal să mă plimb singur de colo, colo, când nu ești acasă. Atâta zic. Asta nu-i viață.

Dar ea nu-i răspunde.

Clatină iar din cap și lovește pământul înghețat. Nu-i poate înțelege pe oamenii care abia așteaptă să iasă la pensie. Cum s-aștepți toată viața să devii de prisos? Să umbli fără rost, s-ajungi o povară pentru societate, cine visează la așa ceva? Să stai acasă, așteptând să mori. Sau, și mai rău, așteptând să vină să te ducă la azil, fiindcă nu mai ești în stare să-ți porți singur de grijă. Să depinzi de alții ca să mergi la toaletă. Ove nici că-și poate închipui ceva mai strigător la cer. Nevastă-sa îl tachinează mereu că-i singurul om pe lume care mai degrabă ar fi mortul din coșciug decât nevolnicul care vine la înmormântare în cărucior cu rotile. Și s-ar putea să aibă dreptate.

Împielițata aia de pisică iar era acolo de dimineață. Chiar în fața ușii lor. Dacă-i poți spune pisică acelei jigărituri.

Ove se trezise la șase fără un sfert. Făcuse cafea pentru el și nevastă-sa. Controlase caloriferele, să nu cumva să fi dat ea căldura cu vreo treaptă mai sus, pe furiș. Erau, bineînțeles, exact cum le lăsase cu o zi în urmă, dar le dăduse încă o țâră mai jos. Să fie sigur. Își luase geaca din singurul dintre cele șase cârlige ale cuierului care nu era ocupat de hainele ei. Făcuse inspecția zilnică. Își notase numerele de înmatriculare și verificase ușile garajelor. Băgase de seamă că începuse să se lase frigul. Venise vremea să lase geaca bleumarin de toamnă și să-și ia geaca bleumarin de iarnă.

Ove știe întotdeauna când o să ningă – când începe nevasta să-l cicălească să dea căldura mai tare în dormitor. „Curată

nebunie”, zice Ove în fiecare an. Ce sunt ei, directori la Electrica, să huzurească în căldură doar pentru că-i un pic de iarnă? Cinci grade mai mult la căldură înseamnă mii de coroane pe an. Ove știe prea bine, doar a calculat. Așa că, în fiecare iarnă, aduce din pod un mic generator pe motorină, pe care îl luase de la talcioc, la schimb cu un gramofon vechi. Conectează generatorul la un calorifer de mașină, pe care îl luase cu treizeci și nouă de coroane, la reduceri. După ce se încălzește, caloriferul merge vreo jumătate de oră pe micuța baterie pe care Ove i-a montat-o. Nevasta lui Ove ține caloriferul pe partea ei de pat și îl pornește de câteva ori înainte să se culce. Ove o atenționează să nu facă risipă. Că nici motorina nu-i pe degeaba. Dar nevasta lui Ove face cum face ea de obicei. Dă din cap și zice că Ove are, desigur, dreptate. Pe urmă dă caloriferele un pic mai tare pe furiș toată iarna, când nu o vede Ove. An de an, aceeași poveste.

Ove lovește din nou cu piciorul bulgării de țărână înghețată. Se gândește să-i povestească despre pisică. O găsise tot acolo când se întorsese din inspecție. Se uitase la ea. Pisica se uitase la el. Ove încercase să o alunge și strigase atât de tare, încât vocea i se rostogolise printre case ca o minge de plastic dementă. Pisica îl mai studiase pe Ove câteva clipe. Se ridicase lenește, ca și cum ar fi vrut să sublinieze că nu pleacă din cauză că o alungă Ove, ci pentru că avea lucruri mai bune de făcut. Apoi dispăruse după colțul magaziei.

Ove hotărăște să nu-i spună nimic nevestei despre pisică. Se gândește că o să se supere pe el că o alungase. Dac-ar fi după ea, ar fi toată casa plină de vagabonzi, cu sau fără blană.

E îmbrăcat în costumul albastru. Cămașa albă e încheiată până sus. Ea îi zice mereu să lase primul nasture descheiat dacă nu-și pune cravată, dar el îi răspunde, de fiecare dată, că „nu lucrează pe vreo afurisită de plajă, la închiriat șezlonguri” și își încheie și nasturele de sus. La mână are vechiul lui ceas ciobit, pe care taică-su îl moștenise de la tatăl lui, în același an în care împlinise nouăsprezece ani, iar Ove, la rândul lui, îl moștenise la câteva zile după ce făcuse șaisprezece ani, când murise taică-su.

Știe că ei îi place costumul albastru. Îi spune mereu că e foarte chipeș în el. Ove, ca orice om rațional, e de părere că numai filfizonii își iau costumul de zile mari în zilele obișnuite. Dar de dimineață hotărâse să facă o excepție. Și-a pus chiar și pantofii de mers în vizită, după ce i-a dat cu o cantitate adecvată de cremă.

Când își luase geaca bleumarin din cuierul de pe hol, înainte să plece de acasă, aruncase o ultimă privire spre colecția de haine a nevesti-sii. Se întrebase cum de era posibil ca o făptură

atât de mică să aibă atâtea paltoane. „Mai că te-aștepți să găsești Narnia sub ele”, glumise odată una dintre prietenele ei. Ove n-avea, bineînțeles, nici cea mai vagă idee despre ce vorbea femeia. Dar, în fine, găsea că erau al naibii de multe paltoane.

A plecat înainte să se fi trezit vreun vecin. S-a dus la garaj. A descuiat ușa cu cheia. Sigur, avea și telecomandă pentru ușă, dar nu pricepuse niciodată la ce i-ar trebui așa ceva unui om cinstit, în stare să deschidă singur o ușă. Apoi a descuiat Saab-ul, tot cu o cheie. Mersese bine, în toți anii ăștia. N-avea niciun motiv să schimbe ceva. S-a așezat pe locul șoferului, a întors pe jumătate înainte butonul selector de frecvență al radioului, apoi înapoi. A reglat oglinzile retrovizoare. Așa cum face de fiecare dată când se suie în Saab. Ca și cum vreun vandal îi sparge în mod regulat mașina, îi strâmbă oglinzile și îi schimbă canalele la radio.

Când a traversat parcarea, s-a întâlnit cu străina gravida din casa vecină. O ținea de mână pe fetița de trei ani. Tolomacul blond era și el cu ea. L-au zărit pe Ove și i-au făcut veseli cu mâna toți trei. Ove nu le-a răspuns. Mai întâi s-a gândit să se oprească și să o pună la punct pe femeie, că în cartierul ăsta nu-i voie să-ți lași copiii să alerge prin parcare de parcă ar fi loc public de joacă. Dar a hotărât că n-are timp.

A ieșit pe strada principală, trecând pe lângă șiruri după șiruri de case întocmai ca a lui. Când Ove și nevastă-sa se mutaseră în cartier, erau doar șase case. Acum erau sute. Si-acolo unde fusese, cândva, pădure, răsăriseră tot case. Luate pe credit, firește. Că așa se face acum. Toți cumpără pe credit, conduc mașini electrice și angajează meșteri să le schimbe un bec. Își pun parchet din ăla, clic-clac, șemineuri electrice și câte și mai câte. O societate care nu mai știe diferența dintre o ancoră de beton și un pumn în față – pare-se că așa stau lucrurile acum.

De obicei, îi ia paisprezece minute să ajungă la florăria de la mall. Ove respectă cu sfințenie limita de viteză, chiar și pe drumul de cincizeci, pe care toți idioții cu cravată, mutați de curând în cartier, conduc cu nouăzeci la oră. Lângă casa lor își pun, firește, semne cu „Atenție, copii!” și limitatoare de viteză, dar când conduc pe lângă casele altora, nici că le mai pasă. Așa i-a spus Ove nevestei de nenumărate ori în ultimii zece ani. „Și-i tot mai rău”, adăuga el, în caz că nu îl auzea de prima dată.

Astăzi, însă, nu a apucat să facă nici doi kilometri când a văzut un Mercedes negru rulând la niciun metru în spatele Saab-ului. Ove l-a atenționat cu luminile de frână de trei ori. Mercedesul a răspuns indignat cu faza lungă. Ove a pufnit în

oglinda retrovizoare. Că parcă e de datoria tuturor să se dea la o parte când li se năzare ăstora că lor nu li se aplică limita de viteză sau ce? Așa că Ove nu s-a dat la o parte. Mercedesul a semnalizat din nou cu faza lungă. Ove a încetinit. Mercedesul a claxonat. Ove a încetinit și mai mult. Mercedesul a claxonat și mai tare. Ove a încetinit la douăzeci pe oră. Când s-au apropiat de o curbă, Mercedesul l-a depășit în trombă. Șoferul, la vreo patruzeci de ani, cu cravată și cabluri albe atârnându-i din urechi, a întins degetul mijlociu și i l-a arătat lui Ove prin parbriz. Ove i-a răspuns așa cum răspunde orice om cuviincios, de cincizeci și nouă de ani: ciocănindu-și ușor fruntea cu arătătorul. Bărbatul din Mercedes a început să urle, împroșcând parbrizul cu salivă, apoi a călcat accelerația până la fund și a dispărut după colț.

Două minute mai târziu, Ove a ajuns la semafor. Era roșu. Mercedesul era ultimul din coada de mașini. Ove a semnalizat cu faza lungă. A văzut cum bărbatul s-a întors și s-a uitat în toate părțile. Cablurile albe i-au țâșnit din urechi și s-au lovit de tabloul de bord. Ove a dat satisfăcut din cap.

S-a făcut verde. Coloana de mașini nu se urnea. Ove a claxonat. Nu s-a întâmplat nimic. Ove a clătinat din cap. Vreo muiere, mai mult ca sigur. Sau poate se lucra. Ori vreun Audi. După ce au trecut treizeci de secunde și tot nimic, Ove a scos mașina din viteză, a deschis ușa și s-a dat jos din Saab, lăsând motorul pornit. S-a proțăpit în mijlocul străzii, cu mâinile în șold și s-a uitat indignat la coada de mașini. Așa, cam ca Superman prins în trafic.

Bărbatul din Mercedes a claxonat. „Ce idiot!”, și-a zis Ove. În clipa aceea, coada a început să se urnească. Mașinile din fața lui Ove au pornit. Mașina din spatele lui, un Volkswagen, a început să claxoneze. Șoferul i-a făcut impacientat semn să se miște. Ove l-a fulgerat cu privirea. S-a așezat fără grabă la volan și a închis ușa.

— Ce să-ți povestesc, atâta grabă! a zis el cu voce tare, uitându-se în oglinda retrovizoare.

A urnit mașina din loc. La următorul stop, s-a nimerit iar în spatele Mercedesului. Iar coadă. Ove s-a uitat la ceas și a virat la stânga, pe o altă stradă. Era un drum mai lung până la mall, dar avea mai puține semafoare. Nu că Ove ar fi zgârcit. Dar oricine știe că, în continuă mișcare, mașina consumă mai puțină benzină decât dacă se tot oprește. Și, după cum zicea nevasta lui Ove: „Dacă e ceva ce s-ar putea pune pe lespedea de mormânt a lui Ove e că era econom la carburant.”

Ajuns aproape de mall, pe drumul ocolitor, Ove a văzut de departe că erau doar două locuri de parcare libere. Ce făcea

lumea la mall într-o zi obișnuită de muncă îi era peste poate să înțeleagă. Era limpede că nimeni nu mai muncea în ziua de azi.

Nevasta lui Ove începea să ofteze de îndată ce se apropiau de o parcare ca asta. Ove vrea întotdeauna să parcheze lângă intrare. „De parc-ar fi vreo întrecere, cine a prins cel mai bun loc”, spunea ea, în timp ce Ove dădea roată parcării, înjurându-i pe toți imbecilii cu mașini străine care-i ieșeau în cale. Uneori trebuia să dea roată de șase, șapte ori până găsea un loc și, dacă era nevoit să se dea bătut și să se mulțumească să parcheze la vreo douăzeci de metri de intrare, Ove era prost dispus toată ziua. Nevastă-sa n-a înțeles niciodată asta. Dar ea oricum nu s-a priceput la chestii din astea de principiu.

Mai întâi Ove s-a gândit să dea roată parcării de câteva ori, ca de obicei, ca să vadă care-i treaba, dar, deodată, a văzut Mercedesul din nou. Venea dinspre sud. Ha, așadar acolo se grăbea omul cu cravată și cabluri de plastic în urechi. Ove nu a pregetat o secundă. A accelerat și a ieșit din intersecție. Mercedesul a frânat brusc, a claxonat furios și s-a luat după Ove. A început cursa.

Indicatoarele de la intrarea în parcare dirijau traficul spre dreapta, dar, când au ajuns acolo, Mercedesul, care văzuse și el probabil cele două locuri de parcare, a încercat să se strecoare pe lângă Ove, pe partea stângă. Dar, iute ca fulgerul, Ove a rotit brusc volanul și i-a tăiat calea. Cei doi au început să se hăituiască unul pe altul pe asfalt.

Ove a văzut în oglinda retrovizoare cum o Toyota mică a părăsit drumul principal și, respectând indicatoarele, a intrat în parcare virând larg la dreapta. Fără să scape Toyota din ochi, Ove s-a avântat spre stânga, cu Mercedesul după el. Ar fi putut, bineînțeles, să parcheze într-unul dintre cele două locuri libere și să aibă amabilitatea de a i-l lăsa pe celălalt Mercedesului. Dar ce fel de victorie ar fi fost asta?

Așa că Ove a oprit brusc în fața primului loc de parcare și acolo a înțepenit. Mercedesul a început din nou să claxoneze. Micuța Toyota se apropia de undeva, de departe, din dreapta. Mercedesul a văzut-o, dar a înțeles prea târziu planul diabolic al lui Ove. A claxonat înfuriat, încercând să ajungă la locul de parcare, dar era imposibil. Ove îi făcuse deja semn Toyotei să parcheze în locul rămas liber. După ce a văzut-o parcată, a intrat și el nonșalant în celălalt loc de parcare, cel pe care îl blocase.

Când a trecut pe lângă Ove, Mercedesul avea geamul lateral atât de stropit cu salivă, încât șoferul nici nu se mai vedea. Ove a ieșit din Saab, triumfător ca un gladiator roman. Apoi s-a uitat la Toyota.

— Ei, fir-ar să fie, a mormăit el, dintr-o dată iritat.

Ușa Toyotei s-a deschis.

— Salutare, a strigat tolomacul blond, extrăgându-se cu greu din scaunul șoferului.

Ove a dat din cap fără să scoată un cuvânt.

— Bună ziua, bună ziua, a spus străina gravidă de cealaltă parte a Toyotei, ajutând-o pe fetița de trei ani să coboare din mașină.

Ove s-a uitat după Mercedes plin de remușcări.

— Mulțumesc pentru loc. Super, super, a rânjit tolomacul blond.

Ove nu a zis nimic.

— Cu' ti chiamă? a ciripit fetița.

— Ove, a răspuns Ove.

— Io mă chiamă Nasanin, a spus ea veselă.

Ove a dat din cap că a înțeles.

— Eu sunt Pa… a început tolomacul.

Însă Ove se întorsese deja și plecase.

— Mulțumesc pentru parcare, a strigat străina gravidă după el.

Ove a auzit râsul din vocea ei. Nu i-a plăcut. A mormăit un „Da, da" scurt, fără să se întoarcă și a intrat cu pași apăsați în mall prin ușile turnante. A luat-o la stânga și s-a uitat de mai multe ori în urmă, de parcă i-ar fi fost teamă că familia vecină l-ar putea urmări. Însă vecinii au luat-o la dreapta și au dispărut.

Ove s-a oprit suspicios în fața magazinul alimentar. A studiat panoul cu ofertele și reducerile săptămânii. Nu c-ar fi avut de gând să cumpere șuncă fix în magazinul ăsta, dar și-a zis că nu-i rău să verifice prețurile. Dacă e ceva ce Ove urăște mai mult decât orice pe lume, e când cineva încearcă să-l înșele. Nevasta lui Ove glumește mereu că „bateriile nu sunt incluse" sunt cele mai urâte patru cuvinte de pe lume pentru Ove. Toată lumea râde când zice asta. Ove, nu.

A lăsat supermarketul în urmă și s-a dus la florărie. Și-acolo – „zarvă", cum ar zice nevasta lui Ove. Sau „discuții", după cum se încăpățânează Ove să le numească – doar despre asta era vorba, la urma urmelor, nu? Ove a pus pe tejghea un cupon de reducere, pe care scria „2 la 50". Și, întrucât nu voia să cumpere decât o floare, i-a explicat el vânzătoarei, era logic și corect să plătească doar douăzeci și cinci de coroane pentru una singură. Adică jumătatea lui cincizeci. Cu toate astea, vânzătoarea, o fetișcană de vreo nouăsprezece ani, ocupată să butoneze la mobil și care, în mod evident, avea gumă de mestecat și pe creieri, nu a fost de acord. A susținut că o singură floare costă treizeci și nouă de coroane, iar „2 la 50" ar fi prețul doar dacă Ove ar cumpăra două flori deodată. A fost

chemat managerul florăriei. I-a luat lui Ove un sfert de ceas să-i bage mințile în cap șefului și să-l facă să recunoască, într-un târziu, că Ove avea dreptate.

Dacă e să zicem lucrurilor pe nume, șeful, de fapt, a mormăit în barbă ceva de genul „boșorogul dracului” și apoi a tastat 25 atât de apăsat, de-ai fi zis că-i vina casei de marcat. De aia nu mai putea Ove. Știa că vânzătorii ăștia nu fac decât să încerce să păcălească oamenii. Și cine încerca să-l păcălească pe Ove nu scăpa nepedepsit. Dacă-i cinstit, cinstit să fie!

Ove a pus cârdul pe tejghea. Șeful de magazin a dat din cap cu un aer disprețuitor și i-a arătat un avizier pe care scria: „Pentru tranzacții sub 50 de coroane, se percepe un comision de 3 coroane.”

•

Și uite-așa a ajuns Ove cu două flori înaintea nevesti-sii. Din cauza unei chestiuni de principiu.

— Nu plăteam eu alea trei coroane nici mort! spune Ove, cu privirea în pământ.

Nevastă-sa îl dojenește adesea că prea se ceartă cu lumea pentru orice. Dar, la naiba, nu se ceartă! Dacă-i cinstit, cinstit să fie! „Ce, e rău să vrei să fii cinstit în viață?” o întreabă el adesea. Că lui nu i se pare nimic rău în asta.

Ridică privirea și se uită la ea.

— Bănuiesc că ești supărată că n-am venit ieri, cum ți-am promis, murmură el.

Ea nu zice nimic.

— Da’ e ca la nebuni la noi în cartier, se apără el. Debandadă totală. Mai nou trebuie să le parchezi și mașinile cu remorcă. Un cârlig nu te lasă să pui în tihnă, continuă Ove, de parcă ea ar fi protestat în vreun fel.

Își drege vocea:

— Nu puteam să pun cârligul că se întunecase, pricepi tu? Rămân becurile aprinse cine știe cât dup-aia. Merge contorul degeaba. Nu se poate…

Ea nu zice nimic. Ove lovește iar cu piciorul țărâna înghețată. Pare că își caută cuvintele. Își drege iar glasul:

— Totu-i anapoda când nu ești acasă.

Ea nu zice nimic. Ove pipăie florile.

— Nu-i normal să mă plimb singur de colo, colo, când nu ești acasă. Atâta zic. Asta nu-i viață.

Dar ea nu zice nimic. Ove clatină din cap. Ridică florile să i le arate mai bine.

— Roz. Din alea care-ți plac. Aia de la magazin au zis că-s „perene”, da’ știu eu mai bine cum se cheamă. Cică o să moară

pe gerul ăsta, așa au zis, da' au zis numai ca să-mi bage pe gât altele.

Pare că așteaptă ca ea să încuviințeze în vreun fel.

— Și pun șofran în orez, zice el șoptit. Vecinii noi, vreau să zic. Străini… Da' carne cu cartofi și sos ce-are?

Din nou tăcere.

Mai zăbovește o vreme, învârtindu-și gânditor verigheta pe deget. Căutând ceva de zis, parcă. Încă i se pare dureros de greu să fie cel care trebuie să conducă dialogul. Ea se ocupa de asta, de obicei. El obișnuia mai mult să răspundă. E o situație nouă, și pentru el, și pentru ea. În cele din urmă, Ove îngenunchează, scoate din pământ floarea pe care i-o adusese săptămâna trecută și o așază într-o pungă. Afânează cu grijă pământul înainte să planteze noile flori. Țărâna e înghețată bocnă.

— Iar s-a scumpit lumina, o informează el și se ridică.

Rămâne țintuit locului, cu mâinile în buzunare, uitându-se la ea. În cele din urmă, pune încetișor mâna pe piatra de căpătâi și o mângâie tandru dintr-o parte în cealaltă, de parcă i-ar fi dezmierdat obrazul.

— Mi-e dor de tine, șoptește el.

Se fac șase luni de când a murit. Iar Ove încă mai controlează caloriferele de două ori pe zi, să vadă dacă nu cumva a dat ea căldura mai tare pe furiș.

5.

UN BĂRBAT PE NUME OVE

Ove știa prea bine că prietenii ei nu pricepeau de ce se măritase cu el. Dar nu-i putea învinui pentru asta.

Lumea zicea că-i un acrit. Poate c-aveau dreptate, de unde să știe el? Nu se gândise niciodată la asta. Mai ziceau și că e „asocial" – Ove bănuia că asta înseamnă că nu prea îi plac oamenii. În cazul ăsta, chiar era de acord cu ei. Majoritatea oamenilor erau nebuni de legat.

Ove nu-i deloc vorbă-lungă. Pricepuse că lumea vede asta ca pe un mare defect în ziua de azi. De parcă trebuie să fii în stare să trăncănești cu orice țicnit care-ți iese în cale, doar pentru că așa-i „politicos"! Ove nu știe cum se face asta. Poate că are de-a face cu copilăria și educația de acasă. Poate că bărbații din generația lui nu au fost niciodată suficient de pregătiți pentru o lume în care toată lumea vorbește despre ce are de gând să facă, dar nu pare să conteze dacă vor face ce-au zis au ba. În ziua de azi, oamenii se proțăpesc în fața propriilor case nou-renovate și se mândresc cu ele de parcă le-au construit cu mâinile lor, deși nicio șurubelniță n-au mișcat din loc. Nici măcar nu încearcă să pretindă c-au pus umărul. Dimpotrivă, se mândresc cu asta. Nu mai e nicio scofală să fii în stare să bați o scândură în podea, să zugrăvești singur sau să pui cauciucurile de iarnă. Nu mai are nicio valoare să știi să faci ceva temeinic. Dar ce valoare are tot ce cumperi de-a gata? Ce valoare mai are omul în sine?

Ove știa prea bine că prietenii ei nu pricepeau de ce s-ar trezi ea în fiecare dimineață și ar hotărî de bunăvoie să-și petreacă ziua cu el. Nici el nu înțelegea de ce. El îi construia un raft, iar ea îl umplea cu cărți ale unor oameni care scriau pagini întregi despre sentimente. Ove înțelegea lucrurile pe care le vedea și le putea atinge. Beton și ciment. Sticlă și oțel. Unelte. Lucruri pe care le puteai deslușI. Înțelegea unghiurile drepte și instrucțiunile clare. Machete și schițe. Lucruri care puteau fi desenate pe hârtie. Pentru el totul era alb sau negru.

•

Iar ea era culoare. Toată culoarea lui.

•

Singurul lucru pe care îl iubise, înainte să o întâlnească pe ea, fuseseră cifrele. Alte amintiri aparte din copilărie nu avea. Nu își bătuse nimeni joc de el la școală, nu fusese un bătăuș, nu fusese bun la sport, dar nici rău. Nu fusese nici pasionat de ceva anume, dar nici complet pe dinafară. Era genul de om care, pur și simplu, era acolo. Și nu își amintea mare lucru din

copilărie, că nu îi stătea în fire să-și încarce mintea cu lucruri inutile. Își amintea că fusese fericit câțiva ani și pe urmă nu mai fusese.

Dar cifrele și le amintea. Numerele care-i umpleau mintea. Își amintea că aștepta cu nerăbdare orele de matematică la scoală. Pentru alții erau un chin, poate, dar nu pentru el. Nu știa de ce și nici nu-i păsa să-și dea cu părerea. Nu înțelesese niciodată ce rost avea să-ți dai cu presupusul despre una sau alta. „Fiecare om e cum e și face ce poate. Asta este și alta nu-i!" – așa gândește Ove.

Avea șapte ani când plămânii maică-sii cedaseră. Lucra la o fabrică de chimicale. Pe vremea aceea nu se știau atâtea despre inhalarea de substanțe periculoase și norme de protecție a muncii, asta a priceput Ove mult mai târziu. Și mai și fuma, țigară de la țigară. Așa și-o amintește Ove cel mai bine – stând la fereastra bucătăriei, în căsuța în care locuiau, în afara orașului, învăluită în vălătuci de fum și privind cerul, în fiecare sâmbătă dimineața. Și își mai amintește cum cânta uneori, în timp ce el o asculta, sub fereastră, cu cartea de matematică pe genunchi. Bine, cânta răgușit, iar câte-o notă pe ici, pe colo, era mai stridentă decât ar fi trebuit, dar lui îi plăcea.

Tatăl lui Ove lucra la căile ferate. Liniile palmelor lui înăsprite de muncă arătau ca tăiate cu cuțitul. Chipul îi era brăzdat de riduri atât de adânci și, când se încorda, sudoarea i se scurgea prin ele pe piept, ca prin mici canale. Avea părul lins și trupul deșirat, dar mușchii brațelor erau atât de bine conturați, de ziceai că-s ciopliți în piatră. Odată, când era foarte mic, fusese cu părinții la o petrecere, la niște tovarăși de muncă de-ai lui taică-su. După câteva beri, se apucaseră să-și măsoare forțele la skanderbeg. Ove nu mai văzuse niciodată asemenea zdrahoni de bărbați, precum cei ce încălecaseră banca de lemn în fața lui taică-su. Unii dintre ei păreau de peste două sute de kilograme. Dar taică-su îi înfrânsese pe toți. În seara aceea, în drum spre casă, îl luase pe Ove pe după umeri și-i spusese: „Numai netoții cred că forța și volumul sunt același lucru, Ove, să nu uiți asta!" Și Ove nu uitase niciodată.

Taică-su nu lovise niciodată pe nimeni. Nici pe Ove, nici pe alții. Ove avea colegi de clasă care veneau la școală cu ochii învinețiți sau plini de vânătăi după ce încasaseră vreo bătaie cu cureaua când nu erau cuminți. Dar Ove, niciodată. „În familia asta nimeni nu se bate", obișnuia taică-su să spună. „Nici între noi, nici cu alții."

Era iubit la muncă. Tăcut, dar de treabă. „Prea de treabă", ziceau unii. Ove își amintește că, în copilărie, nu putea pricepe cum asta putea fi ceva rău.

Apoi a murit maică-sa. Iar taică-su a devenit și mai tăcut. Ca și cum mama luase cu ea multe dintre puținele lui cuvinte.

Așa că nu vorbiseră niciodată prea mult, el și taică-su, dar se simțeau bine unul în compania celuilalt. Puteau sta tăcuți, de-o parte și de alta a mesei, fără să se simtă stingheri. Și se pricepeau să-și facă de lucru. O dată la două zile, hrăneau familia de păsări care se aciuiase într-un copac putrezit, în spatele casei. Era important să fie o dată la două zile. Ove nu înțelegea de ce, dar nu simțise, oricum, niciodată, nevoia să priceapă totul pe lume.

Seara mâncau cârnați cu cartofi. Apoi jucau cărți. N-avuseseră niciodată prea mult, dar avuseseră întotdeauna destul.

Singurele cuvinte ale lui taică-su, pe care maică-sa nu păruse interesată să le ia cu ea, erau despre motoare. Putea vorbi despre ele la nesfârșit. „Motoarele-ți dau mereu ce meriți", obișnuia el să zică. „Dacă le respecți, îți dau libertate. Dacă te porți ca un măgar, ți-o iau."

Multă vreme taică-su n-a avut o mașină a lui, dar, când șefii și directorii de la căile ferate începuseră să-și cumpere automobile, prin anii '40 și '50, s-a dus repede vestea prin birouri că nu strica să te ai bine cu bărbatul tăcut care lucra jos, la șine. Tatăl lui Ove nu terminase nicio școală. Nu înțelegea cifrele din manualele lui Ove. Dar înțelegea motoarele.

În ziua nunții fiicei directorului general, când s-a stricat mașina ce trebuia, cu mare pompă, să-i ia pe tinerii însurăței de la biserică, au trimis după taică-su. Omul a venit pedalând, cu o ladă cu unelte sub braț, atât de grea, că a fost nevoie de doi bărbați să o țină, cât descălecase el de pe bicicletă. Nu se știe ce problemă o fi avut mașina, cert e că nu mai avea nimic când a plecat taică-su de acolo. Nevasta directorului l-a invitat să rămână la masa nuntașilor, dar taică-su a spus că nu se cădea să stea, laolaltă cu lumea fină, unul ca el, cu pete de ulei pe brațe, atât de intrate în piele, c-ai fi zis că așa-i culoarea lui. Dar că ar lua bucuros ceva pâine și carne pentru băiat. Așa i-a zis. Ove tocmai împlinise opt ani. Când taică-su a pus masa în seara aceea, Ove și-a zis că, pesemne, așa se ospătau regii.

Câteva luni mai târziu, directorul l-a chemat pe taică-su din nou. I-a arătat, în parcarea din fața birourilor, o mașină veche și rablagită, un Saab 92. Primul automobil pentru uz personal fabricat de Saab. Nu se mai fabrica de când scoseseră pe piață Saab 93, noul model cu multe îmbunătățiri. Tatăl lui Ove cunoștea prea bine mașina, cu tracțiune pe față și un motor montat lateral, care suna ca un samovar. Fusese implicată într-un accident, așa i-a zis directorul, strecurându-și degetele mari pe sub bretele. Caroseria de un verde închis era bușită rău, iar

sub capotă era jale, cu asta era de acord tatăl lui Ove. Dar, scoțând o șurubelniță mică din buzunarul salopetei murdare, cercetase îndeaproape mașina și spusese că, mda, cu unelte potrivite, mare grijă și ceva timp la dispoziție, se putea repara.

— A cui e? a întrebat el apoi, îndreptându-se de spate și ștergându-și cu o cârpă petele de ulei de pe degete.

— A fost a unei rude de-ale mele, i-a răspuns directorul și, scoțând o cheie din buzunarul pantalonilor, i-a pus-o în palmă. Și-acum e a ta.

Directorul l-a bătut scurt pe umăr, apoi s-a întors la birou. Taică-su a rămas acolo, în parcare, încercând din răsputeri să-și recapete suflul. În seara aceea i-a explicat de nenumărate ori fiului său, care asculta cu ochii mari, tot ce era de știut despre monstrul magic parcat la ei în grădină. Așezat pe locul șoferului, cu băiatul pe genunchi, i-a povestit o noapte întreagă cum funcționează toate piesele – fiecare șurubel, fiecare mic cablu. Ove nu mai văzuse până atunci un om atât de mândru precum taică-su în clipele acelea. Avea opt ani și a decis în seara aceea să nu conducă niciodată altceva decât Saab.

În sâmbetele în care era liber, taică-su îl lua în grădină, deschidea capota și îl învăța numele feluritelor piese, precum și la ce servea fiecare. Duminica mergeau la biserică. Nu că ar fi avut vreunul dintre ei o relație nemaipomenită cu Dumnezeu, ci pentru că mama lui Ove obișnuia să meargă. Stăteau pe ultimul rând de bănci și se uitau țintă fiecare la câte o pată de pe podea până se termina slujba. Și, dacă e s-o spunem p-aia dreaptă, amândoi se gândeau mai mult că le lipsește ea decât că le-ar lipsi Dumnezeu. Timpul petrecut la biserică devenise timpul ei, chiar dacă nu mai era printre ei. După slujbă, făceau o plimbare lungă cu Saab-ul. Erau momentele preferate ale lui Ove din toată săptămâna.

În anul acela, ca să nu mai stea singur acasă, să se țină de te miri ce prostii, taică-su a început să-l ia cu el la căile ferate după școală. Era o muncă murdară și prost plătită, dar, după cum obișnuia să mormăie taică-su, „era o muncă cinstită și asta contează."

Lui Ove îi plăceau oamenii care lucrau acolo. Mai puțin Tom. Tom era un bărbat înalt și zgomotos, cu pumni mari cât vagonetele și cu o privire ce părea mereu în căutarea vreunui animal nevinovat pe care să-l chinuie.

Odată, când Ove avea nouă ani, taică-su l-a trimis să îl ajute pe Tom să deretice un vagon de călători stricat. La un moment dat, Tom a ridicat satisfăcut o servietă de pe podea, uitată, probabil, de vreun călător grăbit. Căzuse de pe raftul pentru bagaje și conținutul se împrăștiase pe jos. Tom s-a pus în patru labe și a început să adune tot ce vedea cu ochii.

— Ce găsim al nostru-i! a rânjit el și în ochi i-a lucit o sclipire care l-a făcut pe Ove să simtă furnicături sub piele.

Tom l-a bătut prietenește pe spate, însă atât de tare că pe Ove l-a durut clavicula. Dar nu a zis nimic. Când să iasă din vagon, s-a împiedicat de un portofel. Era făcut dintr-o piele atât de moale, încât părea bumbac în mâinile înăsprite ale lui Ove. Și nu avea nici elastic de jur împrejur, ca portofelul rupt al lui taică-su, ci o capsă mică din argint, care a făcut clic când a deschis-o. Erau peste șase mii de coroane în portofel. O avere pentru oricine pe vremea aceea.

Tom a văzut banii și s-a repezit să-i smulgă portofelul din mâini lui Ove. Dar, împotrivindu-se instinctiv, Ove nu i-a dat drumul. L-a văzut pe Tom șocat de asemenea sfidare și, cu colțul ochiului, a băgat de seamă că zdrahonul și-a încleștat pumnii. Ove a înțeles pe dată că nu avea cum să fugă, așa că a închis ochii și, ținând strâns portofelul, a așteptat scatoalca.

Dar, deodată, s-au trezit cu tatăl lui Ove între ei. Tom l-a privit o clipă drept în ochi, răsuflând din greu de atâta mânie. Dar tatăl lui Ove nu s-a clintit din loc. În cele din urmă, Tom a lăsat pumnii jos și a făcut precaut un pas înapoi.

— Ce găsim al nostru e! Așa a fost mereu, a mârâit el, arătând spre portofel.

— Asta hotărăște cine l-a găsit, a răspuns tatăl lui Ove, fără să-l scape din ochi pe Tom.

Ochii lui Tom se înnegriseră de mânie. Dar a făcut încă un pas înapoi, cu servieta în mână. Tom lucra de mulți ani la căile ferate, dar Ove nu auzise pe vreunul dintre tovarășii de muncă zicând ceva de bine despre el. Era rău și necinstit, asta auzise Ove pe la petreceri, după ce oamenii beau o bere, două. Dar nu și de la taică-su. „Patru copii și o nevastă bol- navă”, obișnuia taică-su să le amintească tovarășilor de muncă, privindu-i în ochi. „Oameni mai buni decât Tom să fi fost și n-ar fi ținut piept la așa ceva.” Atunci oamenii schimbau subiectul, de obicei.

Taică-su a făcut semn spre portofel și i-a zis:

— Tu hotărăști!

Ove și-a ațintit privirea în pământ, simțind în frunte privirea sfredelitoare a lui Tom. Apoi a hotărât, cu o voce joasă, dar fermă, că biroul „Pierdute – Găsite” era locul potrivit pentru a lăsa portofelul. Taică-su a încuviințat tăcut, l-a luat de mână și a mers de-a lungul șinelor preț de vreo jumătate de oră, fără să scoată o vorbă. Ove l-a auzit pe Tom strigând după ei, cu o voce plină de furie rece. Ove nu a uitat asta niciodată.

Femeii de la biroul „Pierdute – Găsite” nu i-a venit să creadă când au pus portofelul pe tejghea.

— Și era, pur și simplu, pe jos? N-ați găsit vreo servietă sau ceva asemănător? s-a mirat ea.

Ove s-a uitat întrebător la taică-su, dar bărbatul a rămas tăcut și atunci Ove nu i-a zis nici el nimic. Femeia a părut mulțumită de răspuns.

— Mulți ar fi păstrat banii, a spus ea, zâmbindu-i lui Ove.

— Mulți n-au pic de rușine, a zis scurt taică-su și, luându-l pe Ove de mână, s-au dus înapoi la muncă.

După vreo sută de metri, Ove și-a dres vocea, și-a adunat curajul și l-a întrebat pe taică-su de ce nu spusese nimic despre servieta pe care o luase Tom.

— Noi nu suntem dintr-ăia de-i pârăsc pe alții, a răspuns taică-su.

Ove a dat din cap că a înțeles. Au mers mai departe în tăcere.

— Am vrut să țin banii, a șoptit Ove într-un târziu și l-a strâns mai tare pe taică-su de mână, de parcă i-ar fi fost teamă ca omul să nu-i dea drumul.

— Știu, a spus taică-su și i-a strâns și el mâna.

— Da' știu că tu i-ai fi dat înapoi și că unul ca Tom n-ar fi făcut asta, a adăugat Ove.

Taică-su a încuviințat. Și pe urmă n-au mai vorbit niciodată despre asta.

Dacă Ove ar fi fost genul de om care să cugete la cum și când devine omul genul de om care devine, ar fi constatat că, în ziua aceea, învățase că „dacă-i cinstit, cinstit să fie!" Dar nu-i stătea în fire să reflecteze la asemenea lucruri. Se mulțumea să-și amintească doar că, din ziua aceea, se hotărâse să fie cât mai puțin diferit de taică-su.

* * *

Tocmai împlinise șaisprezece ani când a murit taică-su. Îl lovise în plin un vagon deraiat… Lui Ove nu i-a rămas mare lucru în afară de Saab, casa dărăpănată, la câțiva zeci de kilometri în afara orașului, și ceasul ciobit al lui taică-su. N-a putut niciodată să explice prea bine ce i s-a întâmplat în ziua aceea. Dar a încetat să mai fie fericit. Și n-a mai fost fericit ani de zile după aceea.

La înmormântare, preotul încercase să-i vorbească despre orfelinat, dar Ove îl lămurise că părinții îl învățaseră să nu accepte mila și pomana altora. Tot atunci Ove i-a zis preotului că, de atunci înainte, să nu-i mai țină loc pe bancă la biserică pentru slujba de duminică. Nu pentru că nu credea în Dumnezeu, așa i-a zis, ci pentru că Dumnezeu ăsta se dovedise a fi un nemernic afurisit.

În ziua următoare s-a dus la căile ferate, la birouri ca să dea înapoi ce mai rămăsese din salariul lui taică-su pe luna aceea.

Doamnele de la birou n-au înțeles nimic, firește, așa că Ove a trebuit să le explice iritat că taică-su murise pe șaisprezece. Așa că, după cum vedeau și dumnealor, nu avea cum să vină la serviciu și să muncească pentru restul de paisprezece zile rămase din lună. Și, cum taică-su primea salariul în avans, Ove venise să dea înapoi diferența.

Șovăind, doamnele l-au rugat să ia loc și să aștepte. După vreun sfert de oră, directorul a venit și s-a uitat la băiatul ciudat de șaisprezece ani, așezat pe un taburet pe coridor, cu un plic conținând salariul tatălui mort în mână. Știa prea bine cine era băiatul. Și, văzând că nu-i chip să-l convingă pe Ove să păstreze banii la care băiatul nu credea că taică-su are dreptul, directorul n-a avut încotro și i-a propus lui Ove să lucreze restul de zile și să-și câștige el dreptul la banii aceia. Lui Ove i s-a părut o ofertă rezonabilă. A anunțat la școală că avea să lipsească în următoarele două săptămâni. Nu s-a mai întors niciodată.

Lucra la căile ferate de cinci ani. Până când, într-o bună dimineață, s-a suit într-un tren și a văzut-o pe ea pentru întâia oară. Și, pentru întâia oară după moartea lui taică-su, a râs.

Pe urmă viața i s-a schimbat cu totul.

•

Oamenii ziceau că Ove vede lumea în alb și negru. Iar ea era culoare. Toată culoarea lui.

6.

UN BĂRBAT PE NUME OVE ȘI O BICICLETĂ CARE TREBUIE SĂ STEA UNDE STAU BICICLETELE

De fapt, Ove nu vrea decât să fie lăsat în pace să moară. Ce, chiar cere prea mult de la viață? Că lui nu i se pare. Ce-i drept, ar fi trebuit s-o facă acum șase luni, direct după înmormântare. Dar hotărâse atunci că, la naiba, nu se face așa. Avea o slujbă de care să se-ngrijească. Cum ar fi dacă, dintr-o dată, nimeni nu s-ar mai duce la muncă, fiind toți ocupați să-și ia zilele?

Nevastă-sa murise într-o vineri, sâmbătă o înmormântase, iar luni se dusese la slujbă. Că așa se face. Și, pe urmă, șase luni mai târziu, hodoronc-tronc, l-au chemat șefii într-o luni și i-au zis că n-au vrut să „discute" vineri, „să nu-i strice weekendul". Și marți ungea blatul din bucătărie cu ulei…

De pregătit, a pregătit totul, încă de luni, la prânz. A plătit firma de pompe funebre, a aranjat locul de veci la cimitir, lângă ea. Și-a sunat avocatul și a scris instrucțiuni clare, pe care le-a pus într-un plic, laolaltă cu toate chitanțele importante, contractul de cumpărare a casei și istoricul auto al Saab-ului. Plicul l-a pus în buzunarul interior al sacoului. A stins toate becurile și a plătit toate facturile. Nu are credit. Nici datorii. Nu trebuie să facă nimeni curat după el. Și-a spălat ceașca de cafea și și-a anulat abonamentul la ziar. E pregătit.

Și nu vrea decât să fie lăsat în pace să moară, se gândește el, în timp ce stă în Saab și se uită prin ușa deschisă a garajului. Dacă ar reuși să nu dea ochii cu vreun vecin, poate că ar putea termina chiar în după-amiaza aceea.

Îl zărește pe tânărul obez, care locuiește în casa de alături, trecând cu mersul lui greoi prin fața garajului. Nu c-ar avea ceva cu oamenii grași. Chiar nu. Oamenii n-au decât s-arate cum poftesc. Doar că nu i-a putut înțelege niciodată. Cât poate un om să bage în el? Cum reușește un om s-ajungă cât doi? Ceva îndârjire tot îți trebuie, se gândește Ove.

Tânărul îl vede pe Ove. Îi face vesel cu mâna. Ove îl salută rezervat. Tânărul încă îi face cu mâna și pieptul gras îi saltă sub tricou. Ove obișnuiește să spună despre el că e singurul om care poate ataca un castron cu chipsuri din toate părțile deodată, dar nevastă-sa zice mereu că nu se vorbește așa.

Sau, mă rog, zicea. Obișnuia să zică…

Nevasta lui Ove ținea la tânărul obez. O dată pe săptămână îi ducea caserole cu mâncare, după ce murise mama băiatului. „Să mănânce și el ceva gătit din când în când…" spunea ea. Ove băgase de seamă că nu primeau niciodată înapoi

caserolele și comenta că „ăla nu vede diferența dintre cutie și mâncare”. Dar nevastă-sa îi spunea atunci să înceteze. Și-atunci Ove nu mai zicea nimic.

Așteaptă până când mâncătorul de caserole pleacă, apoi se dă jos din Saab. Verifică dacă a încuiat portiera, smucind mânerul de trei ori. Închide ușa garajului după el. Verifică dacă ușa e încuiată, smucind mânerul de trei ori. O ia pe aleea dintre case. Se oprește în fața garajului pentru biciclete. Găsește, pentru a nu știu câta oară, o bicicletă sprijinită de zidul garajului, chiar sub panoul pe care scrie clar că e interzisă parcarea bicicletelor fix acolo.

Ove ridică bicicleta. Roata din față e dezumflată. Descuie garajul și o așază frumos în rând cu celelalte biciclete. Încuie ușa și, chiar după ce trăsese de mâner de trei ori, aude o voce de puber bălmăjind:

— Hei! Ce dracu’ faci acolo?!

Ove se întoarce și dă nas în nas cu mucosul prost-crescut, aflat la vreo doi metri mai încolo.

— Am pus bicicleta în garaj.

— Nu se poate! protestează mucosul.

„Să tot aibă vreo optșpe. Adică mai degrabă derbedeu decât mucos, dacă e să fiu cusurgiu”, hotărăște Ove, uitându-se mai bine la el.

— Ba se poate, i-o întoarce Ove.

— Da’ tre’ s-o repar! izbucnește derbedeul, vocea pițigăindu-se în falset, ca atunci când încerci să zici ceva într-un megafon stricat.

— E bicicletă de damă, observă Ove.

— Da, încuviințează impacientat derbedeul, ca și când n-avea nicio importanță.

— N-are cum să fie a ta, zice Ove.

— Nuuu, geme derbedeul, rostogolindu-și exasperat ochii peste cap.

— Aha, constată Ove și își bagă mâinile în buzunare, ca și când chestiunea era clasată.

Se lasă o tăcere plină de expectativă. Tânărul se uită la Ove de parcă Ove ar fi fost cam greu de cap. Ove, la rândul său, se uită la derbedeu ca și cum n-ar fi fost nimic altceva decât risipă de oxigen. Bagă de seamă că, în spatele derbedeului, apare un altul. Mai slăbănog decât primul și dat cu ceva negru pe la ochi. Îl trage ușor pe amic de geacă și-i șoptește „să nu se ia la ceartă”. Amicul lovește furios zăpada cu piciorul. De parcă era vina zăpezii…

— E a prietenei mele, mormăie el într-un târziu.

Vocea îi sună mai mult resemnată decât indignată. Ove bagă de seamă că băiatul are blugi prea mici și adidași prea mari. Își

trăsese fermoarul bluzei de trening până la bărbie, să se apere de frig. Fața suptă, acoperită de puful primei bărbi, e plină de puncte negre, iar părul arată de parcă tocmai îl salvase cineva de la înec, dintr-un butoi cu lipici, trăgându-l de lațe.

— Și unde stă? vrea Ove să știe.

Băiatul îi arată, ridicând tot brațul, de parcă fusese împușcat cu tranchilizante, ultima casă de pe strada lui Ove. Casa unde locuiau comuniștii ăia care veniseră cu ideea sortării gunoaielor, împreună cu fiicele lor. Ove dă din cap:

— Atunci să vină să și-o ia din garaj, zice el.

Bate demonstrativ cu vârful degetului panoul cu „PARCAREA BICICLETELOR INTERZISĂ" din fața garajului. Apoi pleacă spre casă.

— Ce?! Babalâcu' dracu'! strigă derbedeul după el.

— Șșș! îl oprește amicul cu funingine la ochi.

Ove nu răspunde.

Trece pe lângă indicatorul care interzice traficul în zona rezidențială. Cel pe care străina gravidă pare-se că nu reușise să-l citească, deși Ove știe prea bine că e imposibil să nu îl vadă cineva. Doar el l-a pus acolo. Nemulțumit, o ia pe micuța alee dintre case, mergând apăsat de-ai fi zis că încearcă să netezească asfaltul. De parcă n-avea destui țicniți pe strada lui! Tot cartierul se preschimba încet într-un soi de limitator de viteză în calea progresului. Filfizonul cu Audi și pipița blondă de vizavi și, pe aceeași parte de stradă, familia de comuniști din capătul străzii, cu fetișcanele cu păr roșu, șort peste pantaloni și niște mutre identice de ratoni. Mă rog, probabil erau plecați în vacanță în Thailanda acum, dar orișicât!

În casa de lângă Ove – tânărul de douăzeci și cinci de ani și un sfert de tonă. Și cu păr lung, ca fetele, și tricouri ciudate. Locuise acolo cu maică-sa, care murise acum vreun an de nu știu ce boală. Cică-l cheamă Jimmy, așa zicea nevastă-sa. Nu știe cu ce se ocupă Jimmy ăsta, probabil afaceri necurate. Sau poate-i degustător de slănină?

În ultima casă de pe partea lui de stradă locuiește Rune cu nevastă-sa. Nu s-ar putea zice că Rune e dușmanul lui. Mă rog, ba chiar s-ar putea zice. Asociația asta de locatari s-a dus de râpă și asta numai din cauza lui Rune. El și nevastă-sa, Anita, se mutaseră în cartier în aceeași zi în care veniseră și Ove cu nevastă-sa. Rune avea atunci un Volvo, dar pe urmă și-a luat un BMW. Este clar ca bună-ziua că n-ai cum să discuți omenește cu unul care face așa ceva. Așa zice Ove.

Rune a fost cel care a înscenat lovitura de stat în urma căreia Ove a fost scos din funcția de președinte al asociației de locatari. Și uite cum arată cartierul acum! Facturi la lumină cât toate zilele, biciclete lăsate aiurea și oameni care parchează

mașini cu remorcă în fața casei, deși sunt peste tot indicatoare *clare* că e interzis. Ove i-a prevenit că aici o să se ajungă, dar cine l-a ascultat? Și, de-atunci, nici că a mai călcat pe la ședințele asociației de locatari.

De câte ori zice „asociația de locatari” în gând, gura i se strâmbă de parcă ar sta să scuipe. Ca și cum ar fi fost un cuvânt rușinos.

Ajuns la vreo cincisprezece metri de cutia poștală turtită, o vede pe pipița blondă. La început, nu își poate da seama ce face. Se bălăngăne pe tocuri, gesticulând isteric spre fațada casei lui Ove. La picioarele ei țopăie chestia aia lătrătoare care obișnuiește să facă pipi pe pavajul lui. Ove nici nu e sigur că-i câine, de fapt. O cizmă cu ochi, mai degrabă.

Pipița blondă zbiară ceva atât de înverșunat, că ochelarii de soare îi alunecă pe vârful nasului. Cizma cu ochi latră și mai abitir. „Acum chiar că și-a pierdut mințile tipa” își zice Ove și, precaut, se oprește la vreo doi metri în spatele ei. Abia atunci își dă seama că pipița nu gesticulează, ci dă cu pietre. Nu spre casă. Spre pisică.

Pisica stă ghemuită într-un colț, în spatele magaziei lui Ove. Are pete de sânge pe blană sau, mă rog, ce-a mai rămas din blană. Potaia își arată colții. Pisica îl scuipă.

— Să nu-l scuipi tu pe Prince! urlă pipița blondă, luând din nou o piatră și aruncând-o spre pisică.

Pisica sare într-o parte. Piatra lovește pervazul ferestrei. Din doi pași, Ove ajunge lângă ea, atât de aproape că pipița îi simte răsuflarea în ceafa.

— Dacă mai arunci o piatră pe proprietatea mea, te-azvârl eu pe tine pe-a ta!

Femeia se întoarce. Privirile li se întâlnesc. Ove are mâinile în buzunare. Pipița își agită pumnii în fața lui, de parcă încearcă să alunge două muște mari cât cuptoarele cu microunde. Pe chipul lui Ove un mușchi nu se clintește.

— Scârboasa aia l-a zgâriat pe Prince, spune ea, cu ochii scânteind de furie, arătând spre pisică.

Ove se uită la cizma cu ochi. Cizma mârâie la el. Apoi se uită la pisica plină de sânge, dar cu capul ridicat sfidător.

— Sângerează. Aș zice că-i remiză, spune Ove.

— Ba e pe dracu’! O omor, afurisita naibii!

— Nu, n-o omori, zice Ove cu răceală.

Pipița face o mutră fioroasă:

— Sigur e turbată și plină de boli grețoase și de tot felul.

Ove se uită la pisică. Apoi la pipiță. Dă din cap aprobator:

— Probabil că și tu la fel. Da-n tine nu dăm cu pietre, nu?

Buza de jos a pipiței începe să tremure. Își așază mai bine ochelarii pe nas.

— Ia vezi ce-ți iese pe gură! șuieră ea.

Ove dă din nou din cap. Arată spre cizma cu ochi. Cizma încearcă să-l muște, dar Ove odată bate cu piciorul în pământ, de potaia se dă speriată înapoi.

— Chestia aia trebuie ținută-n lesă în zona rezidențială, spune Ove.

Pipița își dă pe spate părul platinat și, disprețuitoare, pufnește pe nas, atât de tare că Ove mai că se așteaptă să-i vadă mucii țâșnind pe nări.

— Și aia, nu?! zbiară ea, arătând spre pisică.

— Aia nu-i treaba ta, i-o retează Ove.

Pipița îi aruncă o privire de om care se simte profund superior și extrem de jignit în același timp. Cizma cu ochi își arată iar colții și mârâie înfundat.

— Ce, crezi că-i strada ta, handicapatu' dracu'? zice ea.

Ove face calm semn spre cizma cu ochi:

— Dacă se mai pișă o dată pe pavajul meu, pun curent electric în plăci.

— Prince nu face pipi pe nenorocitul tău de pavaj, pufnește ea și face doi pași înainte, cu pumnii ridicați.

Ove nu se clintește. Pipița se oprește. Hiperventilează. Până la urmă pare că reușește să-și adune ultimele rămășițe din bruma de bun-simt cu care fusese înzestrată:

— Haide, Prince, zice ea.

Ridică apoi arătătorul spre Ove și continuă:

— O să-i spun lui Anders și o să-ți pară rău.

— Să-i spui lui Anders ăla și să nu se mai crăcăneze la fereastra mea, i-o întoarce Ove.

— Fir-ai al dracu' de boșorog handicapat! explodează pipița.

— Și că are o mașină de rahat, adaugă Ove.

Pipița face un gest, pe care Ove nu îl înțelege, dar cam bănuiește ce înseamnă. Apoi dispare, împreună cu cizma cu ochi, în direcția casei lui Anders ăla.

Ove dă să intre și el în casă. Vede petele umede de pipi de câine pe plăcile de pavaj din fața casei. Dacă n-ar fi fost ocupat cu lucruri mai importante în după-amiază aceea, preș ar fi făcut potaia! Dar are altele de făcut. Se duce în magazie, își ia bormașina și cutia cu burghie.

Când iese din magazie, pisica e tot acolo. Se uită la el.

— Poți să te cari, îi zice Ove.

Animalul nu se mișcă. Ove dă resemnat din cap:

— Alo?! Zât! Nu-s tovarășul tău!

Pisica nu se clintește. Ove ridică exasperat brațele.

— Sfinte Sisoie! Jigărito, ți-am luat apărarea că dădea afurisita aia cu pietre-n tine, da' să nu crezi că vreau să am de-

a face cu tine mai mult decât vrea pipița, zice el, arătând spre casa lui Anders ăla. Și asta chiar înseamnă puțin rău de tot!

Pisica pare că meditează la cele auzite. Ove îi arată poteca:

— Hai, valea!

Netulburată, pisica începe să-și lângă petele de sânge de pe blană. Se uită la Ove ca și când ar fi la masa de negocieri și cântărește o ofertă. Apoi se ridică alene și pleacă. Ove nu se uită după ea. Intră în casă și trântește ușa după el.

•

Acum chiar că i-a cam ajuns! E timpul ca Ove să moară.

7.

UN BĂRBAT PE NUME OVE MONTEAZĂ UN CÂRLIG

Ove și-a pus pantalonii de la costum și cămașa de mers în vizită. Pe urmă a întins cu mare grijă folia de plastic pe podea, de parcă ar fi fost o valoroasă operă de artă. Nu c-ar fi fost prea nouă podeaua, dar o rașchetase acum mai puțin de doi ani. Și nu din cauza lui pune folie pe jos, căci e foarte sigur că nu curge sânge când te spânzuri. Și nici din cauza molozului care o să cadă când o să dea gaura pentru cârlig. Și nici ca să nu lase urme când o să dărâme taburetul de sub picioare. A lipit deja protecții de plastic sub picioarele scaunului, așa că n-are cum să rămână urme. Nu, nu de asta întinde el folie cu atâta grijă pe podeaua din hol, sufragerie și o parte din bucătărie, de parcă urmează să inunde toată casa.

Ci pentru că se gândește c-o să fie mare vânzoleală când o să dea buzna în casă turma de agenți imobiliari, înainte ca ambulanța să fi apucat să scoată leșul. Iar Ove nu vrea să le dea voie împieliților ălora care o să dea iama încălțați să-i zgârie podeaua. Nici mort! Asta să le fie clar!

Așază taburetul în mijlocul încăperii. Are pe puțin șapte pete de vopsea. Nevastă-sa obișnuia să-l lase să zugrăvească vreuna dintre camere de două ori pe an. Sau, mai bine zis, o dată la șase luni, ei îi venea ideea că i-ar plăcea o altă culoare într-o cameră și îi spunea lui Ove. Iar Ove zicea că nici gând! Apoi ea suna vreun zugrav și cerea o ofertă de preț pentru manoperă. Pe urmă îi povestea lui Ove cât a cerut meșterul. Atunci Ove își lua taburetul și se apuca să zugrăvească.

Când pierzi pe cineva, ți-e dor de cele mai ciudate lucruri. Chestii mici. Zâmbete. Felul în care se întorcea în somn. Să zugrăvească pentru ea.

Aduce cutia cu burghie. Burghiul e foarte important când dai o gaură. Nu bormașina, burghiul. E la fel de important să ai cauciucuri de calitate la mașină, în loc să arunci banii pe plăcuțe de frână ceramice sau alte prostii. Asta o știe orice om întreg la minte. Ove stă în mijlocul camerei și măsoară din ochi. Se uită apoi în lada cu burghie, întocmai ca un chirurg care își alege instrumentul potrivit. Ia unul, îl montează în bormașină, apoi verifică dacă funcționează, apăsând ușor butonul declanșator. Bormașina începe să huruie. Dă din cap nemulțumit și hotărăște că nu sună bine deloc. Schimbă burghiul de patru ori până se declară mulțumit. Măsoară încăperea cu pasul, ținând bormașina ca pe un revolver.

Se postează iar în mijlocul camerei și rămâne cu privirea ațintită în tavan. Mda, trebuie să măsoare înainte să poată începe. Să fie gaura pe mijloc. Că nu-i nimic mai rău decât o gaură dată aiurea în tavan.

Așa că se duce să ia ruleta. Măsoară din toate cele patru colțuri ale camerei. De două ori, ca să fie sigur. Marchează locul cu o cruce, exact în centrul tavanului.

Ove se dă jos de pe taburet. Verifică dacă folia de plastic e întinsă bine. Descuie ușa, ca să nu i-o spargă când o să vină să-l ia. E o ușă bună. O să țină ani de zile.

Își pune sacoul și verifică dacă a pus plicul în buzunarul interior.

În cele din urmă, întoarce fotografia nevestei spre fereastră. Nu vrea ca ea să vadă ce urmează să se întâmple și nici curaj să pună fotografia cu fața în jos nu are. Se supăra teribil când nimereau în vreun loc fără priveliște. Avea nevoie „să se uite la ceva viu”, așa zicea mereu. Și de aia o întoarce cu fața spre fereastră. Poate trece jigărita aia de mâță pe acolo… Că nevesti-sii îi plac mâțele jigărite.

Ia bormașina, ia ancora de beton și cârligul, se urcă pe taburet și începe să dea gaura. Când aude soneria, își zice că poate i s-a părut, așa că nu se sinchisește să răspundă. Când sună și a doua oară, își dă seama că e cineva la ușă, așa că nu se sinchisește să răspundă.

Când sună pentru a treia oară, Ove se oprește din găurit și se uită enervat spre intrare. De parcă ar fi putut convinge să plece, prin puterea minții, pe oricine ar fi fost la ușă. Nu reușește nicicum. Persoana din spatele ușii consideră, în mod evident, că Ove nu a deschis de prima oară pentru că nu a auzit soneria.

Se dă jos de pe taburet, traversează sufrageria și holul acoperite cu plastic. Nu mai poate omul să-și ia zilele în liniște și pace!

— Ce-i? pufnește Ove, deschizând larg ușa.

Tolomacul blond reușește în ultima secundă să-și ferească scăfârlia, ca să nu-l pocnească ușa.

— Salutare! exclamă lângă el străina gravidă, cu vreo jumătate de metru mai scundă decât el.

Ove se uită la tolomac, pe urmă la ea. Tolomacul e ocupat să-și pipăie nesigur fața, să vadă dacă toate-s la locul lor.

— Pentru tine, spune gravida prietenos și îi pune lui Ove în brațe o cutie de plastic.

Ove o cercetează suspicios.

— Prăjituri, îl lămurește ea, îmbiindu-l.

Ove dă din cap încetișor. Cum că a priceput.

— Ce elegant ești, zice ea, zâmbind.

Ove încuviințează din nou.

Rămân toți trei în pragul ușii, parcă așteptând ca unul dintre ei să spună ceva. Într-un târziu, gravida se uită la tolomac și dă mustrătoare din cap:

— Da' potolește-te odată, ce te tot pipăi atâta, dragă? șoptește ea, îmbrâncindu-l ușor.

Tolomacul ridică privirea, se uită la ea și dă și el din cap. Apoi se uită la Ove. Ove se uită la gravidă.

Tolomacul îi arată cutia și fața i se luminează:

— E iraniancă, știi? Ăștia iau cu ei mâncare peste tot. Ove se uită la el impasibil. Tolomacul șovăie:

— Și… de aia îmi plac mie iranienii. Lor le place să gătească, mie-mi place să… începu el, zâmbind mânzește.

Tace subit. Ove arată spectaculos de neinteresat.

— … mănânc! încheie tolomacul, înghițind în sec. Pare gata să bată ceremonios cu degetele o tobă imaginară. Dar se uită la străina gravidă și hotărăște că poate n-ar fi o idee tocmai bună.

Ove se întoarce spre femeie, cu privirea cuiva care tocmai i-a întors spatele unui copil care a mâncat prea multe dulciuri.

— Ce-i? întreabă el din nou.

Gravida își așază mâinile pe burtă:

— Voiam doar să ne prezentăm, așa, ca între vecini… Ove dă din cap scurt și spune răspicat:

— OK. La revedere.

Încearcă să închidă ușa. Gravida îl oprește:

— A, și voiam să-ți mulțumim că ne-ai ajutat cu remorca. Foarte drăguț din partea ta.

Ove mormăie ceva. Fără tragere de inimă, lasă ușa deschisă:

— N-ai pentru ce.

— Ba nu, ai fost de mare ajutor, protestează ea.

Ove se uită deloc prietenos la tolomac:

— Vreau să zic că n-ai de ce să-mi mulțumești pentru așa ceva. Orice bărbat matur ar trebui să fie în stare să parcheze o mașină cu remorcă.

Tolomacul se uită la Ove, nesigur dacă asta era o insultă au ba. Ove n-are chef să-l scoată din încurcătură. Încearcă din nou să le închidă ușa în nas.

— Eu sunt Parvaneh, spune gravida, punând piciorul în prag.

Ove se uită la piciorul femeii, apoi la fața ei, parcă nevenindu-i să creadă că străina a îndrăznit să facă așa ceva.

— Patrick, se prezintă tolomacul.

Nici Ove, nici Parvaneh nu îl bagă în seamă.

— Și… ești mereu așa… grosolan? întreabă Parvaneh, cu prefăcut interes.

Ove pare jignit:

— Ba nu-s grosolan, fir-ar să fie!

— Ba cam ești!

— Ba nu!

— Nuuu, sigur că nu! Vorbele ți-s ca mierea, spune ea, pe un ton ce-i dă de înțeles lui Ove că nu vorbește serios.

Dă drumul clanței de la ușă preț de o clipă, două. Cercetează cutia cu prăjituri.

— Mda… Prăjituri arăbești sau ce? Sunt bune de ceva? mormăie el în cele din urmă.

— Persane, îl corectează ea.

— Ce?

— Sunt iraniancă, persană adică. Și vorbim persană, farsi, da? îl lămurește ea.

— Farsă?

— Da.

— Mda, o farsă, chiar că… e de acord Ove.

Râsul ei în hohote îl ia pe nepregătite. Efervescent ca o șampanie, izbucnind în toate direcțiile. Nu se potrivește deloc cu cimentul gri și plăcile de pavaj pătrate. Un râs cristalin și colorat, ce nu respectă reguli și interdicții.

Ove face un pas înapoi. Piciorul i se prinde în scotch-ul cu care a lipit folia de plastic. Iritat, dă din picior și rupe folia într-un capăt. Încercând să scape și de scotch și de folie, se împiedică și rupe plasticul și mai tare. Furios, își recapătă echilibrul. Rămâne în pragul ușii, încercând să se calmeze. Apucă din nou clanța, se uită la tolomac și schimbă repede subiectul:

— Și tu ce ești?

Tolomacul ridică din umeri și zâmbește stângaci:

— Consultant IT…

Ove și Parvaneh dau din cap deodată, de parcă ar fi fost într-un număr de înot sincron. Preț de-o clipă, lui Ove nu-i mai displace atât de mult gravida.

Tolomacul nu pare să bage de seamă. Se uită curios la bormașina pe care Ove o ține strâns, dar cu un aer nonșalant, cam cum își țin rebelii africani armele automate în interviurile televizate, cu jurnaliști străini, înainte să dea buzna în palate prezidențiale. După ce se zgâiește îndelung la bormașină, lunganul se întinde și aruncă o privire în casa lui Ove.

— Ce faci? întreabă el curios.

Ove se uită la el cam cum te uiți la cineva care te întreabă „Ce faci?” când te vede cu o bormașină în mână:

— Dau o gaură.

Parvaneh se uită la tolomac și își dă ochii peste cap, exasperată. De n-ar fi fost burta ei mare, dovadă vie că, de

bunăvoie și nesilită de nimeni, acceptase să perpetueze genele tolomacului, Ove mai că ar fi găsit că e chiar simpatică.

— Aha, încuviințează tolomacul.

Apoi se întinde din nou, se uită iar înăuntru, la podeaua acoperită frumos cu plastic. Se luminează la față și rânjește:

— Zici că stai să omori pe careva.

Ove îl privește tăcut. Tolomacul își drege nesigur vocea:

— Ăăă, arată ca un episod din *Dexter,* zice el șovăitor. E un serial… despre un tip care… omoară oameni, încheie el și începe să pipăie cu vârful pantofului crăpăturile plăcilor de pavaj din fața casei lui Ove.

Ove dă din cap. Nu prea îi e clar unde bate tolomacul cu Dexter ăsta.

— Am treabă, îi spune el scurt lui Parvaneh și apucă mai bine clanța.

Parvaneh îl înghiontește cu subînțeles pe tolomac. Lunganul pare că-și adună curajul, trage cu ochiul la Parvaneh, apoi se uită la Ove, cu expresia unuia care se așteaptă în orice secundă ca lumea întreagă să înceapă să tragă cu praștia în el.

— Ăăă, da, de fapt venisem să întrebăm dac-am putea împrumuta câteva lucruri…

Ove ridică din sprâncene:

— Ce *lucruri*?

Tolomacul își drege iar vocea:

— O scară. Și o cheie nimbus.

— O cheie *imbus* vrei să zici.

Parvaneh dă din cap că da. Tolomacul pare nedumerit:

— Păi, nu-i zice *nimbus*?

— *Imbus,* îl corectează Parvaneh și Ove într-un glas.

Parvaneh încuviințează entuziasmată și arătând spre Ove, îi zice triumfătoare tolomacului:

— Ți-am zis c-așa-i zice.

Tolomacul mormăie ceva nedeslușit.

— Da' tu nimic! *Neee, nimbus, nimbus***!** râde ea, imitându-l.

Tolomacul pare jignit:

— Da' eu nu vorbesc așa!

— Ba da!

— Ba nu!

— Ba DA!

— Ba NU!

Privirea lui Ove se plimbă de la unul la celălalt, ca a unui câine sâcâit de doi șoareci care nu-l lasă să doarmă.

— Ba da! zice primul șoarece.

— Așa crezi tu că se zice, spune celălalt.

— Așa-i zice toată lumea.

— N-are toată lumea dreptate.

— Căutăm pe Google?

— Păi, sigur! Dă pe Google! Hai cu Wikipedia!

— Dă-mi telefonul.

— Da' al tău ce-are?

— Păi nu-l am la mine.

— Nasol.

Ove se uită la unul. Se uită la celălalt. Cearta continuă. Sunt ca două boilere stricate care fluieră și bolborosesc unul la altul.

— Sfinte Sisoie, murmură el.

Parvaneh începe să mimeze un aeroplan zburând printre nori, scoțând un zbârnâit ca de elice, ca să-l irite pe tolomac. Reușește. Și pe tolomac și pe Ove. Ove se lasă păgubaș.

Intră în hol, își agață sacoul în cuier, lasă bormașina, își pune saboții de lemn și se duce la magazie, trecând pe lângă cei doi. Poate să jure că nici n-au băgat de seamă că a trecut pe lângă ei. Îi aude ciondănindu-se în continuare când dă să scoată scara din magazie.

— Patrick, treci și ajută-l, izbucnește Parvaneh când îl vede.

Patrick ia scara cu mișcări stângace. Ove se uită la el ca la un orb aflat la volanul unui autobuz comunal. Și abia atunci își dă seama că, ocupat să caute scara, nu văzuse că încă o persoană îi invadase proprietatea.

Anita, nevasta lui Rune, ultima casă de pe partea lui de stradă, apăruse lângă Parvaneh și privea senină tot spectacolul. Ove a decis că singurul lucru de bun-simț e să pretindă că nu o vede. Ca să nu o încurajeze. Îi întinde tolomacului o cutie cilindrică, plină cu chei imbus frumos aranjate.

— Uau, ce de chei, spune el gânditor, cu privirea pironită pe cutie.

— Ce mărime-ți trebuie? întreabă Ove.

Tolomacul se uită derutat la el și răspunde ca unul care nu se poate abține să nu spună ce gândește:

— Ăăă… mărimea obișnuită?

Ove se uită lung la Patrick. Lung, lung de tot.

— La ce-ți trebuie? întreabă el în cele din urmă.

— Trebuie să repar un birou IKEA, pe care l-am demontat înainte să ne mutăm. Și pe urmă am uitat unde am pus cheia nimbus, povestește tolomacul, fără să se rușineze câtuși de puțin.

Ove se uită la scară. Se uită la tolomac.

— Și, ce, ai pus biroul pe casă?

Tolomacul rânjește și dă din cap că nu:

— Aaa, nuu, nu pentru asta. Scara-mi trebuie pentru fereastra de la etaj, că s-a înțepenit, îi explică el. Nu se mai deschide, adaugă apoi, ca și cum Ove n-ar fi priceput cuvântul „înțepenit".

— Și vrei s-o deschizi pe exterior? se miră Ove.

Tolomacul dă din cap că da. Ove pare că ar mai avea ceva de zis, dar se răzgândește. Se întoarce spre Parvaneh:

— Și tu ce cauți aici?

— Sprijin moral, ciripește ea.

Ove nu pare convins. Nici Patrick.

Privirea lui Ove se mută fără chef pe nevasta lui Rune. E tot acolo. Parcă trecuseră ani de când nu o mai văzuse. Sau, mă rog, de când se uitase la ea ultima oară. Îmbătrânise. Parcă toată lumea îmbătrânea pe furiș în ultimul timp.

— Ce-i? întreabă Ove.

Nevasta lui Rime zâmbește ușor și își încrucișează stânjenită brațele:

— Ove, sper că nu deranjez… știi, caloriferul… Iar nu merge, spune ea șovăielnic și le zâmbește pe rând lui Ove, Patrick și lui Parvaneh.

Parvaneh și tolomacul îi întorc zâmbetul. Ove se uită la ceasul lui de mână ciobit.

— În cartierul ăsta nu mai muncește nimeni? întreabă el cu voce tare.

— Eu sunt pensionară, spune Anita, parcă cerându-și scuze.

— Eu sunt în concediu de maternitate, spune Parvaneh, bătându-se mândră pe burtă.

— Eu sunt consultant IT, spune tolomacul.

Ove și Parvaneh clatină din nou din cap la unison.

Nevasta lui Rune își face curaj și încearcă din nou:

— Cred că-i stricat… caloriferul…

— L-ai aerisit? întreabă Ove.

Femeia dă din cap că nu, cu un aer curios:

— Din cauza asta o fi?

Ove dă iritat ochii peste cap.

— Ove! țipă Parvaneh la el imediat, ca o învățătoare care pune la punct un elev obraznic.

Ove se uită urât la ea. Parvaneh îi aruncă și ea o privire cruntă:

— Nu fi grosolan! îi ordonă ea.

— Nu sunt grosolan, fir-ar să fie! Ți-am mai zis.

Parvaneh nu pleacă privirea. Ove mormăie ceva, apoi se postează din nou în pragul ușii. Acum chiar că i-a cam ajuns! De fapt, nu vrea decât să moară. De ce nu-l lasă în pace ticniții ăștia?

Parvaneh atinge blând brațul nevestei lui Rune și îi spune încurajator:

— Sunt sigură că Ove te poate ajuta cu caloriferul.

— Ar fi foarte drăguț din partea ta, Ove, spune nevasta lui Rune, luminându-se la față.

Ove își bagă mâinile în buzunar. Împinge gânditor cu piciorul plasticul desprins de pe pragul ușii.

— Da' bărbată-tu ce păzește în casă? întrebă el.

Nevasta lui Rune clatină întristată din cap:

— Nu, Rune e bolnav de ceva vreme. Are Alzheimer, așa ne-au zis. Nu prea mai e el… Și e și-n scaun cu rotile. E foarte greu…

Ove încuviințează, ca și cum și-ar fi amintit ceva ce-i povestise nevastă-sa de sute ori, dar, între timp, uitase.

— Da, da, da, zice el, pierzându-și răbdarea.

Parvaneh îl fulgeră din nou cu privirea:

— Ove, termină!

Ove se uită la ea în treacăt, de parcă ar vrea să-i spună vreo două, dar își coboară privirea în pământ.

— Ce zici, Ove, nu-i așa că te duci să-i aerezi caloriferul? Că n-o fi mare scofală, zice Parvaneh, încrucișându-și brațele pe burtă.

Ove dă din cap:

— Să-l *aerisesc,* nu să-l aerez. Sfinte Sisoie!

Îi măsoară din cap până-n picioare pe toți trei:

— Ce, n-ați aerisit niciodată un calorifer?

— Nu, răspunde Parvaneh deloc intimidată.

Nevasta lui Rune se uită la tolomac ușor îngrijorată.

— N-am nici cea mai vagă idee despre ce vorbește, o liniștește el.

Anita dă din cap resemnată. Apoi se uită din nou la Ove:

— Ar fi foarte drăguț din partea ta, Ove. Dacă nu-i prea mare deranjul…

Privirea lui Ove e ațintită în pragul ușii.

— Poate că trebuia să vă gândiți la asta înainte de lovitura de stat de la asociație, spune el încet, adăugând greutate fiecărui cuvânt cu o serie de tușituri mici și discrete.

— Ce? întreabă Parvaneh.

Nevasta lui Rune își drege vocea:

— Dar, dragă Ove, n-a fost nicio lovitură de stat…

— Ba da! se încăpățânează Ove.

Nevasta lui Rune se uită la Parvaneh și zâmbește stingherită:

— Ei, vezi tu, Rune și Ove nu s-au înțeles întotdeauna foarte bine. Înainte să se îmbolnăvească, Rune era președintele asociației de locatari. Înainte de asta, era Ove președinte. Când l-au ales pe Rune președinte, s-au cam certat.

Ove ridică privirea și întinde un deget acuzator spre ea:

— Lovitură de stat. Asta a fost.

Nevasta lui Rune se uită la Parvaneh și dă din cap:

— Da, mă rog, înainte de ședință, Rune adunase voturi pentru propunerea lui de a se înlocui centrala de cartier, iar

Ove era de părere…

— Și ce știe Rune, mă rog, despre centrale termice? Ce? exclamă Ove indignat, dar privirea lui Parvaneh îl face să ajungă rapid la concluzia că mai bine tace.

Nevasta lui Rune încuviințează:

— Da, da, poate c-ai dreptate, Ove. Dar acum e foarte bolnav și… nu prea mai contează…

Buzele încep să-i tremure, dar își revine, își ridică demnă fruntea și își drege glasul:

— Cei de la Asistența Socială au zis că-l iau si-l duc la azil, izbucnește ea pe neașteptate.

Ove își bagă din nou mâinile în buzunare și face hotărât un pas înapoi, intrând în casă. Acum chiar că i-a cam ajuns!

Între timp tolomacul hotărâse, se pare, că era vremea să schimbe subiectul și să destindă atmosfera.

Arată spre podeaua lui Ove:

— Ce-i aia?

Ove se uită la bucata de podea descoperită, acolo unde folia de plastic se desprinsese.

— Arată ca niște… urme de cauciucuri. Ce faci, mergi cu bicicleta prin casă? întreabă Patrick.

Parvaneh îl urmărește cu atenție pe Ove, care mai face un pas înapoi, încercând să-i blocheze vederea tolomacului.

— Nu-i nimic, zice Ove.

— Dar arată ca… începe tolomacul derutat.

— Soția lui Ove, Sonja, era… îl întrerupe blând nevasta lui Rune, dar nu reușește să spună mai multe, căci Ove, la rândul său, o întrerupe, întorcându-se brusc spre ea și urlând:

— Ajunge! Ține-ți FLEANCA!

Amuțesc toți patru, aproape la fel de șocați. Ove intră în casă și trântește ușa după el, cu mâini tremurânde.

•

Aude afară vocea blândă a lui Parvaneh întrebând-o pe nevasta lui Rune „despre ce era vorba”. Apoi o aude pe nevasta lui Rune căutându-și nesigură cuvintele și izbucnind dintr-o dată: „Of, of, mai bine mă duc acasă! Nevasta lui Ove, da… Ei, nu-i nimic de povestit. Babele ca mine zic vrute și nevrute…”

Ove o aude forțându-se să râdă, apoi pașii ei târșâiți îndepărtându-se. După aceea pleacă și gravida, cu tot cu tolomacul ei.

A rămas doar tăcerea din holul lui Ove.

Se lasă pe taburet, respirând greu. Mâinile îi tremură de parcă ar fi fost băgat până la gât în apă înghețată. Inima îi bate să-i spargă pieptul. I se întâmplă din ce în ce mai des în ultimul timp. Simte că se sufocă, precum un pește într-un

acvariu răsturnat. Medicul de la muncă îi spusese că e cronic și să nu se agite prea tare. Ușor de zis…

„O să-ți prindă bine s-o iei mai ușurel” îi spuseseră șefii la slujbă. „Mai ales acum că inima îți joacă feste…” Au vorbit de „pensionare anticipată”, dar puteau la fel de bine să-i zică pe numele adevărat – „disponibilizare”. Un sfert de secol la aceeași slujbă și atâta au avut să-i spună… Îi joacă inima „feste”, auzi!

Ove nu știe cât a stat pe taburet, cu bormașina în mână și inima bătându-i de-și simțea pulsul în cap. Pe perete, lângă ușă, o fotografie cu ea și Ove. Sonja. O fotografie veche de aproape patruzeci de ani. De atunci, de când fuseseră în excursie în Spania, cu autocarul. Are o rochie roșie, e bronzată și pare fericită. Ove e lângă ea și o ține de mână. Ove rămâne cu privirea ațintită asupra fotografiei preț de vreo oră sau mai bine. Dintre toate lucrurile imaginabile care i-ar fi putut lipsi, exact asta și-ar dori să mai poată face din nou – să o țină de mână. Sonja obișnuia să-și îndoaie arătătorul și să-l ascundă în palma lui. Iar el simțea că nimic pe lume nu era imposibil atunci când se țineau așa de mână. Dintre toate lucrurile care-i puteau lipsi, de asta îi e cel mai dor.

Se ridică tăcut. Se duce în sufragerie. Se urcă pe scară. Dă gaura, pune ancora și montează cârligul, o dată pentru totdeauna. Se dă jos de pe scară și își studiază opera.

Se duce în hol și își pune sacoul. Pipăie buzunarul, să se asigure că plicul e la locul lui. Are cincizeci și nouă de ani. A stins lumina peste tot. Și-a spălat ceașca de cafea. A pus un cârlig în tavanul sufrageriei. E pregătit.

Ia frânghia de la uscătorul de rufe din hol. Dezmiardă cu dosul palmei hainele ei pentru ultima oară. Apoi se duce în sufragerie, face un laț frânghiei și îl petrece pe după cârlig, apoi pe după gât. Dă un picior taburetului.

Închide ochii și simte cum lațul se strânge în jurul gâtului precum fălcile unui uriaș animal sălbatic.

8.

UN BĂRBAT PE NUME OVE ȘI NIȘTE VECHI URME DE PAȘI ALE TATĂLUI SĂU

Ea credea în destin. Credea că „toate drumurile în viață te duc, într-un fel sau altul, spre ceea ce ți-e sortit”. Bineînțeles, Ove obișnuia să mormăie și să se apuce să strângă vreun șurub sau să meșterească te miri ce când o auzea vorbind așa. Dar nu o contrazicea niciodată. Poate că pentru ea destin însemna „ceva”. Pentru el, însemna „cineva”.

E ciudat să rămâi fără părinți la șaisprezece ani. Să-ți pierzi familia cu mult timp înainte să apuci să-ți întemeiezi una a ta. E o singurătate aparte.

Ove a lucrat cele două săptămâni la căile ferate, după moartea lui taică-su. Conștiincios, din greu. Spre propria-i uimire, în scurt timp a descoperit că-i plăcea. Munca era un soi de eliberare. Să-și folosească mâinile și să vadă rodul eforturilor lui. Nu se poate spune că Ove urâse școala, dar nici nu înțelegea prea bine la ce era bună. Îi plăcuse matematica, dar era deja cu doi ani înaintea colegilor de clasă. Sincer să fie, celelalte materii nu prea îl interesaseră. Dar slujba era cu totul altceva. I se potrivea mănușă.

În ultima zi, când a terminat tura, se simțea abătut. Nu doar pentru că trebuia să se întoarcă la școală, ci și pentru că abia atunci și-a dat seama că nu știa din ce avea să-și câștige pâinea. Taică-su fusese un om bun, în multe privințe, dar nu-i lăsase cine știe ce moștenire – casa dărăpănată, Saab-ul și ceasul ciobit. Iar milă de la biserică nu avea să ia în ruptul capului, asta să-i fie clar lui Dumnezeu ăla! Ove a spus-o cu voce tare, în vestiar, poate mai mult pentru el decât pentru Dumnezeu.

— Dac-a trebuit să-i iei și pe mama și pe tata, atunci poți să-ți ții banii! a urlat el la tavan.

Apoi și-a luat lucrurile și a plecat. N-a aflat, bineînțeles, niciodată, dacă Dumnezeu sau altcineva l-a auzit. Dar, când a ieșit din vestiar, îl aștepta cineva din partea directorului.

— Ove? l-a întrebat omul.

Ove a dat din cap că da.

— Directorul îți transmite că ai făcut treabă bună săptămânile astea, a spus scurt bărbatul.

— Mulțumesc, a zis Ove și a dat să plece.

Bărbatul l-a luat blând de braț și l-a oprit.

— Directorul dorește să știe dacă vrei să rămâi la noi și să faci treabă bună în continuare.

Ove l-a privit în tăcere. Mai mult ca să vadă dacă nu cumva era o glumă. Apoi a încuviințat încet.

Făcuse deja câțiva pași când omul a strigat după el:

— Directorul mai zice și că ești exact ca taică-tu.

Ove nu s-a întors spre el. Dar a plecat cu spatele mai drept.

Și așa se face că a purtat mai departe cizmele de lucru ale tatălui său. Muncea din greu, nu se plângea niciodată și nu era niciodată bolnav. De bună seamă, tovarășii de muncă mai în vârstă îl găseau posac, cu o fire cam curioasă. Nu mergea niciodată cu ei la bere după lucru și nu părea interesat de femei, ceea ce era de-a dreptul ciudat. Dar era băiatul lui taică-su și niciunul dintre ei nu avusese vreodată vreo sfadă cu taică-su. Dacă îl ruga careva pe Ove să pună umărul, ajuta. Dacă îl ruga să-i țină vreo tură, o făcea fără farafastâcuri. Cu timpul, toată lumea ajunsese să îi fie datoare cu ceva. Așa că îl acceptaseră.

Când camionul vechi, pe care îl foloseau pentru transport în susul și-n josul căii ferate, s-a stricat într-o noapte, undeva la douăzeci de kilometri de oraș, în timpul unei furtuni teribile, Ove a reușit să-l repare doar cu o șurubelniță și o jumătate de rolă de bandă adezivă. După isprava asta, tovarășii de muncă nu au mai avut nimic altceva de zis despre Ove decât că-i „în regulă”.

Seara, Ove își gătea cartofi cu cârnați. Se așeza apoi la masa din bucătărie și se uita îndelung pe fereastră. Plimba absent mâncarea în farfurie cu furculița. Apoi se ridica, își lua farfuria și se ducea să mănânce în Saab.

A doua zi pleca din nou la muncă. Și asta era viața lui. Îi plăcea rutina. Îi plăcea să știe la ce să se aștepte. După moartea lui taică-su, începuse să împartă oamenii între cei care fac ce trebuie și cei care nu fac.

Oameni care fac și oameni care doar zic că fac. Iar Ove vorbea din ce în ce mai puțin și făcea din ce în ce mai mult.

Nu avea prieteni. Pe de altă parte, nici dușmani nu avea. În afară de Tom, care, de când fusese avansat maistru, nu scăpa nicio ocazie să-i facă viața amară lui Ove. Îi dădea cele mai grele și mai murdare sarcini de lucru, țipa la el, îi punea piedică la micul dejun, îl trimitea să lucreze sub vagoane și le punea în mișcare când Ove era întins sub șine. Ove se arunca într-o parte, ferindu-se înfricoșat, iar Tom râdea disprețuitor și urla: „Păzea, să nu te duci după taică-tu mintenaș!”

Ove pleca fruntea și își ținea gura. Nu vedea niciun câștig în a-l provoca pe unul de două ori mai mare decât el. Se ducea la muncă zi de zi și își făcea treaba temeinic – taică-su se mulțumise cu atât și atât avea să fie de-ajuns și pentru Ove. Restul camarazilor ajunseseră să-l respecte pentru asta. „Cine

vorbește puțin vorbește bine! Așa zicea taică-tu” i-a spus unul dintre muncitorii mai bătrâni într-o după-amiază. Ove a încuviințat. Unii înțelegeau asta, alții nu.

Și, tot așa, unii au înțeles ce-a făcut Ove într-o zi în biroul directorului, alții nu.

Era la exact doi ani după moartea lui taică-su. Ove tocmai împlinise optsprezece ani, iar Tom fusese prins furând bani din casa de bilete a unuia dintre trenuri. Nimeni nu îl văzuse luând banii, decât Ove, pentru că erau singuri în vagon. Și nimeni pe lume nu ar fi putut crede, după cum îi explicase lui Ove un domn serios de la birouri, când fuseseră chemați la director, că Ove ar fi putut fi făptașul. Și nu era, bineînțeles.

Lui Ove i-au zis să aștepte pe coridor, pe un taburet aflat lângă biroul directorului. A așteptat cu privirea în podea preț de un sfert de ceas până s-a deschis ușa. Tom a ieșit cu pumnii atât de strânși, încât pielea i se albise până sus pe antebrațe. I-a căutat privirea, dar Ove nu și-a ridicat ochii din podea nici când l-au poftit să intre în birou.

În birou erau mai mulți domni serioși, îmbrăcați în costum. Directorul măsura încăperea înainte și înapoi, cu o expresie ce lăsa de înțeles că era prea supărat să poată sta pe scaun.

— Vrei să iei loc, Ove? a spus, în cele din urmă, unul dintre bărbații în costum.

Ove i-a întâlnit privirea. Îl cunoștea. Taică-su îi reparase mașina odată. Un Opel Manta albastru. Cu motor mare. I-a zâmbit prietenos lui Ove și i-a făcut semn să se așeze pe un scaun aflat în mijlocul încăperii. Ca și cum ar fi vrut să-i spună să fie liniștit, că e printre prieteni.

— Așa… E o pură formalitate, Ove. Nimeni dintre noi nu crede că tu ai furat banii. Tot ce trebuie să faci e să ne spui cine a făcut-o.

Ove se uita în pământ. A trecut o jumătate de minut.

— Ove? a zis întrebător domnul cu Opel Manta.

Ove nu a răspuns. Vocea gravă a directorului a rupt într-un târziu tăcerea:

— Răspunde la întrebare, Ove!

Ove nu a zis nimic. Nu și-a ridicat privirea din podea. Pe fețele domnilor în costume, convingerea de mai devreme s-a preschimbat în nedumerire.

— Ove… trebuie să răspunzi la întrebare. Ai furat banii? a întrebat domnul cu Opel Manta.

— Nu, a răspuns Ove cu hotărâre.

— Atunci cine?

Ove nu a zis nimic.

— Răspunde la întrebare, i-a poruncit directorul.

Ove a ridicat privirea. Apoi, îndreptându-se de spate, a spus:

— Eu nu sunt dintr-ăia care-i pârăsc pe alții.

În încăpere s-a lăsat o tăcere lungă, preț de minute întregi.

— Ove, sper că înțelegi… Dacă nu spui cine a furat banii și dacă avem unul sau doi martori care jură că tu i-ai luat, atunci trebuie să presupunem că, într-adevăr, tu ești făptașul, a zis omul cu Opel Manta, pe un ton mai puțin prietenos de data asta.

Ove a dat din cap că a priceput. Dar nu a spus nimic. Directorul s-a uitat la el stăruitor, de parcă Ove ar fi blufat la un joc de cărți. Pe chipul lui Ove, însă, nu se putea citi nimic. Directorul a clătinat din cap cu mâhnire și a zis:

— Atunci… poți să pleci.

Și Ove a plecat.

Tom dăduse vina pe Ove cu cincisprezece minute înainte, când fusese în biroul directorului. În cursul după-amiezii, doi muncitori tineri de pe tura lui Tom, dornici să-i facă pe plac maistrului mai în vârstă, au venit și au declarat că l-au văzut cu ochii lor pe Ove luând banii. Dacă Ove ar fi spus că Tom e făptașul, ar fi fost cuvântul unuia împotriva cuvântului celuilalt. Dar acum era cuvântul lui Tom contra tăcerii lui Ove. Așa că, în dimineața următoare, maistrul i-a cerut să-și golească dulapul din vestiar și să se prezinte în biroul directorului.

De lângă ușa vestiarului, Tom rânjea la Ove când acesta pleca.

— Hoțule! a șuierat Tom.

Ove a trecut pe lângă el fără să ridice privirea.

— Hoțul! Hoțul! Hoțul! scanda vesel unul dintre cei doi muncitori tineri care depuseseră mărturie împotriva lui, până când un bun prieten al tatălui lui Ove i-a tras una peste ceafa de l-a amuțit.

— HOȚULE! a strigat Tom sfidător și mai tare, atât de tare încât cuvântul i-a răsunat lui Ove în ureche zile întregi după aceea.

Ove a ieșit afară, în aerul înserării, fără să se uite în urmă. A respirat adânc. Era furios, dar nu pentru că îl făcuseră hoț. Nu avea să îi pese vreodată ce zicea lumea despre el. Dar rușinea de a pierde slujba căreia taică-su își devotase toată viața îl ardea în piept ca un vătrai înroșit în foc.

Avea timp berechet să se gândească la propria-i viață, în timp ce se îndrepta, pentru ultima oară, spre clădirea de birouri, cu hainele de lucru făcute bocceluță. Îi plăcuse să muncească acolo. Sarcini de lucru potrivite, unelte potrivite – o slujbă adevărată. Se hotărî ca, după ce poliția făcea ce făcea, de obicei, cu hoții în astfel de situații, să încerce să meargă undeva unde putea găsi o slujbă asemănătoare. Poate că

trebuia să plece departe, și-a zis. Bănuia că, odată ce ai cazier, se cere o oarecare distanță geografică, astfel încât să nu mai prezinte interes pentru nimeni. Pe de altă parte, oricum nu avea de ce să mai rămână acolo, și-a dat el seama în timp ce mergea spre birouri. Dar măcar nu ajunsese unul dintr-ăia care-i pârăsc pe alții. Spera ca asta să-l facă pe taică-su mai înțelegător că își pierduse slujba, când aveau să se reîntâlnească.

A așteptat pe taburetul de pe coridor preț de aproape patruzeci de minute, până când o doamnă de vârstă mijlocie, cu o fustă neagră, strâmtă și ochelari cu rame ascuțite a venit și i-a spus că poate intra în birou. Doamna a închis ușa în urma lui. Ove a rămas pe loc, cu hainele de lucru în brațe. Directorul era așezat la birou, cu mâinile împreunate. Cei doi bărbați s-au uitat îndelung unul la celălalt, de parcă fiecare ar fi fost un tablou rar și interesant într-un muzeu.

— Tom a furat banii, a spus directorul.

Nu fusese o întrebare. Doar o constatare scurtă. Ove nu a zis nimic. Directorul a adăugat, dând din cap:

— Dar bărbații din familia ta nu sunt dintr-aceia care să-i pârască pe alții.

Nici asta nu fusese o întrebare. Ove nu a spus nimic. Dar directorul a văzut că se încordase la auzul cuvintelor „bărbații din familia ta”.

Directorul a dat din nou din cap. Își pusese ochelarii și căuta în teancul gros de hârtii din fața sa. A scris ceva pe una dintre ele. Ca și cum Ove ar fi dispărut brusc din încăpere. Ove a așteptat până când a început să se întrebe dacă directorul nu cumva uitase că era și el acolo. Într-un târziu, și-a dres timid vocea. Directorul a ridicat privirea:

— Da?

— Faptele îi fac pe oameni ce sunt, nu vorbele, a spus Ove.

Directorul l-a privit surprins. Băiatul spusese, deodată, mai multe cuvinte decât auziseră de la el în cei doi ani cât lucrase la căile ferate. Nici Ove nu știa de unde îi veniseră vorbele astea. Simțise doar că trebuiau spuse.

Directorul a căutat din nou în teancul de hârtii. A mâzgălit ceva pe una dintre ele. Apoi i-a făcut semn lui Ove să o semneze.

— Prin asta, declari că ți-ai dat demisia de bună-voie, a spus el.

Ove a semnat. Apoi a ridicat fruntea, cu o expresie îndârjită pe chip:

— Puteți să le ziceți să intre, sunt gata, a zis el.

— Cine să intre? a întrebat directorul.

— Poliția, a răspuns Ove, cu mâinile pe lângă corp și pumnii strânși.

Directorul a dat din cap și a început din nou să scormonească printre hârtii:

— Pare-se că declarațiile martorilor s-au pierdut în toată debandada asta, a zis el.

Ove și-a mutat greutatea de pe un picior pe celălalt, neștiind ce să spună. Directorul i-a făcut semn să plece, fără să se uite la el:

— Poți să pleci.

Ove s-a întors. A ieșit din birou. A închis ușa după el. Se simțea amețit. Când a ajuns la ușa de la intrare, doamna care îl poftise în birou mai devreme l-a prins din urmă. Înainte ca Ove să apuce să spună ceva, i-a pus o hârtie în mână:

— Domnul director îți transmite că ești nou-angajat ca om de serviciu pe trenurile de noapte care pleacă din oraș. Să te prezinți la maistru mâine dimineață, i-a spus ea sever.

Ove s-a holbat la ea. Apoi la hârtie. Doamna s-a apropiat și mai mult de el:

— Domnul director îți mai transmite și că știe că n-ai luat portofelul ăla când aveai nouă ani. Și că „să fie el al naibii" dac-ai furat tu ceva acum. Și că ar fi „ca dracu'" să-l lase el pe drumuri pe fiul unui om cinstit, doar pentru că și fiul e cinstit.

Și uite-așa a lucrat Ove ca om de serviciu încă doi ani. De nu s-ar fi întâmplat lucrurile așa, n-ar fi ieșit niciodată din tură în dimineața aceea, când a văzut-o pe ea. Cu pantofii ei roșii, broșa galbenă și părul castaniu-auriu. Și râsul acela care avea să îl facă toată viața să se simtă ca și cum cineva alerga desculț în pieptul lui.

•

Sonja spunea adesea că „toate drumurile în viață te duc, într-un fel sau altul, spre ceea ce ți-e sortit". Și poate că, pentru ea, destin însemna „ceva".

Dar, pentru Ove, însemna „cineva".

9.

UN BĂRBAT PE NUME OVE AERISEȘTE UN CALORIFER

Se spune că, în cădere, creierul funcționează mai rapid. Ca și cum explozia bruscă de energie cinetică constrânge facultățile mentale să accelereze, până când realitatea înconjurătoare e percepută ca și cum s-ar derula cu încetinitorul.

Așa că Ove a avut timp să se gândească la o grămadă de lucruri. Mai mult la calorifere.

•

Căci există un mod corect de a face lucrurile și unul greșit, asta o știe oricine. Și, chiar dacă treaba asta se întâmplase cu ceva ani în urmă și Ove nu-și mai amintește exact ce propusese el când se discutase înlocuirea centralei termice de cartier, își amintește, însă, limpede, că soluția lui Rune era cea greșită.

Și nu era, firește, vorba doar de centrala termică. Rune și Ove se cunoșteau de aproape patruzeci de ani, dintre care vreo treizeci și șapte nu fuseseră de acord.

Dacă e s-o spună p-aia dreaptă, Ove nu-și mai amintește de la ce pornise. Nu era genul de ceartă pe care s-o ții minte. Era, mai degrabă, una dintre acelea în care mici neînțelegeri se întrepătrund atât de bine încât, până la urmă, orice cuvânt nou rostit e ca o capcană și nu mai poți să deschizi gura fără ca patru grenade, din conflicte mai vechi, să explodeze pe dată. Era genul de ceartă care continua la nesfârșit. Până când, într-o zi, se sfârșise.

De fapt, nu de la mașini pornise. Ove avea un Saab. Rune – un Volvo. Era limpede că n-avea cum să țină prietenia. Și, totuși, la început fuseseră amici. Sau, mă rog, cât de amici pot fi doi bărbați precum Ove și Rune. Mai mult de dragul nevestelor, de bună seamă. Se mutaseră în același timp în cartier, iar Sonja și Anita se împrieteniseră imediat, așa cum numai două femei măritate cu bărbați precum Ove și Rune se pot împrieteni.

Ove își amintește că nu-i displăcuse Rune în acei primi ani. Ei înființaseră asociația de locatari. Ove era președintele, iar Rune era vicepreședintele. Și tot împreună ținuseră piept consiliului local și primăriei când se hotărâse tăierea pădurii din spatele caselor lui Ove și Rune, pentru construirea de noi case. Autoritățile susținuseră că autorizația de construcție era veche, dinainte ca Ove și Rune să se mute în cartier, dar, cu argumente din astea, nu ajungeai prea departe cu Ove și Rune. „Ăsta-i război, împieliților!”, urlase Rune la ei la telefon. Și

război a fost. Reclamații, dat în judecată, adunat semnături și scrisori deschise în ziar. După un an și jumătate, autoritățile se dăduseră bătute și începuseră să construiască în altă parte.

Rune și Ove băuseră un pahar de whisky pe veranda lui Rune în seara aceea. Nu păreau foarte bucuroși că învinseseră, după cum bine observară nevestele lor. Amândoi erau mai degrabă dezamăgiți că autoritățile se dăduseră bătute atât de repede. Fuseseră cele mai distractive optsprezece luni din viața lor.

„Nu se mai luptă nimeni pentru principii?" se întrebase Rune atunci. „Nici dracu'!" răspunsese Ove.

Și-atunci ciocniseră pentru nevrednicii lor adversari.

Firește, toate astea se întâmplau cu mult înainte de lovitura de stat dată asociației de locatari. Și înainte ca Rune să-și cumpere un BMW.

„Idiotul!" își zisese Ove în ziua aceea și în toate zilele ce i-au urmat, în toții anii de atunci și până azi. „Cum naiba să mai discuți omenește cu unul care-și cumpără un BMW?" obișnuia Ove să exclame când Sonja întreba de ce niciunul, nici celălalt nu mai puteau discuta omenește. Și-atunci Sonja dădea ochii peste cap și murmura: „Ești de groază!"

Ove nu e „de groază". Cel puțin lui nu i se pare. Doar că îi plac ordinea și disciplina în toate. Nu crede că omul poate trece prin viață ca și când totul e înlocuibil. Ca și când loialitatea nu valorează nimic. În ziua de azi, lumea înlocuiește orice cu asemenea repeziciune, încât toată priceperea de a construi lucruri durabile a devenit inutilă. Nimănui nu-i mai pasă de calitate. Nici lui Rune, nici celorlalți vecini și nici șefilor lui Ove. Acum totul musai să fie pe calculator, de parcă nu se construiseră case până când vreun consultant în cămașă prea strâmtă se dumirise cum se deschide un laptop. De parcă așa se făcuseră Colosseum-ul și piramidele din Giza. Sfinte Sisoie! Adică, în 1889, putuseră să ridice turnul Eiffel, dar în zilele noastre nu se mai putea face o afurisită de schiță pentru o casă fără etaj, fără să fie nevoie ca vreunul sau altul să ia o pauză, ca să-și încarce telefonul.

În ziua de azi, totul e depășit înainte să apuce să se uzeze. O țară întreagă care aplaudă faptul că nimeni nu mai face nimic temeinic. Proslăvirea fără rezerve a mediocrității.

Nimeni nu mai știe să schimbe o roată. Să instaleze un variator de tensiune. Să pună faianță. Să tencuiască un perete. Să parcheze o mașină cu remorcă. Să-și completeze declarațiile fiscale. Toate astea nu mai sunt decât cunoștințe de prisos. Ove și Rune obișnuiau să vorbească despre asta… Și, pe urmă, Rune și-a cumpărat un BMW.

Păi, și-atunci, el era „de groază”? Doar pentru că zicea că totul trebuie să aibă o limită? Nu, lui Ove nu i se pare deloc că lucrurile stau așa.

Nu, nu-și amintea cum începuse cearta cu Rune. Dar continuase la nesfârșit. Pe calorifere și centrale termice, pe locuri de parcare și copaci ce trebuiau tăiați, pe dat zăpada la o parte, mașini de tuns iarba și otravă de șobolani în balta lui Rune. În mai bine de treizeci și cinci de ani ieșiseră pe verandele lor identice, din spatele caselor lor identice, și își aruncaseră priviri peste gard. Până când, într-o zi, acum vreun an, totul se sfârșise. Rune se îmbolnăvise. Nu mai ieșea din casă. Ove nu știa nici dacă mai are BMW-ul.

Cumva îi era dor de nemernicul ăla afurisit.

•

Se spune, așadar, că, în cădere, creierul funcționează mai rapid. Ca și cum ți-ar trece prin cap o mie de gânduri într-o fracțiune de secundă. Așa că Ove a apucat să chibzuiască multe în clipele dintre momentul în care dărâmase taburetul de sub picioare și momentul în care căzuse grămadă pe podea, dând furios din mâini și din picioare. Rămâne neajutorat pe spate, holbându-se o bună bucată de vreme la cârligul care atârnă neclintit pe tavan. Se uită apoi șocat la frânghia care se rupsese în două.

„Societatea asta! Nici funie ca lumea nu mai știe să facă?” se întreabă Ove. Înjură cu voce tare, în timp ce încearcă să-și scoată un picior prins sub celălalt. „Cum să nu mai poți să faci nici FUNIE? Ă, cum?”

„Păi, nu, că nu-i mai pasă nimănui de calitate”, hotărăște Ove și se ridică. Își scutură hainele de praf și se uită de jur împrejur. Își simte obrajii arzând, dar nu știe dacă de furie sau de rușine. Se uită spre fereastra cu perdelele trase, de parcă i-ar fi fost teamă să nu-l fi văzut careva.

„Păi, sigur, era de așteptat! Nici zilele nu mai poți să ți le iei normal, ca omul!” își zice. Apucă frânghia ruptă și o aruncă la gunoi. Adună folia de plastic de pe jos și o îndeasă în niște sacoșe de la IKEA. Pune bormașina și burghiele la loc în cutii, apoi iese și duce totul în magazie.

Rămâne în magazie câteva clipe, amintindu-și cum Sonja îl bătea mereu la cap să facă ordine acolo. Și el refuza încăpățânat, știind că orice bucățică de spațiu câștigat ar fi fost doar o scuză pentru ea să cumpere alte prostii, care să fie depozitate acolo. Și acum era prea târziu să deretice, constată el. Acum nu mai are cine să cumpere prostii. Acum curățenia ar fi lăsat doar spații goale. Iar Ove urăște spațiul nefolosit.

Se duce la masa de lucru, ia o cheie franceză și o stropitoare mică din plastic. Iese, încuie magazia și verifică dacă e

încuiată, smucind de trei ori mânerul. O ia pe micuța alee dintre case, se oprește la ultima cutie poștală și sună la ușă. Anita deschide. Ove o privește tăcut. Îl vede pe Rune în sufragerie, în scaunul cu rotile, uitându-se absent pe fereastră. Părea că asta făcuse în ultimul an…

— Unde-i caloriferul? mormăie Ove.

Anita zâmbește surprinsă și dă din cap, însuflețită și uimită, în egală măsură:

— Ooo, Ove, ce drăguț din partea ta! Dacă nu-i prea mare deran…

Ove intră în hol și, fără să-și scoată pantofii, o întrerupe:

— Da, da. Oricum s-a dus naibii ziua asta de rahat!

10.

UN BĂRBAT PE NUME OVE ȘI O CASĂ CONSTRUITĂ DE OVE

La o săptămână după ce împlinise optsprezece ani, Ove a dat examenul de conducere, apoi a sunat la numărul dintr-un anunț și a mers pe jos douăzeci și cinci de kilometri ca să-și cumpere primul Saab. Unul albastru. A vândut Saab-ul 92 al lui taică-su și și-a luat, la mâna a doua, un model mai nou. Doar puțin mai nou, un Saab 93. Mașina era deja destul de rablagită, de bună seamă, dar Ove era de părere că „un bărbat nu e cu adevărat bărbat până nu-și cumpără prima mașină”. Și așa a făcut.

Era pe vremea când se schimbau multe în țară. Oamenii se mutau, își găseau slujbe noi, își cumpărau televizoare și ziarele începuseră să scrie despre „clasa de mijloc”. Ove nu prea înțelegea ce era, dar era sigur că nu-i aparținea. Clasa de mijloc construia locuințe noi, cu pereți drepți și peluză îngrijită, iar Ove a priceput, în scurt timp, că el și casa părintească stăteau în calea progresului. Și că, dacă era ceva ce această clasă de mijloc ura, atunci asta era tot ce stătea în calea progresului.

Ove primise câteva înștiințări de la nu știu ce autoritate, cu privire la „recalcularea granițelor administrativ-teritoriale”. Nu prea înțelesese el conținutul scrisorilor oficiale, dar a priceput că, între casele noi de pe stradă, căminul părintesc nu prea-și mai avea locul. Tot oficial, autoritățile îl înștiințaseră și că intenționau să îi ceară să vândă terenul primăriei. Ca să demoleze casa și să construiască altceva.

Ove nu știa ce anume îl făcea să se împotrivească. Poate pentru că nu-i plăcea tonul acelor scrisori. Sau poate pentru că nu mai avea nimic altceva de la familia lui decât casa.

În fine, una peste alta, în seara aceea, și-a parcat în grădină prima lui mașină. Așezat pe scaunul șoferului, și-a privit casa ore în șir. Era foarte dărăpănată. Taică-su fusese priceput la mașini, nu la renovat case, iar Ove nu era nici el cu mult mai dibaci. Nu mai folosea decât bucătăria și cămăruța ce dădea din ea, în timp ce etajul devenise loc de joacă pentru șoareci. S-a uitat lung la casă, ca și cum s-ar fi așteptat să înceapă să se repare singură, numai răbdare să aibă. Casa era chiar la granița dintre două municipalități, acea liniuță pe hartă pe care primăriile voiau să o mute acum, ori într-o parte, ori în cealaltă. Era ultima casă rămasă dintr-un sătuc mort, la marginea unei păduri, chiar lângă cartierul nou de vile albe,

strălucitoare, în care se mutaseră bărbați în costume și familiile lor.

Costumelor nu le plăcea defel tânărul singuratic din cocioaba dărăpănată, de la capătul străzii. Copiii nu aveau voie să se joace în preajma casei lui Ove. Costumele preferau să locuiască lângă alte costume, din câte băgase Ove de seamă. Iar el n-avea nimic împotrivă, firește. Și, la o adică, ei se mutaseră pe strada lui, nu el pe a lor.

Așa că, însuflețit de un soi de încăpățânare rebelă, care îi făcea inima să bată mai repede, pentru întâia oară după ani de zile, Ove s-a hotărât să nu vândă casa primăriei. S-a hotărât să facă fix invers. Să o renoveze.

Bineînțeles, nu avea nici cea mai vagă idee cum se face asta. Nu făcea diferența între un poloboc și o oală cu cartofi. Dându-și, însă, seama, că noul lui program de muncă însemna că era liber dimineața, s-a dus la un șantier din apropiere și a întrebat dacă aveau de muncă. Se gândea că era locul potrivit unde să învețe despre construcții. Și, oricum, prea mult nu dormea noaptea. Singura slujbă pe care i-au putut-o oferi era băiat bun la toate, așa i-a zis maistrul. Ove a acceptat pe loc.

Așa că noaptea făcea curățenie pe linia ce ducea din oraș spre sud, apoi dormea trei ore, pe urmă își petrecea restul timpului urcând și coborând de pe schele și ascultându-i pe bărbații cu căști vorbind despre tehnici de construcție. O zi pe săptămână avea liber și atunci căra saci cu ciment și grinzi din lemn preț de optsprezece ore în șir, dărâmând și reclădind, singur și asudat, singurul lucru rămas de la părinții lui, în afară de Saab și de ceasul lui taică-su. Mușchii lui Ove se întăreau și învăța repede.

Maistrul de pe șantier a început să prindă drag de tânărul harnic și, într-o vineri după-amiază, i-a arătat lui Ove o grămadă de scânduri rămase. Scânduri rupte, care urmau să fie arse.

— Dacă dispare ceva ce-ți trebuie, când nu sunt atent, o să mă gândesc că le-ai dat foc, a zis maistrul și a plecat.

După ce vestea despre renovarea casei s-a răspândit printre muncitori, se întâmpla ca vreunul sau altul dintre colegi să-l mai întrebe pe Ove cum merge treaba. Când se prăbușise peretele sufrageriei, un coleg vânjos, cu dinții din față piezișă, după ce l-a bruftuluit vreo douăzeci de minute că-i nepriceput, l-a învățat pe Ove cum se calculează parametrii de rezistență. Când făcuse podeaua din bucătărie, un coleg mai rotofei, căruia îi lipsea degetul mic de la o mână, l-a făcut „cârpaci” de vreo treizeci de ori, apoi l-a învățat cum să măsoare corect.

Într-o după-amiază, când era pe punctul de a pleca de pe șantier, Ove a găsit lângă haine o cutie cu scule folosite și un

bilet pe care scria: „Pentru prâslea.”

Treaba mergea greu, dar casa prindea formă. Șurub cu șurub și scândură cu scândură. Nu vedea nimeni, bineînțeles, dar nici nu era nevoie. Răsplata îi era treaba bine făcută, așa cum obișnuia taică-su să zică.

Se ferea de vecini cât de mult putea. Știa că nu îl plăceau și nu vedea de ce le-ar da motiv să-l displacă și mai tare. Singura excepție era, din întâmplare, bătrânul care locuia cu nevastă-sa în casa de lângă Ove. Bătrânul era singurul din cartier care nu purta costum, deși Ove era aproape sigur că purtase și el când era mai tânăr.

Ove hrănea păsările cu sfințenie, o dată la două zile, după moartea lui taică-su. Într-o singură dimineață a uitat. Când s-a dus la căsuța pentru păsări în ziua următoare, ca să repare greșeala, a dat nas în nas cu bătrânul, lângă gard. Omul îl privea indignat. Avea mâncare pentru păsări în mâini. Niciunul, nici celălalt n-a spus nimic. Ove l-a salutat scurt, iar bătrânul i-a întors salutul. Apoi Ove a intrat în casă și a avut grijă, de atunci înainte, să se țină de zilele lui de hrănit păsările.

Nu vorbiseră niciodată. Dar, într-o dimineață, când bătrânul a ieșit pe treptele casei, a văzut că Ove vopsea gardul pe partea lui. Și, când a terminat, a început să vopsească și pe partea lor. Bătrânul nu a zis nimic, dar, când Ove a trecut pe la fereastra bucătăriei lor într-o seară, s-au salutat din nou tăcut. În ziua următoare, Ove a găsit o plăcintă cu mere pe treptele casei. Ove nu mai mâncase plăcintă cu mere făcută în casă de când murise maică-sa.

Ove a primit alte și alte scrisori de la direcția aceea cu granițele administrativ-teritoriale, iar tonul lor era din ce în ce mai amenințător când vorbeau despre refuzul lui de a-i contacta cu privire la vânzarea terenului. În cele din urmă, Ove a ajuns să le arunce fără se le mai deschidă. Dacă voiau casa lui taică-su n-aveau decât să vină s-o ia, așa cum încercase Tom să-i ia portofelul.

Câteva dimineți mai târziu, trecând pe lângă casa vecinilor, Ove l-a văzut pe bătrân dând de mâncare păsărilor împreună cu un băiețel. Ove și-a dat seama că era un nepot. S-a uitat pe furiș la ei de la fereastra dormitorului. Felul în care bătrânul și băiețelul vorbeau în șoaptă, ca și cum ar fi împărtășit un secret, îi amintea de ceva.

În seara aceea a mâncat în Saab.

Câteva săptămâni mai târziu, a bătut ultimul cui și, când soarele s-a ridicat la orizont, Ove și-a privit mândru casa din grădină, cu mâinile în buzunarele pantalonilor albaștri.

Descoperise că îi plăceau casele. Poate pentru că erau ușor de înțeles. Puteau fi calculate și desenate pe hârtie. Nu curgea apă înăuntru dacă le izolai bine. Nu se prăbușeau dacă zidurile de rezistență erau construite temeinic. Casele erau cinstite, îți dădeau ce meritai. Ceea ce, din păcate, nu se putea spune despre oameni.

•

Și zilele treceau. Ove mergea la muncă, venea acasă și își gătea cârnați cu cartofi. Nu se simțea niciodată singur, dar nici nu avea vreodată companie. Într-o duminică, când Ove muta de colo, colo niște scânduri, un bărbat jovial, cu fața rotundă și un costum albastru prost croit, a apărut la poarta lui. Broboane mari de sudoare îi curgeau pe frunte și l-a întrebat pe Ove dacă îl putea ajuta cu un pahar de apă rece. Ove nu vedea de ce nu l-ar putea ajuta și, în timp ce omul își potolea setea, au sporovăit un pic. Sau, mă rog, mai mult a vorbit bărbatul cu fața rotundă, firește. Care s-a dovedit a fi și el foarte interesat de case. Ba chiar tocmai își renova casa, undeva în altă parte a orașului. Și, cum-necum, omul s-a poftit singur la cafea în bucătăria lui Ove. Ove nu era, de bună seamă, obișnuit cu asemenea îndrăzneală, dar, după ce au pălăvrăgit vreo oră despre construcții, a trebuit să recunoască și el că nu era deloc neplăcut să aibă puțină companie.

Chiar înainte să plece, omul l-a întrebat în treacăt dacă a asigurat casa. Ove i-a spus cinstit că nu se gândise niciodată la asta, că taică-su nu prea avea treabă cu asigurări din astea.

Bărbatul jovial, cu fața rotundă, s-a arătat îngrijorat și i-a explicat lui Ove că ar fi o adevărată catastrofa pentru el dacă s-ar întâmpla ceva cu casa. După ce l-a ascultat o vreme, Ove s-a simțit obligat să-i dea dreptate. Nu se gândise niciodată temeinic la lucrurile astea. Ceea ce îl făcea să se simtă prost.

Bărbatul cu fața rotundă l-a întrebat dacă poate da un telefon, iar Ove a fost, bineînțeles, de acord. S-a dovedit că omul, drept mulțumire pentru ospitalitatea lui Ove într-o zi călduroasă de vară, găsise o modalitate de a-i răsplăti generozitatea. Lucra la o companie de asigurări și, după o scurtă discuție la telefon, reușise să tragă niște sfori și să obțină o ofertă nemaipomenită pentru Ove.

Ove s-a arătat sceptic la început și s-a târguit cu omul o bună bucată de vreme.

— Ești un om de afaceri încercat, i-a spus bărbatul cu fața rotundă.

Ove s-a simțit neașteptat de mândru la auzul acestor cuvinte. Bărbatul cu fața rotundă i-a dat un bilet cu numărul lui de telefon și i-a spus că mai trece în vizită cu plăcere și altă dată,

să discute despre renovări. Era prima dată când cineva voia să fie prieten cu Ove.

Ove i-a plătit pe loc bărbatului cu fața rotundă asigurarea pe un an. Bătuseră palma.

Bărbatul cu fața rotundă nu s-a mai întors niciodată. Ove a încercat la un moment dat să îl sune, dar nu i-a răspuns nimeni la telefon. S-a simțit ușor dezamăgit, dar s-a hotărât să nu se mai gândească la cele întâmplate. Când îl sunau agenți de la alte firme de asigurare, putea măcar spune, cu conștiința împăcată, că avea deja asigurare. Și tot era ceva…

Ove a continuat să-și evite vecinii. Nu voia să aibă probleme cu ei. Din păcate, problemele păreau să îl caute pe Ove. La câteva săptămâni după ce terminase de renovat casa, fusese o spargere la unul dintre vecinii cu costum acasă. A doua spargere din cartier, într-un timp destul de scurt. Costumele se adunaseră la sfat dimineața devreme și hotărâseră că tânărul din casa dărăpănată trebuie să fi avut ceva de-a face cu asta. Că doar „cum altfel să fi făcut rost de bani să-și renoveze casa”? Seara, cineva i-a strecurat lui Ove un bilet pe sub ușă, pe care scria: „Cară-te dacă-ți vrei binele.” În noaptea următoare, o piatră aruncată i-a spart o fereastră. Ove a îndepărtat piatra și a schimbat geamul, fără să se ia la harță cu costumele. Nu vedea ce ar fi avut de câștigat. Dar nu avea de gând să se mute.

În dimineața de după l-a trezit mirosul de fum.

•

Ove s-a ridicat din pat dintr-o singură mișcare. Primul lucru care i-a trecut prin minte a fost că persoana care aruncase piatra nu se mulțumise cu atât. Înainte să coboare, a înhățat un ciocan. Nu că ar fi fost vreodată violent. Dar nu se știe niciodată, hotărâse el.

A ieșit pe verandă, îmbrăcat doar în chiloți. Tot căratul de materiale de construcții din ultimele luni îi modelase o musculatură de invidiat. Trupul gol și ciocanul din mână strâns bine au atras privirea mulțimii adunate și oamenii s-au dat instinctiv un pas înapoi.

Și abia atunci Ove a văzut că nu casa lui ardea, ci a vecinului.

Costumele adunate în stradă se holbau la foc precum animalele sălbatice la faruri. Bătrânul a apărut din casa în flăcări, cu soția sprijinindu-se de brațul său. Femeia tușea îngrozitor. Bărbatul a lăsat-o în grija uneia dintre nevestele costumelor și a vrut să intre din nou în casă. „E prea târziu. Așteaptă să vină pompierii!” i-au strigat atunci vecinii. Bătrânul nu i-a ascultat. Grinzi arzând s-au prăbușit peste pragul casei când a încercat să intre în iadul de flăcări.

Cu vântul în față, la poarta casei sale, Ove a cugetat câteva clipe lungi la întreaga situație. A văzut cum frânturi de jăratec deja aprinseseră iarba uscată dintre casa lui și cea a vecinului. Casa avea să ia foc în câteva minute dacă nu se grăbea să aducă furtunul pentru apă. L-a zărit pe bătrân încercând să dea la o parte un raft de cărți răsturnat, ca să poată intra în casă. Costumele strigau, încercând să-l oprească, dar soția bătrânului striga un alt nume.

Cel al nepotului.

Ove și-a mutat greutatea de pe vârfuri pe călcâie. Apoi de pe un picior pe celălalt. S-a uitat la scânteile ce se strecurau printre firele arse de iarbă. Nu s-a mai gândit la ce simțea el, ci la ce ar fi făcut taică-su. Și, după ce a terminat de gândit, nu prea a mai avut de ales.

Așa că, bolborosind enervat, Ove s-a uitat pentru ultima dată la casă, numărând în gând câte ore îi luase să o reconstruiască. Apoi a luat-o spre casa în flăcări a vecinului.

Casa era plină de un fum gros și lipicios care l-a izbit în față ca o lopată. Bătrânul încă se lupta să ridice raftul care bloca intrarea. Ove a dat raftul la o parte de parcă ar fi fost făcut din carton și și-a croit drum spre scara interioară. Când au ieșit afară, în lumina răsăritului, bătrânul căra un băiețel în brațele pline de funingine. Ove era plin de răni sângerânde pe piept și brațe.

Pe stradă lumea alerga încolo și-ncoace țipând. Țiuitul ascuțit al sirenelor străpungea văzduhul. Pompieri în uniformă i-au înconjurat.

Plămânii îl dureau și era în continuare tot în chiloți. A văzut primele flăcări cuprinzându-i casa. S-a repezit într-acolo, dar a fost oprit de pompieri, aproape cu brutalitate. Dintr-o dată erau peste tot. Nu l-au lăsat să treacă.

Un bărbat în cămașă albă, un soi de șef al pompierilor, din câte a înțeles Ove, s-a proțăpit în fața lui cu picioarele depărtate și i-a spus că nu îl puteau lăsa să stingă singur focul pentru că era prea periculos. Din păcate, i-a explicat cămașa albă, arătându-i niște hârtii, nici pompierii nu puteau interveni până nu aveau aprobările necesare.

S-a dovedit că, aflându-se casa lui Ove la granița dintre unități administrativ-teritoriale, era nevoie de ordine prin radio de la centrul de comandă, înainte ca pompierii să poată stinge focul. Trebuiau să ceară aprobare și trebuiau niște ștampile.

— Regulile sunt reguli! i-a explicat sec omul în cămașă albă, atunci când Ove a protestat.

Ove s-a smuls din mâinile pompierilor și a alergat înnebunit spre furtunul pentru apă. Dar în zadar, focul era mai puternic.

Când pompierii au primit, în sfârșit, prin radio, ordin să acționeze, casa deja ardea.

Ove s-a uitat trist din grădină cum focul mistuia totul.

Când, câteva ore mai târziu, a sunat la compania de asigurări, i s-a spus că nu îl cunoșteau pe bărbatul jovial cu fața rotundă. Și că nu era înregistrată nicio asigurare pe casa lui. Femeia de la companie a oftat:

— Sunt tot felul de coțcari care umblă din casă în casă și înșală lumea. Sper că nu i-ați dat bani gheață!

Ove a pus receptorul în furcă și și-a încleștat pumnul în buzunar.

11.

UN BĂRBAT PE NUME OVE ȘI UN TOLOMAC CARE NU POATE DESCHIDE O FEREASTRĂ FĂRĂ SĂ CADĂ DE PE SCARĂ

E șase fără un sfert și prima zăpadă adevărată a anului s-a așezat ca o pătură rece peste cartierul adormit. Ove își ia geaca bleumarin din cui și iese să facă inspecția zilnică. Deopotrivă mirat și iritat, găsește pisica așezată în zăpadă în fața casei. Pare că a stat acolo toată noaptea.

Ove trântește ușa, ca să o sperie. Dar pisica n-are bunul-simț să o ia la goană îngrozită. Rămâne pe loc, lingându-și burta. Nici gând să-i fie frică. Lui Ove nu-i place deloc atitudinea asta la o pisică. Dă din cap nemulțumit și se postează în fața ei, arătând de parcă vrea să o întrebe: „Asta ce mai e?" Pisica ridică plictisită ochii și îl privește arogant. Ove încearcă să o alunge dând din mâini. Pisica nu se clintește.

— Hei, asta-i proprietate privată! zice Ove.

Văzând că tot nu se sinchisește, Ove își pierde răbdarea și, dintr-o singură mișcare, aruncă un sabot spre pisică. Dacă se gândește mai bine, nu poate băga mâna în foc că a fost cu intenție. Nevastă-sa s-ar fi supărat foc dacă ar fi văzut, bineînțeles.

Dar nu contează, pisicii oricum nu-i pasă. Sabotul descrie un arc și cade lângă pisică, apoi se rostogolește ușor spre magazie. Animalul se uită impasibil, mai întâi la sabot, apoi la Ove. Nu pare deloc speriat. În cele din urmă se ridică și dispare după colțul magaziei lui Ove.

Ove se duce desculț prin zăpadă să-și ia sabotul. Se uită la pantof de parcă ar fi trebuit să se rușineze că nu nimerise pisica. Apoi își revine și pleacă în inspecția zilnică. Doar pentru că avea să moară astăzi, nu înseamnă că trebuie să lase vandalii să-și facă de cap.

Așa că smucește mânerele ușilor de garaj, să verifice dacă sunt încuiate, lovește cu nădejde stâlpul cu indicatorul care interzice traficul în zona rezidențială, își notează numerele de înmatriculare ale mașinilor din parcarea pentru vizitatori și controlează dacă gunoiul fusese sortat cu simț de răspundere.

Se întoarce acasă, înaintând cu greu prin zăpadă și deschide ușa magaziei. Miroase a dizolvant de vopsea și mucegai, așa cum trebuie să miroasă într-o magazie. Pășește peste anvelopele de vară ale Saab-ului și dă la o parte borcanele pline cu tot felul de șuruburi amestecate. Se strecoară pe lângă bancul de lucru, atent să nu răstoarne cutiile cu dizolvant de

vopsea, în care și-a pus pensulele la înmuiat. Dă la o parte scaunele de grădină, grătarul rotund și o cheie în cruce pentru demontat roți și smulge din cui lopata pentru zăpadă. O cântărește în mâini, de parcă ar fi fost o spadă cu două tăișuri. O cercetează îndelung.

Viața n-ar fi trebuit să ia întorsătura asta. Muncești din greu, îți faci un rost, strângi bani. Îți cumperi primul Saab. Îți termini studiile, îți iei o diplomă, mergi la interviuri pentru angajare, găsești o slujbă decentă, mulțumești, nu ești niciodată bolnav, îți plătești dările la stat. Îți faci un rost. Întâlnești o femeie, te însori, muncești din greu, ești promovat. Îți cumperi un model mai nou de Saab. Mergi la bancă, iei un împrumut pe cinci ani, cumperi o căsuță despre care nevasta zice c-o să fie bună pentru crescut copii. Amortizezi împrumutul. Economisești iar. Cumperi un nou Saab. Mergi în vacanță undeva, unde se cântă muzică străină la restaurant și bei vin roșu, iar nevasta zice că-i „exotic”. Apoi te întorci acasă și mergi din nou la slujbă. Îți asumi ceva responsabilități. Pui umărul la nevoie. Îți faci datoria.

Renovezi. Îți faci, încet, încet, o cutie cu scule respectabilă. Schimbi jgheaburile. Refaci tencuiala. Ai o magazie cu banc de lucru și cutii cu dizolvant de vopsele. Rearanjezi plăcile de pavaj o dată la doi ani nesmintit, fie că-i nevoie, fie că nu. Nu faci toate astea ca s-ajungi să ai timp să ungi cu ulei blatul de bucătărie într-o marți!

•

Când iese din magazie, cu lopata în mână, pisica e din nou în zăpadă, în fața casei. Ove se holbează la ea, de-a dreptul uluit de atâta neobrăzare. Din blană îi picură zăpadă topită. Sau, mă rog, ce îi mai rămăsese din blană. Mai mult piele cheală decât blană pe jigărita asta. Și mai are și o cicatrice ce se întinde de la un ochi până jos, pe nas. Dacă pisicile chiar au nouă vieți, asta arăta ajunsă pe la a șaptea sau a opta.

— Cară-te, zice Ove.

Pisica îl măsoară din ochi, ca și cum ar fi fost partea cu putere de decizie într-un interviu de angajare.

Ove ridică lopata și, luându-și avânt, aruncă un pic de zăpadă spre ea. Pisica sare într-o parte și se uită urât la el. Scuipă zăpadă. Pufnește. Apoi se întoarce și dispare din nou după colțul magaziei.

Ove lasă lopata jos.

Îi ia un sfert de oră să curețe poteca dintre casă și magazie. O face temeinic. Linii drepte, margini egale. În ziua de azi nu mai curăță nimeni zăpada cum trebuie. În ziua de azi folosesc suflante și te miri ce. Aruncă zăpada alandala! De parcă asta-i tot ce contează în viață, să-și croiască drum!

După ce termină, rămâne o vreme pe un troian și, sprijinindu-se în lopată, se uită cum răsare soarele peste casele adormite. A stat treaz aproape toată noaptea, gândindu-se cum să-și ia zilele. A făcut până și diagrame și tabele cu diverse metode. Firește, nu-i convine că Saab-ul o să meargă în gol și o să consume degeaba o grămadă de benzină scumpă după ce moare el, dar era nevoit să accepte situația dacă voia să ducă la bun sfârșit ce își pusese în cap.

Pune lopata la loc în magazie și intră în casă. Își pune costumul albastru. O să se păteze și o să miroasă urât după treaba asta, de bună seamă, dar Ove a hotărât că nevastă-sa va trebui să zică mersi că măcar are costumul pe el când vine.

Ia micul dejun și ascultă radioul. Spală blatul chiuvetei și îl șterge. Apoi închide caloriferele în toată casa. Stinge toate becurile. Controlează dacă a scos din priză cafetiera. Își pune geaca bleumarin peste costum și saboții de lemn în picioare și iese din casă. Se duce din nou în magazie, de unde ia un furtun încolăcit, din plastic, lung și gros. Încuie ușa magaziei și ușa de la intrare, smucește mânerul fiecăreia de trei ori, să se asigure că sunt încuiate. Apoi o ia pe aleea dintre case.

Škoda albă vine din stânga și îl ia prin surprindere. Gata, gata, să cadă în fund în nămeții adunați lângă magazie. Ove aleargă după mașină, agitându-și pumnii:

— Nu știi să citești, idiotul dracului? tună el.

Șoferul, un bărbat zvelt, cu o țigară în mână, pare că l-a auzit. Când Škoda întoarce lângă garajul de biciclete, privirile li se întâlnesc prin geamul lateral al mașinii. Bărbatul îl privește pe Ove drept în ochi și deschide geamul. Ridică precaut din sprâncene.

— Traficul interzis! repetă Ove, arătându-i indicatorul pe care chiar asta stă scris și apropiindu-se de Škoda, cu pumnii strânși.

Bărbatul scoate brațul stâng pe geam și scutură, fără grabă, scrumul. Ochii lui albaștri sunt complet impasibili. Se uită la Ove ca la un animal în spatele gratiilor. Nicidecum agresiv, ci pur și simplu indiferent. Ca și cum Ove ar fi fost ceva ce omul putea cu ușurință șterge cu o cârpă.

— Citește indic… începe Ove sever, dar bărbatul îi închide geamul în nas.

Ove strigă în continuare după Škoda, dar bărbatul îl ignoră. Și nici măcar nu pleacă de-acolo în trombă, cu scrâșnet de cauciucuri, ci se îndreaptă alene spre parcare, apoi iese fără grabă în șosea, ca și cum tot gesticulatul lui Ove n-ar fi fost cu nimic mai dramatic decât un bec stricat într-un felinar pe stradă.

***

Ove rămâne pe loc, atât de tulburat, încât mâinile încleștate îi tremură. După ce Škoda dispare, se întoarce și o ia de aleea dintre case, pășind atât de apăsat că e gata, gata, să se împiedice. În fața casei lui Rune și a Anitei, unde Škoda cea albă stătuse parcată, se pare, vede două mucuri de țigară. Le ridică și le cercetează de parcă ar fi fost indicii într-o crimă complicată.

— Bună, Ove! se aude vocea șovăitoare a Anitei în spatele lui.

Se întoarce spre ea. Anita stă pe treptele de la intrare, cu un pulover gri atârnând pe ea, ce parcă încearcă, în zadar, să-i învăluie trupul, ca două mâini ce se străduie să apuce o bucată udă de săpun.

— Da, bună, bună! răspunde Ove.

— De la Asistența Socială, spune ea, arătând cu capul spre direcția în care dispăruse Škoda.

— E interzis traficul în zona rezidențială, spune Ove.

Anita încuviințează tăcută:

— Zice că are autorizație de la primărie să vină cu mașina până la ușă.

— Are pe DRA… începe Ove, dar se oprește și își înghite cuvintele.

Anitei îi tremură buzele:

— Vor să mi-l ia pe Rune, zice ea.

Ove dă din cap tăcut. Într-o mână încă ține furtunul de plastic, iar pe cealaltă, făcută pumn, și-o îndeasă în buzunar. Preț de-o clipă, pare că se gândește să spună ceva, apoi coboară privirea, se întoarce și pleacă. După câțiva metri, își dă seama că merge cu mucurile de țigară în buzunar, dar nu prea mai are ce să facă.

Pe stradă, o vede pe pipița blondă. Cizma cu ochi începe să latre isteric de cum îl vede pe Ove. Ușa casei din spatele lor e deschisă, așa că Ove presupune că pipița îl așteaptă pe Anders ăla. Cizma cu ochi are în colțurile gurii ceva ce pare a fi blană. Pipița blondă rânjește satisfăcută. Ove o țintuiește cu privirea când trece pe lângă ei, dar femeia nu pleacă ochii. Ba chiar rânjește și mai abitir. Ca și cum la Ove ar fi rânjit.

Când trece pe lângă casa străinei gravide, îl vede pe tolomac în pragul ușii.

— Salutare, Ove! strigă el.

Ove își vede scara sprijinită de fațada casei. Tolomacul îi face vesel cu mâna. Se vede treaba că se trezise devreme azi. Sau, mă rog, devreme pentru un consultant IT. În mână ține un cuțitaș de argint. Ove își dă seama că tolomacul se gândește să forțeze cu el fereastra înțepenită de la etaj. Scara lui Ove, pe care tolomacul vrea să se suie, e proptită într-un nămete.

— O zi bună! strigă voios tolomacul când Ove trece prin fața casei.

— Da, da, mormăie Ove, fără să se uite spre el.

Cizma cu ochi latră înnebunită în fața casei lui Anders ăla. Cu colțul ochiului, Ove vede cum pipița blondă încă rânjește la el. Iar asta îl deranjează pe Ove. Nu știe prea bine de ce, dar îl enervează până-n măduva oaselor.

Mergând printre case, pe lângă garajul pentru biciclete și prin parcare, își dă seama că, fără să vrea, caută pisica. Nu-i de găsit.

•

Deschide ușa garajului și descuie Saab-ul. Stă așa, în semiîntuneric, cu mâinile în buzunare, preț de mai bine de jumătate de oră. Nu știe de ce face asta, simte doar că, înainte să purceadă cu așa ceva, se cere un soi de tăcere solemnă.

Se gândește dacă vopseaua de pe Saab avea să se murdărească foarte tare. Probabil că da… Păcat, dar nu prea are ce face. Controlează cauciucurile, lovindu-le cu piciorul. „Zdravene, mai țin vreo trei ierni”, își zice el după al treilea șut, singura metodă prin care Ove verifică starea lucrurilor. Asta îl face să-și aducă brusc aminte de plicul din buzunarul sacoului. Îl scoate și verifică dacă a lăsat instrucțiuni cu privire la cauciucurile de vară. Da, uite că a scris. Chiar sub rubrica „Saab + accesorii”: „Cauciucuri de vară – magazie” și, pe urmă, instrucțiuni clare, pe care și un cretin le-ar fi înțeles, despre unde anume în portbagaj se găseau șuruburile de jantă. Ove pune scrisoarea înapoi în plic și plicul în buzunarul interior al sacoului.

Aruncă o privire peste umăr, în parcare. Nu că i-ar păsa de jigărita aia de pisică, firește. Dar speră că n-a pățit nimic, că altfel foc și pară se face nevastă-sa, asta era limpede. Iar el n-are chef să-l bodogănească din cauza jigăritei. Atâta tot.

Undeva, departe, se aud sirenele unei ambulanțe care se apropie, dar Ove abia dacă bagă de seamă. Se așază pe scaunul șoferului și pornește motorul. Deschide fereastra din spate câțiva centimetri. Se dă jos din mașină. Închide ușa garajului. Fixează etanș furtunul de plastic pe țeava de eșapament. Se uită cum iese fumul la capătul celălalt al furtunului. Bagă furtunul în mașină prin fereastra deschisă. Se așază pe scaunul șoferului. Închide ușa. Potrivește oglinzile retrovizoare. Răsucește înainte și înapoi selectorul de canale al radioului. Se lasă pe speteaza scaunului, închide ochii. Simte cum fumul gros al gazelor de eșapament umple garajul și plămânii lui centimetru cub cu centimetru cub.

Viața n-ar fi trebuit să ia întorsătura asta. Muncești, îți plătești ratele, îți plătești dările la stat și îți faci datoria. Te

însori. „La bine și la greu, până când moartea ne va despărți.” Nu așa se înțeleseseră? Ba așa ziseseră, Ove își amintește prea bine. Și nu ea trebuia să moară prima. La naiba, nu era de la sine înțeles că despre moartea *lui* era vorba? Nu era?

Ove aude bătăi în ușa garajului. Le ignoră. Își îndreaptă cuta pantalonilor. Se uită în oglinda retrovizoare. Se întreabă dac-ar fi trebuit să-și pună cravată. Nevesti-sii îi plăcea să-l vadă cu cravată. Se uita la el de parcă era cel mai chipeș bărbat din lume. Se întreabă cum avea se uite la el acum. Dacă avea să o facă de rușine venind la întâlnire în viața de apoi cu costumul murdar și fără slujbă. Dacă avea să-l considere un idiot care nu era în stare să țină o slujbă cinstită, fără să fie „pensionat anticipat”, doar pentru că fusese înlocuit de un calculator. Dacă avea să-l privească așa cum obișnuia, ca pe un bărbat pe care se poate bizui. Ca pe un om care își asumă responsabilități și care știe să repare un boiler dacă-i nevoie. Dacă avea să-l placă la fel de mult acum, când era doar un moș fără rost.

Loviturile în ușa garajului se întețesc. Ove se uită enervat spre ușă. Din nou bufnituri. Și-atunci își zice că acum chiar că i-a cam ajuns.

— Acum chiar că mi-a cam ajuns, strigă el și smucește ușa Saab-ului, făcând furtunul de plastic să se desprindă și să cadă pe podeaua de beton a garajului.

Gazele de eșapament fâsâie în toate direcțiile.

•

Străina gravidă ar fi trebuit să fi priceput deja că nu era bine să stai prea aproape de ușă când Ove e de partea cealaltă. Reușește, în schimb, să-și ia ușa garajului drept în nas când Ove o deschide smucind-o brusc, de parcă ar fi încercat să desprindă un lasou înțepenit într-un gard.

Ove o vede și se oprește. Femeia se ține de nas. Îi aruncă lui Ove o privire de om care tocmai a primit o ușă de garaj în față. Furtunul de plastic scuipă nori groși de fum și învăluie jumătate din parcare într-o ceață urât mirositoare.

— Ce naiba faci? Nu știi… nu știi să te ferești când deschide omul ușa? reușește Ove să îngaime.

— Da’ tu ce naiba faci? i-o întoarce gravida mușcător, uitându-se la Saab-ul care merge în gol și la fumul care iese pe gura furtunului din plastic de pe podea.

— Nu… nimic, bâiguie Ove și pare că tot ce vrea e să închidă la loc ușa garajului.

Picături mari și roșii încep să curgă din nasul femeii. Își acoperă nasul cu o mână și cu cealaltă îi face semn lui Ove:

— Am nevoie de-o mașină, pentru spital, spune ea, cu capul aplecat pe spate.

Ove se uită suspicios la ea:

— Da-i numai un pic de sânge, ce naiba! Ia potolește-te!

Femeia înjură într-o limbă străină, Ove bănuiește că-i persană, ținându-se strâns de nas cu degetul mare și arătătorul. Apoi dă din cap nerăbdătoare și picături de sânge îi curg pe geacă:

— Nu pentru mine!

Ove e ușor nedumerit. Își înfige mâinile în buzunare:

— Nu? Aha. Păi, bine.

Gravida geme:

— Patrick a căzut de pe scară.

Își apleacă și mai tare capul pe spate, astfel încât Ove vorbește, practic, cu bărbia ei:

— Cine-i Patrick? întreabă Ove bărbia.

— Soțul meu, răspunde bărbia.

— Tolomacul? îi scapă lui Ove.

— Chiar el, răspunde bărbia.

— Și a căzut de pe scară? încearcă Ove să lămurească situația.

— Da. Când să deschidă fereastra.

— Aha. Păi, la ce dracu' să te-aștepți, se vedea de la o poștă…

Bărbia dispare și ochii mari și bruni se uită țintă la Ove. Nu par tocmai mulțumiți.

— Și vrei să dezbatem un pic asta sau ce?

Ove se scarpină în cap, ușor jenat:

— Nu… Nu… Da' nu poți să-l duci singură? În mașinuța aia de cusut japoneză, în care ați venit alaltăieri? încearcă el să protesteze.

— N-am carnet, răspunde ea și își șterge sângele de pe buze.

— Cum adică n-ai carnet? se miră Ove, ca și cum nu înțelegea cuvintele.

Femeia oftează nerăbdătoare:

— N-am și gata, care-i problema?

— Da' câți ani ai? întreabă Ove, aproape fascinat.

— Treizeci, răspunde ea, pierzându-și răbdarea.

— TREIZECI! Și n-ai carnet?! Da' ce-ai?

Gravida geme din nou și ținându-se de nas cu o mână, pocnește iritată din degete cu cealaltă:

— Hei, Ove, nu pricepi? Spital! Trebuie să ne duci la spital!

Ove e de-a dreptul jignit:

— Să „vă" duc? N-ai decât să suni la Salvare dacă bărbată-tu nu e-n stare să deschidă o fereastră fără să cadă de pe scară…

— Am sunat. L-au dus deja la spital. Dar n-aveam loc și eu în ambulanță. Cu ninsoarea asta, e imposibil să găsești un taxi. Și autobuzele se înțepenesc peste tot.

Pe obrazul femeii se scurg dâre de sânge. Ove își strânge fălcile până îi scrâșnesc dinții.

— Păi, pe autobuze nu te poți bizui. Numai bețivani de șoferi, spune el cu voce joasă și bărbia în piept, de-ai fi zis că încearcă să-și ascundă cuvintele în gulerul cămășii.

Femeia bagă, poate, de seamă cum starea lui de spirit se schimbă la auzul cuvântului „autobuz". Sau poate nu. Dă din cap ca și cum decizia ar fi fost luată:

— Bun, Ove. Atunci trebuie să ne duci.

Ove face o încercare curajoasă să-i arate un deget amenințător, dar, spre propria-i uluire, nu e tocmai pe cât de convingător spera să fie:

— Nu *trebuie* nimic. Ce sunt eu, serviciu de transport public? reușește el să zică în cele din urmă.

Femeia nu zice nimic, doar își strânge și mai tare nasul cu arătătorul și degetul mare și clatină din cap într-un fel care lui Ove îi dă impresia că nu-l ascultă defel. Cu mâna liberă arată nervoasă spre garaj și furtunul de plastic de pe podea, care scuipă spre tavan nori de fum tot mai groși și îl concediază:

— Hai, că n-am vreme să mă ciondănesc cu tine acum. Repară chestia aia, să putem pleca. Mă duc să iau copiii.

— Care COPII? strigă Ove după ea, dar nu primește niciun răspuns.

Femeia se întorsese deja pe călcâiele picioarelor ce păreau de-a dreptul subdimensionate față de burta mare de gravidă și dispăruse după colțul garajului de biciclete.

Ove rămâne nedumerit pe loc, ca și cum s-ar fi așteptat să vină cineva care să o aducă înapoi și să-i explice că Ove nu terminase ce avea de spus. Dar nu apare nimeni. Își sprijină mâinile pe curea și aruncă o privire spre furtunul de pe podeaua garajului. Ce, e vina lui că oamenii nu sunt în stare să se țină pe o scară pe care el le-a împrumutat-o? Că lui nu i se pare!

Dar, bineînțeles, nu se poate abține să nu se gândească ce i-ar zice nevastă-sa să facă, dacă ar fi fost acolo. Din păcate, e limpede ce i-ar fi zis, își dă și Ove seama.

Așa că se duce și scoate cu piciorul furtunul de plastic de pe țeava de eșapament. Se așază în Saab. Verifică oglinzile retrovizoare. Bagă în viteza întâi și iese din garaj. Nu că i-ar păsa cum ajunge străina gravidă la spital. Dar știe bine ce-l așteaptă de la nevastă-sa dacă ultimul lucru pe care-l face pe lumea asta e să pocnească o gravidă cu ușa-n cap, de-i dă sângele pe nas, și pe urmă s-o lase să ia autobuzul.

Și, dacă tot e să irosească benzina, mai bine s-o ducă până la spital și înapoi. „Poate mă lasă în pace dup-aia" își zice Ove.

•

Dar bineînțeles că nu-l lasă.

12.

UN BĂRBAT PE NUME OVE ȘI ZIUA ÎN CARE S-A SĂTURAT

Oamenii ziceau mereu că Ove și nevastă-sa sunt diferiți ca ziua de noapte. Ove înțelegea, firește, că voiau să spună că el e noaptea. Dar nu-i păsa. Pe nevastă-sa o distra întotdeauna când auzea asta și, chicotind, spunea că lumea zicea așa doar pentru că Ove era prea zgârcit ca să aprindă soarele.

Ove n-a înțeles niciodată de ce Sonja îl alesese pe el. Ei îi plăceau doar lucruri abstracte – cărți, muzică și cuvinte curioase. Ove era un om al concretului. Lui îi plăceau șurubelnițele și filtrele de ulei. El mergea prin viață cu mâinile în buzunare. Ea – dansând.

— Cu o rază de soare alungi toate umbrele, îi spusese ea cândva, când o întrebase cum de era așa de veselă tot timpul.

Se pare că nu știu ce călugăr, pe nume Francisc, scrisese asta într-una dintre cărțile ei.

— Lasă că știu eu, dragul meu, adăugase ea cu un zâmbet jucăuș, cuibărindu-se în brațele lui. Tu dansezi pe dinăuntru, Ove, când nu te vede nimeni. Și pentru asta o să te iubesc toată viața. Fie că-ți convine au ba.

Ove n-a înțeles niciodată prea bine ce voise ea să spună cu asta. Nu-i plăcuse niciodată dansul. I se părea mult prea dezordonat și amețitor. El prefera liniile drepte și mesajele clare. De asta îi plăcuse întotdeauna matematica, unde răspunsurile erau corecte sau greșite. Nu ca la alte materii aiuristice, pe care încercaseră să i le bage pe gât la școală, materii unde puteai să „argumentezi”. Că parcă așa se poartă o discuție, cine știe cele mai multe cuvinte grele câștigă. Ce-i corect, corect să fie, iar ce-i greșit, greșit să fie, atâta voia Ove.

Știa prea bine că unii îl considerau un moș căpos care nu avea încredere în nimeni. Dar asta era pentru că nimeni nu-i dăduse vreodată un motiv să vadă lucrurile altfel.

Căci vine un moment în viața omului, când fiecare hotărăște ce fel de om vrea să fie. Unul care-i lasă pe alții să-l calce în picioare sau dimpotrivă. Și, dacă nu știi ce s-a petrecut în acel moment, nu poți cunoaște omul cu adevărat.

Ove dormise în Saab în nopțile de după incendiul care îi mistuise casa. În prima dimineață, încercase să curețe singur cenușa și mizeria. În a doua, trebuise să se resemneze că nu putea face asta. Casa era pierdută, la fel și toată munca lui.

În a treia dimineață veniseră doi bărbați în cămăși albe, asemănătoare cu cea a șefului pompierilor. Apăruseră la poarta lui și nu păreau deloc impresionați de ruina din fața lor. Se

prezentaseră, dar nu cu numele lor, ci cu numele autorității de la care veneau. Ca doi roboți trimiși de nava-mamă.

— Ți-am trimis înștiințări, a spus una dintre cămășile albe, arătându-i lui Ove un teanc de documente.

— Mai multe înștiințări, a spus cealaltă cămașă albă și a notat ceva într-un blocnotes.

— La care n-ai răspuns, a zis prima cămașă, de parcă l-ar fi certat.

Ove a așteptat, cu picioarele depărtate sfidător, fără să răspundă.

— Ce ghinion, a spus cealaltă cămașă, arătând spre ce mai rămăsese din casa lui Ove.

Ove a încuviințat.

— În ancheta de la pompieri scrie c-a fost vorba de un simplu scurtcircuit, a spus prima cămașă, arătându-i un document.

Ove a simțit nevoia să-i zică vreo câteva când l-a auzit cum aruncă nonșalant cuvântul „simplu”, dar a tăcut.

— Ți-am trimis înștiințări, a repetat cealaltă cămașă albă, agitându-și blocnotesul.

Ove a încuviințat din nou.

— Se refac granițele administrativ-teritoriale, a continuat cămașa albă.

— Terenul pe care e casa ta urmează să fie prospectat pentru construcții noi, a zis prima cămașă albă, arătând spre casele noi ale costumelor.

— Terenul pe care *era* casa ta, l-a corectat cealaltă cămașă albă.

— Primăria dorește să achiziționeze terenul, la prețul pieței, a spus prima cămașă.

— Da… la prețul pieței pentru un teren fără casă, a clarificat cealaltă cămașă.

Ove a luat documentele. A început să citească.

— Nu prea ai de ales, a zis prima cămașă.

— Nu-i decizia ta, ci a primăriei, a spus cealaltă cămașă.

Prima cămașă a început să bată nerăbdător cu pixul în teancul de hârtii. Ove se uita la el. Cămașa albă i-a arătat o linie pe care scria „Semnătura”.

Ove a citit documentele în tăcere, lângă poartă. A simțit o durere în piept. I-a luat ceva timp să înțeleagă ce era.

Ură.

Îi ura pe bărbații în cămăși albe. Nu își amintea să mai fi urât pe cineva vreodată, dar acum parcă avea o minge de foc în piept. Părinții lui Ove cumpăraseră casa. Aici crescuse. Aici învățase să facă primii pași. Aici îl învățase taică-su tot ce știa despre motoarele Saab. Iar acum nu știu ce autoritate hotăra că

trebuia construit altceva în loc. Și un bărbat cu fața rotundă îi vânduse o asigurare care nu era asigurare. Un bărbat în cămașă albă nu-l lăsase pe Ove să stingă focul și acum alte două cămăși albe îi vorbeau despre „prețul pieței”.

Dar Ove nu prea avea de ales. Putea să stea acolo până se opreau soarele și luna-n loc, că tot n-ar fi schimbat situația cu nimic.

Așa că a semnat hârtiile cu o mână. Și și-a încleștat celălalt pumn în buzunar.

•

A părăsit locul unde fusese casa părintească fără să se uite în urmă. A închiriat o cămăruță în oraș, la o doamnă în vârstă. S-a uitat pe pereți o zi întreagă. Seara s-a dus la muncă. Și-a văzut de vagoanele lui. Dimineață, în loc să meargă să se schimbe la vestiare, a fost trimis la birouri, împreună cu ceilalți muncitori de pe tură, să primească haine noi de lucru.

Pe coridor, Ove s-a întâlnit cu Tom. Nu îl mai văzuse de când acesta dăduse vina pe el pentru furtul din vagon. Orice om cu scaun la cap l-ar fi evitat pe Ove, s-ar fi prefăcut că nu s-a întâmplat nimic. Dar Tom nu era un om cu scaun la cap.

— Ia te uită, micul hoț, a izbucnit el, zâmbind provocator.

Ove nu a zis nimic. A dat să meargă mai departe, dar a primit un cot de la unul dintre muncitorii mai tineri care îl urmau pe Tom peste tot. Ove și-a ridicat privirea. Muncitorul a rânjit batjocoritor.

— Păziți-vă portofelele, a venit hoțul, a strigat Tom, de-a răsunat tot coridorul.

Ove și-a strâns mai bine cu o mână grămăjoara de haine de sub braț. Și-a încleștat celălalt pumn în buzunar. A intrat într-un vestiar gol. Și-a scos hainele murdare de lucru, și-a scos de la mână ceasul ciobit al tatălui său și l-a pus pe bancă și, când să intre în duș, l-a văzut pe Tom în pragul ușii vestiarului.

— Am auzit că ți-a ars casa, a zis el.

Ove a văzut că Tom spera să-l zgândăre să spună ceva. S-a hotărât să nu-i dea satisfacție namilei cu barbă neagră.

— Ce mândru ar fi fost taică-tu de tine! Nici el n-a fost atât de dat dracului de prost încât să-și dea singur foc la casă, a strigat Tom după ce Ove intrase la duș.

Ove i-a auzit râzând în cor pe muncitorii mai tineri. A închis ochii, și-a sprijinit fruntea de perete și a lăsat apa caldă să curgă în neștire peste el. A stat acolo, sub jetul de apă, mai bine de douăzeci de minute. Cel mai lung duș din viața lui.

Când a ieșit în vestiar, ceasul dispăruse. Ove a scormonit în grămada de haine, s-a uitat pe jos și a scotocit în toate ungherele dulapurilor.

Vine un moment în viața omului, când fiecare hotărăște ce fel de om vrea să fie. Unul care-i lasă pe alții să-l calce în picioare sau dimpotrivă.

Poate din cauza faptului că Tom dăduse vina pe el pentru furtul din vagon. Poate din cauza incendiului. Sau a asigurării false. Sau a cămășilor albe. Poate că, pur și simplu, se săturase. Atunci și acolo a fost momentul în care cineva parcă a smuls o siguranță din capul lui Ove. Totul în fața ochilor săi a căpătat o nuanță mai întunecată. A ieși din vestiar, încă dezbrăcat, cu apa șiroindu-i pe mușchii încordați. A străbătut coridorul și a izbit de perete ușa vestiarului maiștrilor. Și-a croit drum prin mulțimea de bărbați uluiți. Tom se bărbierea în fața unei oglinzi. Ove l-a apucat de un umăr și a urlat la el de s-au zguduit pereții de tablă:

— Dă-mi ceasul!

Tom l-a privit de sus, acoperindu-l ca o umbră cu trupul lui mătăhălos.

— N-am porcăria ta de…

— DĂ-MI-L! a urlat din nou Ove, înainte ca Tom să apuce să termine, atât de tare încât ceilalți bărbați s-au tras instinctiv mai aproape de dulapurile lor.

O secundă mai târziu, Ove i-a smuls lui Tom geaca din mâini cu asemenea forță, că bărbatul nici nu s-a dezmeticit. A rămas năuc, ca un copil pedepsit, în timp ce Ove a scos ceasul din buzunarul interior al hainei.

Apoi l-a pocnit. O singură dată. A fost de-ajuns. Tom s-a prăbușit ca un sac cu făină. Înainte ca trupul greoi al bărbatului să atingă podeaua, Ove se întorsese deja cu spatele și plecase.

Vine un moment în viața omului, când fiecare hotărăște ce fel de om vrea să fie. Și, dacă nu știi ce s-a petrecut în acel moment, nu poți cunoaște omul cu adevărat.

•

Tom a fost dus la spital. L-au întrebat de nenumărate ori ce se întâmplase, dar răspunsese de fiecare dată clipind des că a „alunecat”. Și, ceea ce era și mai ciudat, era că niciunul dintre cei aflați în vestiar la momentul acela nu-și amintea să fi văzut ce se petrecuse acolo.

A fost ultima dată când Ove l-a văzut pe Tom. Și, tot atunci, a hotărât că era și ultima dată când mai lăsa pe cineva să îl înșele.

Ove a păstrat slujba de la căile ferate, dar și-a dat demisia de pe șantier. Nu mai avea de construit vreo casă și, în plus, învățase tot ce era de învățat despre construcții. Bărbații cu căști din plastic tare, de pe șantier, nu mai aveau ce să-l învețe.

A primit cadou de despărțire o cutie cu scule. Cu unelte noi de data asta. „Pentru prâslea. Încearcă să clădești ceva care să

ţină” scria pe bilet.

Ove nu prea avea la ce folosi sculele, aşa că, vreo câteva zile, a tot mutat cutia de colo, colo. În cele din urmă, bătrâna doamnă de la care închiriase camera s-a îndurat de el şi a început să-i dea câte ceva de reparat. Aşa şi-au găsit amândoi liniştea.

Ceva mai târziu în anul acela, Ove s-a înrolat în armată. Luase punctaj maxim la toate probele fizice. Ofiţerul de la recrutări l-a plăcut pe tânărul taciturn şi puternic ca un urs şi l-a îndemnat să se gândească dacă i-ar plăcea o carieră militară. Lui Ove i-a surâs ideea. Militarii purtau uniformă şi urmau ordine. Ştiau ce au de făcut. Aveau un rost. Ordine şi disciplină. Ove simţea că ar putea fi un soldat bun. A plecat spre examenul medical obligatoriu, cu inima mai uşoară decât o avusese vreodată. Ca şi cum, dintr-o dată, avea un scop. Un ţel. Să devină ceva.

Bucuria a durat zece minute.

Ofiţerul de la recrutări îi spusese că examenul medical avea să fie „o simplă formalitate”. Dar, când stetoscopul s-a lipit de pieptul lui Ove, s-a auzit ceva ce n-ar fi trebuit să se audă. L-au trimis la un medic din oraş. O săptămână mai târziu, i-au spus că are o malformaţie congenitală rară. L-au scutit de serviciul militar. Ove a sunat, a protestat, s-a dus la încă trei doctori, în speranţa că fusese o greşeală. În zadar.

— Regulile sunt reguli, i-a spus un bărbat în cămaşă albă la birourile armatei, când Ove s-a dus pentru ultima oară să conteste decizia.

Ove a fost atât de dezamăgit, încât nici nu a mai aşteptat autobuzul, ci a plecat pe jos spre staţia de tren. Apoi a stat pe peron cu sufletul înnegurat, cum nu mai fusese de la moartea lui taică-su.

Câteva luni mai târziu, avea să se plimbe pe acelaşi peron cu femeia cu care urma să se însoare. Dar la vremea aceea nu ştia asta, bineînţeles.

S-a întors la slujba lui de curăţat vagoane. A devenit încă şi mai taciturn. Proprietăreasa s-a săturat până la urmă de mutra lui posomorâtă şi i-a făcut rost de un garaj în apropiere, pe care îl putea folosi. „Dacă băiatul tot are maşina aia la care meşterește mereu, poate asta îl distrează un pic”, se gândise doamna.

În dimineaţa următoare, Ove a desfăcut Saab-ul în bucăţi. A curăţat toate piesele, apoi le-a pus la loc. Doar ca să vadă dacă poate. Şi ca să aibă ceva de făcut. Când a terminat, şi-a vândut Saab-ul, cu profit, şi şi-a cumpărat un Saab 93, un model mai nou. Primul lucru pe care l-a făcut a fost să îl desfacă piesă cu piesă. Să vadă dacă poate. Şi a putut.

Și uite așa își petrecea el zilele, tăcut și metodic. Până când, într-o bună dimineață, a văzut-o pe ea. Avea păr castaniu, ochi albaștri, pantofi roșii și o agrafa mare, galbenă.

Și, atunci, Ove și-a pierdut liniștea.

13.

UN BĂRBAT PE NUME OVE ȘI UN CLOVN PE NUME BEPPO

— Ove face râââd! chicotește încântată fetița de trei ani.

— Aha, mormăie cea de șapte ani, deloc impresionată, și, luând-o de mână pe soră-sa, pornește cu pași de om mare spre intrarea în spital.

Mama fetițelor arată ca și cum e gata să țipe la Ove, dar, pe urmă, pare că decide că n-are timp de așa ceva. Se îndreaptă și ea spre intrare, cu pași legănați, cu o mână pe burta gravidă, de parcă i-ar fi fost teamă să nu o ia copilul la fugă.

Ove merge în urma ei, târșâindu-și picioarele. De aia nu mai poate el că ea crede că-i „mai simplu să plătească și să nu se mai certe”. E o chestiune de principiu. Adică paznicul ăla are voie să-i dea amendă fiindcă a îndrăznit să întrebe de ce trebuie să plătească parcarea în fața unui spital, dar el n-are voie să urle „polițist de jucărie!”? Păi, așa nu se poate!

La spital merge lumea ca să moară, Ove știe prea bine. Iar la stat plătește omul toată viața, pentru tot ce face. Chiar e nevoie să plătească parcarea și ca să moară? Asta îi explicase paznicului parcării. Și atunci paznicul începuse să-și agite carnetul cu foile de amendă, iar Parvaneh să-l sâcâie că ea mai bine plătește. De parcă ASTA era important!

Femeile nu înțeleg chestiunile de principiu.

O aude pe copila de șapte ani plângându-se că-i miros hainele a gaze de eșapament. Deși deschiseseră toate geamurile mașinii în drum spre spital, putoarea tot nu se dusese. Parvaneh îl întrebase ce tot făcuse acolo, în garaj, dar, în loc de răspuns, Ove scosese doar un sunet ca și cum ai târî o cadă pe gresie. Fetiței celei mici i se păruse, bineînțeles, aventura vieții ei, să meargă cu mașina cu toate geamurile deschise, la minus trei grade. Fetița mai mare, însă, își ascunsese fața în fular și fusese mult mai sceptică față de toată tărășenia asta. În plus, era nervoasă că tot aluneca pe hârtia de ziar, pe care Ove o întinsese peste bancheta din spate, ca să nu-i „jegoșească” mașina ea și soră-sa. Ove pusese hârtie de ziar și pe scaunul de lângă șofer, dar Parvaneh o dăduse la o parte înainte să se așeze. Ove numai bucuros nu fusese când văzuse asta, dar nu spusese nimic. În schimb aruncase priviri îngrijorate spre burta gravidei tot drumul spre spital, de parcă i-ar fi fost teamă să nu cumva să i se rupă apa pe husele lui curate.

— Așteptați cuminți aici, le spune Parvaneh fetițelor când intră în holul spitalului.

Sunt înconjurați de pereți de sticlă și banchete ce miros a soluții de curățat. Personal în halate albe și papuci din plastic colorați și oameni bătrâni ce alunecă nesiguri înainte și înapoi pe coridoare, ajutându-se de cadre de mers. Un afiș informează că liftul 2 din holul A este defect și că vizitatorii secției sunt rugați să ia liftul 1 din holul C. Dedesubt, un alt afiș spune că liftul 1 din holul C este defect și că vizitatorii secției 114 sunt rugați să ia liftul 2 din holul A. Un al treilea anunț informează vizitatorii că secția 114 este închisă pentru renovare luna aceea. Sub anunț este o imagine cu un clovn și un text care anunță că clovnul Beppo va vizita azi secția Pediatrie.

— Unde-i Ove? izbucnește Parvaneh.

— Cred că s-a dus la toaletă, mormăie fetița cea mare.

— Clovn! spune fetița cea mică și arată spre afișul cu clovnul.

— Știi că vor BANI ca să-ți dea voie să intri la toaletă? izbucnește Ove în spatele lui Parvaneh.

Femeia se întoarce și se uită stresată la el:

— A, aici erai! Da, da, bine, îți trebuie mărunt sau ce?

Ove se burzuluiește ofensat:

— Pentru ce să-mi trebuiască bani?

— Pentru toaletă.

— N-am nevoie la toaletă.

— Păi, ai zis că… începe Parvaneh, dar se oprește, dând din cap exasperată. Lasă, gata… pentru cât timp ai plătit parcarea? întreabă ea.

— Zece minute.

Parvaneh oftează din greu:

— Bine, da'-ți dai seama că va dura mai mult de zece minute, nu?

— Și ce? Mă duc peste zece minute și mai bag bani, spune Ove, ca și când e de la sine înțeles.

— Și, dacă puneai mai mult de la început, ce-avea? întreabă Parvaneh, părându-i în aceeași clipă rău că i-au scăpat vorbele pe gură.

— Păi, asta și vor! Nu dau eu bani pe o grămadă de timp care poate nu ne trebuie, asta să-ți intre în cap!

— Știi ceva, eu nu mai pot… oftează Parvaneh și își duce mâna la frunte.

Se uită la fetițe și le zice:

— Stați cuminți aici cu unchiul Ove și mama se duce să vadă ce face tata, da? Vă rog frumos!

— Da, da, încuviințează bosumflată fetița de șapte ani.

— Daaa! strigă entuziasmată cea mică.

— Ce? întreabă Ove.

Parvaneh se ridică.

— Cum adică „cu unchiul Ove”? Unde te duci? întreabă el.

Spre marea lui iritare, gravida nu pare să priceapă cât de indignat este.

— Ai grijă de ele, spune ea scurt și dispare, înainte ca Ove să apuce să protesteze.

Ove se uită lung după ea. Ca și cum s-ar fi așteptat ca femeia să se întoarcă în fugă și să țipe că a glumit. Dar Parvaneh nu se întoarce. Așa că Ove se uită la fetițe, de parcă urmează în orice clipă să le pună o veioză în ochi și să le interogheze „unde erau la ora crimei”.

— CARTE! țipă fetița de trei ani și fuge spre un colț al sălii de așteptare, unde e un morman de jucării, animale de pluș și cărți ilustrate.

Ove încuviințează, mulțumit că măcar cea mică pare capabilă să se distreze singură, și își îndreaptă atenția spre sora ei:

— Așa… Și tu?

— Și eu ce? i-o întoarce fetița contrariată.

— Ăăă, păi, ți-e foame sau vrei la pipi sau ce?

Fetița se uită la el de parcă Ove tocmai i-ar fi oferit o bere și o țigară.

— Am aproape OPT ani! Pot să merg SINGURĂ la baie.

Ove ridică exasperat brațele:

— La dracu’! Mă scuzați de deranj, domnișoară.

— Pffff, pufnește fetița.

— Tu înjurat, țipă cea mică, apărând din nou lângă Ove și, apucându-l de pantaloni, începe să se bâțâie înainte și înapoi.

Ove se uită foarte sceptic la micuța catastrofa naturală cu probleme de exprimare gramaticală. Fetița îl privește și ea drept în ochi, zâmbind cu toată fețișoara.

— Citești, îi poruncește ea veselă și îi întinde o carte, ridicând brațele de mai-mai să-și piardă echilibrul.

Ove se uită la carte ca și cum cartea tocmai i-ar fi trimis unul dintre acele e-mailuri în masă, în care se dă drept prinț nigerian care are „a very lucrative business offer” pentru Ove și tot ce trebuie Ove să facă este să-i trimită repede numărul de cont pentru a „rezolva câteva aspecte financiare”.

— Citești, repetă micuța și se suie pe banchetă.

Ove se așază fără chef, la vreun metru de fetiță.

Copila oftează nerăbdătoare, o secundă mai târziu își ițește capul pe sub brațul lui Ove și, sprijinindu-și mâinile pe genunchii lui, aproape că își lipește nasul de paginile viu colorate ale cărții.

— „A fost odată ca niciodată un trenuleț”, începe Ove cu entuziasmul unuia care citește o declarație fiscală.

Apoi dă pagina. Micuța îl oprește și întoarce pagina înapoi. Sora mai mare clatină plictisită din cap:

— Trebuie să-i spui ce se întâmplă pe fiecare pagină. Pe voci, zice ea.

Ove se holbează la fetiță:

— Ce dra…

Se oprește brusc.

— Cum pe voci? întreabă el.

— Pe voci. Ca-n povești, îl lămurește copila.

— Tu înjurat, constată din nou micuța cu încântare.

— Ba nu, o contrazice Ove.

— Ba da, spune fetița.

— Nu citesc eu pe voci, ce dra… Fără voci, zice Ove.

— Nu știi să citești povești, constată categoric fetița cea mare.

— Poate că nu știi tu s-asculți, i-o întoarce Ove.

— Poate că nu știi tu să POVESTEȘTI, pufnește fetița.

Ove se uită la carte complet plictisit:

— Și ce-i rahatul ăsta cu trenul vorbitor? Ceva cu mașini n-au?

— Poate au ceva despre moși săriți de pe fix, mormăie fetița.

— Nu sunt moș, șuieră Ove.

— Clovn, țipă veselă cea mică.

— Nici CLOVN nu sunt, tună Ove.

Fetița cea mare își dă exasperată ochii peste cap, întocmai cum face maică-sa uneori când vorbește cu Ove:

— Nu vorbește despre tine. Uite clovnul!

Ove ridică privirea și vede un bărbat îmbrăcat în costum de clovn, cu un zâmbet tâmp.

— CLOOOVN! strigă cea mică și începe să țopăie pe banchetă, într-un mod care îl convinge definitiv pe Ove că plodul sigur e pe ceva pastile.

A auzit el de copii dintr-ăștia. Au tot felul de sindroame, dintr-alea de le zice lumea doar prescurtat, în combinații de litere, și le dau doctorii amfetamine pe rețetă.

— Ce-avem noi aici? O fetiță. Vrea fetița să vadă un pic de magie? izbucnește clovnul mieros și vine spre ei ca un elan beat, cu pantofii lui roșii, prea mari, care-l fac pe Ove să tragă concluzia că numai un neisprăvit ar putea prefera să poarte așa ceva, în loc să-și găsească o slujbă ca lumea.

Clovnul se uită jovial la Ove:

— Poate are unchiul una de cinci?

— Nu. Poate că unchiul n-are, i-o retează Ove.

Clovnul pare mirat. Ceea ce nu prea îi stă bine unui clovn, de fapt.

— Aăă… haide, mă, truc magic, cum să n-ai un ban, doi, acolo? mormăie clovnul pe vocea lui normală, care contrastează grosolan cu mutra de circar și nu face decât să arate că, în spatele aparenței de clovn idiot, se ascunde un idiot complet normal, pe la vreo douăzeci și cinci de ani.

Ove se uită drept în ochii lui, ceea ce îl face pe bărbat să se dea precaut un pas înapoi.

— Aăă… haide, mă, sunt clovnul spitalului. De dragul copiilor… îți dau banul înapoi dup-aia, bălmăjește el.

— Dă-i una de cinci odată, zice fetița cea mare.

— CLOOOVN! strigă cea mică.

Ove se uită la fetița de trei ani. Strâmbă din nas:

— Bine, mormăie el și scoate o monedă de cinci coroane din portofel.

I-o dă clovnului, arătându-i amenințător un deget:

— Da' mi-o dai înapoi dup-aia. Să n-avem discuții! Că trebuie să plătesc parcarea.

Clovnul dă din cap ascultător și îi smulge moneda din mână.

•

Zece minute mai târziu, Parvaneh se întoarce în sala de așteptare. Se uită derutată în jur.

— Îți cauți copiii? o întrebă sever o asistentă.

— Da, răspunde Parvaneh, de-a dreptul năucă.

— Acolo, spuse asistenta, pe un ton deloc prietenos și îi arată o banchetă aflată lângă ușile de sticlă care dau spre parcare.

Pe banchetă – Ove, cu brațele încrucișate și supărat foc. Lângă el, de o parte stă fetița cea mare, uitându-se plictisită în tavan, iar de cealaltă, fetița de trei ani, care arată ca și cum tocmai a aflat că va mânca înghețată la micul dejun în fiecare zi, preț de o lună întreagă. La fiecare capăt al băncii stă câte un exemplar masiv al pazei spitalului, amândoi cu mutre cât se poate de sumbre.

— Sunt copiii tăi? întreabă unul dintre paznici.

N-arată deloc ca unul care știe că va primi înghețată la micul dejun.

— Da, au făcut ceva? întreabă Parvaneh, aproape înfricoșată.

— Nu. ELE, nu, răspunde celălalt paznic, uitându-se acuzator spre Ove.

— Nici eu, mormăie Ove posac.

— Ove bătut clovnu', ciripește fetița cea mică, superîncântată.

— Pârâcioaso, sare Ove.

Parvaneh se holbează la el cu gura deschisă, neștiind ce să mai zică.

— Oricum habar n-avea să facă trucuri magice, suspină fetița cea mare. Mergem acasă? continuă ea, ridicându-se de pe bancă.

Parvaneh se holbează la fetița cea mare, la cea mică, la Ove și la cei doi paznici:

— De ce… stai un pic… care… ce clovn?

— Clovnu' Beppo, o lămurește fetița cea mică, dând din cap atotștiutoare.

— C-a zis că face nu știu ce truc magic, adaugă sora ei.

— Trucuri prostești, zice Ove.

— Adică truc cu moneda lui Ove, continuă fetița cea mare.

— Și pe urmă a vrut să-mi dea *altă* monedă de cinci, păi cum?! exclamă Ove și se uită indignat la cei doi paznici, de parcă asta lămurea dintr-o dată situația.

— Ove BĂTUT clovnu', mami, rânjește fetița cea mică, de parcă era cel mai frumos lucru care i se întâmplase vreodată.

Parvaneh se holbează la fetița cea mare, la cea mică, la Ove și la cei doi paznici.

— Am venit să-l vizităm pe soțul meu. A avut un accident. Copiii pot merge acum să-l vadă, le explică ea paznicilor.

— Tata făcut buf, explică și fetița cea mică.

— Mergeți, sigur, spune unul dintre paznici.

— Dar dânsul rămâne aici, zice celălalt, arătând spre Ove.

— Ei, bătut… L-am împins oleacă, bombăne Ove. Polițiști de jucărie afurisiți, adaugă el, să fie sigur.

— Chiar nu știa să facă trucuri, zice bosumflată fetița cea mare, în apărarea lui Ove, înainte să plece spre rezerva tatălui.

•

O oră mai târziu sunt din nou cu toții în garajul lui Ove. Tolomacul are o mână și un picior în ghips și trebuie să mai rămână în spital câteva zile, așa i-a zis Parvaneh. Când a auzit, Ove a trebuit să-și muște buzele ca să nu remarce că tolomacul în cauză e un mare zevzec. Și, de fapt, i se pare că și Parvaneh gândește cam la fel. Saab-ul miroase încă a gaze de eșapament. Ove adună hârtia de ziar de pe bancheta din spate.

— Ove, te rog, ești sigur că nu vrei să plătesc eu amenda pentru parcare? întreabă Parvaneh.

— E mașina ta? mormăie Ove.

— Nu.

— Păi, și-atunci?

— Da, dar mă simt vinovată un pic, zice ea politicoasă.

— Nu dai tu amenzi, nu? Primăria le dă. Așa că-i vina nenorocitei de primării, spune Ove și închide ușa Saab-ului. Și a polițiștilor ălora de jucărie de la spital, adaugă el, fiind în mod vădit foarte indignat în continuare că-l obligaseră să

rămână pe bancheta de la intrarea în spital până se întorseseră Parvaneh și copiii să-l ia, ca să poată pleca acasă.

Ca și cum nu putea fi lăsat să umble prin spital, ca toți vizitatorii normali!

Parvaneh îl privește îndelung și gânditoare. Fetița cea mare se satură să aștepte și o ia de una singură spre casă. Fetița cea mică se uită la Ove zâmbind radios.

— Tu faci râd, declară ea.

Ove se uită la copilă și își bagă mâinile în buzunare:

— He, he, te-oi face și tu om, cum necum…

Micuța dă din cap veselă. Parvaneh se uită la Ove, apoi la furtunul de plastic de pe podeaua garajului. Se uită din nou la Ove, ușor alarmată.

— Aș avea nevoie de ajutor, să iau scara de acolo… spune ea, ca și cum ar fi gândit cu voce tare.

Ove lovește absent asfaltul cu piciorul.

— Și ar mai fi și un calorifer care nu merge… adaugă Parvaneh în treacăt. Ți-aș rămâne datoare dacă ai arunca o privire. Patrick nu se pricepe la din astea, știi, spune ea și o ia de mână pe fetița cea mică.

Ove dă din cap că știe:

— Mda, păi, la ce dracu' să te-aștepți?

Parvaneh dă și ea din cap a resemnare. Apoi fața i se luminează brusc de un zâmbet satisfăcut:

— Doar n-o să le lași pe fete să înghețe la noapte, Ove! Ajunge că te-au văzut pocnind un clovn, nu?

Ove îi aruncă o privire morocănoasă. Tăcut, constată fără chef că nu, nu putea lăsa plozii să înghețe doar pentru că neisprăvitul lor de tată nu era în stare să deschidă o fereastră fără să cadă de pe scară. S-ar face foc și pară nevastă-sa, asta e clar, dacă ajunge pe lumea ailaltă ca ucigaș de copii.

Așa că ridică furtunul de pe jos și îl agață într-un cui pe perete. Încuie Saab-ul. Închide garajul. Verifică dacă e încuiat, smucind de trei ori mânerul ușii.

Și se duce să-și ia cutia cu scule.

•

La urma urmelor, e și mâine o zi, la fel de bună să-și ia viața.

14.

UN BĂRBAT PE NUME OVE ȘI O FEMEIE ÎNTR-UN TREN

Avea pantofi roșii, o agrafa mare, galbenă, în păr și o broșă de aur, pe care razele soarelui se reflectau jucăușe, prin fereastra compartimentului. Era șase și jumătate dimineața, Ove tocmai își terminase tura și coborâse să ia un alt tren spre casă. Dar atunci a văzut-o pe peron, cu părul ei castaniu și ochii ei albaștri și râsul ei efervescent. Așa că s-a suit înapoi în tren, fără să știe prea bine ce face. Nu fusese niciodată spontan sau interesat de femei. Dar, când o văzuse pe ea, se întâmplase ceva cu el, a tras Ove concluzia la ceva timp după aceea.

L-a convins pe unul dintre conductorii trenului să îi împrumute o pereche de pantaloni și o cămașă, ca să se schimbe de hainele de lucru. Pe urmă a intrat în compartiment și s-a așezat lângă Sonja. A fost cea mai bună decizie pe care a luat-o în toată viața lui.

Nu prea știa ce să zică, dar nu a fost nicio problemă. Nici nu apucase bine să se așeze, că ea i-a zâmbit cald și l-a salutat cu un „Bună!” Așa că a putut și el să-i răspundă cu un „Bună!”, fără prea mari eforturi. Când a văzut că se uita la teancul de cărți din poala ei, le-a ridicat ușor ca Ove să poată citi titlurile. Ove înțelegea doar vreo jumătate dintre cuvinte.

— Îți place să citești? a întrebat ea entuziasmată.

Ove a dat șovăielnic din cap că nu, dar ei părea să nu-i pese.

— Mie îmi place la nebunie, a zis ea.

Pe urmă s-a apucat să-i povestească despre ce era fiecare carte în parte. Iar Ove și-a dat seama că avea să iubească pentru tot restul vieții lui să o asculte vorbind despre lucrurile pe care ea le iubea.

Nu mai auzise niciodată ceva la fel de minunat precum vocea Sonjei. Vorbea ca și cum era tot timpul gata să chicotească. Iar când chicotea, suna cam cum își închipuia Ove că ar suna bulele de șampanie dacă ar chicoti. Se temea să nu pară needucat și prost, dar s-a dovedit a fi o problemă mai mică decât credea el. Ei îi plăcea să vorbească, lui îi plăcea să tacă. Ove s-a gândit, pe urmă, că asta voia să spună lumea când zicea despre doi oameni că se completează reciproc.

Câțiva ani mai târziu, Sonja i-a povestit că i se păruse mai mult decât ciudat când se așezase lângă ea în compartiment, în ziua aceea. Brusc și greoi în mișcări, dar cu umeri largi și brațe atât de musculoase, că i se conturau prin cămașă. Și ochi blânzi. O asculta cu atenție când vorbea. Și ei îi plăcea să îl

facă să zâmbească. Iar drumul cu trenul până la școală era atât de plicticos, încât compania oricui era bine-venită.

Studia să devină profesoară. Lua trenul în fiecare zi, schimba după câțiva zeci de kilometri și se urca în altul, apoi lua și un autobuz. Una peste alta, o oră și jumătate în direcția greșită pentru Ove. Abia când s-au plimbat împreună pe peron pentru întâia oară și s-au oprit la stația de unde trebuia să ia ea autobuzul, Sonjei i-a trecut prin cap să-l întrebe ce făcea acolo zi de zi, de fapt. Ove, văzând că era la doar jumătate de kilometru de cazarma militară, unde ar fi putut fi, dacă nu avea problema cu inima, i-a spus atunci, fără să se gândească, arătând spre cazarmă:

— Sunt în armată, uite, acolo.

Ea a dat din cap bucuroasă:

— Atunci poate ne vedem în tren spre casă. Iau trenul de cinci.

Ove n-a zis nimic. Știa că de la cazarmă nu pleci acasă la ora cinci, dar pare-se că ea habar n-avea. Așa că a ridicat din umeri. Apoi Sonja s-a suit în autobuz și a plecat.

Ove și-a dat seama, bineînțeles, că treaba asta nu era deloc practică. Dar nu prea avea ce face. Așa că s-a întors, a găsit un indicator spre centrul micului oraș studențesc în care nimerise, la două ore depărtare de casă. Și a început să meargă. După vreo trei sferturi de oră, a ajuns, întrebând din om în om, la singurul croitor din oraș. A intrat hotărât și a întrebat dacă puteau să îi calce o cămașă și o pereche de pantaloni și cât timp ar dura. „Zece minute, dacă aștepți” a fost răspunsul.

— Atunci mă-ntorc la patru, a spus Ove și a plecat.

S-a întors la gară și s-a culcat pe o bancă în sala de așteptare. La trei și un sfert a plecat din nou spre croitor. I-au călcat cămașa și pantalonii, în timp ce aștepta în chiloți în toaleta angajaților. S-a dus din nou pe jos la gară și a luat trenul împreună cu ea, o oră și jumătate până la stația ei. Apoi a mers încă o jumătate de oră cu alt tren până la stația lui. A doua zi a făcut la fel. Și a treia zi. În a patra zi, casierul de la stația de tren i-a spus că nu putea să mai doarmă în sala de așteptare, ca un vagabond, iar Ove a înțeles prea bine. Și i-a spus omului că are dreptate, dar că era vorba de o domnișoară. Bărbatul a dat înțelegător din cap și de atunci l-a lăsat să doarmă în magazia pentru bagaje. Doar și casierii de gară au fost îndrăgostiți cândva.

Ove a făcut la fel în fiecare zi, preț de trei luni. În cele din urmă, Sonja s-a săturat să tot aștepte să o invite în oraș, așa că l-a invitat ea:

— Te-aștept aici, mâine seară la opt. Și vreau să-ți pui un sacou și să mă duci la restaurant, i-a spus ea scurt, înainte să

coboare din tren vineri seara.

Și Ove a făcut întocmai.

Pe Ove nu-l întrebase nimeni, înainte să o întâlnească pe ea, care era viața lui. Dar, dacă l-ar fi întrebat cineva, ar fi răspuns că nu trăise până atunci.

•

Sâmbătă seara, Ove și-a pus sacoul maro al lui taică-su. Îl cam strângea la umeri. Apoi a mâncat doi cârnați și șapte cartofi, pe care îi gătise în chicineta micuței lui camere. Pe urmă s-a dus să strângă niște șuruburi prin casă, căci îl rugase proprietara.

— Ai întâlnire? a izbucnit ea entuziasmată, când l-a văzut coborând scările.

Nu îl mai văzuse niciodată în sacou. Ove a încuviințat morocănos:

— Îhî, a zis el, pe un ton de nu se putea desluși dacă era un cuvânt sau doar trăsese aer în piept.

Bătrâna doamnă a dat din cap aprobator, ascunzându-și un zâmbet:

— Trebuie că-i cineva tare special, de te-ai îmbrăcat așa, a spus ea.

Ove a tras din nou aer în piept și a încuviințat scurt. Când a ajuns la ușă, doamna a strigat deodată cu însuflețire, din bucătărie:

— Flori, Ove!

Ove și-a ițit capul de după peretele despărțitor și s-a holbat la ea.

— Sigur i-ar plăcea niște flori, a zis doamna, dând o oarecare greutate cuvintelor.

Ove și-a dres glasul și a ieșit pe ușă.

A așteptat-o la gară mai bine de un sfert de oră, în sacoul lui maro și strâmt și pantofii proaspăt lustruiți. Nu avea încredere în oamenii care întârziau. Taică-su zicea că nu te puteai baza pe oamenii care întârziau. „Dacă nu te poți bizui pe cineva să vină la timp, atunci nu te poți bizui pe ei pentru nimic important”, obișnuia el să bombăne când oamenii veneau alene să ponteze la slujbă, cu trei, patru minute întârziere, ca și cum nu conta. Ca și cum căile ferate oricum erau acolo și îi așteptau în fiecare dimineață, că oricum n-aveau nimic mai bun de făcut.

Cu fiecare dintre cele cincisprezece minute de așteptare în gară, Ove era tot mai iritat. Pe urmă iritarea s-a preschimbat într-un soi de angoasă și a fost convins că Sonja își bătuse joc de el când îi dăduse întâlnire. În viața lui nu se mai simțise atât de prost. Cum să vrea ea să iasă cu el în oraș, ce-și închipuise?

Când și-a dat seama, rușinea l-a lovit ca un șuvoi de lavă și i-a venit să arunce buchetul de flori la gunoi și să plece de-acolo fără să se uite nici în stânga, nici în dreapta.

Nu și-a putut explica niciodată de ce a rămas totuși. Poate pentru că simțise că, dacă ți-ai dat întâlnire cu cineva, trebuie să respecți înțelegerea. Sau poate dintr-un alt motiv. Unul ceva mai greu de pus în cuvinte.

La vremea aceea Ove nu știa, de bună seamă, dar avea să își petreacă atât de multe sferturi de ceas din viață așteptând-o, că taică-su s-ar fi uitat cruciș de-ar fi aflat vreodată. Când, în sfârșit, Sonja și-a făcut apariția, într-o rochie înflorată și un pulover atât de roșu că l-a făcut pe Ove să-și mute greutatea de pe un picior pe celălalt, s-a hotărât că nu avea prea mare însemnătate că întârziase.

Vânzătoarea de la florărie îl întrebase „ce dorește”. Iar el o pusese la punct că nu se întreabă așa, la naiba, că doar ea vinde verdețurile, iar el le cumpără și nu invers, nu? Femeia păruse ușor deranjată, dar îl mai întrebase, totuși, dacă destinatara florilor are o culoare preferată. „Roz”, răspunsese Ove sigur pe el. Nu că ar fi avut habar care era, de fapt, culoarea ei favorită.

Și acum era acolo, în fața lui, cu pulovărul ei roșu, strângând fericită la piept florile de la el și făcând restul lumii să pară zugrăvită în nuanțe de gri.

— Sunt fantastic de frumoase, a zâmbit ea, cu o candoare care l-a făcut pe Ove să-și pironească privirea în pământ și să lovească stingherit pietricele cu bombeul pantofului.

Lui Ove nu-i plăceau restaurantele. Nu înțelesese niciodată de ce să mănânce în oraș, pe o grămadă de bani, când putea să mănânce acasă. Nu-l interesau mobilele somptuoase și mâncărurile elaborate și era conștient că nici prea priceput la a face conversație nu era. În fine, una peste alta, se gândea că, dacă tot mâncase înainte, își putea permite să o lase pe ea să comande orice din meniu, iar el ar putea lua cel mai ieftin fel. Și, dacă-l întreba ceva, măcar n-o să aibă gura plină cu mâncare când răspunde. I se părea un plan bun.

Când ea a comandat, chelnerul i-a zâmbit binevoitor. Ove știa prea bine ce gândeau, și chelnerul și ceilalți meseni. Că nu-i de nasul ei, asta gândeau toți. Iar Ove s-a simțit foarte prost din cauza asta. Mai mult din cauza faptului că și el era de aceeași părere.

Sonja i-a povestit cu entuziasm despre studiile ei, despre cărțile pe care le citise și filmele pe care le văzuse. Și, când se uita la el, Ove simțea, pentru întâia oară, că era singurul bărbat de pe lume. În cele din urmă, și-a dat seama că, dacă-i cinstit, cinstit trebuia să fie. Nu putea să stea acolo și s-o mintă în față. Așa că și-a dres glasul, și-a luat inima în dinți și i-a spus pe loc

adevărul. Că nu era înrolat în armată, ci era un simplu om de serviciu pe trenurile de noapte, cu o inimă bolnavă, care o minţise fără niciun motiv, doar pentru că îi plăcea foarte mult să meargă cu trenul cu ea. Pentru Ove era de la sine înţeles că asta avea să fie prima şi ultima cină împreună, că doar nu o să mai stea ea la masă cu un trădător. Aşa că, după ce a terminat de rostit adevărul, a pus şervetul pe masă, şi-a scos portofelul să plătească şi s-a ridicat să plece.

— Îmi pare rău, a murmurat el ruşinat şi a lovit uşor piciorul scaunului, înainte să adauge şoptit: Voiam doar să văd cum e să fiu unul dintr-aceia la care te uiţi.

Când el a dat să se ridice, însă, Sonja s-a întins peste masă şi a pus o mână pe-a lui:

— Atâtea vorbe în şir nu te-am auzit zicând până acum, a spus ea zâmbind.

El a mormăit ceva cum că, mda, aşa o fi, dar asta nu schimbă cu nimic adevărul – că e un mincinos. Dar, când l-a rugat să se aşeze, i-a făcut pe plac şi s-a lăsat la loc pe scaun. Iar ea nu s-a supărat, aşa cum crezuse el că avea să se întâmple. Ci a început să râdă. Pe urmă, i-a spus că se prinsese repede că Ove nu făcea armata, căci nu umbla niciodată îmbrăcat în uniformă.

— Şi, oricum, ştie toată lumea că soldaţii nu pleacă acasă de la cazarmă la ora cinci în timpul săptămânii.

Adică Ove nu prea fusese discret precum un spion rus, adăugase ea. Dar se gândise că avea el motivele lui să se poarte aşa. Şi îi plăcuse cum o ascultase. Şi că o făcuse să râdă. Şi asta, spusese ea, îi fusese de ajuns.

Pe urmă l-a întrebat ce ar fi vrut să facă în viaţă, dacă ar fi putut alege. Iar el i-a răspuns, fără să pregete, că i-ar plăcea să ridice case. Să le deseneze. Să le construiască. Să calculeze formula prin care să stea acolo unde le ridică. Iar ea n-a râs, aşa cum crezuse el că o să facă. Ci s-a supărat.

— Şi de ce nu FACI asta? a vrut ea să ştie.

Iar Ove nu avea, bineînţeles, niciun răspuns. Luni a venit la el acasă cu nişte broşuri despre un curs prin corespondenţă pentru diplomă de inginer. Bătrâna doamnă la care locuia Ove în gazdă s-a holbat copleşită la tânăra frumoasă care urca scările cu paşi siguri. Mai târziu, când Ove a venit acasă, bătrâna l-a bătut prietenește pe spate şi i-a şoptit că florile acelea fuseseră, în mod vădit, o investiţie foarte bună. Iar Ove era înclinat să-i dea dreptate.

Când a deschis uşa camerei, Sonja stătea pe pat. Ove a rămas posac în pragul uşii, cu mâinile în buzunarele pantalonilor. Ea a început să râdă.

— Suntem împreună acum sau ce? a întrebat ea.

— Da, ăăă, păi, cred că da… a răspuns el.

Și așa a fost.

I-a întins broșurile. Cursul dura doi ani, dar s-a dovedit că tot timpul pe care Ove îl petrecuse învățând despre construcții nu fusese pierdere de vreme, cum crezuse el cândva. Poate că nu avea minte de student în sensul tradițional, dar se pricepea la cifre și la case. Și cu asta a ajuns departe. A luat examenul după doar șase luni. Apoi a făcut un alt curs. Și încă unul. Pe urmă și-a găsit de lucru la Agenția pentru Locuințe și a lucrat acolo mai bine de un sfert de secol. Muncea din greu, nu era niciodată bolnav, își plătea ratele, dările la stat, își făcea datoria. Cumpărase o casă cu etaj într-un cartier nou construit, la marginea pădurii. Ea voia să se mărite, așa că Ove a cerut-o de nevastă. Ea voia copii, iar Ove nu avea nimic împotrivă. Iar copiii trebuiau să crească în cartierul de case, printre alți copii, așa se gândiseră ei.

Patruzeci de ani mai târziu, nu mai era nici urmă de pădure în spatele casei. Doar alte case. Și într-o zi, Sonja zăcea pe un pat de spital, îl ținea de mână și îi spunea să nu-și facă griji. Că totul avea să fie bine. Păi, sigur, ei îi venea ușor să zică, se gândise Ove, cu pieptul zbătându-i-se de mânie și durere. Dar ea îi șoptise încontinuu că „o să fie bine, Ove, dragă” și își sprijinise capul pe brațul lui. Își strecurase cu grijă arătătorul în palma lui. Apoi închisese ochii și murise.

Ove rămăsese acolo ținând-o de mână ore întregi. Până când personalul spitalului intrase și, cu voci calde și mișcări line, îl anunțaseră că trebuie să ia corpul. Atunci Ove s-a ridicat, a dat din cap ca pentru el și a plecat la agenția de pompe funebre să întocmească actele. Duminică a înmormântat-o. Iar luni s-a dus la slujbă.

•

Dar dacă l-ar fi întrebat cineva, ar fi răspuns că, înainte de ea, nu trăise. Și nici după.

15.

UN BĂRBAT PE NUME OVE ȘI UN TREN CARE ÎNTÂRZIE

Bărbatul rotofei din spatele geamului de plexiglas are părul pieptănat pe spate și brațele pline de tatuaje. „Nu-i ajungea frizura aia de parcă l-a pocnit cineva în cap c-un pachet de margarină, trebuia să-și mai mâzgălească și mâinile!” își zice Ove. Și, din câte vede el, nici măcar nu era vreun desen mai acătării, un model, ceva. Doar mâzgăleli. Adică i se pare normal unui om în toată firea, sănătos la minte, să-și facă asta de bunăvoie și să umble așa, cu brațele arătând ca materialul de pijama?

— Nu-ți merge mașinăria, îl informează Ove.

— Nu? se miră bărbatul din spatele plexiglasului.

— Cum adică „nu”?

— Da… NU merge?

— Păi, și eu ce-am zis?!

Bărbatul din spatele plexiglasului pare sceptic:

— Poate că nu vă merge cardul. Ia vedeți să nu fie murdară banda magnetică… începe el.

Ove îi aruncă o privire de parcă omul tocmai l-ar fi întrebat dacă are probleme erectile. Bărbatul din spatele plexiglasului amuțește.

— Nu e nicio murdărie pe banda mea magnetică, asta să fie clar, spune Ove, arătându-i amenințător un deget.

Bărbatul dă docil din cap că a priceput. Apoi se răzgândește și dă din cap că nu. Încearcă să-i explice lui Ove că mașinăria „chiar funcționa mai devreme”. Ove nici nu vrea să audă, bineînțeles, căci e complet irelevant, din moment ce acum e stricată. Bărbatul din spatele plexiglasului întreabă dacă Ove nu poate plăti cu bani gheață în schimb. Ove îi răspunde că, la naiba, nu-i treaba lui ce are și ce nu are el în buzunar. Se lasă o tăcere tensionată.

În cele din urmă, bărbatul din spatele plexiglasului îl roagă să-i dea cardul să-l „verifice”. Ove se uită la el de parcă tocmai se întâlniseră pe o alee întunecată și omul îi ceruse lui Ove ceasul să-l „verifice”.

— Fără mișmașuri, da? îl previne Ove și împinge fără convingere cardul pe sub ghișeu.

Bărbatul din spatele plexiglasului înhață cardul și îl șterge fără rușine de cracul pantalonilor. De parcă Ove nu citise în ziar de „skimming” din ăla. De parcă Ove era un idiot.

— CE naiba faci? strigă Ove, bătând cu palma în plexiglas.

Bărbatul îi dă cardul înapoi pe sub ghișeu.

— Încercați acum, îl îndeamnă el.

Ove arată ca unul care crede că bărbatul din spatele plexiglasului ar face bine să nu-i mai irosească timpul. Că-i la mintea cocoșului că, dacă n-a funcționat acum o jumătate de minut, n-o să funcționeze nici acum, ce naiba! Ove îi explică toate astea.

— Poftim? întreabă bărbatul din spatele plexiglasului.

Ove oftează demonstrativ. Trece din nou cârdul prin dispozitivul de citire, fără să-și ia ochii de pe geamul de plexiglas. Cardul funcționează.

— Ați văzut?! rânjește bărbatul din spatele plexiglasului.

Ove se încruntă la card, ca și cum bucata de plastic i-ar fi jucat o festă, apoi îl pune înapoi în portofel.

— O zi bună, strigă voios bărbatul din spatele plexiglasului.

— Rămâne de văzut, mormăie Ove.

În ultimii douăzeci de ani, toată lumea l-a bătut pe Ove la cap că trebuie să aibă card de credit. Dar lui Ove banii gheață îi erau de ajuns. Doar fuseseră de ajuns pentru întreaga omenire mii de ani. Iar Ove nu avea încredere în bănci și sistemele lor electronice.

Însă nevastă-sa se încăpățânase să-și facă un afurisit din ăla de card, deși Ove o prevenise că era mai bine să nu. Iar când ea murise, banca îi trimisese un card nou pe numele lui, atașat contului ei. Iar acum, după ce cumpărase cu cardul flori pentru mormântul ei timp de șase luni, mai rămăseseră 154 de coroane și 54 de ore. Iar Ove știe prea bine că banii vor dispărea în buzunarul vreunui director de bancă dacă moare înainte să-i cheltuiască.

Și acum, când Ove *vrea* să folosească blestematul de plastic, nu merge, bineînțeles. Sau îi iau o grămadă de comisioane în magazine. Iar asta nu demonstrează decât că Ove a avut dreptate de la bun început. Și are de gând să-i povestească nevesti-sii de cum o da ochii cu ea, asta să-i fie clar!

Căci acum chiar că i-a cam ajuns. Acum Ove vrea să moară.

•

Plecase de acasă înainte ca soarele să-și fi adunat puterile să se ridice la orizont, cu atât mai puțin vreunul dintre vecinii lui. Studiase cu atenție mersul trenurilor din hol. Apoi stinsese toate becurile, închisese toate caloriferele, încuiase ușa și pusese plicul cu instrucțiuni pe prețul de la intrare. Se gândea că o să-l găsească ei când vin să ia casa în primire.

Luase lopata, dăduse la o parte zăpada din fața casei și pusese lopata la loc în magazie. Încuiase ușa magaziei. Dacă Ove ar fi fost mai atent, poate că ar fi văzut adâncitura destul de mare, în formă de pisică, în troianul din fața magaziei,

înainte să plece spre parcare. Dar, cum avea lucruri mai bune de făcut, nu băgase de seamă.

Date fiind recentele experiențe neprevăzute, Ove nu a luat Saab-ul, ci a pornit pe jos spre gară. De data asta nicio străină gravidă, vreo pipiță blondă, nevasta lui Rune sau vreo bucată de frânghie de proastă calitate nu-i va strica dimineața. Le-a aerisit caloriferele, le-a împrumutat lucruri, le-a dus la spital. Dar acum chiar că i-a cam ajuns. Acum Ove poate, în sfârșit, să plece.

Mai verifică o dată mersul trenurilor. Detestă să întârzie. Îi strică tot planul. Totul deraiază. Nevastă-sa nu fusese niciodată bună la asta, la a se ține de un plan. Dar așa sunt femeile. Nu se pot ține de-un plan nici dacă le lipești de el cu lipici, învățase Ove din experiență. Când plecau undeva, el planifica totul – orele, opririle, unde să facă plinul, unde să bea cafea – pentru a folosi timpul cât mai eficient. Studia hărțile și măsura cât timp lua fiecare etapă, cum să evite traficul la orele de vârf și pe ce scurtătură să o ia, pe care toți ăia cu GPS-uri n-ar fi găsit-o în veci. Ove avea întotdeauna o strategie de călătorie foarte clară. Nevastă-sa, dimpotrivă, venea tot timpul cu idei nebunești cum ar fi „s-o ia încotro văd cu ochii” sau „s-o ia ușurel”. Că parcă așa ajunge undeva în viață un om în toată firea! Și, pe urmă, își aducea aminte că trebuie să sune pe cineva sau că și-a uitat eșarfa. Sau nu știa ce pardesiu să-și ia cu ea. Sau câte și mai câte. Și întotdeauna uita termosul cu cafea pe masa din bucătărie, *singurul* lucru care conta, de fapt. Și uite așa aveau patru pardesie în blestematele alea de valize, dar niciun strop de cafea. Că parcă putea să oprească la benzinărie din oră în oră, să cumpere pipi din ăla ars, de vulpe, pe care-l vindeau ăia pe post de cafea. Și să întârzie și mult! Iar când Ove se supăra, ea îl întreba de ce e atât de important să planifici orice drum cu mașina. „Doar nu ne grăbește nimeni”, zicea ea. Ce legătură avea una cu alta?!

Ajuns pe peron, își bagă mâinile în buzunare. Nu-și luase sacoul. Era prea pătat și mirosea a gaze de eșapament, așa că se temuse să nu-l bodogănească Sonja dacă apare îmbrăcat așa. Nu prea îi plac ei nici cămașa și pulovărul pe care și le-a pus, dar măcar sunt curate și întregi. Sunt minus cincisprezece grade, încă n-a trecut de la geaca bleumarin de toamnă la cea bleumarin de iarnă și îl pătrunde frigul prin ea. Fusese cam distrat în ultima vreme, trebuia să recunoască… Nu prea chibzuise la cum se cade să fie omul îmbrăcat când merge acolo sus. La început, se gândise că toată lumea o să fie în straie dichisite și ceremonioase. Pe urmă își zisese că poate o fi un fel de uniformă acolo, sus, ca să nu se iște încurcături. Că doar mor tot soiul de oameni. Străini, de pildă, unul cu haine

mai ciudate decât altul. Asta trebuie rezolvat când ajunge omul acolo, o fi vreun serviciu, vreo direcție, ceva, însărcinată cu garderoba.

Peronul e aproape gol. De cealaltă parte a liniei – câțiva tineri somnoroși, cu părul lung și rucsacuri mult prea mari, despre care Ove trage concluzia că sigur sunt plini cu droguri. Lângă ei, un bărbat la vreo patruzeci de ani, îmbrăcat în costum și palton negru, citește ziarul. Un pic mai încolo, câteva femei în floarea vârstei pălăvrăgesc. Au șuvițe mov în păr, insigna prefecturii la piept și sudează țigări lungi, mentolate.

Pe partea lui de peron nu e aproape nimeni, cu excepția a trei muncitori, la vreo treizeci și cinci de ani, arătând supradimensionați în salopetele de lucru și căștile lor de protecție. Stau toți trei în jurul unei gropi și se uită înăuntru, împrejmuiți de o bucată de bandă de avertizare portocalie, întinsă neglijent. Unul dintre ei ține în mână o cană de cafea din carton, de la 7-Eleven, un altul mănâncă o banană, iar cel de-al treilea încearcă să tasteze pe telefonul mobil fără să-și scoată mănușile de protecție. Nu prea reușește. Iar gaura rămâne la locul ei. „Și pe urmă se miră lumea că totul se prăbușește în criză financiară!” își zice Ove. „Păi, cum să nu se ducă totul de râpă, când oamenii stau și mănâncă banane și se uită într-o gaură în pământ toată ziua!”

Se uită la ceas. Mai e un minut. Se apropie de marginea peronului, cu vârfurile pantofilor în afară. Măsoară din ochi – până jos nu e mai mult de un metru și jumătate. Hai, unu șaizeci, poate. E ceva simbolic în faptul că tocmai un tren îi va lua viața și asta nu prea îi place. Se gândește c-ar trebui cruțat conductorul trenului, n-ar trebui să vadă asemenea grozăvie. De aceea s-a hotărât să sară când trenul e foarte aproape, astfel încât să-l lovească și să-l zdrobească pe șine marginea primului vagon și nu parbrizul din fată. Se uită în direcția din care trebuie să sosească trenul și începe să numere încet în gând. E important s-o facă exact la timp. Soarele stă să răsară și se încăpățânează să-i bage în ochi primele raze, ca un copil care tocmai a primit o lanternă.

Și atunci aude primul țipăt.

Ove apucă să ridice privirea și să-l vadă pe bărbatul în palton negru clătinându-se înainte și înapoi, ca un urs panda care a înghițit prea mult diazepam. Clătinatul se oprește brusc, bărbatul în costum își dă ochii peste cap și trupul îi e scuturat de convulsii. Brațele îi zvâcnesc necontrolat.

Momentul parcă s-a dilatat și, ca într-o lungă secvență de fotografii înșiruite, ziarul îi cade din mâini și omul leșină, căzând de pe peron pe șine, ca un sac cu ciment. Nu se ridică.

Femeile cu insigna prefecturii, ce fumau țigară de la țigară, țipă înspăimântate. Tinerii drogați se holbează la șine ținându-se strâns de bretelele rucsacurilor, de parcă le e teamă să nu cadă în nas. De pe cealaltă parte a peronului, Ove se uită iritat când la unii, când la alții.

— Fir-ar să fie de treabă! zice el ca pentru sine.

Apoi sare pe șine.

— APUCĂ DE-AICI! îi strigă el purtătorului de rucsac cu părul cel mai lung.

Rucsacul se apropie încet de marginea peronului. Ove îl ridică pe bărbatul în costum așa cum au tendința să ridice oamenii care n-au fost în viața lor într-o sală de fitness, dar care au cărat câte două plinte din beton sub fiecare braț toată viața. Ridică în brațe trupul omului așa cum bărbați mai tineri, care conduc Audi și poartă pantaloni de jogging în culori neon, adesea nu o pot face.

— Nu poate să stea aici, în calea trenului, nu pricepeți?! strigă din nou Ove.

Tinerii cu rucsacuri dau din cap stupefiați și, cu chiu, cu vai și eforturi comune, reușesc să-l urce pe bărbatul în costum pe peron. Femeile de la prefectură încă țipă, de parcă au decis că asta e singura abordare constructivă, dată fiind situația. Pieptul bărbatului se ridică și se lasă ușor când îl întorc pe spate. Ove rămâne pe șine. Aude trenul apropiindu-se. Nu ăsta era planul, dar merge și așa.

Își bagă mâinile în buzunare și se uită drept în farurile trenului. Aude semnalul de alarmă ca fluieratul unui corn de ceață. Simte cum șinele îi vibrează violent sub picioare, ca un taur plin de testosteron, care încearcă să-l arunce din spinare. Respiră. În infernul de zguduituri, țignale și scârțâituri înnebunite ale frânelor, Ove simte o adâncă ușurare.

În sfârșit.

Moartea.

•

Pentru Ove, clipele care urmează sunt ca și cum timpul însuși frânase și făcea totul în jur să se deruleze cu încetinitorul. În urechile lui, explozia de sunete răzbate înăbușită, ca un șuierat, trenul se apropie ca tras de doi boi bătrâni, farurile clipesc disperate. Ove se uită fix în lumina lor orbitoare. Și, în pauza dintre două scăpărări de faruri, se întâmplă să-i prindă privirea conductorului. N-are mai mult de douăzeci de ani. Unul dintr-aceia cărora colegii mai în vârstă încă le zic „prâslea”.

Ove se uită în ochii lui prâslea. Își strânge mâinile pumn în buzunar și își blestemă singur zilele pentru ce are să facă. „Da’

nu se poate altfel”, își zice el. Căci există un mod corect de a face lucrurile. Și unul greșit.

Trenul e la cincisprezece, douăzeci de metri, când Ove înjură nervos și, calm, de parcă s-ar fi ridicat să-și ia o cafea, se dă la o parte de pe șine și sare pe peron.

Când trenul ajunge în dreptul lui Ove, conductorul reușește, în sfârșit, să oprească. Groaza i-a supt lui prâslea și ultima picătură de sânge din obraji. Se vede că abia reușește să se abțină să nu plângă. Cei doi se uită unul la celălalt prin parbrizul locomotivei, ca și cum, veniți din direcții opuse, printr-un deșert apocaliptic, realizează fiecare că nu era ultimul om de pe planetă – unul cu ușurare, celălalt cu dezamăgire.

Tânărul conductor dă șovăitor din cap în semn de salut. Ove dă și el din cap resemnat.

Da, Ove nu mai vrea să trăiască. Dar, la naiba! Ove nu-i genul de om care distruge viața altuia uitându-se printr-un parbriz în ochii cuiva, în clipele de dinainte ca trupul să-i fie preschimbat într-o masă de carne însângerată. Nici taică-su, nici Sonja nu l-ar fi iertat pentru asta.

— Ești teafăr? întreabă una dintre căștile de protecție din spatele lui Ove.

— Ai sărit în ultima clipită, strigă o alta.

Se zgâiesc la el, cam cum se zgâiau în groapa aia mai devreme. Pare să fie domeniul lor de competență, zgâitul. Ove se holbează și el la ei.

— În ultima clipită, îți zic, întărește cel de-al treilea bărbat.

— Se putea termina urât trebușoara asta, rânjește prima cască.

— Urât de tot, e de acord cea de a doua.

— Puteai să mori, spune lucrurilor pe nume cea de-a treia cască.

— Ești un adevărat erou, zice prima cască.

— L-ai salvat pă om, încuviințează cea de-a doua cu însuflețire.

— *Pe.* L-am salvat *pe* om, îl corectează Ove, parcă auzind glasul Sonjei în propria-i voce.

— Altfel murea, explică cea de-a treia cască, mușcând nepăsător din banană.

Pe șine, trenul așteaptă, cu toate luminile de urgență aprinse, pufăind și scrâșnind ca un grăsan care a intrat în goană într-un perete. Din tren coboară amețiți o grămadă de exemplare din ceea ce Ove bănuiește că sunt consultanți IT și alți oameni fără căpătâi. Ove își bagă mâinile în buzunare.

— Și-acum o să fie o grămadă de întârzieri, la naiba! zice el, uitându-se nemulțumit la haosul mulțimii de pe peron.

— Mda, zice prima cască.

— Păi, cam așa, întărește a doua cască.

— Multe, multe, multe întârzieri, e de acord și cea de a treia.

Ove scoate un sunet ca de sertar greu de birou, înțepenit într-o balama ruginită. Trece pe lângă cei trei fără să scoată o vorbă.

— Unde pleci? Ești erou! strigă mirată prima cască.

— Chiar că, spune cea de a doua.

— Erou, da, întărește cea de a treia.

Ove nu răspunde. Trece pe lângă casa de bilete și bărbatul din spatele plexiglasului și o ia înapoi spre casă pe străzile acoperite cu zăpadă. În jurul lui, orașul se trezește, cu mașinile lui străine și computerele și cardurile lui de credit și alte rahaturi.

„Și uite așa s-a dus și ziua asta!”, constată Ove cu amărăciune.

Când ajunge în parcare, la garajul pentru biciclete, se întâlnește cu Škoda albă. Vine dinspre casa Anitei și a lui Rune. Pe scaunul de lângă șofer stă o femeie hotărâtă, cu ochelari și brațele pline cu mape și documente. La volan – bărbatul în cămașă albă. Ove e nevoit să se dea repede la o parte, ca să nu fie călcat când mașina dă colțul.

Bărbatul în cămașă albă ridică țigara fumegândă spre Ove, când trece prin dreptul lui, și zâmbește scurt, cu un aer atotștiutor. Ca și cum e vina lui Ove că e în drum, iar el, bărbatul cu cămașă albă, în generozitatea lui, îi trece cu vederea greșeala.

— Idiotule! strigă Ove după el, dar bărbatul în cămașă albă nu reacționează.

Ove memorează numărul de înmatriculare înainte ca mașina să dispară după colț.

— Imediat îți vine și ție rândul, babalâcu’ dracului! șuieră o voce răuvoitoare în spatele lui Ove.

Ove se întoarce cu pumnii ridicați instinctiv și se trezește uitându-se la propria-i reflexie în ochelarii de soare ai pipiței blonde. În brațe ține cizma cu ochi, care mârâie la Ove.

— De la Asistență, zice pipița rânjind și arătând spre direcția în care dispăruse Škoda.

În parcare, Ove îl vede pe filfizon, pe Anders, scoțându-și Audi-ul în garaj, cu spatele. Are faruri din alea noi, cu leduri în formă de val. Ca să nu poți nici măcar în întuneric să ratezi când trece o mașină condusă de un mare cretin.

— Și ce treabă ai tu? o întreabă Ove pe pipiță.

Buzele pipiței se strâng în genul acela de grimasă care ține loc de zâmbet la femeile care și-au injectat buzele cu tot felul de toxine și otrăvuri de nervi.

— Uite c-am! De data asta e babalâcu' din capu' străzii. Data viitoare ești tu.

Pipița scuipă pe jos lângă Ove și pleacă spre Audi. Ove se uită după ea, cu pieptul ridicându-i-se și căzând greu sub geacă. Când Audi-ul se întoarce să plece, pipița îi arată degetul mijlociu prin parbriz. Primul impuls al lui Ove e să se repeadă după monstrul de tablă și să-l facă fărâme, cu tot cu filfizon, pipiță, cizmă cu ochi și faruri cu leduri în formă de val. Dar, deodată, i se taie respirația, ca și cum ar fi alergat cât îl țineau puterile, prin zăpadă. Se apleacă în față, își pune palmele pe genunchi și bagă de seamă furios că gâfâie. Inima îi bate de parcă pieptul e ușa ultimei toalete publice din lume.

Își revine după vreun minut. I se zbate ochiul drept. Audi-ul nu se mai vede. Ove se întoarce și se îndreaptă spre casă, cu o mână pe piept.

Ajuns acasă, se oprește în fața magaziei. Se uită la adâncitura în formă de pisică din troian.

Pe fundul adânciturii – o pisică.

„Păi, la ce dracu' să te-aștepți?!"

16.

UN BĂRBAT PE NUME OVE ȘI UN CAMION ÎN PĂDURE

Înainte ca băiatul ursuz și cam stângaci, cu trupul întărit și musculos și ochi albaștri, triști, să se așeze lângă ea în tren în ziua aceea, Sonja iubise necondiționat doar trei lucruri în viață: cărțile, pe taică-su și pisicile.

Avusese parte de destulă atenție, nu ăsta era motivul. Pețitori de toate felurile – ba înalți, ba scunzi, ba bruneți, ba blonzi, ba plicticoși, ba frumoși, eleganți, plini de ei sau lacomi. Și, de n-ar fi fost cu toții speriați de poveștile care umblau prin sat cum că tatăl Sonjei avea o armă, două, în casa singuratică de lemn din pădure, ar fi fost, cu siguranță, mai îndrăzneți. Dar niciunul dintre ei nu se uitase la ea cum se uitase băiatul din tren când se așezase lângă ea – ca și cum era singura fată de pe lume.

Se întâmpla, mai ales în primii ani, ca prietenele să-i pună la îndoială alegerea. Sonja era foarte frumoasă, iar apropiații găseau că era important să-i amintească necontenit asta. Îi plăcea să râdă și era, indiferent ce i se întâmpla în viață, mereu pozitivă. Pe când Ove era… în fine, Ove era Ove. Iar oamenii nu pierdeau nicio ocazie să-i amintească Sonjei și asta. Că Ove era unul dintr-aceia care sunt moși posaci încă de la grădiniță. Și că Sonja ar fi putut găsi ceva mai bun.

Dar pentru Sonja, Ove nu era omul posomorât, încuiat și grosolan pe care îl vedeau alții. Pentru ea, Ove era buchetul de flori roz, ușor obosite, de la prima lor cină. Era sacoul maro al tatălui său, puțin prea strâmt peste umerii lui lați și triști. Și era toate lucrurile în care el credea cu atâta putere – dreptate, moralitate și a munci din greu, o lume în care „ce-i cinstit, cinstit să fie!” Nu pentru medalii, diplome sau bătăi prietenești pe umăr, ci pentru că așa era drept să fie. Iar Sonja înțelesese că nu prea se mai făceau oameni din ăștia. Așa că avea de gând să-l păstreze pe ăsta. Nu-i scria el poezii, nici serenade nu-i cânta și nu-i aducea cadouri scumpe. Dar niciun alt băiat nu mai mersese cu trenul câteva ore în direcția greșită, preț de luni întregi, doar pentru că îi plăcea să stea lângă ea și să o asculte.

Când îl lua de brațul mare cât coapsa ei și îl gâdila, fața posacă a băiatului se umplea de zâmbet, ca și cum o carcasă de ghips se spărgea, dezvăluind un giuvaer. Iar inima Sonjei se umplea de cântec. Și toate clipele acelea erau ale ei, doar ale ei.

•

— Se spune că oamenii buni se nasc din propriile greșeli și că, adesea, devin încă și mai buni decât dacă n-ar fi greșit niciodată, i-a spus ea lui Ove în seara aceea, când o invitase pentru întâia oară la restaurant și îi povestise că nu era în armată.

Nu s-a supărat atunci. De bună seamă, s-a supărat pe el de multe ori după aceea, dar nu în seara aceea. Și, în toți anii în care i-a fost alături, Ove nu a mai mințit-o niciodată.

— Cine a zis? a întrebat Ove, uitându-se la cele trei rânduri de tacâmuri, de parcă s-ar fi uitat la o cutie pe care cineva tocmai i-o pusese înainte somându-l „Alege-ți arma!”

— Shakespeare, a răspuns Sonja.

— E ceva de capul lui? a întrebat Ove.

— E fantastic, a zis ea zâmbind.

— N-am citit nimic dă el, a mormăit Ove cu ochii în fața de masă.

— *De* el, l-a corectat Sonja și și-a pus drăgăstos o mână pe-a lui.

În cele aproape patru decenii împreună, Sonja ajutase sute de elevi cu dificultăți de învățare să citească operele lui Shakespeare. În tot acest timp, n-a reușit să-l facă pe Ove să citească măcar una. Dar, de îndată ce s-au mutat în casa cea nouă, Ove și-a petrecut fiecare seară, de-a lungul câtorva săptămâni, în magazie. Și, când a terminat, cele mai frumoase rafturi pentru cărți, pe care Sonja le văzuse vreodată, erau în sufrageria lor.

— Doar trebuie să le ții undeva… a murmurat el, zgândărindu-și cu vârful șurubelniței o rană de pe degetul mare.

Sonja i s-a aruncat în brațe și i-a spus că-l iubește. Iar el a încuviințat.

L-a întrebat o singură dată ce era cu arsurile de pe brațe. Apoi a pus singură cap la cap întâmplările în urma cărora Ove pierduse casa părintească, din frânturi pe care el i le spunea în rarele dăți când vorbea despre asta. Și, până la urmă, a aflat cum căpătase cicatricile. Pe urmă, când vreuna dintre prietenele ei o întreba de ce îl iubea, îi răspundea că majoritatea oamenilor fug din calea focului, pe când oamenii ca Ove fug spre el.

•

Ove l-a întâlnit pe tatăl Sonjei de câteva ori, cât să le numere pe degete. Bătrânul locuia departe, în nord, în mijlocul unei păduri. Ai fi zis că se uitase pe hartă înainte și hotărâse să se așeze în locul cel mai îndepărtat de alte așezări omenești, din oricare punct cardinal ar fi măsurat. Mama Sonjei murise la nașterea ei. Taică-su nu se însurase din nou niciodată. „Am

femeie. Da' nu-i acasă acu'!" pufnise el țâfnos, în cele câteva dați în care vreunul sau altul îndrăznise să-l întrebe.

Sonja se mutase la oraș când începuse liceul – la uman. Taică-su o privise indignat când fata îl îndemnase să se mute și el. „Ce să fac acolo? Să mă-ntâlnesc cu lumea?" mârâise el. Pronunța întotdeauna „lumea" ca și când ar fi fost o înjurătură. Așa că Sonja îl lăsase în pace. Și, în afara vizitelor ei la sfârșit de săptămână și a drumului lunar cu camioneta până la băcănia din cel mai apropiat sat, omul nu avea altă companie decât pe Ernest.

Ernest era cel mai mare motan din lume. Când era mică, Sonja credea că Ernest era ponei. Venea și pleca după cum poftea, dar nu locuia acolo. Nu știa nimeni unde-i era sălașul, de fapt. Sonja îl botezase Ernest, după Ernest Hemingway. Taică-su n-avea treabă cu cărțile, dar, văzând-o pe fiică-sa citind ziarul la cinci ani, avusese atâta minte cât să-și dea seama că trebuia făcut ceva. „Nu-i bine să citească o fată așa rahaturi. C-o ia razna!" constatase el, împingând-o ușurel spre tejgheaua bibliotecii din sat. Bătrânul bibliotecar nu prea înțelesese ce voia omul să spună, dar nu încăpea îndoială că fata era înzestrată cu un talent deosebit. Așa că bibliotecarul și tatăl Sonjei hotărâseră pe dată, fără prea multă discuție, ca excursia lunară la băcănie să fie completată cu o vizită la bibliotecă. Când Sonja împlinise doisprezece ani, citise toate cărțile din bibliotecă de cel puțin două ori. Pe cele care îi plăceau – *Bătrânul și marea*, de pildă – le citise de nenumărate ori.

Așadar, Ernest a fost botezat Ernest. Și nu era al nimănui. Nu vorbea, dar îi plăcea să meargă la pescuit cu tatăl Sonjei, care îi aprecia trăsăturile de caracter și împărțea frățește prada cu motanul când se întorceau acasă.

Prima oară când Sonja l-a dus pe Ove la casa bătrânească din pădure, Ove și bătrânul au stat muți unul în fața celuilalt, cu privirea ațintită în farfurie, aproape o oră, în timp ce Sonja încerca să încurajeze un soi de conversație de politețe. Cei doi bărbați nu înțelegeau prea bine ce făceau acolo, ci doar că era important pentru singura femeie de care le păsa și unuia, și celuilalt. Amândoi protestaseră insistent și apăsat cu privire la tot aranjamentul acela, dar în zadar. Tatăl Sonjei fusese prost dispus de la bun început. Tot ce știa despre băiatul ăsta era că venea de la oraș, iar Sonja îi povestise că nu prea îi plăceau pisicile. Două trăsături de caracter care, în ochii tatălui Sonjei, erau suficiente pentru a-l categorisi pe Ove drept neserios.

Cât despre Ove, se simțea ca la un interviu de angajare, și nu se poate spune că fusese vreodată prea bun la asta. Așa că, atunci când Sonja nu vorbea, ceea ce fata făcea aproape tot

timpul, în încăpere se lăsa o tăcere dintr-acelea ce se pot isca doar între un bărbat care nu vrea să își piardă fiica și unul care încă nu a priceput că a fost ales să o ia de acolo. În cele din urmă, Sonja i-a tras una lui Ove în fluierul piciorului, ca să-l facă să zică odată ceva. Ove a ridicat surprins privirea din farfurie și a văzut zvâcnetele de supărare din colțul ochilor ei. Și-a dres vocea, s-a uitat în jur, încercând cu o oarecare disperare să găsească orice ar fi putut să-l intereseze pe moș și să-i pună o întrebare. Ove învățase că, dacă n-ai nimic de spus, era mai bine să întrebi ceva. Și, dacă era ceva ce-i făcea pe oameni să uite că nu te plac, era să le dai posibilitatea să vorbească despre ei înșiși.

În cele din urmă, Ove s-a uitat pe fereastra bucătăriei și privirea i s-a oprit pe camioneta moșului.

— Asta-i un L10, nu? a întrebat el, arătând cu furculița spre mașină.

— Da, a răspuns bătrânul, fără să ridice privirea din farfurie.

— Saab le face, a zis Ove scurt.

— Scania, a urlat moșul, încruntându-se enervat la Ove.

Și în încăpere s-a lăsat din nou acea tăcere ce se iscă numai între iubitul și tatăl unei femei. Ove se holba stăruitor în farfurie. Sonja i-a tras una lui taică-su în fluierul piciorului. Tatăl s-a uitat ursuz la ea. Dar a văzut zvâcnetele de supărare din colțul ochilor ei și avea atâta minte cât să știe că era mai bine să evite ceea ce, de obicei, urma. Așa că, scos din sărite, și-a dres vocea și a zis, împingând absent mâncarea cu furculița:

— Numai pentru că vreunul din ăia în costum de la Saab își flutură portofelul și cumpără fabrica, nu-nseamnă că nu mai e Scania, a mormăit el cu voce joasă și ceva mai puțin acuzator, mutându-și fluierul piciorului departe de pantoful fiicei.

Tatăl Sonjei avusese întotdeauna camionete de la Scania. Și nu înțelegea de ce oricine ar cumpăra altceva. Și faptul că fabrica, după zeci de ani de loialitate neclintită din partea lui, se unise cu Saab, era o trădare pe care nu i-o iertase vreodată. Ove, pe de altă parte, care devenise foarte interesat de Scania de când fusese cumpărată de Saab, a privit gânditor pe fereastră spre camionetă, mestecând un cartof.

— Merge bine? a întrebat el.

— Nu, a murmurat bătrânul arțăgos, continuând să mănânce. Modelele astea… niciunul n-a fost bun. Niciunul nu-i construit ca lumea. Și mecanicii cer o avere ca să repare ceva… a adăugat el, vorbind de parcă se adresa cuiva sub masă.

— Pot s-arunc eu o privire, dacă nu-i cu supărare, a zis Ove, brusc entuziasmat.

Era, de fapt, întâia oară când Sonja îl vedea entuziasmându-se pentru ceva.

Cei doi bărbați s-au privit preț de-o clipă. Tatăl Sonjei a încuviințat mut. Ove a încuviințat și el. Apoi s-au ridicat hotărâți în picioare, ca doi oameni care tocmai au decis să-l omoare pe un al treilea. Câteva minute mai târziu, tatăl Sonjei a intrat din nou în bucătărie și, ajutându-se de baston, s-a lăsat pe un scaun, cu mormăitul lui veșnic nemulțumit. A stat așa o vreme, tot îndesând tutun în pipă, apoi, a făcut semn spre cratițele de pe sobă și a zis:

— Bun.

— Mulțumesc, tată, a zâmbit Sonja.

— Tu gătiși, nu io, a zis el.

— Nu pentru masă ți-am mulțumit, a răspuns ea și, adunând farfuriile murdare, și-a sărutat tandru tatăl pe frunte, în timp ce-l vedea pe Ove afară, băgându-se sub capota camionetei.

Bătrânul nu a zis nimic, s-a ridicat pufnind, cu pipa în mână, și a luat ziarul de pe blatul bucătăriei, în drum spre fotoliul din sufragerie, s-a oprit, sprijinit în baston.

— Pescuiește? a mormăit el, fără să se uite la Sonja.

— Nu cred, a răspuns fata.

Bătrânul a dat din cap posac. A rămas gânditor în picioare.

— Mda, păi, o să-nvețe, a mormăit el din nou și, băgându-și pipa în gură, a dispărut în sufragerie.

•

Sonja nu îl mai auzise vreodată pe taică-su făcând cuiva un compliment mai frumos.

17.

UN BĂRBAT PE NUME OVE ȘI O PISICĂ JIGĂRITĂ ÎNTR-UN TROIAN

— E moartă? întreabă Parvaneh speriată, apropiindu-se de adâncitura din troian cât de repede îi permite burta de gravidă.

— Nu sunt veterinar, răspunde Ove.

Nu o spune cu dușmănie, ci doar ca pe o simplă explicație. Nu înțelege de ce femeia asta tot apare când îi e lumea mai dragă. Nu mai poate omul nici să se uite în liniște și pace într-o gaură în formă de pisică în propria-i grădină?

— Trebuie s-o scoți de-acolo, strigă ea și îi trage una cu mănușa peste umăr.

Ove își bagă mai adânc mâinile în buzunar, cu un aer sâcâit. Încă respiră greu.

— Ba nu trebuie deloc, i-o întoarce el.

— Te-ai țicnit, ce-ai? izbucnește ea.

— Nu prea mă-mpac cu pisicile, o informează Ove și își înfige hotărât călcâiele în zăpadă.

Când se întoarce spre el, privirea lui Parvaneh îl face să se îndepărteze un pic de mănușa ei.

— O fi dormind, zice Ove, uitându-se la pisica din zăpadă. Dacă nu, iese ea când s-o topi… adaugă el.

Când mănușa supărată zboară din nou spre el, Ove constată satisfăcut că fusese o idee bună să se dea mai încolo.

În secunda următoare, Parvaneh se aruncă în troian și, cât ai clipi, ridică din zăpadă o micuță creatură, înghețată bocnă. Arată ca patru înghețate pe băț, topite într-un fular vechi.

— Deschide ușa! țipă ea la Ove, pierzându-și cumpătul.

Ove își înfige tălpile și mai adânc în zăpadă. Nu și-a început ziua cu intenția să dea drumul în casă vreunei femei sau mâțe, asta să le fie clar! Dar Parvaneh vine spre el, cu pisica în brațe și hotărâre în pas, gata să treacă ori pe lângă el, ori peste el, în funcție de cât de rapid ar fi Ove în reacție. Ove nici că mai văzuse vreodată asemenea femeie, surdă la ce-i spuneau oamenii cumsecade. Simte din nou că i se taie răsuflarea. Se abține din greu să nu ducă mâna la piept.

Parvaneh se apropie. Ove se dă la o parte. Parvaneh mărșăluiește pe lângă el. Iar bocceluța cu țurțuri din brațele ei se încăpățânează să-i trezească lui Ove un val de amintiri despre Ernest. Grasul, bătrânul și prostul de Ernest, care făcea inima Sonjei să crească de zece ori când îl vedea.

— DESCHIDE ODATĂ UȘA! zbiară Parvaneh, întorcându-se brusc spre Ove.

Ove dibuie cheile în buzunar și mâna i se mișcă mecanic, ca dirijată de altcineva. Îi vine greu să creadă ce face. Ca și cum o parte din el urlă „NU!” în capul lui, în timp ce restul corpului se dedă la un soi de revoltă adolescentină.

— Adu pături! îi ordonă Parvaneh și intră în grabă, fără să se descalțe.

Ove rămâne nemișcat câteva clipe și își trage sufletul înainte să se ducă greoi după ea.

— E al naibii de frig aici. Dă caloriferul mai tare, tună Parvaneh, gesticulând nervoasă spre Ove, ca și cum era de la sine înțeles, în timp ce așază pisica pe canapea.

— Nu dau niciun calorifer mai tare, spune Ove.

Acum chiar că i-a ajuns, se gândește el. Se proțăpește în ușa sufrageriei, întrebându-se dacă o să încerce iar să-i tragă o mănușă în cap dacă-i zice să pună niște ziare sub pisică. Când Parvaneh se întoarce cu fața spre el însă, decide pe loc că mai bine nu zice nimic. Ove se gândește dacă a văzut vreodată o femeie mai supărată.

— Am o pătură sus, zice el, în cele din urmă, evitându-i privirea și arătându-se brusc interesat de lustra din hol.

— Păi, adu-o atunci! îl îndeamnă ea.

Ove pare că-i repetă cuvintele, imitând-o mut, afectat și disprețuitor, dar, cu toate astea, se descalță și traversează sufrageria, având grijă să nu intre în raza de acțiune a mănușii.

Urcă la etaj să ia pătura, bodogănind tot timpul că „de ce naiba-i așa de greu să aibă parte de puțină liniște și pace în cartierul ăsta”. Ajuns sus, se oprește și trage adânc aer în piept de câteva ori. Durerea din piept s-a dus. Inima îi bate din nou normal. I se tot întâmplă asta, când și când, așa că a încetat de mult să-și mai facă griji. Întotdeauna îi trece. Și, oricum, inima asta nu-i mai trebuie prea multă vreme, așa că nu mai contează.

Aude voci în sufragerie. Nu-i vine să-și creadă urechilor. Pe o parte îl împiedică necontenit să moară, pe de alta nu se sfiesc să-l împingă în pragul nebuniei și al sinuciderii, vecinii ăștia ai lui, asta-i limpede.

Când Ove coboară cu pătura, îl găsește pe tânărul gras din casa vecină în mijlocul sufrageriei, uitându-se curios la pisică și la Parvaneh.

— Salutare, man! spune el vesel și îi face cu mâna lui Ove.

E doar în tricou, deși afară e ger și zăpadă.

— Mda, zice Ove, constatând tăcut că nu mai poate omul să se ducă până sus, fără să se trezească brusc, când coboară, că și-a deschis pensiune în propria-i casă.

— Am auzit pe cineva țipând, man, și-am zis să văd dacă-i cool totu’ p-aci, îl lămurește jovial tânărul și ridică din umeri,

făcând tricoul să se muleze pe colacii de grăsime.

Parvaneh îi smulge pătura din mâini lui Ove și învelește pisica.

— Nu se-ncălzește în veci așa, spune prietenos tânărul.

— Nu te băga, sare Ove, care, în mod evident, nu-i expert în dezghețatul pisicilor, dar nici nu suportă să vadă lumea mărșăluind prin casa lui și dând ordine despre cum se fac lucrurile.

— Gura, Ove, i-o retează Parvaneh, uitându-se rugătoare la tânărul vecin. Ce să-i facem? E rece ca gheața.

— Mie să nu-mi zici „gura”, mormăie Ove.

— O să moară motănelul, continuă Parvaneh, fără să-l bage în seamă.

— Ei, moare. E doar puțin rece… încearcă Ove din nou să devină stăpân pe situația care o luase complet razna.

Gravida își duce degetele la buze și-l șâșâie. Peste măsură de indignat, Ove pare gata să se lanseze într-o piruetă furioasă.

— Dă-mi-l mie, zice tânărul, ignorându-l pe Ove care încearcă să-i explice că nu se cade să dai iama în casa cuiva și să te apuci să vânturi pisici încolo si-ncoace.

Când Parvaneh ridică animalul, Ove vede că și-a schimbat culoarea din vinețiu în alb și, dintr-o dată, nu mai e chiar așa de sigur pe el. Îi aruncă repede o privire lui Parvaneh, apoi se dă un pas înapoi.

Atunci tânărul cel gras își scoate tricoul.

— Ce?! Acum chiar că… ce NAIBA faci??? se bâlbâie Ove.

Se uită ba la Parvaneh care ține pisica, din care picură apă pe podeaua lui, ba la tânărul cu bustul gol și grăsimea dârdâind de la piept până la genunchi, ca și cum ar fi fost un uriaș pachet cu înghețată care se topise și apoi înghețase la loc.

— Hai, dă-mi-l, zice netulburat tânărul și întinde spre Parvaneh două brațe ca doi bușteni.

Ia motanul și îl strânge la piept în îmbrățișarea lui uriașă. Arată de parcă încearcă să facă un pachețel de primăvară gigantic.

— Apropo, eu sunt Jimmy, îi spune el lui Parvaneh zâmbind.

— Parvaneh, spune gravida.

— Frumos nume, zice Jimmy.

— Mulțumesc. Înseamnă „fluture”, zâmbește Parvaneh.

— Frumos, repetă Jimmy.

— Vezi că-năbuși cotoiul, zice Ove.

— Hai, Ove, las-o mai moale, spune Jimmy.

Ove strânge din buze până i se albesc. Trage nervos un șut plintei. Nu știe ce vrea să spună tânărul cu „lăsatul mai moale”, dar e sigur că n-are de gând să facă așa ceva.

— Poate preferă să crape înghețând civilizat, decât sufocat, zice Ove, arătând spre ghemul de blană din brațele lui Jimmy.

— Stai chill, Ove. Multe se pot spune despre noi, grăsanii, da' când e vorba de degajat un pic de căldurică, suntem ași.

Parvaneh se uită îngrijorată la antebrațele lui grăsane și își apropie cu grijă palma de nasul pisicii. Fața i se luminează.

— A-nceput să se încălzească, exclamă ea fericită, întorcându-se triumfătoare spre Ove.

Ove dă din cap. Se gândește să-i zică vreo două, dar își dă seama că se simte neplăcut de ușurat auzind că pisica își revenea. Încearcă să-și înăbușe emoția și, când Parvaneh se uită la el, își face de lucru apăsând butoanele telecomenzii televizorului.

Nu că i-ar păsa, dintr-o dată, de motan. Dar Sonja s-ar fi bucurat că n-a crăpat jigăritul, de bună seamă. Și de-aia.

— Mă duc să-ncălzesc niște apă, zice Parvaneh și, trecând ca o vijelie pe lângă Ove, se repede spre bucătărie și începe să tragă de ușile dulapului.

— Ce dracu'? mormăie Ove și, dând drumul telecomenzii, se duce după ea.

O găsește nemișcată în mijlocul bucătăriei, cu ceainicul electric în mână. Pare copleșită, ca și cum abia acum realizează ce se întâmplă. E prima dată când Ove o vede pe Parvaneh mută, incapabilă să mai spună ceva. Bucătăria e ordonată, dar prăfuită. Miroase a cafea stătută, s-a adunat mizerie în crăpăturile faianței și lucrurile nevestei lui Ove sunt peste tot. Micile ei decorații pe pervaz, agrafele de păr pe masa din lemn și scrisul ei pe post-it-uri lipite pe frigider.

Podeaua e plină de urmele acelea de roți. Ca și cum cineva ar fi rostogolit o roată de bicicletă înainte și înapoi prin toată casa, de mii de ori. Iar aragazul și blatul de bucătărie sunt mult mai joase decât e normal. Ca și cum bucătăria fusese construită pentru un copil. Ove se obișnuise. El refăcuse bucătăria, după accident. Primăria refuzase, bineînțeles, să-l ajute, așa că făcuse singur totul.

Parvaneh e încremenită. Ove îi ia ceainicul din mâna întinsă, fără să o privească în ochi. Îl umple cu apă și în bagă în priză.

— Ove, n-am știut… șoptește ea rușinată.

Ove e aplecat peste chiuvetă, cu spatele întors spre ea. Parvaneh se apropie și își pune blând vârfurile degetelor pe umărul lui.

— Iartă-mă, Ove. Te rog din suflet. N-ar fi trebuit să dau buzna în bucătăria ta fără să-ți cer voie.

Ove își drege vocea și încuviințează, fără să se întoarcă. Nu știe cât au stat așa, acolo. Parvaneh își lasă mâna să se

odihnească pe umărul lui. Ove se hotărăște să nu i-o dea la o parte.

Vocea lui Jimmy rupe tăcerea:

— Ceva de mâncare p-aci? strigă el din sufragerie.

Umărul i se desprinde din mâna lui Parvaneh. Ove dă din cap, își șterge grăbit fața cu dosul palmei și se duce spre frigider, fără să se uite la ea. Jimmy croncăne recunoscător când Ove apare din bucătărie ținând în mână un sandviș cu salam. Ove se proțăpește încruntat la vreun metru de el.

— Cum e? întreabă el, arătând scurt spre creatura din brațele lui Jimmy.

Apa picură nestingherită pe podea, dar animalul începe, încet, dar sigur, să-și recapete forma și culoarea.

— Parcă-i mai bine, man, nu? rânjește Jimmy și înfulecă sandvișul dintr-o înghițitură.

Ove îl privește neîncrezător. Jimmy asudă ca o bucată de slănină într-o saună. Privirea îi e plină de tristețe când o întâlnește pe a lui Ove.

— Știi… a fost… naspa cu nevastă-ta, Ove. Îmi plăcea de ea. Și făcea cea mai tare haleală din lume!

Ove se uită la el și, pentru prima oară în dimineața aceea, nu e nervos.

— Da. Făcea… mâncare bună, încuviințează el. Se duce la fereastră și verifică mânerul trăgând de el. Pipăie chederele din cauciuc. Parvaneh stă în ușa bucătăriei, cu brațele încrucișate peste burtă.

— Poate să stea aici până se dezgheață, pe urmă-l iei cu tine, spune Ove.

Cu colțul ochiului, vede că Parvaneh îl privește încordată. Ca și cum încearcă să ghicească, de la celălalt capăt al unei mese de cazinou, ce „mână” are Ove. Asta îl indispune pe loc.

— Nu se poate, spune ea. Fetele sunt… alergice.

Ove aude mica pauză înainte să zică „alergice”. Se uită bănuitor la reflexia ei în geamul ferestrei, dar nu zice nimic. Se întoarce spre Jimmy.

— Atunci îl iei tu, îi spune el tânărului gras.

Jimmy, care nu doar că e leoarcă de sudoare, dar începe să îi apară și pete roșii, umflate pe față, se uită binevoitor la pisică. Începe să-și miște ciotul de coadă și să-și afunde nasul picurând și mai adânc în faldurile generoase de grăsime de pe brațul lui Jimmy.

— Nu prea cred că-i o idee beton să iau pisicul, sorry, man, zice Jimmy, ridicând din umeri, ceea ce face ca animalul să se rostogolească, de parcă ar fi fost într-un carusel la bâlci.

— Și de ce, mă rog? vrea să știe Ove.

Jimmy își ridică brațele. Pielea îi e roșie de zici că a luat foc.

— Și eu sunt alergic…

Parvaneh scoate un strigăt, se repede și-i ia motanul din brațe, apoi îl învelește degrabă în pătură.

— Trebuie să mergem la spital, țipă ea.

— Am interdicție la spital, zice Ove, fără să vrea.

Când se uită la ea și vede că pare că-i cât pe-aci să arunce pisica spre el, își coboară privirea și oftează resemnat. „Nu vreau decât să mor” își zice el și apasă o șipcă din podea cu degetele de la picioare. Șipca se mișcă ușor. Ove se uită la Jimmy. Apoi la pisică. Apoi privirea îi alunecă pe podeaua udă. Apoi se uită din nou la Parvaneh.

— Mda, păi, atunci luăm mașina mea, mormăie el.

Își ia geaca din cuier și deschide ușa. După două secunde, bagă înapoi capul pe ușă. Se încruntă la Parvaneh.

— Da’ n-am de gând s-aduc mașina în fața casei, că-i interz…

Parvaneh îl întrerupe zicând ceva în persană. Ove nu înțelege, dar i se pare inutil de dramatic. Apoi, înfășurând animalul mai bine în pătură, femeia iese în zăpadă, trecând pe lângă Ove.

— Regulile sunt reguli, mormăie Ove ursuz în spatele ei, în timp ce se îndreaptă spre parcare, dar Parvaneh tace.

Ove se întoarce spre Jimmy:

— Tu să-ți pui un pulover, altfel un metru nu mergi cu Saab-ul, asta să-ți fie clar!

•

Parvaneh plătește parcarea la spital. Ove nu protestează.

18.

UN BĂRBAT PE NUME OVE ȘI UN MOTAN PE NUME ERNEST

Nu că i-ar fi displăcut pisica asta în special. Lui Ove nu-i plăceau pisicile în general. Nu i se păruseră niciodată demne de încredere. Mai ales dacă erau mari cât o motoretă, așa cum era Ernest. De fapt, era greu de zis dacă era un motan neobișnuit de mare sau un leu neobișnuit de mic. Și filosofia de viață a lui Ove era că nu te poți împrieteni cu ceva care te-ar putea mânca în somn.

Însă Sonja îl iubea pe Ernest necondiționat, așa că Ove păstra pentru el asemenea argumente raționale și nu vorbea de rău despre făpturile la care ea ținea. La urma urmelor, știa prea bine cum e să fii iubit de ea, cu toate că nimeni nu înțelegea de ce. Așa că Ove și Ernest, cu excepția unei dăți în care motanul îl mușcase fiindcă se așezase pe coada lui, au învățat să se suporte în timpul vizitelor la casa din pădure. Sau, mai bine zis, au învățat să se țină departe unul de celălalt. Exact cum făceau și Ove și tatăl Sonjei.

Și, chiar dacă ținea ia părerea lui că jigăritul afurisit n-avea dreptul să stea pe un scaun și să ocupe un al doilea cu coada, Ove n-a zis niciodată nimic. De dragul Sonjei.

Ove n-a învățat niciodată să pescuiască. Dar cele două toamne de când Sonja începuse să îl ia cu ea la casa din pădure au fost primele în care n-a mai plouat în casă prin acoperiș. Iar camioneta pornea întotdeauna la prima cheie, fără să mai tușească. Tatăl Sonjei nu s-a arătat vreodată recunoscător pe față pentru toate acestea. Pe de altă parte, de atunci înainte nu a mai spus despre Ove că e „de la oraș”. Iar asta era o dovadă de afecțiune în ochii tatălui Sonjei.

•

Și au urmat două primăveri. Și două veri. Iar în a treia, într-o seară răcoroasă de iunie, tatăl Sonjei a murit. Ove nu mai văzuse niciodată pe cineva plângând așa cum a plâns atunci Sonja. În primele zile abia se ridicase din pat. Ove, care deși dăduse nas în nas cu moartea nu de puține ori, avea sentimente tulburi legate de ea, măsura fără rost cu pasul bucătăria casei. Preotul din sat venise să discute detaliile privind înmormântarea.

— Un om bun, a constatat el scurt, arătând spre o fotografie cu Sonja și taică-su, agățată pe peretele sufrageriei.

Ove a încuviințat tăcut. Nu știa ce să zică. Așa că a ieșit să vadă dacă trebuia reparat ceva la camionetă.

În a patra zi, Sonja s-a ridicat din pat și a început să deretice prin casă cu o asemenea frenezie că Ove a hotărât, cu înțelepciunea unuia care prevede o tornadă, să nu-i stea în cale. A rătăcit prin curte, căutând să-și facă de lucru. A reclădit magazia de lemne, dărâmată de o furtună. În zilele care au urmat, a umplut-o cu lemn de foc proaspăt tăiat. A tuns iarba. A tăiat crengile uscate ale copacilor dimprejur. În a șasea seară, târziu, au sunat cei de la băcănia din sat.

Toată lumea spunea, bineînțeles, că a fost un accident. Dar nimeni dintre cei care îl cunoscuseră pe Ernest nu credea că motanul ieșise din greșeală în calea mașinii. Tristețea își face mendrele cu tot ce-i viu.

În noaptea aceea, Ove a condus pe drumul de țară mai repede ca niciodată. Sonja i-a ținut în poală capul lui Ernest tot drumul. Încă respira când au ajuns la veterinar, dar rănile erau mult prea grave și pierduse prea mult sânge.

După ce a petrecut două ore în genunchi la capătul lui, în sala de operație, Sonja l-a sărutat pe frunte și i-a șoptit: „Adio, iubite Ernest!” Apoi a adăugat: „Și adio, iubite, iubite, tată!” iar cuvintele au sunat de parcă îi ieșiseră pe gură învăluite în nori.

Atunci motanul a închis ochii și a murit.

Când Sonja a venit în sala de așteptare, și-a pus ostenită fruntea pe pieptul lat al lui Ove:

— Mi-e așa de dor de ei, Ove. Așa de dor, de zici că-mi bate inima afară din corp.

Au tăcut o vreme, îmbrățișați. În cele din urmă, a ridicat privirea spre el și l-a privit adânc în ochi:

— Trebuie să mă iubești de două ori mai mult, i-a poruncit ea.

Iar Ove a mințit-o că așa avea să facă, deși știa prea bine că nu avea cum să o iubească mai mult decât o făcea deja.

Pe Ernest l-au înmormântat lângă locul unde obișnuia să meargă la pescuit cu tatăl Sonjei. A venit preotul și a citit binecuvântarea. Apoi Ove a încărcat Saab-ul și a pornit pe drumurile înguste de țară, cu capul Sonjei pe umăr. A oprit în cel mai apropiat orășel, unde Sonja trebuia să se întâlnească cu cineva. Ove nu știa cu cine. Asta era una dintre trăsăturile lui pe care le admira cel mai mult, i-a spus Sonja mult mai târziu. Nu cunoștea pe nimeni în stare să aștepte în mașină o oră întreagă, fără să ceară explicații. Nu că Ove nu bombănea, ba bine că nu. Mai ales dacă trebuia să plătească parcarea. Dar nu o întreba niciodată de ce. Și o aștepta întotdeauna.

Când Sonja s-a întors, într-un târziu, s-a așezat în mașină și a închis portiera cât de atent a putut, așa cum învățase el, ca să

nu se uite la ea ca și cum tocmai lovise o ființă vie. Apoi a pus ușurel o mână pe a lui și i-a zis moale:

— Cred că trebuie să ne cumpărăm casă, Ove.

— De ce? s-a mirat Ove.

— Pentru că eu zic că e bine să crească la oraș copiii, i-a răspuns Sonja și i-a dus mâna la burta ei.

A urmat o tăcere lungă. Lungă chiar și pentru unul ca Ove. S-a uitat gânditor la burta ei, ca și cum se aștepta să o vadă ridicând vreun stindard. În cele din urmă, s-a îndreptat de spate, a învârtit butonul radioului înainte și înapoi. A aranjat oglinzile retrovizoare, apoi a încuviințat și a spus sec:

— Atunci trebuie să ne luăm o combi.

19.

UN BĂRBAT PE NUME OVE ȘI UN MOTAN CARE ERA STRICAT DINAINTE

Ove se uită la motan. Motanul se uită la Ove. Lui Ove nu-i plac pisicile. Iar pisicilor nu le place de Ove. Și Ove știe asta. Nici măcar lui Ernest nu-i plăcuse de Ove, iar lui Ove nu-i plăcuse Ernest defel. Cu toate astea, Ernest îi displăcuse lui Ove cel mai puțin dintre toate pisicile pe care le întâlnise vreodată.

Iar motanul ăsta nu semăna nicicum cu Ernest, a decis Ove. Poate doar la fățărnicie, dar presupunea că asta au în comun toate pisicile. E așa de mic și de jigărit, c-ai putea jura că-i vreun șobolan mai măricel. Și parcă-i căzuse încă și mai multă blană în timpul nopții. Dacă asta era posibil…

— Femeie, ți-am zis. Eu nu mă-mpac defel cu pisicile, încercase Ove în zadar să o convingă pe Parvaneh cu o zi înainte.

Și țipase la ea că nici mort n-o să lase cotoiul să stea la el în casă.

Și acum, uite-l aici, cu tot cu cotoi. Se uită la el. Motanul se uită și el la Ove. Iar Ove este încă, în mod vădit, cât se poate de… ne-mort. Și totu-i incredibil de enervant.

•

De vreo șase ori se sculase Ove în noaptea aceea, din cauză că motanul, fără vreo urmă de respect, se strecurase în pat și se cuibărise lângă el. Și tot de atâtea ori, motanul se trezise când Ove îl aruncase, fără menajamente, pe podea.

Și acum se făcuse șase fără un sfert și Ove se trezise, iar cotoiul aștepta în bucătărie, cu o mutră de parcă Ove îi datora bani. Ove îl privește bănuitor, ca și cum animalul tocmai sunase la ușă cu o Biblie în labe și îl întrebase pe Ove dacă „e pregătit să-l primească pe Isus în viața lui”.

— Mda, vrei de mâncare, pesemne, bombăne Ove în cele din urmă.

Motanul nu răspunde. Își ciugulește peticele de blană rămase și apoi își linge tacticos pernițele unei labe.

— În casa asta n-ai voie să trândăvești ca un neisprăvit de consultant și să te-aștepți să-ți zboare-n gură vrăbii prăjite, adaugă Ove, cu un deget acuzator ridicat spre motan, ca să-i fie clar animalului că vorbește cu el.

Ove se duce la chiuvetă. Pune de cafea. Se uită la ceas. Se uită la motan. După ce îl lăsaseră pe Jimmy la spital, Parvaneh reușise să dea de o cunoștință care era veterinar. Omul venise și consultase motanul, constatând că are „degerături grave și

malnutriție avansată”. Apoi îi dăduse lui Ove o lungă listă cu instrucțiuni despre ce trebuia să mănânce cotoiul și cum să fie „îngrijit”.

— Eu nu-s firmă de recondiționat pisici, îi explică Ove motanului.

Motanul nu zice nimic.

— Te-am luat fiindcă nu mă-nțeleg cu gravida aia, continuă Ove, arătând spre casa lui Parvaneh.

Dar cotoiul pare ocupat să-și lingă un ochi.

Ove îi arată patru șosete mici. I le-a dat veterinarul. Pare-se că jigăritului îi trebuie mișcare, mai mult decât orice, iar cu asta chiar că îl poate ajuta, se gândește Ove. Cu cât ghearele alea sunt mai departe de tapetul lui, cu atât mai bine.

— Hai, hopa în astea, să ieșim. Am întârziat.

Motanul se ridică leneș și se îndreaptă spre ușă cu mișcări studiate. Ca și cum ar fi mers pe un covor roșu. Se uită sceptic la șosete, dar nu protestează prea mult când Ove îi pune, cam brutal, câte una pe fiecare labă. După ce termină, Ove se ridică și cercetează animalul din cap până-n picioare. Dă din cap nemulțumit:

— Pisici cu șosete, nu-i firesc…

Motanul, însă, după ce își studiază și el curios noua ținută, pare dintr-o dată nespus de încântat.

Ove își pune geaca bleumarin, își bagă mâinile în buzunar și îi arată ușa:

— Hai, că doar n-o să stai așa cu mutra aia înfumurată toată dimineața. Afară!

Și uite-așa se face că lui Ove îi ține cineva companie, pentru întâia oară, în inspecția zilnică prin cartier. Trage un șut stâlpului cu indicatorul care informează că traficul în zona rezidențială este interzis. Ridică un alt panou mai mic, aproape îngropat în zăpadă, pe care scrie: „Interzis plimbatul câinilor în zona rezidențială”. Pe un ton hotărât, Ove informează motanul că el l-a montat, pe vremea când era președintele asociației de locatari.

— Era ordine și disciplină pe vremea aia, adaugă Ove și mărșăluiește mai departe spre garaj.

Motanul pare gata să facă pipi.

Ove smucește mânerul ușii propriului garaj de trei ori. Inspectează încăperea pentru sortat gunoiul și garajul pentru biciclete. Cotoiul se ține după el, pășind cu siguranța de sine a unui ciobănesc german polițist, de șaizeci de kilograme, aflat în misiune de detectat narcotice. Ove bănuiește că fix îngâmfarea asta l-a făcut pe jigărit să-și piardă coada și jumătate din blană. Când motanul devine mult prea interesat

de mirosul sacilor cu gunoi, Ove îl împinge nedelicat cu piciorul și îl dă afară:

— Zât de-aci! Cum să mănânci gunoaie, fir-ar să fie de treabă!

Pisica se uită urât la Ove, dar nu zice nimic. Când Ove îi întoarce spatele, se duce la panoul pus de Ove, pe gazonul acoperit cu zăpadă, și face pipi pe stâlp.

Ove se duce și până în capătul străzii. Ridică un muc de țigară din fața casei Anitei și a lui Rune. Îl freacă între degete. Se pare că angajatul de la Asistență Socială conduce prin cartier de parcă e al lui. Ove înjură și bagă mucul de țigară în buzunar.

•

Când se întorc acasă, Ove deschide o conservă cu ton și o așază pe podea.

— Ia, că mi-e că se lasă cu scandal dacă te las să mori de foame!

Motanul mănâncă direct din conservă. Ove își bea cafeaua în picioare, lângă blatul bucătăriei. După ce termină, Ove pune cana de cafea și conserva goală în chiuvetă, le spală conștiincios și le pune la uscat. Cotoiul pare că vrea să-l întrebe pe Ove de ce pune la uscat o conservă goală, dar se răzgândește.

— Avem treabă, nu putem să lenevim toată ziua, spune Ove, după ce termină de spălat vasele.

L-or fi silit ei să rabde creatura asta, dar să fie al naibii dacă lasă el un animal sălbatic singur la el în casă! Așa că jigăritul trebuie să meargă cu el. Chiar dacă nu sunt de acord, din start, cum că animalele trebuie să stea pe hârtie de ziar în Saab. Ove așază motanul pe două foi din secțiunea *Divertisment* a cotidianului, dar motanul le împinge pe jos cu labele din spate și se așază confortabil pe bancheta moale. La care Ove odată îl apucă zdravăn de ceafă, îl ridică, făcându-l să scuipe foarte nepasiv-agresiv, și îi îndeasă trei foi de la *Cultură* și *Recenzii cărți* sub fund. Motanul îi aruncă o căutătură cruntă lui Ove când îl trântește din nou pe hârtii, dar, surprinzător, rămâne cuminte unde îl pune și se uită trist pe fereastră. Asta până când Ove se declară învingător și, dând mulțumit din cap, bagă Saab-ul în viteză și iese pe drumul principal. Exact atunci motanul își înfige încet, demonstrativ, trei gheare în hârtie, o sfâșie și își pune apoi ambele labe din față, prin hârtie, direct pe banchetă. Toate astea fără să-l scape din ochi pe Ove, ca și cum ar fi zis: „Ha, și-ACUM ce-o să faci?”

Ove frânează brusc, motanul șocat aterizează cu nasul în tabloul de bord. Ove îi aruncă o privire plină de subînțeles, ca și cum i-ar fi răspuns: „Uite, ASTA fac!” Motanul refuză să se

mai uite la Ove tot drumul. Se face colac într-un colț și își freacă jignit nasul cu o lăbuță. Dar, când Ove intră în florărie, se apucă și linge volanul, centura lui Ove și portiera pe dinăuntru, lăsând peste tot dâre lungi de salivă.

Când Ove se întoarce cu florile și găsește mașina plină de bale de pisică, își agită amenințător arătătorul spre motan, ca pe un iatagan. Atunci cotoiul îl mușcă de iatagan. Iar Ove nu mai vorbește cu el tot drumul.

Ajunși la cimitir, Ove nu mai lasă lucrurile la voia întâmplării. Împăturește ziarul făcându-și din el un soi de baton, cu care alungă pisica afară din mașină. Apoi ia florile din portbagaj, încuie Saab-ul cu cheia, îi dă roată și smucește mânerul fiecărei portiere, să se asigure că-i încuiată. Motanul așteaptă, uitându-se la el. Ove trece pe lângă el, fără să-l bage în seamă.

Urcă împreună dâmbul înghețat al cimitirului, înaintând cu greu prin zăpadă. Se opresc la Sonja. Ove șterge zăpada de pe piatră cu dosul palmei și scutură ușor florile.

— Am venit cu verdețurile, murmură el. Roz. Din alea care-ți plac. Ăia de la magazin iar au zis c-o să moară pe gerul ăsta, ca să mă păcălească să iau altele mai scumpe.

Motanul se lasă pe fund în zăpadă. Ove se uită ursuz la el, apoi la mormânt.

— Mda… Ăsta-i jigăritul de cotoi. Stă la noi acuma. Era să crape de frig în fața casei.

Motanul îl privește jignit pe Ove. Ove își drege glasul:

— Așa arăta și când a venit, spune el pe un ton dintr-o dată defensiv, arătând spre motan și uitându-se apoi spre piatra de mormânt. Adică nu l-am stricat eu, vreau să zic. Era stricat dinainte, îi explică el Sonjei.

Piatra de mormânt și pisica stau tăcute lângă Ove. Ove se uită lung la pantofi. Mormăie. Se lasă pe un genunchi și șterge din nou piatra. Așază blând o mână pe ea.

— Mi-e dor de tine, șoptește el.

Ceva licărește scurt în colțul ochiului lui Ove. Simte ceva moale pe mână. Durează un timp până-și dă seama că e motanul, care și-a pus tandru capul în palma lui.

20.

UN BĂRBAT PE NUME OVE ȘI UN INTRUS

Ove stă pe locul șoferului în Saab, cu ușa garajului deschisă, de vreo douăzeci de minute. În primele cinci, motanul îl privise nerăbdător de pe locul de lângă, ca și când aștepta să vină cineva să-l tragă de ureche pe Ove. În următoarele cinci, devenise de-a dreptul neliniștit. Apoi a încercat să deschidă singur ușa mașinii. N-a reușit, așa că s-a încolăcit prompt pe banchetă și a adormit.

Ove îi aruncă o privire motanului, care se întoarce pe-o parte și începe să sforăie. Jigăritul ăsta de cotoi are un fel foarte direct de a rezolva probleme, trebuie să recunoască. Chiar are.

Se uită din nou spre parcare. La garajul de vizavi. A stat acolo cu Rune de sute de ori, poate. Erau prieteni cândva. Iar Ove nu-și amintește să fi avut mulți oameni în viața lui despre care să poată spune asta. Ove și nevastă-sa fuseseră primii care se mutaseră în cartier, cu mulți ani în urmă. Când totul era nou construit și, de jur împrejur, era încă pădure. La o zi după, se mutaseră Rune și Anita. Anita era și ea gravidă și se împrietenise imediat cu Sonja, în felul acela în care numai femeile o pot face. Și, ca toate femeile care se împrietenesc la cataramă, se așteptau, bineînțeles, ca și Rune și Ove să devină amici. Că doar aveau atâtea „interese comune”. Ove nu înțelegea nici în ruptul capului ce voiau să zică, că doar Rune conducea un Volvo.

Nu că Ove ar fi avut ceva cu Rune, de fapt. Omul avea o slujbă decentă și nu vorbea mai mult decât era nevoie. Bine, avea Volvo, dar, după cum se încăpățâna Sonja să zică, asta nu trebuia neapărat să însemne că era un idiot. Așa că Ove îl suporta. După o vreme, începuse chiar și să-i împrumute scule. Iar într-o după-amiază, când au rămas amândoi în parcare, cu mâinile sprijinite pe curea, au discutat prețurile mașinilor de tuns iarba. La despărțire, au dat mâna. Ca și cum decizia reciprocă de a deveni prieteni era o chestiune de afaceri.

Când au auzit că, în curând, aveau să se mute tot soiul de oameni în celelalte patru rânduri de case, Ove și Rune s-au așezat la sfat în bucătăria lui Ove și a Sonjei. Când au terminat, aveau un set de reguli pentru cartier, panouri și indicatoare cu ce era permis și ce era interzis și o proaspătă conducere a nou înființatei asociații de locatari. Ove era președintele, iar Rune vicepreședintele.

În lunile care au urmat, au făcut inspecția prin cartier împreună. I-au admonestat pe cei care parcau aiurea. S-au tocmit pentru vopsea și jgheaburi de ploaie la feronerie. Au stat de o parte și de alta a omului trimis de compania de telefonie să tragă cabluri și să instaleze telefoane și cabluri în pereți, arătându-i atotștiutori ce să facă și cum să facă. Nu că ar fi avut vreunul dintre ei habar cum se instalează cablurile de telefon, ci pentru că amândoi știau prea bine că dacă nu-i supravegheai pe derbedeii ăștia, încercau să te păcălească. Așa era și alta nu!

Uneori cele două familii luau cina împreună. Mă rog, dacă se putea numi cină când Ove și Rune petreceau seara mai mult în parcare, lovind cu piciorul cauciucurile propriilor mașini și comparând capacitatea portantă, raza de rotire și alte lucruri esențiale. Dar, orișicât.

Burțile Sonjei și Anitei tot creșteau, iar Rune zicea că asta o face pe nevastă-sa „de-a dreptul cucu la cap”. După ce Anita intrase în luna a treia, Rune găsea cafetiera în frigider cam în fiecare zi. Sonja, la rândul ei, se enerva mai repede decât se închideau o pereche de uși de salon în filmele cu John Wayne, așa că Ove se deprinsese să nu prea mai deschidă gura. Ceea ce, evident, o enerva și mai tare. Și, când nu asuda, îi era frig. Ove obosise să se mai ciondănească, așa că dădea toate caloriferele un pic mai tare, până când Sonja începea din nou să transpire, apoi se ducea docil și le mai închidea un pic. Și mânca banane în asemenea cantități, că cei de la alimentara sigur credeau că Ove și-a deschis grădină zoologică, așa de des era nevoit să meargă să cumpere.

— Își fac de cap hormonii, a zis Rune cu un aer cunoscător, într-o seară, când stătea cu Ove pe verandă, în timp ce nevestele erau în bucătăria Sonjei și a lui Ove și vorbeau ca femeile.

Rune i-a povestit că o găsise pe Anita bocind în fața radioului cu o zi înainte, fără niciun motiv, doar pentru că era „un cântec frumos”.

— Un cântec… frumos? a întrebat Ove, neînțelegând.

— Un cântec frumos, a repetat Rune.

Au dat amândoi din cap la unison și au rămas tăcuți, cu privirea ațintită în întuneric.

— Trebuie să tund iarba, a spus Rune într-un târziu.

— Am cumpărat lame noi pentru mașină, a încuviințat Ove.

— Cât ai dat pe ele? a vrut Rune să știe.

Și așa fusese prietenia lor.

Seara, Sonja punea muzică pentru burtă. Zicea că se mișcă dacă aude muzică. Ove obișnuia să stea ușor neîncrezător în fotoliul lui, prefăcându-se că se uită la televizor, când ea făcea

asta. În sinea lui, însă, era îngrijorat despre cum o să fie când avea să vină copilul. Dacă avea să-l urască pe Ove pentru că nu prea îi plăcea muzica?

Nu că i-ar fi fost frică. Doar că nu știa cum să se pregătească pentru a fi tată. O întrebase pe Sonja dacă exista vreun soi de carte, de manual, dar ea îi răsese în față. Ove nu pricepuse de ce. Doar existau manuale pentru orice.

Se îndoia că putea fi un tată bun. Nici măcar nu-i plăceau copiii. El însuși nu prea se pricepuse să fie copil. Sonja îl îndemna să vorbească despre asta cu Rune, că „doar erau în aceeași situație". Ove nu înțelegea ce voia să zică. Doar Rune n-avea să fie tatăl copilului lui Ove, ci al altui copil. Dar Rune părea să fie de acord cu Ove că nu prea aveau ce discuta. Măcar atât. Așa că, atunci când Anita venea pe la ei seara și stătea de vorbă cu Sonja în bucătărie, despre dureri ici și colo, Ove și Rune declarau că „au de discutat" și se duceau în magazie unde își făceau de lucru, în tăcere, cu te miri ce de pe bancul de lucru al lui Ove.

În a treia seară la rând în care stăteau în magazie, cu ușa închisă, fără să știe ce să facă, au fost amândoi de acord că trebuie să-și găsească o ocupație înainte ca, după cum spuse Rune, noilor vecini „să le dea prin cap că se petrec cine știe ce mișmașuri" acolo.

Zis și făcut. Nu vorbeau prea mult unul cu altul în timp ce lucrau, dar se ajutau să facă desenele, să facă măsurătorile, să se asigure că ies unghiurile drepte, cum trebuie. Și, într-o seară târziu, când Anita și Sonja erau în luna a patra, două pătuțuri bleu apărură în camerele copilului din cele două case.

— Putem să-l șmirgheluim și să-l vopsim roz dacă iese fată, a mormăit Ove când i-a arătat Sonjei.

Sonja s-a aruncat în brațele lui și Ove i-a simțit lacrimile pe gât. O luaseră razna hormonii, era limpede.

— Vreau să mă ceri de nevastă, i-a șoptit ea.

Și așa a făcut. S-au căsătorit simplu, la primărie. Niciunul, nici celălalt nu aveau familie, așa că martori au fost doar Rune și Anita. Sonja și Ove și-au pus verigheta unul celuilalt și apoi au mers toți patru la restaurant. Ove a plătit, dar Rune l-a ajutat să verifice nota, să se asigure că era „în regulă". Nu era, bineînțeles. După vreo oră de parlamentări, cei doi l-au convins pe chelner că era mai bine să accepte jumătate din sumă, altfel îl „reclamă". Era, bineînțeles, destul de neclar cine avea să reclame pe cine și pentru ce, dar, în cele din urmă, după multe gesticulări și vociferări, chelnerul s-a dus în bucătărie și le-a făcut o nouă notă de plată. Ove și Rune au dat din cap sumbri unul spre celălalt, fără să bage de seamă că

nevestele lor, ca întotdeauna, luaseră un taxi și plecaseră spre casă de vreo douăzeci de minute.

•

Ove dă din cap și acum când stă în Saab și se uită spre garajul lui Rune. Nici nu-și mai amintește de când nu l-a mai văzut deschis. Stinge farurile Saab-ului, înghiontește motanul, care se trezește cu un tresărit, și se dă jos din mașină.

— Ove? se aude o voce străină.

În clipa următoare, o femeie necunoscută, în mod evident posesoarea vocii străine, bagă capul pe ușa garajului. Are vreo patruzeci și cinci de ani, e îmbrăcată cu niște blugi uzați și o geacă prea mare, verde, de vânt. Nu e machiată și are părul strâns într-o coadă la spate. Femeia intră nestingherită în garaj și se uită curioasă în jur. Motanul face un pas înainte și începe să scuipe amenințător. Femeia se oprește. Ove își bagă mâinile în buzunare:

— Da?

— Ove? izbucnește ea din nou, în felul acela exagerat și neobrăzat în care vorbesc oamenii care încearcă să-ți vândă ceva, pretinzând că nu încearcă să-ți vândă nimic.

— Nu-mi trebuie, spune Ove, arătându-i ușa garajului, ca să-i fie clar că nu-i nevoie să-și bată capul să caute altă ușă, ci poate la fel de bine să iasă pe unde a venit.

Dar femeia nu pare deranjată.

— Eu sunt Lena. Jurnalistă la ziarul local și… începe ea, întinzându-i mâna.

Ove se uită la mâna ei. Apoi la ea.

— Nu-mi trebuie, spune el din nou.

— Ce? întreabă ea.

— Vinzi abonamente, nu? Nu-mi trebuie.

Femeia e derutată:

— Da… adică… nu vând eu ziarul. Eu doar scriu în el. Sunt jurnalistă, începe ea, pronunțând apăsat fiecare R, așa cum fac jurnaliștii când li se pare că singura problemă pe care oamenii cinstiți o au cu ăștia de la ziar e că nu aud prea bine ce zic.

— În orice caz, nu-mi trebuie, repetă Ove și începe să o împingă ușurel spre ieșire.

— Dar eu vreau să vorbesc cu TINE, Ove, protestează ea, încercând să se strecoare din nou înăuntru.

Ove gesticulează cu ambele mâini, ca și cum încearcă să o sperie să plece scuturând un covor invizibil.

— Ai salvat viața unui om, ieri, la gară. Vreau să-ți iau un interviu despre asta, strigă ea cu entuziasm.

Pare că vrea să mai adauge ceva, dar își dă seama că Ove nu o mai ascultă. Privirea lui alunecă pe lângă ea. Ochii i se îngustează încordați.

— Fir-ar să fie, murmură el.

— Da… eu voiam să te-ntreb… încearcă ea, dar Ove trece pe lângă ea și o ia la fugă după Škoda albă care tocmai intrase în parcare, apoi continuase spre șirul de case.

Când Ove apare la fereastra mașinii și începe să bată în geam, luată pe nepregătite, femeia cu ochelari de lângă șofer tresare, scăpând dosarele și hârtiile din brațe. Bărbatul în cămașă albă, însă, e impasibil. Deschide fereastra.

— Da? întreabă el.

— Traficul e interzis în zona rezidențială, șuieră Ove, arătând spre case, spre Škoda, spre bărbatul în cămașă albă și spre parcare. Așa că noi, în asociația asta de locatari, lăsăm mașinile în PARCARE.

Bărbatul în cămașă albă se uită spre case. Apoi spre parcare. Apoi spre Ove.

— Am autorizație de la primărie să merg până în fața casei. Așa că dă-te, te rog, la o parte!

Ove se mânie atât de tare la auzul răspunsului, încât îi trebuie câteva secunde să poată formula altceva decât înjurături. Între timp, bărbatul în cămașă albă ia pachetul de țigări de pe tabloul de bord și îl scutură ușor.

— Dă-te, te rog, la o parte, îi cere din nou lui Ove.

— Ce cauți aici? se burzuluiește Ove.

— Nu-i treaba ta, răspunde indiferent omul în cămașă albă, ca și cum ar fi fost un mesaj telefonic înregistrat, care tocmai îl anunța pe Ove timpul de așteptare.

Își pune o țigară în colțul gurii și o aprinde. Ove respiră greu, pieptul i se ridică și coboară ca o pompă. Femeia de lângă șofer își adună hârtiile și dosarele și își îndreaptă ochelarii. Bărbatul în cămașă albă oftează, ca și cum Ove ar fi fost un copil neastâmpărat, care se încăpățânează să se dea cu skateboard-ul pe trotuar.

— Știi prea bine ce caut aici. Avem treabă cu Rune, din capătul străzii.

Bărbatul scoate mâna pe geam și scutură scrumul, lovind țigara de oglinda retrovizoare.

— „Treabă”? repetă Ove.

— Da, încuviințează indiferent bărbatul în cămașă albă.

— Și dacă Anita nu vrea? șuieră Ove, bătând cu arătătorul în capotă.

Bărbatul în cămașă albă se uită la femeia cu ochelari și zâmbește resemnat. Apoi se întoarce spre Ove din nou și îi vorbește rar, ca și cum, altfel, Ove n-ar putea înțelege cuvintele grele:

— Nu decide Anita, ci comisia de investigație.

Ove respiră și mai greu. Își simte pulsul în gât:

— Mai departe nu mergi cu mașina, spune el printre dinți.

Pumnii îi sunt strânși. Tonul cât se poate de amenințător. Însă bărbatul în cămașă albă e cât se poate de calm. Își stinge țigara pe ușa mașinii și aruncă mucul pe jos. Ca și când tot ce îi spusese Ove nu fusese nimic altceva decât aiurelile fără cap și coadă ale unui moș senil.

— Și cum o să mă împiedici, mă rog, Ove? întreabă bărbatul.

Felul în care îi spune numele îl face pe Ove să arate ca lovit de un berbec de sfărâmat ziduri. Se holbează la bărbatul în cămașă albă, cu gura ușor deschisă:

— De unde știi cum mă cheamă?

— Știu multe despre tine, răspunde bărbatul.

Și, zicând acestea, bărbatul în cămașă albă pornește mașina și pleacă mai departe spre case, iar Ove reușește în ultima clipă să-și dea la o parte piciorul din calea Skodei. Șocat, rămâne pe loc, uitându-se lung după el.

— Cine era? întreabă femeia în geaca de vânt, în spatele lui.

Ove se întoarce spre ea:

— De unde știi cum mă cheamă? o întrebă, pe un ton poruncitor.

Femeia face un pas înapoi. Intimidată, își dă la o parte câteva șuvițe de păr de pe frunte, fără să-și ia ochii de pe pumnii strânși ai lui Ove.

— Lucrez la ziarul local… Am intervievat lume pe peron… atunci, când l-ai salvat pe omul ăla…

— De unde știi cum mă cheamă? repetă Ove, cu vocea pulsând de mânie.

— Ai folosit cardul când ți-ai cumpărat biletul. M-am uitat pe chitanțele de la casă, spune ea, făcând încă un pas înapoi.

— Și el? EL de unde știe cum mă cheamă? urlă Ove, agitându-și pumnii spre direcția în care plecase Škoda.

Venele de pe frunte i se zbat sub piele precum șerpii sub o piele de tobă.

— Nu… nu știu, se bâlbâie ea.

Respirând cu greu, Ove o țintuiește cu privirea, de parcă ar fi vrut să vadă dacă minte.

— N-am nici cea mai vagă idee, nu l-am văzut în viața mea pe omul ăsta, îl asigură ea.

Ove o fixează și mai abitir. În cele din urmă, dă din cap mohorât, așa, ca pentru sine. Apoi se întoarce și o ia spre casă. Femeia îl strigă, dar Ove nu se întoarce. Motanul intră în hol după el. Ove închide ușa. La capătul străzii, bărbatul în cămașă albă și femeia cu ochelari și dosare sună la ușa lui Rune și a Anitei.

Ove se lasă pe taburetul din hol. Tremură de umilință. Aproape că uitase sentimentul. Înjosirea. Neputința. Revelația că nu te poți lupta cu oamenii în cămăși albe.

Și acum erau iar aici. Nu mai avusese de-a face cu ei de când se întorseseră din Spania. După accident.

21.

UN BĂRBAT PR NUME OVE ȘI ȚĂRI ÎN CARE SE CÂNTĂ MUZICĂ STRĂINĂ LA RESTAURANT

Excursia cu autocarul fusese, bineînțeles, ideea ei. Ove nu înțelegea la ce folosea să meargă cu autobuzul. Dacă tot trebuia să plece undeva, de ce să nu ia Saab-ul? Dar Sonja se încăpățânase că autocarele erau „romantice” și chestia asta era foarte importantă, se pare, din câte pricepuse Ove. Așa că n-avusese încotro. În Spania aia, unde toți se cred nemaipomeniți doar fiindcă vorbesc peltic, unde se cântă muzică străină la restaurante și oamenii se culcă la prânz. Cu autocarul ăla, unde tot drumul lumea bea bere ziua în amiaza mare, de parcă lucrau toți la circ.

Ove se străduise din răsputeri să nu-i placă nimic din toate astea. Dar Sonja era atât de încântată, că fusese inevitabil să nu se molipsească și el. Râdea în hohote când o ținea în brațe, iar Ove îi simțea râsul în tot corpul. Și asta nu avea cum să nu-i placă.

Au stat la un mic hotel, cu o piscină mică și un mic restaurant, al cărui proprietar era un bărbat scund, pe nume Hose, din câte înțelesese Ove. Se scria „José”, dar lumea în Spania era cam neglijentă când venea vorba de pronunție, din câte văzuse Ove. Hose nu vorbea suedeză, dar îi plăcea mult să vorbească, în orice caz. Sonja deschidea când și când o cărticică și încerca să zică „apus” și „șuncă” în spaniolă. Ove își spunea în sinea lui că tot fund de porc era, indiferent în ce limbă îi ziceai, dar nu scotea un cuvânt.

Și încercase să-i explice Sonjei că ar fi bine să nu mai dea bani cerșetorilor pe stradă, că sigur își cumpără de băut cu ei. Dar ea tot le dădea.

— N-au decât să facă ce vor ei cu banii, zicea ea.

Iar când Ove protesta, îi zâmbea frumos, îi lua mâinile mari într-ale ei și i le săruta.

— Ove, când un om îi dă altuia, nu-i binecuvântat cine primește, ci cel care dă.

În a treia zi, s-a culcat și ea în miezul zilei. Că așa se face în Spania, i-a zis, și că trebuie „să adopți obiceiurile locului”. Ove bănuia că nu era vorba de obiceiuri încolo și-ncoace, ci că Sonja găsise scuza perfectă. Oricum dormea șaisprezece ore din douăzeci și patru de când era gravidă. Era ca și cum ar fi fost în vacanță cu un cățeluș.

Cât ea își făcea siesta, Ove a plecat la plimbare. A luat-o pe drumul de țară ce lega hotelul de sat. A băgat de seamă că toate

casele erau din piatră. Nici chedere la ferestre, din câte vedea el, și nici prag la ușa de la intrare a multora. Lui Ove i s-a părut cam barbar. Nu așa se fac casele, ce mama naibii!

Era în drum spre hotel când l-a zărit pe Hose aplecat peste o mașină mică, maro, din care ieșea fum. Înăuntru – doi copii și o femeie bătrână, îmbrobodită cu un șal. Bătrâna nu părea să se simtă bine.

Hose l-a văzut pe Ove și a început să-i facă disperat cu mâna, cu o privire panicată. „Senior!" l-a strigat el pe Ove, exact cum îi spusese de fiecare dată când vorbise cu el, de când veniseră la hotel. Ove presupuse că așa se zicea „Ove" în spaniolă, dar nu se uitase în cărticica Sonjei cu prea mare băgare de seamă. Hose îi tot arăta mașina, gesticulând frenetic. Ove și-a băgat mâinile în buzunar, s-a oprit la o distanță regulamentară și a așteptat.

„Hospital!" striga Hose, tot arătând spre bătrâna din mașină. Ove și-a zis că, într-adevăr, era ceva cu baba, prea sănătoasă nu părea. Hose gesticula disperat, ba spre femeie, ba spre ceva sub capota mașinii fumegânde, repetând „Hospital! Hospital!" Ove s-a uitat gânditor la întreg spectacolul și, în cele din urmă, a hotărât că marca mașinii spaniole fumegânde se chema, așadar, „Hospital".

S-a aplecat peste capotă și a aruncat o privire înăuntru. Nu părea nimic complicat.

— Hospital, a repetat Hose, dând din cap cu mare îngrijorare.

Ove nu știa ce se aștepta Hose să-i răspundă, dar era limpede că treaba asta cu marca mașinii era foarte importantă acolo, în Spania. Iar asta chiar că o înțelegea prea bine.

— S-a-a-b, a spus el, bătându-se demonstrativ pe piept.

Hose s-a holbat întrebător la el. Apoi s-a bătut și el în piept:

— Hose!

— Da' nu te-am întrebat cum te cheamă, fir-ar să fie, am zis doar… a început Ove, dar s-a oprit brusc când a întâlnit privirea sticloasă ca oglinda unui lac a omului de cealaltă parte a capotei.

Hose înțelegea încă și mai puțină suedeză decât Ove spaniolă. Ove a oftat și s-a uitat cu oarecare îngrijorare la copiii din mașină. O țineau pe bătrână de mână și păreau înfricoșați. S-a uitat din nou la motor.

Apoi și-a suflecat mânecile și i-a făcut semn lui Hose să se dea la o parte.

Sonja n-a reușit să afle niciodată de ce au mâncat gratis la restaurantul lui José tot restul săptămânii, oricât de mult a căutat în cărticica ei. Dar râdea în hohote de câte ori micuțul

proprietar al restaurantului, văzându-l pe Ove, se lumina la față și, deschizând larg brațele, izbucnea: „Senor Saab!!!”

Siesta ei și plimbările lui Ove au devenit un ritual zilnic. A doua zi, Ove a trecut pe lângă un om care construia un gard și s-a oprit să-i explice că nu așa se ridică un gard. Omul n-a priceput un cuvânt, bineînțeles, așa că Ove a decis că era mai ușor să-i arate. În a treia zi, a tencuit un perete al unei dependințe a bisericii, împreună cu preotul din sat. În a patra zi, s-a dus cu Hose pe un câmp, să-l ajute pe un tovarăș de-al lui Hose să scoată un cal care se împotmolise într-un șanț plin cu noroi.

Mulți ani mai târziu, Sonja l-a întrebat despre săptămâna aceea. Când Ove i-a povestit, în sfârșit, Sonja a dat din cap gânditoare: „Adică, în timp ce eu dormeam, tu te strecurai afară și ajutai oamenii la nevoie să… să-și repare gardul? Zică lumea ce-o zice despre tine, Ove, dar ești cel mai ciudat supererou de care am auzit vreodată!”

În autocar, în drum spre Suedia, Sonja i-a pus mâna pe burta ei și Ove a simțit copilul mișcându-se, pentru prima oară. Ușor, ușor, ca și cum cineva i-ar fi apăsat podul palmei printr-o mănușă groasă de bucătărie. Au stat așa câteva ore, cu mâinile pe micile zvâcnituri. Ove n-a scos o vorbă, dar, când în sfârșit s-a ridicat și a mormăit că trebuie să meargă la toaletă, Sonja l-a văzut ștergându-și ochii cu dosul palmei.

A fost cea mai fericită săptămână din viața lui Ove.

Iar cea care i-a urmat cea mai nefericită.

22.

UN BĂRBAT PE NUME OVE ȘI CINEVA ÎNTR-UN GARAJ

Ove și motanul stau tăcuți în Saab-ul parcat în fața spitalului.

— Ce te uiți așa, de parc-ar fi vina mea, se stropșește Ove la el.

Motanul se uită la Ove cu un aer nu supărat, ci dezamăgit. Ove se uită pe fereastră. Mai că-i de acord cu cotoiul.

Nu ăsta era planul, s-ajungă iar la spital. Doar urăște spitalele. Iar acum era aici pentru a treia oară în nicio săptămână, fir-ar să fie! Asta nu era deloc în regulă. Dar n-avea de ales. Dacă e să spună lucrurilor pe nume, Ove simte chiar că a fost constrâns ilegal să aștepte acolo.

Ziua asta se dusese naibii de la prima oră, de fapt.

•

Începuse cu inspecția zilnică, în timpul căreia Ove și motanul descoperiseră că cineva dărâmase stâlpul cu panoul indicator care interzicea traficul în zona rezidențială. Ove găsise urme de vopsea albă într-un colț și înjurase de până și motanul părea jenat. Lângă casa lui Rune și a Anitei, găsise mucuri de țigară pe jos. Se mâniase atât de tare încât mai făcuse o rundă de inspecție, doar ca să se calmeze. Când se întorsese, motanul stătea în zăpadă și îl privea acuzator.

— Nu-i vina mea, a mormăit Ove și a intrat în magazie.

A ieșit cu lopata de zăpadă în mâini. A luat-o pe aleea dintre case. S-a oprit. Geaca bleumarin se ridica și cobora în ritmul respirației lui. Uitându-se spre casa lui Rune și a Anitei, și-a încleștat fălcile de i-au scrâșnit dinții.

— Nu-i vina mea că nătărăul ăla a îmbătrânit, a spus el, mai hotărât de data asta.

Cum motanul nu dădea niciun semn că găsea explicația acceptabilă, Ove a continuat, îndreptând lopata spre animal:

— Crezi că-i prima dată când am de-a face cu autoritățile? Asta cu Rune, crezi că gata, au hotărât? N-o să se termine NICIODATĂ! O să se facă apel, pe urmă comisia o să investigheze din nou și-o să tărăgăneze toată treaba și o s-o toace mărunt cu nenorocitul lor de tocător birocratic. Pricepi? Crezi că se întâmplă peste noapte? Durează luni. Ani de zile. Crezi c-o s-aștept doar pentru că nătărăul ăla e un neajutorat?

Motanul n-a catadicsit să răspundă.

— Nu pricepi, nu? Pricepi au ba? a pufnit Ove și i-a întors spatele.

Simțea privirea motanului în ceafă în timp ce dădea zăpada la o parte.

•

Mda. Dar ăsta nu-i, bineînțeles, motivul pentru care Ove și motanul stau acum în Saab, în parcarea din fața spitalului. Dar măcar are o legătură directă cu faptul că Ove dădea zăpada la o parte când jurnalista cu geaca verde și puțin prea mare apăruse din nou în fața casei lui.

— Ove? a zis ea întrebător, ca și cum ar fi fost îngrijorată că identitatea lui s-ar fi putut schimba de când fusese ultima oară pe-acolo și îl deranjase.

Ove și-a văzut mai departe de lopata lui, fără să dea vreun semn că ar fi văzut-o sau auzit-o.

— Nu vreau decât să-ți pun câteva întrebări… a încercat ea.

— Du-te și pune-le în altă parte. Aici n-au ce căuta, a răspuns el, continuând să arunce zăpadă în jur, de nu se mai știa dacă o dădea la o parte sau săpa.

— Dar nu vreau decât să… a început ea, dar Ove a întrerupt-o intrând brusc în casă, cu tot cu pisică și trântindu-i ușa în nas.

Ove și motanul s-au lăsat pe vine în hol și au așteptat ca femeia să plece. Dar jurnalista nici gând. A început să bată în ușă și să strige:

— Dar ești un erou!!!

— Femeia-i psihotică de-a binelea, i-a spus Ove motanului.

Motanul nu a avut nimic împotriva verdictului.

Jurnalista continua să bată în ușă și să strige încă și mai tare și atunci Ove nu a mai știut ce să facă, așa că a deschis ușa cu o smucitură, a dus arătătorul la gură și a șâșâit-o pe femeie, ca și cum voia să-i spună că acolo era, de fapt, o bibliotecă.

Jurnalista a rânjit și a agitat ceva ce lui Ove instinctiv i s-a părut a fi un aparat foto. Sau poate era altceva. Nu e ușor să-ți dai seama ce era aparat foto și ce nu în blestemata asta de societate de azi.

Apoi femeia a încercat să intre în hol. Mai bine n-ar fi încercat.

Ove a ridicat mâna și, în mod reflex, a împins-o înapoi afară din casă, cu atâta forță că femeia era cât pe-aci să cadă în cap în zăpadă.

— Nu-mi trebuie, a zis Ove.

Și-a regăsit echilibrul, a început să agite din nou aparatul foto și să strige. Ove nu o asculta. S-a uitat la aparat ca la o armă, apoi s-a hotărât să fugă. Cu femeia asta nu se putea înțelege omenește, asta era limpede.

Așa că Ove și motanul au ieșit din casă, au încuiat și au luat-o la fugă spre parcare. Jurnalista a început să alerge și ea după

ei.

***

Și… nu! Nu-i nici ăsta motivul pentru care Ove se află acum în fața spitalului. Vreun sfert de oră mai târziu, Parvaneh bătea la ușa lui Ove, cu fetița cea mică de mână și nimeni nu-i răspundea. A auzit voci în parcare. Iar asta chiar are multe de-a face cu faptul că Ove se află acum în fața spitalului.

Parvaneh și fetița s-au dus în parcare și l-au găsit pe Ove în fața ușii închise a propriului garaj, cu mâinile înfipte în buzunare. La picioarele lui, motanul, cu un aer vinovat.

— Ce faci? a întrebat Parvaneh.

— Nimic, a răspuns Ove defensiv.

Din garaj răzbăteau ciocănituri în ușă.

— Asta ce-i? a întrebat Parvaneh, uitându-se mirată spre ușă.

Ove a devenit brusc foarte interesat de o anume bucățică de asfalt de sub un pantof. Motanul arăta de parcă era gata să înceapă să fluiere și să o șteargă de acolo.

S-au auzit din nou ciocănituri din garaj.

— Alo! a zis Parvaneh tare.

— Alo! a răspuns ușa garajului.

Parvaneh a făcut ochii mari:

— Doamne Dumnezeule! Ai încuiat pe cineva în GARAJ, Ove? a strigat ea și l-a tras pe Ove de braț.

Ove nu i-a răspuns. Parvaneh l-a zgâlțâit de parcă încerca să scuture nuci de cocos din el.

— OVE!

— Da, da, da! Da' n-a fost dinadins, a mormăit Ove și s-a smuls din strânsoarea ei.

Parvaneh a dat din cap neîncrezătoare:

— N-a fost dinadins?

— Nu, n-a fost, a zis Ove ca și cum asta punea capăt discuției.

Când a văzut că Parvaneh încă aștepta un soi de explicație, s-a scărpinat în creștetul capului și a oftat:

— Femeia aia. Da. O jurnalistă din alea. Da' ce mama naibii, n-am încuiat-o eu acolo! Voiam să mă-ncui eu înăuntru, în garaj… cu pisica. Da' s-a ținut după noi și… na, așa s-a întâmplat.

Parvaneh a început să-și maseze tâmplele:

— Eu una nu mai pot…

— Răule! l-a certat fetița pe Ove, agitându-și arătătorul spre el.

— Alo? a zis ușa garajului.

— Nu-i nimeni aici, a șuierat Ove.

— Da' v-aud, a zis ușa garajului.

Ove a oftat din rărunchi și s-a uitat dezolat la Parvaneh. Ca și cum ar fi fost gata să izbucnească: „Vezi cum vorbește cu mine ușa garajului de la o vreme încoace?”

Parvaneh a ridicat mâna a lehamite, s-a apropiat de ușa garajului și a bătut precaut. Ușa a bătut și ea înapoi, de parcă se aștepta să înceapă o conversație în alfabetul morse. Parvaneh și-a dres glasul:

— De ce vrei să vorbești cu Ove? a întrebat ea, folosind limbajul convențional drept mijloc de comunicare.

— Pentru că-i un erou.

— Un… ce?

— Ăăă, scuze! Deci: eu sunt Lena, lucrez la ziarul local și vreau să-l interv…

Parvaneh s-a uitat șocată la Ove:

— Cum adică erou?

— Vorbește o grămadă de prostii, a protestat Ove.

— I-a salvat viața unui om care căzuse pe șinele de tren, a strigat ușa garajului.

— Ești sigură că-i Ove ăsta? a întrebat Parvaneh.

Ove a părut jignit:

— Ce, adică-i exclus să fiu erou? a mormăit el.

Parvaneh l-a privit suspicioasă, îngustându-și ochii. Fetița a încercat să prindă ce mai rămăsese din coada pisicii, exclamând bucuroasă „pisi!”. Deloc impresionat, motanul a încercat să se refugieze în spatele lui Ove.

— Ce-ai făcut, Ove? a întrebat Parvaneh încet, cu un aer confidențial, îndepărtându-se doi pași de ușa garajului.

Fetița fugărea pisica în jurul picioarelor lui. Ove încerca să-și dea seama ce putea face cu mâinile.

— Eh, am pescuit unu’ cu cravată de pe șine, nu știu de ce trebuie atâta afurisită de zarvă, a mormăit el.

Parvaneh s-a abținut cu greu să nu râdă.

— Și nici rânjete nu-mi trebuie, a adăugat el posac.

— Iartă-mă, a zis Parvaneh.

Ușa garajului a strigat ceva de genul:

— Hei, mai sunteți aici?

— Nu, i-a retezat-o Ove.

— Da’ de ce ești așa furios? a întrebat ușa garajului. Ove a șovăit. S-a aplecat spre Parvaneh:

— Nu… nu știu cum să scap de ea, a spus el și, de nu l-ar fi cunoscut mai bine, Parvaneh ar fi putut chiar crede că o roagă. Nu vreau s-o las singură înăuntru cu Saab-ul, a adăugat el șoptit, cu un aer grav.

Parvaneh a dat din cap înțelegătoare în fața nefericitei situării. Ove a coborât o mână obosită și a despărțit pisica de fetiță, înainte ca lucrurile să o ia razna la picioarele lui. Fetița

părea hotărâtă să îmbrățișeze motanul. Animalul părea hotărât să identifice fetița la poliție drept răufăcătorul, la o recunoaștere din grup. Ove a prins fetița, care a izbucnit în râs.

— Da' ce căutați aici, de fapt? a întrebat-o Ove pe Parvaneh, întinzându-i micuța bocceluță ce râdea ca pe un sac de cartofi.

— Ne duceam la autobuz. Mergem la spital să-i luăm pe Jimmy și pe Patrick, a răspuns ea.

A văzut cum obrazul lui Ove tresare ușor la auzul cuvântului „autobuz".

— O să… a început Parvaneh, dar s-a oprit ca și cum se împotmolise într-o idee.

— N-aud ce ziceți. Vorbiți mai tare, a strigat ușa garajului.

Ove a făcut doi pași înapoi. Parvaneh a zâmbit dintr-odată sigură pe ea. Ca și cum găsise litera lipsă într-un joc de cuvinte încrucișate.

— Auzi, Ove? Dacă ne duci cu mașina la spital, te-ajut să scapi de jurnalista asta. Ce zici?

Ove a ridicat privirea. Nu părea deloc convins. N-avea, de bună seamă, niciun chef să meargă din nou la spital. Parvaneh a ridicat exasperată brațele:

— Sau îi spun jurnalistei că știu și eu o poveste, două, despre tine, Ove, a zis ea, ridicând sprâncenele spre Ove cu subînțeles.

— Povești? Ce povești? a strigat ușa garajului și a început să bată din nou disperată.

Ove s-a uitat posomorât la ușă.

— Ăsta-i șantaj, i-a zis el lui Parvaneh.

Parvaneh a dat veselă din cap că da.

— Ove bătut clovnu'! i-a zis fetița motanului cu un aer atotcunoscător, simțind, pare-se, nevoia să explice, pentru cine nu fusese acolo ultima dată, aversiunea lui Ove pentru spital.

Motanul nu a părut să priceapă ce însemna asta. Dar, dacă clovnul era măcar pe jumătate la fel de enervant ca fetița asta, atunci îl înțelegea perfect pe Ove.

— Eu nu cedez la șantaj, a zis Ove hotărât, ridicând arătătorul spre Parvaneh, ca să sublinieze că el unul a încheiat discuția.

•

Și uite așa a ajuns Ove din nou la spital. Motanul arată ca și cum Ove l-ar fi trădat personal, lăsându-l să meargă la spital pe bancheta din spate împreună cu copila de trei ani. Ove netezește hârtia de ziar de pe banchetă. Se simte păcălit. Când Parvaneh a spus că o să-l „scape" de jurnalistă, n-avea nici cea mai vagă idee cum avea de gând să o facă. Bine, nu că s-ar fi așteptat ca Parvaneh s-o facă să dispară într-un nor de fum sau

să-i dea în cap cu lopata și s-o îngroape în deșert. Nimic de genul ăsta.

Dar tot ce făcuse Parvaneh fusese să deschidă ușa garajului, să-i dea jurnalistei cartea ei de vizită și să-i spună „Sună-mă să vorbim despre Ove”. Ăsta ce mod mai era să scapi de cineva? Cinstit vorbind, lui Ove nu i se pare deloc că ăsta ar fi un mod de a scăpa de cineva.

Dar acum e prea târziu, firește. Acum e aici și așteaptă în fața spitalului, pentru a treia oară în mai puțin de o săptămână, fir-ar să fie! Șantaj și alta nu!

Și mai e și cotoiul ăsta, cu căutăturile lui acuzatoare. E ceva în privirea lui care îi amintește lui Ove prea mult de cum se uita Sonja la el uneori.

— N-or să-l ia pe Rune. Zic ei că-l iau, dar o să dureze ani de zile, îi zice Ove motanului.

Sau poate că îi zice Sonjei. Sau sieși. Cine să mai știe…

— Iar tu să nu-ți mai plângi de milă. Dacă nu eram eu, trebuia să stai cu mucoasa aia mică și nu mai aveai nici ciotul ăla de coadă care ți-a rămas. Să ții minte asta, se burzuluiește el la motan, încercând să schimbe subiectul.

Motanul se întinde pe o parte, departe de Ove și, în semn de protest, adoarme. Ove se uită pe fereastră din nou. A priceput el prea bine că fetițele nu-s alergice la pisici. A priceput că Parvaneh l-a mințit doar ca să-l facă să aibă grijă de jigăritul de cotoi.

•

Sigur c-a priceput, că doar nu-i un moș senil, ce mama naibii!

23.

UN BĂRBAT PE NUME OVE ȘI UN AUTOBUZ CARE N-A MAI AJUNS

„Orice om trebuie să știe pentru ce se luptă.” Cică așa se zice. Sau cel puțin așa i-a citit Sonja cândva lui Ove din vreo carte de-ale ei. Ove nu-și mai amintea care anume – Sonja era mereu înconjurată de cărți. Și din Spania și-a cumpărat un geamantan plin de ele, deși nu vorbea spaniola. „O să-nvăț în timp ce le citesc”, i-a zis ea. De parcă așa mergeau lucrurile. Ove i-a spus atunci că lui îi place mai mult să gândească singur decât să citească ce-au spus cine știe ce nătărăi. Sonja a zâmbit și l-a mângâiat pe obraz. Iar la asta Ove chiar că n-avea nimic împotrivă.

Așa că i-a cărat valizele pline ochi până la autobuz. Simțise că șoferul mirosea a vin când a trecut pe lângă el, dar și-a zis că pesemne așa făceau în Spania și gata. S-a așezat pe locul lui și Sonja i-a pus mâna pe burta ei. Atunci a simțit copilul mișcându-se pentru întâia și ultima oară. Apoi s-a ridicat să se ducă la toaletă și, la jumătatea drumului, autobuzul s-a înclinat deodată și s-a lăsat, hârșâind, pe parapetul separator al autostrăzii. A urmat o secundă de tăcere. Ca și cum timpul însuși și-ar fi ținut răsuflarea. Pe urmă, explozia geamurilor care se făceau țăndări. Hârjâitul nemilos al caroseriei de metal care se îndoia. Bușiturile violente când mașinile din spate s-au izbit de autobuz.

Și toate țipetele. Nu avea să uite vreodată.

Ove a fost aruncat încolo și încoace și își amintea că aterizase pe burtă. Se uitase disperat după ea în jur, încercând să o găsească în marea de trupuri, dar nu era nicăieri. Se repezise înainte, încercând să se ridice și se tăiase în ploaia de cioburi ce cădea din tavan. Dar era ca și cum un animal sălbatic îl înhățase și-l ținea în loc. Ca și cum Diavolul însuși îl țintuise de podea, în necruțătoare umilință. Avea să-l urmărească toată viața, noapte de noapte, acea neputință pură.

A stat la căpătâiul ei neîncetat în prima săptămână. Până când asistentele l-au trimis să se spele și să-și schimbe hainele. Toată lumea îi arunca priviri compătimitoare și îi oferea „condoleanțe”. Un doctor s-a apropiat de Ove și i-a spus, pe un ton clinic, rece, „să se pregătească pentru eventualitatea în care ea nu și-ar reveni”. Ove l-a aruncat prin ușă. Printr-o ușă închisă și încuiată.

— Nu-i moartă! Ce te porți de parc-a murit?! a urlat Ove pe coridor după doctor.

După asta, nimeni la spital nu a mai îndrăznit să-i vorbească așa.

•

În a zecea zi, în timp ce rafale de ploaie izbeau ferestrele și la radio vorbeau despre cea mai puternică furtună din ultimele decenii, Sonja a deschis cu greu ochii un pic, l-a văzut pe Ove și și-a strecurat mâna într-a lui. Cu arătătorul îndoit, ascuns în palma lui.

Apoi a adormit și s-a trezit a doua zi. Asistentele s-au oferit să-i explice ele ce se întâmplase, dar Ove a insistat înnegurat că el trebuie să-i spună. Așa că i-a povestit totul, cu o voce calmă, în timp ce îi dezmierda mâinile ca și cum ar fi fost foarte, foarte reci. I-a povestit că șoferul mirosea a vin și că autobuzul a intrat în parapetul separator și mașinile din spate au lovit autobuzul. I-a povestit despre mirosul de cauciuc ars. Despre zgomotul asurzitor.

Despre copilul care nu avea să mai vină niciodată.

Iar Sonja a plâns. Un plâns ancestral, de neconsolat, care a urlat atunci în ei amândoi, i-a sfâșiat, i-a zdrobit ore în șir. Timpul, durerea și furia s-au contopit într-un lung întuneric de nepătruns. Iar Ove a știut atunci și acolo că nu avea să-și ierte vreodată faptul că plecase la toaletă, în loc să stea cu ei să-i protejeze. Și a știut că durerea asta avea să rămână cu el pentru totdeauna.

Dar Sonja nu ar fi fost Sonja dacă ar fi lăsat întunericul să învingă. Așa că, într-o dimineață – Ove nu mai știa a câta după accident Sonja a cerut scurt să înceapă fizioterapia. Iar când Ove se uita la ea ca și cum ar fi fost coloana lui vertebrală care gemea ca un animal chinuit de fiecare dată când se mișca, Sonja își lăsa capul ușor pe pieptul lui și șoptea: „Putem să ne petrecem viața trăind sau așteptând să murim, Ove. Trebuie să mergem mai departe.”

Și așa au făcut.

În Suedia, în lunile care au urmat, Ove a întâlnit nenumărați oameni în cămăși albe. Stăteau în spatele unor mese din lemn deschis la culoare, în diverse birouri ale diverselor autorități. Nu duceau lipsă de timp când venea vorba să-i explice lui Ove ce formular să completeze și în ce scop, dar n-aveau vreme să discute ce măsuri erau necesare pentru ca starea Sonjei să se îmbunătățească.

O doamnă de la nu știu care direcție a venit la spital și i-a explicat lui Ove, pe un ton hotărât, că Sonja putea fi plasată într-o „casă” pentru „cei în starea ei”. Și a mai zis ceva despre „eforturile de zi cu zi” care, era de înțeles, puteau deveni „copleșitoare” pentru Ove. Nu vorbise ea pe față, dar era limpede unde bătea. Nu credea că Ove avea de gând să rămână

lângă nevastă-sa. „Date fiind circumstanțele”, spunea doamna încontinuu, arătând discret spre patul Sonjei. Vorbea cu Ove de parcă Sonja nu era acolo.

De data asta Ove a deschis ușa înainte să o dea afară.

— Singura casă în care o să mergem e a noastră. Acolo unde LOCUIM, a urlat Ove după ea pe coridor și, de atâta frustrare și mânie, a aruncat și unul dintre pantofii Sonjei prin ușa deschisă.

A fost apoi nevoit să meargă și să le întrebe pe asistente, care fuseseră cât p-aci să-și ia pantoful în cap, dacă au văzut unde a aterizat. Ceea ce, bineînțeles, l-a înfuriat și mai tare. Dar, pentru prima oară după accident, a auzit-o pe Sonja râzând. Hohotele curgeau nestăvilite, ca și cum Sonja fusese doborâtă în lupte greco-romane de propriul chicotit. Râdea, râdea și iar râdea și hohotele se rostogoleau pe podele și pereți, ignorând legile timpului și spațiului. Ove s-a simțit atunci de parcă pieptul i se ridica încet dintre ruinele unei case după un cutremur și făcea loc inimii să bată din nou.

S-a dus acasă și a refăcut toată bucătăria – a scos blatul și a pus unul mai jos. A reușit chiar și să găsească un aragaz pe măsură. A refăcut toate cadrele ușilor și a pus rampe peste toate pragurile. A doua zi după ce i-au dat drumul acasă, Sonja s-a întors la cursurile ei. În primăvară a dat și examenul. A găsit în ziar un anunț pentru o slujbă de profesor la școala cu cea mai proastă reputație din oraș, cu clase la care niciun profesor calificat și în toate mințile nu s-ar fi dus să predea de bunăvoie. O școală unde toate diagnosticele acelea prescurtate, cu multe litere existau înainte să se fi inventat diagnosticele prescurtate, cu multe litere. „N-au nicio șansă copiii ăștia”, i-a spus, cu un aer obosit, chiar rectorul, la interviu. „Asta nu-i educație, îi ținem pe linia de plutire…” Poate că Sonja înțelegea ce înseamnă să ajungi să vorbească lumea așa despre tine. Ea a fost singura persoană care a aplicat pentru acel post și i-a făcut pe copiii aceia să citească Shakespeare.

Ove era atât de apăsat de mânie, încât Sonja îl trimitea afară din când în când, seara, ca să nu strice mobila din casă. O durea nespus de mult să-i vadă umerii atât de încordați de nevoia de a distruge. De a-l nimici pe șoferul de autobuz. Compania de turism. Parapetul de pe autostradă. Producătorul de vin. Totul și pe toți. Să lovească și iar să lovească, până când toți nemernicii erau una cu pământul. Asta era tot ce voia. Ove și-a canalizat mânia în tot ce meșterea în magazie. În garaj. A împrăștiat-o pe jos în timpul inspecțiilor zilnice în cartier. Dar nu a fost de ajuns.

Așa că, în cele din urmă, a început să o reverse și în scrisori. I-a scris guvernului spaniol. Și celui suedez. Politiei.

Tribunalului. Dar nimeni nu și-a asumat responsabilitatea. Nimănui nu i-a păsat. Răspundeau doar cu referiri la paragrafe sau trimiteri la alte autorități. Se spălau pe mâini de toată treaba. Când primăria a refuzat să construiască rampa la școala unde lucra Sonja, Ove a compus scrisori și reclamații luni întregi. A trimis și la ziar. A încercat să-i dea în judecată. I-a împroșcat pe toți cu adânca dorință de răzbunare a unui tată căruia i se răpise copilul.

Dar, peste tot, mai devreme sau mai târziu, era oprit de oameni în cămăși albe, cu chipuri severe și plini de sine. Și cu ei nu te puteai pune. Nu numai că aveau statul de partea lor, ei *erau* statul. Ultima plângere a fost și ea respinsă. Lupta s-a terminat pentru că așa au hotărât cămășile albe. Și pentru asta, Ove nu i-a iertat niciodată.

Sonja vedea tot ce făcea Ove. Înțelegea unde îl doare. Așa că îl lăsa să se lupte, să fie furios, să lase toată mânia aceea să se reverse în altă parte, într-un fel sau altul. Dar, într-una dintre acele seri de mai, ce întotdeauna vin cu promisiuni blânde despre cum avea să fie vara, Sonja s-a apropiat de el în scaunul ei cu rotile, lăsând urme ușoare pe parchet. Așezat la masa din bucătărie, Ove își scria scrisorile. I-a luat pixul din mână, și-a strecurat mâna într-a lui cu arătătorul îndoit, ascuns în palma lui. Și-a lăsat duios capul pe pieptul lui și i-a zis:

— Ajunge, Ove! Gata cu scrisorile! Nu mai are viața loc în casă de scrisorile tale.

Apoi, ridicând privirea, i-a dezmierdat ușor obrazul și i-a zâmbit:

— Ajunge, iubitul meu Ove!

Si-atunci Ove a încetat.

•

În dimineața următoare, Ove s-a trezit la răsărit, s-a dus la școala Sonjei cu Saab-ul și a construit singur rampa pentru handicapați, pe care primăria refuzase să o aprobe. După aceea, Sonja venea acasă în fiecare seară și îi povestea cu înflăcărare despre băieții și fetele ei. Despre cei care veneau la școală escortați de poliție, dar când plecau de-acolo erau în stare să recite poezii vechi de patru sute ani. Despre cei care o făceau să plângă, să râdă sau să cânte de răsuna micul lor cămin. Ove nu le înțelegea pe micile pușlamale agramate, o recunoștea, dar le plăcea pentru că o făceau pe Sonja să se simtă așa de bine.

Orice om trebuie să știe pentru ce se luptă. Așa se zice. Ea se lupta pentru ce era bine. Pentru copiii pe care nu îi avusese. Iar Ove se lupta pentru ea.

•

Pentru că ăsta era singurul lucru pe lume pe care îl știa cu certitudine.

24.

UN BĂRBAT PE NUME OVE ȘI UN AFURISIT DE COPIL CARE DESENEAZĂ ÎN CULORI

Saab-ul e atât de încărcat când pleacă de la spital, încât Ove se uită întruna la avertizorul pentru combustibil de parcă îi e teamă că acul indicator o să înceapă brusc să danseze înciudat. În oglinda retrovizoare o vede pe Parvaneh care, fără urmă de ezitare, îi dă fetiței de trei ani hârtie și creioane colorate.

— Musai să facă asta în mașină? întreabă Ove.

— S-o las mai bine să se frichinească de plictiseală până-i dă prin cap să încerce să smulgă tapițeria de pe banchetă? i-o întoarce calm Parvaneh.

Ove nu-i răspunde. Se uită în oglindă la fetița care gesticulează cu un creion mare, mov, spre pisica așezată în poala lui Parvaneh și țipă: „DEȘEN!” Motanul studiază circumspect copilul, în mod evident hotărât să nu se lase folosit pe post de bloc de desen.

Lângă ele, Patrick se foiește ba pe o parte, ba pe alta, încercând să găsească o poziție confortabilă pentru piciorul în ghips, suit pe despărțitorul dintre scaunele din față. Nu-i ușor deloc, căci se teme să nu dea la o parte hârtia de ziar pe care Ove a întins-o atât pe locul lui Patrick, cât și sub piciorul ghipsat.

Fetița scapă creionul pe jos, care se rostogolește sub scaunul de lângă șofer, pe care stă Jimmy. Cu o mișcare demnă de jocurile olimpice la acrobație, dat fiind fizicul lui, Jimmy reuși să se aplece și să ridice creionul. Îl studiază o clipă, rânjește, apoi se întoarce spre piciorul lui Patrick și desenează o față mare și zâmbitoare pe ghips. Fetița țipă înveselită când vede desenul.

— Acum te-apuci și tu să mâzgălești? zice Ove.

— Mișto, nu? râde Jimmy și pare gata să-i tragă una pe spate camaraderește lui Ove.

Ove îi aruncă o privire care îl face pe Jimmy să lase mâna jos.

— Sorry, man, nu m-am putut abține, se scuză băiatul și îi întinde rușinat creionul lui Parvaneh.

Se aude un bipăit din buzunarul lui Jimmy. Scoate un telefon mare cât o palmă și începe să tasteze frenetic pe ecran.

— A cui e pisica? întreabă Patrick.

— Pisicu’ lu’ Ove, răspunde fetița sigură pe ea.

— Nu-i al meu, sare Ove imediat.

În oglinda retrovizoare o vede pe Parvaneh zâmbindu-i.

— Ba al tău e, îl tachinează ea.

— Ba NU, i-o întoarce Ove.

Parvaneh râde. Patrick e nedumerit. Parvaneh îl bate încurajator pe genunchi.

— Nu-l băga în seamă pe Ove. Sigur c-al lui e, zice ea.

— Un afurisit de vagabond, asta e, spune Ove.

Motanul ridică privirea, parcă încercând să înțeleagă de ce se ciondănesc, dar pe urmă pare că decide că-i senzațional de neinteresantă toată discuția lor și se culcă la loc în poala lui Parvaneh. Sau, mai bine zis, sus pe burta ei, dacă e să fim chițibușari.

— Păi, și nu trebuie dus undeva atunci? întreabă Patrick, studiind motanul.

Animalul ridică din nou capul și îl scuipă scurt în loc de răspuns.

— Cum adică „dus”? sare Ove.

— Păi… la vreun adăpost de pisici sau… începe Patrick, dar n-apucă să zică mai multe că Ove i-o retează urlând:

— Nu se duce nimeni la niciun afurisit de adăpost!

Și, cu asta, discuția e încheiată. Patrick încearcă să nu lase să se vadă că s-a speriat. Parvaneh încearcă din greu să se abțină să nu râdă. Dar niciunul, nici celălalt nu prea reușesc.

— Ce-ar fi să ne oprim undeva să mâncăm? Crăp de foame, zice Jimmy și își schimbă poziția, făcând Saab-ul să se cutremure.

Ove privește grupul adunat în mașina lui de parcă tocmai fusese răpit și dus într-un univers paralel. Se gândește să vireze brusc și să iasă de pe șosea, dar își dă seama că în cel mai rău caz se poate trezi cu ei drept companioni pentru eternitate în viața de apoi. Încetinește și mărește distanța regulamentară dintre Saab și mașina din fată.

— Pipi, anunță fetița.

— Putem să oprim, Ove? Nasanin trebuie să facă pipi, strigă Parvaneh, în modul acela ciudat în care țipă oamenii care cred că bancheta din spate a unui Saab e la vreo două sute de metri de șofer.

— Daaa! Și, dacă tot ne oprim, poate și mâncăm ceva? întreabă Jimmy plin de speranță.

— Da, așa facem. Oricum trebuie să merg și eu la toaletă, zice Parvaneh.

— McDonald’s are toalete, spune Jimmy.

— E bine la McDonald’s, oprește acolo, zice Parvaneh.

— Nu opresc nicăieri, spune Ove hotărât. Parvaneh se uită la el în oglinda retrovizoare.

Ove se uită și el urât la ea. Zece minute mai târziu, Ove îi așteaptă singur în Saab-ul parcat în fața unui McDonald’s.

Până și motanul s-a dus cu ei. Trădătorul! Parvaneh iese din restaurant și bate în fereastra lui Ove.

— Sigur nu vrei nimic? îl întreabă ea blând.

Ove dă din cap că nu. Parvaneh pare un pic dezamăgită. Ove închide fereastra. Parvaneh dă ocol mașinii și se așază pe locul de lângă șofer.

— Mulțumesc că ai oprit, îi zice ea zâmbind.

— Da, da… mormăie Ove.

Parvaneh ronțăie cartofi prăjiți. Ove se întinde și mai pune niște hârtie de ziar pe jos, în fața ei. Femeia începe să râdă. Ove nu pricepe ce-i de râs.

— Am nevoie de ajutorul tău, Ove, spune ea brusc.

Ove nu pare deloc că dă pe dinafară de entuziasm.

— Mă gândeam că poate m-ajuți să iau carnetul, continuă ea.

— Ce-ai zis? se miră Ove, gândind că sigur n-auzise bine.

Parvaneh ridică din umeri:

— Păi, Patrick trebuie să stea cu piciorul în ghips câteva luni și-atunci trebuie să-mi iau carnetul, să pot duce fetele cu mașina. Mă gândeam că pot să exersez cu tine.

Ove e atât de derutat încât uită să se enerveze:

— N-ai carnet?

— Nu.

— Adică n-ai glumit?

— Nu.

— Ți l-au luat?

— N-am avut niciodată.

Creierul lui Ove pare că are nevoie de ceva timp să proceseze această informație de-a dreptul incredibilă.

— Unde lucrezi? vrea el să știe.

— Ce-are una de-a face cu alta? răspunde ea.

— Are totul de-a face!

— Sunt agent imobiliar.

Ove dă din cap:

— Și n-ai carnet?!

— Nu.

Ove dă din nou din cap sumbru, ca și cum Parvaneh ar fi fost însăși întruchiparea lipsei de responsabilitate a societății de azi. Parvaneh îi zâmbește din nou în felul acela al ei, ca și cum l-ar tachina, apoi mototolește punga de cartofi goală și deschide portiera.

— Gândește-te, Ove. Chiar vrei să mă-nvețe ALTCINEVA să conduc în zona rezidențială?

Iese din mașină și se duce spre coșul de gunoi. Ove nu-i răspunde. Pufnește doar.

Jimmy apare lângă mașină.

— Pot să mănânc înăuntru? întreabă el, cu o bucată de pui în colțul gurii.

Ove vrea să zică nu, dar pe urmă se gândește că, dacă nu-l lasă, nu pleacă prea curând de acolo. Așa că mai pune niște hârtie de ziar pe scaun și pe jos, până când totul arată de parcă Ove urmează să zugrăvească o sufragerie.

— Hai, urcă-te odată, s-ajungem dracului acasă, geme Ove, gesticulând spre Jimmy.

Jimmy încuviințează bucuros. Telefonul mobil bipăie din nou.

— Și închide drăcia aia piuitoare. Aici nu-i sală de jocuri, se stropșește Ove și pornește mașina.

— Sorry, man, ăștia de la job îmi tot dau mail-uri, se scuză Jimmy și, balansând mâncarea într-o mână, scoate telefonul din buzunar cu cealaltă.

— Aha, deci slujbă ai, constată Ove.

Jimmy dă din cap entuziasmat:

— Da, programez aplicații pentru iPhone.

Ove nu mai are nevoie de alte explicații.

Pe urmă se așterne liniștea vreo zece minute, până ajung în parcare, în fața garajului. Ove oprește, scoate mașina din viteză și, fără să oprească motorul, le aruncă o privire cu subînțeles pasagerilor.

— Bine, bine, Ove, sigur că Patrick poate să meargă-n cârje de aici, zice Parvaneh, cu evidentă ironie în glas.

Ove îi arată panoul indicator, strâmb de la o vreme, pe care scrie că traficul e interzis în zona rezidențială.

— Traficul e interzis în zona rezidențială.

— Da, Ove, mulțumesc că ne-ai adus acasă, intervine Patrick, dornic să evite orice conflict.

Reușește cu greu să-și scoată din mașină piciorul ghipsat. Jimmy, cu tricoul plin de grăsime de la hamburger, se extrage și el de pe locul de lângă șofer.

Parvaneh ridică scăunelul de mașină cu tot cu fetiță și îl pune jos. Fetița agită o foaie de hârtie și ciripește ceva neinteligibil. Parvaneh dă din cap înțelegătoare, se apropie de fereastra lui Ove, se apleacă înăuntru și îi întinde foaia.

— Ce-i asta? întreabă Ove, fără să ia hârtia.

— Desenul făcut de Nasanin.

— Și ce să fac eu cu el?

— Te-a desenat pe tine, răspunde Parvaneh și îi pune foaia în poală.

Ove se uită la desen fără tragere de inimă. E plin de linii și mâzgălituri înflorite.

— Uite, ăsta e Jimmy, asta e pisica, aici e Patrick, aici eu. Iar ăsta ești tu, îi explică Parvaneh, arătându-i un personaj în

centrul desenului.

Tot desenul e făcut cu negru, cu excepția personajului din centru, care e o adevărată explozie de culoare. Un amestec nebun de galben, roșu, albastru, verde, portocaliu și mov.

— Tu ești cel mai distractiv lucru pentru ea. De asta te desenează mereu în culori, spune Parvaneh.

Apoi închide portiera și pleacă.

Lui Ove îi ia câteva secunde să-și revină și să strige după ea:

— Cum adică *mereu*? Ce naiba vrei să spui, cum adică mă desenează *mereu* așa?

Însă pasagerii mașinii au plecat cu toții spre casă.

Jignit, Ove îndreaptă hârtia de ziar de pe locul de lângă el. Motanul se cațără de pe bancheta din spate pe scaunul din față și se face comod pe hârtie. Ove parchează cu spatele în garaj. Închide ușa. Scoate mașina din viteză, fără să oprească motorul. Simte cum mirosul gazelor de eșapament umple garajul și aruncă o privire spre furtunul de plastic agățat pe perete. Preț de câteva minute nu se aude decât respirația pisicii și motorul care toarce monoton. Ce simplu ar fi să rămână acolo și să aștepte inevitabilul. Ar fi logic, își dă Ove seama. E tot ce-și dorește de la o vreme încoace. Sfârșitul. Îi e atât de dor de ea, încât uneori simte că nu mai rabdă să fie în propriul trup. Ar fi cel mai logic, să rămână acolo până când gazele îi adorm, pe el și pe pisică, și aduc sfârșitul.

Dar pe urmă se uită la motan. Și închide motorul.

•

A doua zi se trezesc la șase fără un sfert. Își beau cafeaua și, respectiv, își mănâncă tonul din conservă. Când își termină inspecția, Ove dă zăpada la o parte din fața casei. Când termină, se uită lung la celelalte case de pe stradă, sprijinindu-se în lopată.

•

Apoi traversează și începe să dea zăpada la o parte și din fața celorlalte case.

25.

UN BĂRBAT PE NUME OVE ȘI O BUCATĂ DE TABLĂ CORUGATĂ

Ove așteaptă până după micul dejun, când motanul iese de bunăvoie afară, să-și facă nevoile. Atunci ia un borcănel de plastic de pe raftul cel mai de sus al dulăpiorului din baie. Îl cântărește în mâini, de parcă se pregătește să-l folosească pe post de proiectil. Îl aruncă ușor în sus și îl prinde în palmă, ca și cum asta i-ar putea spune cu exactitate calitatea pastilelor din recipient.

Spre sfârșit, medicii îi prescriseseră Sonjei atâtea calmante, încât baia lor încă arăta de parcă fusese folosită drept depozit de mafia columbiană. Lui Ove nu-i plac medicamentele, de bună seamă, n-are încredere în ele. Întotdeauna i s-a părut că efectul lor e doar psihic și că de asta funcționează doar la oamenii cu creierul sensibil. Dar pricepuse el că înghițitul de chimicale nu era tocmai un mod neobișnuit de a-ți lua zilele. Iar de chimicale era plină casa. Că așa arată casele oamenilor cu cancer.

Aude un zgomot afară. S-a întors devreme motanul. Miaună la ușă. Când vede că nu-i dă drumul înăuntru, începe să zgârie pragul, de zici că-i prins într-o cursă. Parc-ar simți ceva. Ove înțelege că l-a dezamăgit și nu se așteaptă ca animalul să priceapă ce se întâmplă.

Se gândește cum ar fi să ia o supradoză de calmante. Nu luase niciodată droguri. Nici măcar amețit de alcool nu prea fusese în viața lui. Nu-l tentase niciodată să piardă controlul. În decursul anilor, înțelesese că oamenii obișnuiți tocmai asta caută, dar, după Ove, numai un capsoman împielițat ar putea crede că a pierde controlul e ceva de dorit. Se întreabă dacă o să i se facă greață, dacă o să doară când organele încetează să mai funcționeze. Sau dacă o să adoarmă, pur și simplu, când trupul nu mai rezistă.

Pisica miaună afară, în zăpadă. Ove închide ochii și se gândește la Sonja. Nu c-ar fi genul de om care se dă bătut și moare, n-ar vrea ca ea să creadă asta. Dar, de fapt, totul e din vina ei. S-a măritat cu el. Și acum el nu știe cum să facă să doarmă fără vârful nasului ei în adâncitura dintre gâtul și umărul lui. Asta-i tot…

Deșurubează capacul borcănelului și răstoarnă pastilele în palmă. Se uită la ele de parcă se așteaptă să se transforme în mici roboți ucigași. Ceea ce, bineînțeles, nu se întâmplă. Ove nu-i nici pe departe impresionat. I se pare de necrezut că bulinele alea mici și albe i-ar putea face rău, indiferent cât de

multe ar înghiți. Pisica scoate niște sunete ca și cum ar scuipa zăpadă pe ușa închisă a lui Ove. Dar pe urmă se aude brusc un cu tot alt sunet.

Un lătrat de câine.

Ove ridică privirea. Se lasă tăcerea preț de-o clipă, apoi aude pisica urlând de durere. Și din nou lătrat de câine. Și o aude și pe pipița blondă zbierând ceva.

Ove își sprijină mâinile pe blatul chiuvetei. Închide ochii, ca și cum ar încerca să alunge zgomotele din cap. Nu reușește. În cele din urmă oftează și se îndreaptă de spate. Deschide borcănelul și pune pastilele înapoi. Coboară la parter. Traversează sufrageria și, în drum spre ușă, așază recipientul pe pervaz. Prin fereastră o vede pe pipița blondă, pe aleea dintre case, luându-și avânt și repezindu-se la motan.

Ove deschide ușa în secunda în care femeia încearcă să lovească motanul în cap. Animalul, însă, e suficient de iute să se ferească de tocul ei ascuțit în ultima clipă. Se retrage spre magazia lui Ove. Cizma cu ochi a pipiței latră isteric, bălosindu-și singur mutra, ca o mică bestie turbată. Are fire de blană în bot. Ove își dă seama că e prima dată când o vede pe pipiță fără ochelari de soare. Ochii ei verzi lucesc, plini de răutate. Își ia avânt și încearcă din nou să lovească pisica. Buza de jos îi tremură de furie.

— O să pun să te-mpuște, șuieră ea spre motan.

Ove dă calm din cap, fără să-și ia ochii de la pipiță. Femeia înghite în sec. Ceva din privirea lui Ove, tăioasă ca dăltuită într-un perete de stâncă, îi topește pe loc pornirea criminală.

— E o… neno… nenorocită de pisică vagaboandă și… și să crape! L-a zgâriat pe Prince, se bâlbâie ea.

Ove nu zice nimic, dar privirea i se întunecă. În cele din urmă, până și câinele face câțiva pași înapoi.

— Haide, Prince, spune pipița cu o voce joasă, trăgând de lesă.

Câinele se întoarce. Pipița se mai uită o dată la Ove cu coada ochiului, apoi dispare după colț, ca și cum Ove ar fi împins-o de la spate cu privirea.

Ove rămâne țintuit locului, respirând din greu. Își duce pumnul la piept. Simte bătăile nebunești. Geme scurt. Se uită la motan. Motanul se uită la Ove. Are răni noi și blana îi e plină de sânge.

— Alea nouă vieți n-or să te țină prea mult, ai? zice Ove.

Motanul își linge o lăbuță și nu pare deloc genul de cotoi care să țină cont prea mult de numărătoare. Ove dă din cap resemnat și îi face loc să intre:

— Hai, în casă cu tine!

Motanul trece pragul. Ove închide ușa. Rămâne în mijlocul sufrageriei. Sonja îl privește din toate părțile. De fapt, Ove abia acum își dă seama că aranjase pozele astfel încât privirea ei să-l urmărească peste tot prin casă, oriunde s-ar afla. De pe masa din bucătărie, de pe peretele holului, de la jumătatea scării. De pe pervazul ferestrei, unde motanul tocmai s-a cocoțat și s-a așezat chiar lângă ea. Pisica se uită urât la Ove și dărâmă borcănelul cu pastile dintr-o mișcare. Ove îl ridică, dar motanul îl privește de parcă e gata să strige: „J'accuse!"

Ove lovește gânditor plinta podelei, apoi se duce în bucătărie și ascunde borcănelul cu pastile în dulap. Apoi pune de cafea și îi dă pisicii apă într-un castron.

Beau amândoi în tăcere.

— Motan afurisit! Și căpos, zice Ove într-un târziu.

Pisica nu zice nimic. Ove ia castronul gol și îl pune în chiuvetă, lângă cana lui goală. Apoi cade pe gânduri, cu mâinile în șolduri. Pe urmă se întoarce și se duce în hol.

— Hai cu mine, îl îndeamnă pe motan, fără să se uite la el. Hai să-i arătăm noi corciturii ăleia!

Ove își pune geaca bleumarin de iarnă, saboții de lemn și deschide ușa. Pisica iese prima. Se uită la fotografia Sonjei de pe peretele holului. Sonja îi zâmbește. „N-o fi chiar musai să mor acuma, mai poți s-aștepți vreo oră", îi zice Ove și iese după pisică.

•

Durează câteva minute până se deschide ușa. Mai întâi se auzi un târșâit îndelung, apoi cheia răsucindu-se în yală, ca și cum o stafie umblă prin casă, trăgând lanțuri grele după ea. În cele din urmă ușa se deschide și apare Rune care se uită la pisică și la Ove cu o privire goală.

— Ai tablă corugată? întreabă Ove, fără prea mare risipă de politețuri.

Rune se uită atent la el, ca și cum creierul lui se lupta din răsputeri cu forțe necunoscute pentru a produce o amintire.

— Tablă? zice el ca pentru sine, parcă gustând cuvântul, ca unul trezit din somn care încearcă să-și amintească un vis.

— Tablă, da, încuviințează Ove.

Rune se uită prin el. Ochii îi sunt sticloși precum o capotă nou lustruită. E slăbit și cocârjat, iar barba i-a încărunțit, ba chiar albit ici și colo. Rune era cândva un tip solid, care inspira respect. Acum atârnă hainele pe el. „A îmbătrânit. A îmbătrânit de-a binelea…" își zice Ove și faptul ăsta îl lovește mai tare decât s-ar fi așteptat. Rune clipește de câteva ori. Apoi colțul gurii îi tresare:

— Ove? izbucnește el.

— Da, doar nu papa de la Roma, răspunde Ove.

Pielea zbârcită de pe chipul lui Rune se ridică brusc într-un zâmbet larg. Cei doi bărbați, cândva apropiați, pe cât de apropiați pot fi doi oameni ca ei, se uită unul la celălalt. Unul refuză să uite trecutul, celălalt nu se poate abține să nu îl uite.

— Arăți bătrân… zice Ove.

Rune zâmbește larg.

Se aude vocea îngrijorată a Anitei care, în clipa următoare, se apropie de ușă pe picioarele ei mici și iuți.

— E cineva la ușă, Rune? Ce faci acolo? strigă ea speriată și apare în pragul ușii, unde îl vede pe Ove. A… Ove, bună! zice ea și se oprește.

Ove așteaptă, cu mâinile în buzunare. Lângă el, motanul pare că ar vrea să-și bage și el mâinile în buzunare. Dacă ar avea buzunare… Sau mâini. Anita e micuță și gri – pantaloni gri, pulover gri, tricotat, păr gri și piele gri. Ove bagă de seamă că are ochii ușor înroșiți și fața umflată, dar Anita se șterge repede la ochi și alungă durerea. Așa cum fac femeile din generația ei. Ca și cum ar sta în pragul ușii zi de zi cu o mătură și ar da afară durerea din casă. Îl ia pe Rune blând pe după umeri și îl duce în sufragerie, la scaunul cu rotile de la fereastră.

— Bună, Ove! repetă ea pe un ton surprins, dar prietenos, când se întoarce la ușă. Cu ce pot să te ajut? întreabă ea.

— Aveți niște tablă corugată pe acasă? întreabă Ove.

— Tablă corectată… murmură Anita, încercând să-și dea seama cum o fi arătând tabla greșită care trebuie corectată.

Ove oftează adânc:

— Sfinte Sisoie, tablă co-ru-ga-tă am zis!

Anita pare și mai derutată:

— Am eu așa ceva?

— Rune sigur are în magazie, spune Ove, întinzând mâna.

Anita dă din cap, apoi ia cheia de la magazie din cuiul de pe perete și o pune în palma lui Ove.

— Tablă… corugată? întreabă ea.

— Da, zise Ove.

— Dar noi n-avem acoperiș de tablă.

— Ce-are una de-a face cu alta?

Anita încuviințează și, în aceeași mișcare, dă din cap că nu:

— Aha… nu, poate că n-are, sigur…

— Tablă poți să ai oricum, zice Ove, de parcă asta e ceva de la sine înțeles.

Anita încuviințează tăcută. Așa cum face omul pus în fața faptului de netăgăduit că un pic de tablă e ceva ce toți oamenii obișnuiți au pe la casele lor, doar așa, „în caz că”.

— Tu n-ai? întreabă Anita, mai mult ca să facă un pic de conversație.

— Mi s-a terminat, răspunde Ove.

Anita dă din cap înțelegătoare. Așa cum face omul pus în fața faptului de netăgăduit că nu-i deloc ciudat că un om obișnuit, care nu are acoperiș de tablă, folosește, totuși, tablă în asemenea cantități că rămâne fără.

Un minut mai târziu, Ove apare triumfător în pragul magaziei cu o bucată uriașă de tablă, mare cât un covor de sufragerie. Anita n-are nici cea mai vagă idee cum de a încăput așa ceva în magazie, fără ca ea să fi știut vreodată.

— Ți-am zis eu, zice Ove și îi dă înapoi cheia.

— Da… da, ai zis, se simte Anita obligată să recunoască.

Ove se uită spre fereastră. Rune se uită la el. Și, când Anita se întoarce să intre în casă, Rune zâmbește din nou larg și îi face scurt cu mâna. Ca și cum chiar atunci, preț de o clipă, ar fi știut cine era Ove și de ce era acolo. Ove icnește, ca și cum muta un pian pe o podea de scânduri.

Anita se oprește șovăind. Se întoarce spre Ove:

— Au venit iar de la Asistența Socială. Vor să mi-l ia pe Rune, spune ea, fără să ridice privirea.

Vocea îi sună ca hârtia de ziar uscată când îi spune numele. Ove pipăie gânditor bucata de tablă.

— Au zis că nu pot să-l îngrijesc. De când cu boala și toate cele… Au zis că trebuie să-l ducă la azil, continuă ea.

Ove continuă să pipăie tabla.

— Moare dacă-l dau la azil, Ove. Știi și tu, șoptește ea.

Ove dă din cap și se uită la mucurile de țigară care au înghețat în apa din scobitura dintre două plăci de pavaj. Cu colțul ochiului vede cum Anita stă cumva aplecată într-o parte. Sonja îi spusese acum vreun an că era din cauza operației la șold, își amintește el. Și îi tremură mâinile. „Primul stadiu al sclerozei multiple”, îi explicase Sonja. Iar acum câțiva ani Rune făcuse Alzheimer.

— Păi, să vină băiatul să v-ajute, murmură Ove încet.

Anita ridică privirea. Se uită în ochii lui Ove și zâmbește îngăduitor:

— Johan? Ei, Johan e-n America, nu știi? Ocupat cu ale lui. Știi cum e cu tineretul.

Ove nu răspunde. Anita spune „America” de parcă egoistul ăla de copil al lor se mutase în Raiul pe pământ. Ove nu îl văzuse pe băiat nici măcar o dată pe strada lor de când se îmbolnăvise Rune. Om în toată firea, dar de părinții lui n-are timp să se-ngrijească!

Anita tresare, ca și cum s-ar fi surprins singură făcând ceva necuviincios. Îi zâmbește apologetic lui Ove:

— Iartă-mă, Ove, te țin cu fleacurile mele, zice ea și intră în casă.

Ove rămâne afară cu tabla în brațe și pisica alături, mormăind ceva, ca pentru sine, chiar înainte ca Anita să închidă ușa. Anita se întoarce uluită și se uită la el prin ușa întredeschisă.

— Poftim?

Ove se răsucește pe călcâie, evitându-i privirea și pleacă spre casă, în timp ce cuvintele parcă îi ies din gură fără să vrea:

— Ziceam că, dacă mai ai probleme cu afurisitele alea de calorifere, să vii să suni la ușă. Sunt acasă. Cu pisica.

Fața ridată a Anitei se destinde într-un zâmbet surprins. Face o jumătate de pas înainte, ca și cum ar vrea să mai spună ceva. Poate ceva despre Sonja, despre cât de mult îi lipsește cea mai bună prietenă. Despre cât de mult îi lipsește ce aveau ei patru la început, când abia se mutaseră în cartier, acum aproape patruzeci de ani. Despre cât de mult îi lipsește să-i audă pe Ove și Rune ciondănindu-se ca de obicei. Dar Ove dăduse deja colțul casei.

Când ajung acasă, Ove scoate din magazie bateria de rezervă a Saab-ului și două cleme de metal. Apoi pune bucata de tablă peste plăcile de pavaj dintre magazie și casă și acoperă cu grijă totul cu zăpadă.

Cu motanul alături, Ove își admiră îndelung creația – capcana perfectă pentru câine, ascunsă sub zăpadă, mustind de electricitate și gata să muște. O răzbunare perfect pe măsură. Data viitoare, când pipița trece pe acolo și corciturii ăleia afurisite i se năzare să facă pipi pe pavajul lui Ove, o s-o facă pe bucata de tablă conducătoare de curent. „Să vedem atunci dacă le mai place”, își zice Ove.

— Să vezi atunci ce șocul naibii o să aibă, îi explică Ove motanului.

Motanul își lasă capul într-o parte și se uită pieziș la bucata de tablă.

— Ca lovit de fulger în uretră, adaugă Ove.

Cotoiul se uită lung la Ove, ca și cum ar vrea să zică: „Glumești, nu?” Ove își bagă mâinile în buzunar și dă din cap:

— Nu, nu, nu, așa-i… oftează el.

Tăcură o vreme.

— Ei, nu, nu, firește… adaugă Ove și se scarpină sub bărbie.

Pe urmă ia bateria, clemele de metal și bucata de tablă și le pune în garaj. Nu că n-ar fi convins că pipița și corcitura merită un șoc electric pe cinste. E mai mult decât convins. Ci pentru că trecuse ceva timp de când cineva îi amintise diferența dintre a fi rău pentru că ești nevoit și a fi rău pentru că poți.

— Da’ era o idee al naibii de bună, îi zice el hotărât motanului, când intră în casă.

Motanul nu pare deloc convins că așa e.

— Pesemne nu crezi c-ar fi funcționat, asta cu curentul. Da’ ar fi mers. Ar fi mers, să știi. Asta să-ți fie clar, strigă Ove după el.

Motanul pleacă spre sufragerie cu aerul cuiva care spune: „Da, da, bine, sigur, ar fi mers…”

•

Apoi iau amândoi prânzul.

26.

UN BĂRBAT PE NUME OVE ȘI O SOCIETATE ÎN CARE NIMENI NU MAI ȘTIE SĂ REPARE O BICICLETĂ

Nu că Sonja nu l-ar fi încurajat pe Ove să-și facă prieteni. O făcuse din când în când. Dar Ove recunoștea că nu insistase niciodată și nu îl bătuse la cap – dovada supremă a iubirii ei. Multor oameni le vine greu să trăiască alături de cineva care prețuiește singurătatea. Nu le pică bine celor care nu o suportă. Dar Sonja nu se plânsese niciodată prea mult. „Cum te-am luat, așa te am", obișnuia ea să spună. Și cu asta, basta.

Sonja se bucurase, bineînțeles, de anii în care Ove și Rune împărtășiseră ceva ce semăna a prietenie. Nu că ar fi comunicat prea mult ei doi. Rune vorbea puțin, iar Ove aproape deloc. Dar Sonja știa că până și oamenilor ca Ove le plăcea uneori să aibă cu cine să vorbească. Și, acum, trecuse mult timp de când nu mai vorbise cu nimeni. Chiar mult.

— Am câștigat, zice el scurt când aude ușița cutiei poștale.

Motanul sare de pe pervaz și se duce în bucătărie. „Ofticosu'!" își zice Ove și se duce spre ușa de la intrare. Sunt ani de zile de când n-a mai pus pariu cu cineva pe ora la care sosește poșta. Obișnuia să facă asta cu Rune vara, când erau în concediu. Ajunseseră chiar la un sistem complicat de zone marginale și jumătăți de minut ca să poată decide cine ghicise cel mai bine. Așa era pe vremea aceea, când poșta venea la ora douăsprezece – îți trebuiau demarcații clare ca să poți hotărî cine a ghicit corect. Acum nu mai e așa, de bună seamă. Acum poșta poate să vină oricând, uneori spre seară, pur și simplu. De parcă oficiul poștal distribuie corespondența când poftește și trebuie să zică omul mersi c-a primit-o! Ove încercase să pună pariu cu Sonja după ce el și Rune nu-și mai vorbeau. Dar Sonja nu pricepuse regulile. Așa că renunțase.

•

Tânărul reușește în ultima clipă să nu-și ia una în cap când Ove deschide brusc ușa. Ove se uită mirat la uniforma de poștaș:

— Da? zice el.

Poștașul pare că nu știe ce să răspundă. Pipăie nervos ziarul și scrisoarea pe care le ține în mână. Și atunci Ove bagă de seamă că e același tânăr cu care se certase când cu bicicleta parcată aiurea în urmă cu câteva zile. Bicicleta despre care spusese că trebuie s-o „repare". Dar Ove știe bine cum merge treaba. Pentru derbedei ca ăsta, s-o „repare" înseamnă s-o fure și s-o vândă pe Internet.

Tânărul pare încă și mai puțin încântat, dacă asta e posibil, să-l recunoască pe Ove decât viceversa. Arată exact ca un chelner care nu e sigur dacă să-ți întindă farfuria sau să se întoarcă în bucătărie și să mai scuipe încă o dată în mâncare mai întâi. Se uită calm la Ove, apoi la scrisoare și la ziar, apoi încă o dată la Ove. Într-un târziu i le întinde cu un „Poftim!" ursuz. Ove le ia fără să-l scape din ochi pe derbedeu.

— E bușită cutia, d-aia ziceam să-ți dau astea direct, spune tânărul.

Arată spre bucata îndoită de metal care fusese cutia poștală a lui Ove, înainte ca tolomacul care nu știe să parcheze o mașină cu remorcă să dea cu remorca peste ea, apoi arată spre scrisoarea și ziarul din mâna lui Ove. Ove se uită la ele. Ziarul e unul local, dintre acelea care se dau gratis, chiar dacă-ți pui pe cutie un semn pe care scrie clar că nu vrei reclame și alte prostii din astea. „Și asta o fi tot reclamă, ce altceva?" își zice Ove, uitându-se la scrisoare. Pe plic sunt numele și adresa lui, dar asta-i o șmecherie tipică a ăstora de la reclame. Ca să te facă să crezi că e o scrisoare adevărată. Și pe urmă o deschizi și, paf, îți dau cu marketingul în ochi. Dar la Ove nu țin șiretlicurile astea.

Tânărul se leagănă de pe un călcâi pe celălalt, cu privirea în pământ. Ca și cum se luptă să nu-i scape ceva ce se chinuie să iasă din el.

— Asta-i tot? întreabă Ove.

Tânărul își trece degetele prin chica slinoasă, de adolescent întârziat.

— Ăăă, la dracu'… mă-ntrebam dacă Sonja e nevastă-ta? zice el, afundându-și timorat vârful pantofului în zăpadă.

Ove se uită la el suspicios. Tânărul arată spre plic:

— Am văzut numele de familie. Am avut o profă cu numele ăsta. Și mă gândeam… of, la dracu'!

Tânărul pare să se enerveze pe sine însuși că i-a scăpat întrebarea. Fâstâcit, se întoarce și pleacă. Ove își drege glasul și lovește ușor pragul ușii cu un picior:

— Mda, se prea poate… Ce-i cu Sonja?

Tânărul se oprește la vreun metru mai încolo:

— Ăăă, la dracu'. Mi-a plăcut de ea. Voiam doar să zic… Io… știi… nu prea-s bun la citit și la scris și chestii din astea.

Ove e cât p-aci să spună „Zău, nu m-aș fi gândit!", dar se răzgândește. Tânărul se foiește. Își trece din nou degetele prin păr, de parcă speră să găsească vorbele potrivite undeva, pe acolo.

— Era… singura profă care nu credea că-s un tâmpit, murmură el, cu vocea gâtuită. M-a făcut să-l citesc pe… Shakespeare ăia, știi? Io nu știam nici că pot să citesc. Și ea m-

a făcut să citesc cărți din alea groase și-alte chestii… Și-a fost al dracu' de naspa când am auzit c-a murit, știi?

Ove nu răspunde. Tânărul se uită în pământ. Ridică jenat din umeri:

— Atâta voiam să zic…

Tace. Apoi cei doi bărbați, unul de cincizeci și nouă de ani, celălalt adolescent, lovesc absent zăpada cu piciorul, unul la câțiva metri de celălalt. Ca și cum fac pase cu amintiri despre o femeie care se încăpățânase să vadă în anumiți oameni mai mult potențial decât văzuseră ei înșiși vreodată. Niciunul, nici celălalt nu știe ce să zică despre aceste amintiri comune.

— Ce faci cu bicicleta? întreabă Ove într-un târziu.

— I-am promis prietenei c-o repar. Stă acolo, zice băiatul arătând spre o casă undeva în josul străzii, peste drum de casa Anitei și a lui Rune.

Acolo locuiesc comuniștii ăia cu gura mare când vine vorba despre sortarea gunoiului. Când nu sunt în Thailanda sau unde naiba or fi acum…

— Adică, mă rog… Nu-i gagică-mea, da mă gândeam dac-o vrea să fie… Și d-aia.

Ove îl privește pe băiat așa cum oamenii de vârstă mijlocie îi privesc adesea pe cei mai tineri, când vorbesc de parcă și-ar inventa propriile reguli de gramatică pe măsură ce le ies cuvintele din gură.

— Și ai scule? întreabă Ove.

Tânărul dă din cap că nu.

— Păi, și cum vrei să repari bicicleta fără scule? izbucnește Ove, mai mult surprins decât indignat.

Băiatul dă din umeri:

— Nu știu.

— Păi, și de ce i-ai promis c-o repari?

Tânărul lovește fâstâcit zăpada. Își scarpină rușinat fața cu toată palma:

— Fin'c-o iubesc.

Ove nu mai știe ce să zică. Așa că face ziarul și scrisoarea sul într-un soi de baton și începe să-și lovească gânditor palma. Rămâne așa o vreme, absorbit de mișcarea monotonă.

— Tre' s-o șterg, mormăie tânărul aproape neauzit și dă să plece.

— Vino după slujbă și îți dau bicicleta înapoi reparată.

Cuvintele lui Ove parcă au ieșit de niciunde. Ca și cum a gândit cu voce tare.

— Da' să-ți aduci scule s-o repari, adaugă el.

Fața tânărului se luminează:

— Pe bune, man?

Ove își lovește în continuare palma cu batonul de hârtie, fără să răspundă. Tânărul înghite în sec:

— Aăă, adică… vorbești serios? Știi… eu… pffif, la dracu', nu pot s-o iau azi! Tre' să mă duc la slujba cealaltă! Mâine, man. Mâine pot să vin s-o iau.

Ove își lasă capul într-o parte și îl studiază pe băiat, de parcă tot ce auzise până atunci fusese spus de un personaj din desene animate. Tânărul trage adânc aer în piept și se adună:

— Mâine? E bine dacă trec mâine? încearcă el din nou.

— Care cealaltă slujbă? întreabă Ove, de parcă tocmai primise un răspuns incomplet în finala la „Vrei să fii milionar?"

— Lucrez la o cafenea seara și în weekend, zise băiatul, cu o sclipire de speranță în ochi, speranța că-și poate salva relația imaginară cu fata care nu știe că e prietena lui, genul acela de speranță cum numai un adolescent cu părul slinos poate avea. Sunt scule la cafenea. Pot să duc bicicleta acolo s-o repar, continuă băiatul cu înflăcărare.

— Două slujbe? N-ajunge una? zice Ove și arată cu batonul de hârtie spre logo-ul poștei de pe uniforma tânărului.

— Strâng bani, răspunde tânărul.

— Pentru ce?

— Să-mi iau mașină.

Ove bagă de seamă că băiatul se îndreaptă ușor de spate când zice „mașină!' Se uită suspicios la el. Apoi coboară încet, cu atenție, batonul în palmă din nou.

— Ce mașină?

— Păi, mă gândeam la un Renault, declară tânărul bucuros și se întinde din nou.

Aerul din jurul celor doi îngheață brusc pentru o sutime de respirație. Așa cum se întâmplă, de obicei, în astfel de situații. Dacă ar fi fost o scenă dintr-un film, camera ar fi apucat să se rotească 360 de grade în jurul lor înainte ca Ove să-și iasă din minți:

— Renault? Aia-i FRANȚUZEASCĂ, ce dracu'! Nu se poate să-ți cumperi o mașină FRANȚUZEASCĂ, fir-ar a naibii de treabă!

Tânărul pare că vrea să răspundă ceva, dar nu apucă. Ove gesticulează de parcă încearcă să alunge o viespe încăpățânată:

— Sfinte Sisoie! Mă, puștiule, tu chiar nu știi nimic despre mașini?

Băiatul dă din cap că nu. Ove oftează din rărunchi și își duce mâna la frunte de parcă îl lovise brusc migrena.

— Și cum duci bicicleta la cafenea fără mașină? întreabă el apoi, pe un ton ceva mai calm.

— Nu m-am gândit… răspunde tânărul.

Ove dă din cap indignat în continuare:

— Renault? Renault, mă? repetă el.

Tânărul încuviințează. Ove își freacă frustrat ochii.

— Cum se cheamă afurisita aia de cafenea unde lucrezi? murmură el.

***

Douăzeci de minute mai târziu, Parvaneh deschide mirată ușa. Ove ține în mână un fel de baton de hârtie cu care își lovește palma.

— Ai un semn din ăla galben?

— Un ce?

— Când înveți pe cineva să conducă, trebuie să pui semnul galben pe parbriz. Ai sau nu?

Parvaneh dă din cap că da:

— Da… da, am, dar ce…

— Vin să te iau peste două ore. Folosim mașina mea.

Ove se întoarce și e deja pe mica alee, fără să mai aștepte vreun răspuns.

27.

UN BĂRBAT PE NUME OVE ȘI O LECȚIE DE ȘOFAT

S-a întâmplat, în cei aproape patruzeci de ani în care locuiseră în cartier, ca vreun vecin nechibzuit, nou mutat în cartier, să o întrebe pe Sonja care era motivul râcii adânci dintre Ove și Rune. De ce doi oameni, care fuseseră cândva prieteni, se urau dintr-o dată atât de tare?

Sonja obișnuia să răspundă calm că era o chestiune cât se poate de simplă. Totul avea de-a face cu faptul că, atunci când se mutaseră în cartier, Ove conducea un Saab 96, iar Rune – un Volvo 244. Vreun an mai târziu, Ove cumpărase un Saab 95, iar Rune – un Volvo 245. Trei ani mai târziu, Ove cumpărase un Saab 900, iar Rune – un Volvo 265. În următorul deceniu, Ove cumpărase alte două Saab 900 și, apoi, un Saab 9000. Rune mai cumpărase și el încă un Volvo 265, pe urmă un Volvo 745, dar, după câțiva ani, se întorsese la modelul sedan și cumpărase un Volvo 740. Ove cumpărase atunci un alt Saab 9000, iar Rune trecuse la un Volvo 760, după care Ove cumpărase din nou un Saab 9000, iar Rune un Volvo 760 Turbo.

Și a venit apoi ziua în cate Ove s-a dus la un dealer auto să se uite la modelul nou lansat, Saab 9-3 și, când s-a întors seara acasă, a văzut că Rune își cumpărase un BMW. „Un B-M-W! a urlat Ove la Sonja. Cum să te-nțelegi cu un astfel de om? Zi și tu, cum?”

Poate că nu era singurul motiv pentru care cei doi se disprețuiau, mai zicea Sonja. Dar, în fine, lumea ori înțelegea, ori ba, chestia asta cu mașinile. Și, dacă nu înțelegeau, Sonja nu vedea de ce s-ar mai obosi să le explice restul.

Majoritatea nu pricepeau, băgase Ove de seamă. Dar oamenii nu mai știau ce e aia loialitate. Mașina devenise „un mijloc de transport”, iar drumul era doar o complicație între două puncte. Ove e convins că din cauza asta traficul e cum e. „Dacă oamenii ar avea mai multă grijă de mașinile lor, n-ar mai conduce ca niște idioți”, se gândește Ove, în timp ce se uită neliniștit cum Parvaneh dă la o parte hârtia de ziar pe care el o întinsese pe scaun. E nevoită să tragă scaunul cât de în spate se poate ca să-i încapă burta, apoi îl trage înapoi în față ca să ajungă la volan.

Lecția de condus nu începe prea bine. Sau, mai bine zis, începe cu Parvaneh care încearcă să se așeze în Saab cu un suc în mână. Asta chiar n-ar fi trebuit să facă. Pe urmă, se apucă să

butoneze radioul ca să găsească „un canal mai vesel”. Nici asta n-ar fi trebuit să facă.

Ove adună ziarul de pe jos, îl rulează într-un baton și începe să-și lovească nervos palma, un soi de variantă agresivă a mingii antistres. Parvaneh apucă volanul și se uită la bord ca un copil curios.

— Cu ce începem? zice ea nerăbdătoare, după ce, în sfârșit, acceptă să lase sucul din mână.

Ove oftează. Pisica stă pe bancheta din spate și arată de parcă, dintr-o dată, și-ar fi dorit mult de tot ca pisicile să știe cum se pune centura de siguranță.

— Apasă ambreiajul, îi poruncește Ove. Parvaneh se uită de jur împrejur, de parcă ar căuta ceva. Apoi se uită la Ove și zâmbește mieros:

— Care-i ambreiajul?

Lui Ove nu-i vine să creadă:

— Doar știi, ce dra… Sfinte Sisoie!

Parvaneh se uită din nou în jur, se întoarce spre sistemul de prindere al centurii de siguranță, doar, doar o găsi ambreiajul. Ove își pune mâinile în cap. Expresia lui Parvaneh se schimbă de îndată într-una de enervare jignită:

— Ți-am zis că vreau să-mi iau carnetul pe automată! De ce te-ncăpățânezi să mergem cu mașina ta?

— Pentru c-o să-ți iei carnet adevărat, i-o întoarce Ove, apăsând pe cuvântul „adevărat” într-un fel care dă de înțeles că, pentru Ove, carnetul de conducere pentru mașină cu cutie de viteze automată nu e un „carnet adevărat”, după cum nici mașina cu cutie automată nu e o „mașină adevărată**.

— Nu mai țipa la mine, țipă Parvaneh.

— Da’ nu țip, țipă Ove la rândul său.

Motanul se face ghem pe bancheta din spate, în mod evident hotărât să nu se bage în treaba asta, orice ar fi. Parvaneh își încrucișează brațele și se uită bosumflată pe geamul lateral. Ove își bate metodic palma cu batonul din hârtie.

— Prima pedală de la stânga e ambreiajul, mârâie el într-un târziu.

După ce trage adânc aer în piept, atât de adânc încât e nevoit facă pauză la jumătate, Ove continuă:

— Pedala din mijloc e frâna. Aia din dreapta e accelerația. Dai drumul ușor la ambreiaj până simți că angrenează, apeși apoi ușor accelerația și pornești.

Parvaneh pare să accepte asta pe post de scuză. Dă din cap că a priceput și se calmează. Apucă volanul, pornește mașina și face cum i-a spus Ove.

Saab-ul se mișcă din loc cu o smucitură, face o scurtă pauză, apoi se avântă huruind spre parcarea pentru vizitatori, gata,

gata să intre într-o altă mașină. Ove trage frâna de mână, Parvaneh dă drumul volanului și își acoperă ochii cu mâinile. Saab-ul se oprește, în sfârșit, cu o altă smucitură zdravănă. Ove respiră de parcă a trebuit să dea la o parte bariere militare pentru a ajunge la frâna de mână. Mușchii feței îi tresar de parcă l-a împroșcat cineva în ochi cu suc de lămâie.

— Acum ce fac? urlă Parvaneh, când își dă seama că Saab-ul e la doi centimetri de farurile mașinii din fața lor.

— Marșarier. Bagă-n marșarier, zice Ove printre dinți.

— Cât pe-aci să intru în mașina aia, gâfâie Parvaneh.

Ove se uită la mașina din față și, dintr-o dată, fața i se destinde. Se întoarce spre Parvaneh și ridică nepăsător din umeri:

— Ei, nu face nimic. E un Volvo.

Le ia un sfert de oră să iasă din parcare pe drumul principal. Ajunși acolo, Parvaneh accelerează în viteza întâi, iar Saab-ul vibrează de zici că stă să explodeze. Ove îi ordonă să schimbe viteza, iar ea îi răspunde că nu știe cum. Între timp, pisica pare că încearcă să deschidă ușa din spate.

Când ajung la primul semafor, o mașină de teren mare și neagră, în care sunt doi tineri cu capetele rase, oprește atât de aproape de Saab, încât Ove e sigur că o să găsească numărul de înmatriculare al jeepului imprimat pe lacul barei de protecție din spate. Parvaneh aruncă o privire neliniștită în oglinda retrovizoare. Jeepul își ambalează motorul, de parcă încearcă să dea de înțeles ceva cu asta. Ove se întoarce și se uită prin parbrizul din spate. Cei doi tineri au gâtul și ceafa pline de tatuaje. Că parcă jeepul singur nu ajungea să dea de înțeles lumii întregi cât de proști sunt.

Se face verde. Parvaneh dă drumul ambreiajului, Saab-ul tușește și tabloul de bord se stinge. Parvaneh învârte stresată cheia în contact, ceea ce face mașina să guițe de-ți frânge inima. Motorul huruie, tușește și moare din nou. Cei doi tineri cu capetele rase și tatuaje pe gât claxonează. Unul dintre ei gesticulează.

— Apasă ambreiajul și accelerează mai mult, o instruiește Ove.

— Asta fac, răspunde Parvaneh.

— Ba nu faci deloc.

— Ba da!

— Acum tu țipi!

— BA NU ȚIP DELOC, FIR-AR SĂ FIE, țipă Parvaneh.

Jeepul claxonează. Parvaneh apasă ambreiajul. Saab-ul rulează înapoi câțiva centimetri și lovește bara din față a jeepului. Tatuajele apasă claxonul de parcă e alarmă anti-aeriană.

Parvaneh învârte disperată cheia în contact, dar motorul se oprește din nou drept răspuns. Atunci lasă totul baltă și își ascunde fața în mâini.

— Ce? Sfinte Sis… Plângi?! izbucnește Ove.

— NU PLÂNG, FIR-AR SĂ FIE, urlă Parvaneh, împroșcând tabloul de bord cu lacrimi.

Ove se lasă pe speteaza scaunului și își coboară privirea. Pipăie marginea batonului de hârtie.

— E foarte greu, totu-i greu, nu pricepi? suspină ea, punându-și descurajată fruntea pe volan, de parcă se aștepta să fie moale și pufos. Sunt GRAVIDĂ! Izbucnește ea apoi și, ridicând fruntea de pe volan, se uită la Ove, de parcă ar fi fost vina lui. Sunt și eu un pic STRESATĂ, chiar n-are nimeni înțelegere pentru o nenorocită de gravidă care e puțin STRESATĂ!!!???

Ove se foiește încurcat pe scaun. Parvaneh lovește volanul cu pumnii de câteva ori. Murmură ceva, cum că tot ce voia era să bea „un suc, fir-ar să fie!” Apoi, epuizată, își lasă brațele să cadă pe lângă volan, își ascunde fața în mâneca pulovărului și începe din nou să plângă.

În spatele lor, jeepul claxonează de zici că-i gata să fie călcat de feribotul de Finlanda. Si-atunci, ceva în capul lui Ove, cum se zice în termeni de specialitate, „dă rateu”. Deschide brusc portiera, se dă jos din mașină, se îndreaptă cu pași mari spre jeep și smucește portiera de pe partea șoferului zbierând:

— Tu n-ai fost începător niciodată?

Șoferul nu apucă să răspundă.

— Fir-ai al dracului de bădăran cretin, îi urlă Ove drept în față tânărului ras în cap și cu tatuaje pe gât, împroșcând salivă pe scaunele din față.

Tatuatul nu apucă să zică nimic, iar Ove nici că așteaptă vreun răspuns. Îl ia pe tânăr de guler și îl trage afară cu atâta forță că omul cade din mașină. E musculos și are, cu siguranță, peste vreo sută de kilograme, dar Ove îl ține de guler într-o strânsoare de fier. Tatuatul e atât de uluit de forța atacului, că nici nu-i dă prin cap să opună rezistență. Ochii lui Ove scapără de furie când îl lipește de propria-i mașină pe bărbatul cu minim treizeci și cinci de ani mai tânăr, până pârâie caroseria. Îi pune tatuatului arătătorul pe creștetul ras și își apropie fața de a lui de-și simt răsuflarea unul altuia.

— Mai claxonează tu o dată și o să fie ULTIMUL lucru pe care-l faci în viața asta. Priceput?

Tatuatul se uită fugar spre prietenul lui, la fel de musculos, rămas în mașină, apoi la coada de mașini tot mai mare din spatele jeepului. Dar nimeni nu face nici cel mai mic gest că ar

vrea să-i sară în ajutor. Toată lumea pare să gândească același lucru: dacă un netatuat, de vârsta lui Ove, îl ia de guler, fără să șovăie, pe un tatuat de vârsta tatuatului și îl lipește de capota mașinii în halul ăla, poate că nu pe tatuat trebuie să aibă grijă să nu îl supere.

Ochii lui Ove sunt negri de mânie. Tatuatul pare că, după o scurtă chibzuială, a decis că bătrânul nu glumește deloc și, încercând să dea din cap că da, reușește să-și miște aproape imperceptibil vârful nasului în sus și în jos.

Ove dă și el din cap că a înțeles și îi dă drumul tatuatului. Apoi se întoarce pe călcâie, dă roată jeepului și se urcă în Saab. Parvaneh îl privește cu gura căscată.

— Ascultă aici, începe Ove, închizând cu grijă portiera. Ai făcut doi copii și ești pe cale să-l trântești pe al treilea. Ai venit dintr-o țară străină, de unde sigur ai fugit de război, persecuții și alte iaduri. Ai învățat o limbă nouă, ai învățat carte și o meserie cu care-ți câștigi pâinea și ții laolaltă o familie de nătărăi. Și să mă ia naiba, da' până acum n-am văzut să-ți fie frică de ceva pe lume!

Ove o pironește cu privirea. Parvaneh are încă gura căscată. Ove îndreaptă un arătător foarte hotărât spre pedalele de sub picioarele ei:

— Nu-ți cer să faci operații pe creier. Îți cer să conduci o mașină. Ambreiaj, frână, accelerație. Mulți dintre cei mai mari idioți din istoria omenirii s-au prins cum funcționează. Și-așa o să faci și tu.

Pe urmă, Ove spune cele șase cuvinte care, pentru Parvaneh, aveau să fie întotdeauna cel mai frumos compliment pe care avea să-l primească vreodată de la el:

— Fiindcă tu nu ești complet idioată!

Parvaneh își dă la o parte de pe față o șuviță de păr năclăită de lacrimi. Apucă stângaci volanul cu ambele mâini. Ove încuviințează tăcut, își pune centura de siguranță și se așază mai bine pe scaun:

— Bun, apasă ambreiajul și fă cum îți zic.

•

Și, uite-așa, în după-amiaza aceea, Parvaneh a învățat să conducă.

28.

UN BĂRBAT PE NUME OVE ȘI UN BĂRBAT PE NUME RUNE

Sonja obișnuia să spună că Ove este „neiertător”. Ca atunci când n-a mai luat nimic de la brutăria din cartier preț de opt ani, după ce îi dăduseră restul greșit o dată, pe la sfârșitul anilor ’90, când cumpărase un chec. Ove numea asta „să ții la principii”. Dar ei doi nu fuseseră niciodată de acord când venea vorba despre cuvinte.

Ove știe că Sonja era dezamăgită că el și Rune nu se împăcaseră. Știe și că el și Rune, prin dușmănia asta, distruseseră întrucâtva șansele ca Sonja și Anita să devină pe cât de prietene ar fi putut fi. Dar, când un conflict ține deja de ani buni, devine imposibil să-l rezolvi, din simplul motiv că nimeni nu mai știe cum a început. Iar Ove nu mai știe cum a început.

Ove știe doar cum s-a terminat.

•

Un BMW. Unii înțelegeau, firește. Alții nu. Unii nu vedeau legătura dintre sentimente și mașini. Dar o explicație mai bună pentru faptul că ei doi se certaseră pe vecie nu exista.

A început, bineînțeles, la modul complet nevinovat, nu la mult timp după ce Ove și Sonja se întorseseră din Spania, după accident. În vara aceea, Ove s-a apucat să pună plăci de pavaj noi în grădină. Atunci Rune s-a apucat să-și facă gard nou. La care Ove s-a încăpățânat, bineînțeles, să-și ridice un gard și mai înalt. Pe urmă, Rune a plecat într-o dimineață la magazin și, câteva zile mai târziu, se lăuda prin tot cartierul, că și-a construit „piscină”. „Aia nu-i nicio afurisită de piscină!” a urlat Ove la Sonja. Era un soi de mică baltă cimentată, în care să se bălăcească băiețelul nou-născut al lui Rune și al Anitei. O vreme, Ove s-a gândit să reclame construcția ca fiind ilegală, dar Sonja i-a zis că gata, ajunge, și l-a trimis să tundă gazonul și să se „liniștească un pic”. Și Ove așa a făcut, chiar dacă de liniștit nu s-a liniștit nicicum.

Gazonul era lung și îngust, lat de vreo cinci metri și se întindea în spatele caselor, de la casa lui Ove, pe lângă casele dintre ei și până la cea a lui Rune. Sonja și Anita numiseră gazonul „zona neutră”. Nimeni nu știa la ce servea peluza asta sau ce funcție se așteptaseră constructorii ca ea să îndeplinească, dar pesemne că, la vremea când se ridicase cartierul, vreunui arhitect de la oraș i se năzărise că arată foarte bine pe schițe. Când Ove și Rune înființaseră asociația de locatari, pe vremea când încă erau amici, hotărâseră ca Ove să

fie „șef de gazon” și responsabil cu întreținerea lui. Și Ove se îngrijise de tunsul ierbii ani de zile. La un moment dat, ceilalți vecini sugeraseră ca asociația să pună mese și bănci pe iarbă, să facă un soi de „spațiu comun de recreere”, dar Ove și Rune se opuseseră numaidecât – n-ar fi fost decât un circ si-o hărmălaie continuă!

Așa că o vreme a fost liniște și pace. Mă rog, câtă „liniște și pace” poate fi cu unul ca Ove și unul ca Rune prin preajmă.

La scurt timp după ce Rune și-a construit „piscina”, un șobolan a traversat grădina lui Ove, dispărând printre copacii de peste drum. Ove a convocat imediat asociația de locatari la o „ședință de urgență” și a cerut tuturor să pună otravă de șoareci în jurul caselor. Vecinii au protestat, bineînțeles, întrucât văzuseră arici printre copacii de la marginea pădurii și se temeau să nu-i omoare cu otrava. Rune a protestat și el, căci se temea că șobolanii aveau să împrăștie otrava, care o să ajungă și în piscina lui. Ove i-a sugerat, atunci, să-și încheie cămașa și să se ducă la psiholog să se vindece de halucinații cum că ar trăi pe Riviera Franceză. Rune a făcut atunci o glumă răutăcioasă pe seama lui Ove, zicând că poate își imaginase că văzuse un șobolan. Toată lumea a început să râdă. Ove nu l-a iertat niciodată pe Rune pentru asta. În dimineața următoare, cineva a împrăștiat niște semințe pe peluza lui Rune. Rune a trebuit să vâneze cu lopata vreo duzină de șobolani mari cât aspiratoarele în următoarele două săptămâni. După asta, Ove a primit acordul asociației să pună otravă, chiar dacă Rune mormăia în continuare că o să-l facă să plătească pentru „asta”.

Doi ani mai târziu, Rune a câștigat Marele Conflict al Copacului, când, la întrunirea anuală a asociației, a primit permisiunea să taie un copac care le bloca soarele după-amiaza, lui și Anitei, dar care, pe de altă parte, ferea dormitorul lui Ove și al Sonjei de razele orbitoare ale dimineții. Și, pe deasupra, Rune a reușit și să obțină respingerea moțiunii „nebunești” a lui Ove, care cerea ca asociația să-i plătească noile jaluzele pe care fusese nevoit să le instaleze.

Ove și-a luat revanșa câștigând, în iarna următoare, Conflictul Curățatului de Zăpadă. Rune voia să se încoroneze „responsabil cu curățatul zăpezii” și, în același timp, să strângă asociația cu ușa să cumpere o turbosuflantă gigantică de zăpadă. Ove n-avea de gând nici în ruptul capului să-l lase pe Rune să defileze cu o „drăcie” luată pe banii asociației, împroșcând zăpadă pe ferestrele lui, asta le-a spus sus și tare în ședință.

Cu toate astea, Rune a fost numit responsabil cu curățatul zăpezii, dar, spre marea lui enervare, a fost nevoit să curețe

zăpada dintre case cu lopata toată iarna. Asta însemna că făcea curat în fața tuturor caselor, mai puțin cea a lui Ove și a Sonjei. Nu că i-ar fi păsat lui Ove… Și, ca să-l întărâte pe Rune și mai tare, la jumătatea lui ianuarie, Ove a închiriat o turbosuflantă ca să curețe cei zece metri pătrați din fața casei sale. Rune s-a făcut negru de furie, asta își amintește Ove cu satisfacție si-n ziua de azi.

În vara următoare, Rune a găsit o altă cale să se răzbune și a cumpărat un monstru din acelea de tuns iarba. Apoi, prin minciuni și urzeli mârșave, reușise să convingă asociația la ședința anuală să-i revină lui responsabilitatea de a tunde iarba pe gazonul din spatele caselor, pe motiv că are *„echipament ceva mai adecvat* decât persoana care deținuse funcția înainte", după cum a spus Rune la ședință, rânjind în direcția lui Ove. „Afurisit de moped de paradă", zicea Ove de fiecare dată când Rune trecea pe la fereastra lui, călărind mașina de tuns iarba ca un cowboy călare pe un taur.

Ove a avut, apoi, parte de o oarecare răzbunare când, patru ani mai târziu a reușit să-l împiedice pe Rune să-și schimbe ferestrele – după treizeci de scrisori și vreo duzină de convorbiri telefonice furioase, comisia de urbanism a primăriei a acceptat reclamația lui Ove cum că înlocuirea ferestrelor „ar distruge coerența arhitectonică de ansamblu a zonei". Preț de trei ani după asta, Rune i-a zis lui Ove „conțopist nemernic". Ove a luat asta drept un compliment. Și, un an mai târziu, și-a schimbat ferestrele.

În iarna următoare, comitetul de conducere a asociației de locatari a decis că e nevoie de o nouă centrală termică pentru cartier. Din întâmplare, bineînțeles, Rune și Ove aveau păreri diametral opuse despre ce fel de centrală termică era potrivită și ceea ce vecinii numiseră, în glumă, „bătălia pompei de apă" a devenit o luptă pe vecie între cei doi bărbați.

Și au ținut-o tot așa.

Dar mai erau, după cum obișnuia Sonja să zică, și momente de încetare a focului. Nu multe, dar femei precum ea și Anita reușeau să se bucure la maxim de ele. Căci Ove și Rune nu erau dintotdeauna la cuțite.

Într-o vară, prin anii '80, de pildă, Ove a cumpărat un Saab 9000, iar Rune – un Volvo 760. Și au fost atât de mulțumiți amândoi, încât s-au împăcat bine săptămâni întregi. Sonja și Anita au reușit chiar să-i convingă să ia cina împreună de câteva ori. Fiul lui Rune și al Anitei, care devenise adolescent la vremea aceea, cu toată divina lipsă de șarm și politețe pe care adolescența o presupune, stătea la un capăt al mesei ca un accesoriu bosumflat. „Băiatul ăsta s-a născut supărat", zicea Sonja cu tristețe în glas. Însă Rune și Ove au reușit să se

înțeleagă atât de bine că au băut chiar și un păhărel de whisky împreună, după cină.

Într-una dintre ultimele cine din vara aceea, lui Rune și lui Ove le-a venit, din păcate, ideea să facă grătar. Și au început, bineînțeles, să se certe pe „modul cel mai eficient” de a încinge grătarul rotund al lui Ove. După vreun sfert de oră, cearta escaladase atât de tare, încât Sonja și Anita au hotărât că era mai bine să ia cina separat, fiecare la casa lui. Rune și Ove au mai vândut și au mai cumpărat un Volvo 760 (Turbo) și, respectiv, un Saab 9000i înainte să-și vorbească din nou.

Între timp, alți și alți vecini veneau sau se mutau din cartier. În cele din urmă, multele chipuri noi din pragurile ușilor s-au contopit într-o masă cenușie, li s-a pierdut șirul. Acolo unde înainte fusese pădure erau doar macarale. Rune și Ove stăteau în fața casei, cu mâinile înfipte hotărât în buzunare, ca două relicve într-o nouă eră, în timp ce agenți imobiliari, cu nasul pe sus și nod la cravată mare cât grepfrutul, se perindau pe micuța alee dintre case și le aruncau priviri de vulturi ce pândesc bătrâni bivoli de apă. Abia așteptau să mute vreo afurisită de familie de „consultanți” în casele lor, asta pricepură prea bine Ove și Rune.

Fiul lui Rune și al Anitei a plecat de acasă la începutul anilor ’90, când a împlinit douăzeci de ani. A plecat în America, așa i-a spus Sonja. Și rar l-au mai văzut de atunci. Uneori Anita mai primea câte un telefon de Crăciun, dar „era foarte ocupat cu ale lui”, după cum zicea Anita, încercând să-și țină firea, deși Sonja vedea că abia reușea să-și înghită lacrimile. Unii copii plecau și nu se mai uitau înapoi. Așa era, ce să faci…

Rune nu zicea niciodată nimic despre asta. Dar, pentru cei care îl știau de ani de zile, a fost ca și cum Rune s-a scurtat cu câțiva centimetri în anii de după plecarea băiatului. Ca și cum se scufundase într-un suspin adânc și nu mai respirase cum trebuie niciodată după.

Câțiva ani mai târziu, Rune și Ove s-au certat iar pentru a nu știu câta oară, pe centrala termică de cartier. Ove a plecat ca o vijelie de la ședința asociației de locatari și nu s-a mai întors niciodată.

Ultima bătălie între cei doi s-a dat pe la începutul lui 2000, când Rune a cumpărat o mașină de tuns iarba automată, un soi de robot care se învârtea încolo și încoace pe gazonul din spatele caselor și tăia singur iarba. Rune îl comandase din Asia. Se putea programa de la distanță să taie „cu model special”, i-a povestit Sonja impresionată într-o seară, când se întorsese de la Anita. Ove a priceput repede că micul rahat automat făcea „modelul special” huruind toată noaptea la

fereastra dormitorului lor. Într-o seară, Sonja l-a văzut pe Ove luând o șurubelniță și ieșind în grădină. Dimineață au văzut că, în mod inexplicabil, micul robot ajunsese în piscina lui Rune.

În luna următoare, Rune a ajuns la spital pentru prima oară. Și n-a mai cumpărat niciodată o nouă mașină de tuns iarba. Ove nu mai știa cum începuse dușmănia lor, dar știa că se terminase atunci și acolo. După aceea, au fost doar amintiri pentru Ove și lipsa lor pentru Rune.

Și mulți nu cred, de bună seamă, că poți „citi" sentimentele unui bărbat după mașina pe care o conduce. Dar, când se mutaseră în cartier, Ove avea un Saab 96, iar Rune – un Volvo 244. După accident, Ove a cumpărat un Saab 95, ca să încapă scaunul cu rotile al Sonjei. În același an, Rune a cumpărat un Volvo 245, ca să aibă loc cărucior copilului. Trei ani mai târziu, Sonja a primit un scaun cu rotile modern, pliabil, și atunci Ove și-a luat un model pe jumătate combi, Saab 900. Rune, la rândul său, a cumpărat un Volvo 265, căci Anita începuse să vorbească despre un al doilea copil.

Ove a cumpărat apoi încă două Saab 900 și, pe urmă, primul lui Saab 9000. Rune cumpărase, așadar, un Volvo 265, apoi un Volvo 745. Dar alți copii n-au mai avut. Într-o seară, Sonja a venit acasă și i-a povestit lui Ove că Anita fusese la doctor.

O săptămână mai târziu, în garajul lui Rune se odihnea un Volvo 740. Sedan.

Ove a văzut mașina când s-a dus să-și spele Saab-ul. Seara, Rune a găsit o jumătate de sticlă de whisky pe prețul de la ușă. N-au vorbit niciodată despre asta.

Poate că tristețea legată de copiii care n-au mai venit i-ar fi putut apropia mai mult pe cei doi bărbați. Dar pe tristețe nu te poți baza. Când oamenii nu o împărtășesc, îi desparte. Poate că Ove nu l-a iertat niciodată pe Rune că a avut un fiu cu care nu s-a înțeles. Poate că Rune nu l-a iertat niciodată pe Ove fiindcă Ove nu l-a iertat niciodată pentru asta… Poate că niciunul, nici celălalt nu și-au putut ierta faptul că nu le-au putut oferi femeilor pe care le iubeau ceea ce își doreau mai mult decât orice pe lume. Și, uite-așa, băiatul lui Rune și al Anitei crescuse și plecase de acasă, de îndată ce putuse. Iar Rune și-a cumpărat un BMW sport, din ăla în care de-abia au loc două persoane și-o poșetă. Că acum erau doar ei doi, el și Anita, așa i-a zis Sonjei când s-au întâlnit în parcare. „Și doar n-o să conduc Volvo toată viața!" mai adăugase el, cam cu jumătate de gură. Și Sonja a văzut că omul încerca să-și înghită lacrimile. Iar Ove a înțeles atunci că o parte din Rune murise pentru totdeauna. Iar asta nu i-au iertat-o, poate, lui Rune, nici Ove, nici Rune însuși.

•

Așadar, mulți nu cred, de bună seamă, că poți „citi” sentimentele unui bărbat după mașina pe care o conduce. Dar se înșală.

29.

UN BĂRBAT PE NUME OVE ȘI O PERSOANĂ CARE ESTE O PERSOANĂ HOMO

— Serios, unde mergem? întreabă Parvaneh, cu respirația întretăiată.

— Să rezolv o chestie, răspunde Ove, la trei pași în fața ei, cu pisica alergând pe lângă el.

— Ce chestie?

— O chestie.

Parvaneh se oprește să-și tragă sufletul.

— Aici, strigă Ove și se oprește brusc în fața unei mici cafenele.

Înăuntru miroase a croasanți proaspăt scoși din cuptor. Parvaneh se uită spre parcarea de peste drum, unde e Saab-ul. Nici că se putea un drum mai scurt între cafenea și parcare, doar că Ove crezuse că locul cu pricina e undeva în capătul opus al străzii. Parvaneh sugerase atunci să parcheze acolo, dar parcarea costa cu o coroană mai mult, așa că Ove nici să n-audă.

Așa că parcaseră acolo, merseseră pe jos până la capătul străzii, căutând cafeneaua, apoi se întorseseră. Ove era genul de om, Parvaneh tocmai descoperise, care, chiar dacă nu știa încotro trebuie să o ia, mergea înainte, sperând cumva că drumul o să-și schimbe prin minune direcția, astfel încât el să ajungă, până la urmă, unde trebuia. Și acum, după ce și-au dat seama că locul căutat e chiar peste drum de parcare, Ove se poartă de parcă așa plănuise totul de la bun început. Parvaneh își șterge sudoarea de pe obraz.

Un bărbat cu barba murdară stă sprijinit de zidul unei case, cu un pahar din hârtie în față. În fața cafenelei, Ove, Parvaneh și motanul întâlnesc un tânăr zvelt, de vreo douăzeci de ani, dat pe la ochi cu ceva negru, un soi de funingine. Îi ia ceva lui Ove să-și dea seama că era același tânăr care îl însoțea pe derbedeul cu bicicleta, atunci când se întâlniseră pentru prima oară în fața garajului pentru biciclete. Pare la fel de rezervat ca și întâia oară. Ține în mână o farfurie de hârtie cu două sandviciuri. Îi zâmbește lui Ove. Lui Ove nu-i vine nicio idee mai bună decât să dea din cap. Ca și cum ar spune că, deși nu avea de gând să-i întoarcă gestul, luase cunoștință de zâmbetul tânărului.

— De ce nu m-ai lăsat să parchez lângă mașina roșie? întreabă Parvaneh, în timp ce intrau în cafenea.

Ove nu răspunde.

— Mă descurcam, să știi, spune ea, sigură pe sine.

Ove dă obosit din cap. Cu două ore în urmă, femeia nici nu știa unde e ambreiajul, iar acum se supără că n-a lăsat-o să parcheze lateral.

Odată intrați în cafenea, Ove vede, cu colțul ochiului, cum băiatul slăbănog, cu funingine la ochi, îi dă sandviciurile omului cu barba murdară.

— Salutare, Ove, strigă o voce gâtuită de entuziasm.

Ove se întoarce și îl vede pe tânărul poștaș, derbedeul cu care se certase când cu bicicleta parcată aiurea. Băiatul e în spatele unei tejghele lucioase. Și are șapcă pe cap, bagă Ove de seamă. În interior!

Parvaneh și pisica se fac comode pe câte un scaun de bar. Parvaneh își șterge întruna sudoarea de pe frunte, deși înăuntru e mai frig decât afară, de fapt. Își pune apă într-un pahar, dintr-un recipient aflat pe tejghea. Motanul lipăie și el nepăsător din același pahar, când Parvaneh nu se uită.

— Vă cunoașteți? întreabă Parvaneh surprinsă, uitându-se spre tânărul din spatele tejghelei.

— Io și Ove suntem la cataramă, încuviințează el.

— Zău? Păi, și eu și Ove tot la cataramă, zice Parvaneh, zâmbind și imitând entuziasmul un pic exagerat al tânărului.

Ove se oprește la distanța regulamentară de tejghea. Ca și cum cineva ar fi putut încerca să-l îmbrățișeze dacă se apropia prea mult.

— Adrian, se prezintă băiatul.

— Parvaneh, zice Parvaneh.

— Vreți ceva de băut? întreabă Adrian, întorcându-se și spre Ove.

— Ooo, da! Caffe latte, zice Parvaneh, pe un ton de parcă tocmai i-ar fi masat cineva umerii. Cu gheață, dacă se poate, te rog, adaugă ea, ștergându-și fruntea cu un șervet.

Ove își mută greutatea corpului de pe un picior pe celălalt și se uită de jur împrejur. Nu i-au plăcut niciodată cafenelele. Sonja le iubea, bineînțeles. Putea să stea la masă o duminică întreagă, doar „ca să se uite la oameni”, cum zicea ea. Și asta făceau, duminică de duminică. De când murise ea, Ove nu mai călcase prin vreo cafenea. Ridică privirea și își dă seama că Adrian, Parvaneh și motanul așteaptă răspunsul lui.

— O cafea. Neagră.

Adrian se scarpină pe sub șapcă:

— Ăăă… Un espresso, adică?

— Nu. O cafea.

Adrian se scarpină pe bărbie:

— Ăăă, adică, ăăă… o cafea neagră?

— Da.

— Cu lapte?

— Dacă-i cu lapte nu se mai cheamă neagră, nu?

Adrian mută câteva castronele cu cuburi de zahăr, aflate pe tejghea. Mai mult ca să pară că are ceva de făcut, să nu stea ca o momâie toantă. „Cam târziu s-a trezit”, își zice Ove.

— Cafea obișnuită, la filtru. O afurisită de cafea la filtru, repetă Ove.

Adrian dă din cap că a priceput:

— A, aha. OK. Mmm, neee, nu știu cum se face.

Ove arată așa cum arată oamenii ca Ove când cineva le spune că nu știu cum se pune apă în cafetieră, cum se măsoară cafeaua cu lingurița, cum se pune filtrul și cum se apasă pe un buton. Arată spre cafetiera înghesuită într-un colț, în spatele băiatului, pe jumătate ascunsă de un soi de navă spațială uriașă, argintie – espressorul de cafea, din câte a înțeles Ove.

— A, ăla, da, dă Adrian din cap, de parcă tocmai i-a picat fisa.

Apoi se întoarce din nou spre Ove:

— Ăăă, păi, io nu știu cum merge ăla.

— Asta-i cul… mormăie Ove și se duce în spatele tejghelei.

Îl ușuiește pe băiat și saltă cafetiera din colț. Parvaneh își drege vocea zgomotos. Ove o fulgeră cu privirea:

— Da? zice el.

— Da? repetă ea.

Ove ridică din sprâncene. Parvaneh ridică din umeri:

— Poate-mi spune și mie cineva ce căutăm aici?

Ove toarnă apă în cafetieră.

— Băiatul are o bicicletă care trebuie reparată.

Fața lui Parvaneh se luminează.

— Bicicleta atârnată pe mașină?

— Ai adus-o? izbucnește Adrian, din cale afară de fericit.

— Păi, tu n-ai mașină, răspunde Ove, scotocind peste tot după filtre pentru cafetieră.

— Mersi, Ove, zice Adrian și face un pas spre Ove, dar se oprește înainte să facă vreo prostie.

— Carevasăzică-i bicicleta ta? întreabă Parvaneh zâmbind.

Adrian încuviințează tăcut. Apoi dă imediat din cap că nu.

— Ăăă, adică nu. Nu-i a mea. E a prietenei mele… Ăăă, adică io vreau să fie prietena mea… gen.

Parvaneh îi zâmbește larg:

— Adică eu și Ove am venit până aici doar ca să-ți lăsăm bicicleta, ca s-o repari? Pentru o fată?

Adrian dă din cap că da. Parvaneh se apleacă peste tejghea și îl bate pe Ove pe braț:

— Măi, Ove, uneori chiar mi se pare că ai inimă!

Lui Ove nu-i place tonul ei.

— Ai scule aici sau nu? îl întreabă el pe Adrian, trăgându-și brațul.

Adrian dă din cap că da.

— Păi, du-te și adu-le! Bicicleta-i sus, pe Saab, în parcare.

Adrian dă din nou din cap docil și dispare în bucătărie. Se întoarce repede cu o ladă mare, plină cu scule, și se îndreaptă grăbit spre ușă.

— Și tu să taci, se stropșește Ove la Parvaneh.

Parvaneh zâmbește larg, în felul acela care-i dă lui Ove de gândit că femeii nici prin cap nu-i trece să-și țină gura.

— I-am adus bicicleta aici să nu facă mizerie la noi în garaj… murmură Ove.

— Da, da, normal, zice Parvaneh râzând.

Ove caută mai departe filtrele de cafea. La ușă, Adrian dă nas în nas cu băiatul cu funingine la ochi.

— Ăăă, tre' să iau o chestie, bălmăjește Adrian, precipitat de parcă vorbele erau o grămadă de cartoane peste care tocmai căzuse. E șeful meu, le strigă el apoi lui Ove și Parvaneh, arătând spre băiatul cu funingine la ochi.

Parvaneh se ridică și îi întinde politicos mâna. Ove e ocupat să scotocească prin sertarele din spatele tejghelei.

— Ce… ce faceți aici? întrebă băiatul cu funingine la ochi, uitându-se cu ușor interes la bărbatul străin, de vârsta a doua spre a treia, care se baricadase în spatele tejghelei cafenelei lui.

— Unde ții filtrele pentru cafeaua adevărată? vrea Ove să știe.

Băiatul cu funingine la ochi îi arată. Ove îl studiază cu ochii mijiți:

— Ești boit?

Parvaneh îl șâșâie. Ove pare profund jignit:

— Ce? Nu poate omu' să-ntrebe?

Băiatul cu funingine la ochi zâmbește ușor jenat:

— Da, e machiaj, încuviințează el și se freacă la ochi. Am fost în club aseară, să dansez, adaugă el zâmbind recunoscător când Parvaneh, cu îndemânarea unui complice, scoate repede un șervețel umed din geantă și i-l întinde.

Ove dă din cap și își vede mai departe de preparatul cafelei.

— Și ai și tu probleme cu biciclete, fetele și dragostea? întreabă Ove, într-o doară.

— Nu, nu… Nu cu bicicletele, în orice caz. Și nici cu dragostea, cred. În orice caz… În orice caz, nu cu fetele, răspunde băiatul cu funingine la ochi, mustăcind.

Se lasă tăcerea. Băiatul se joacă distrat cu poalele tricoului. Ove apăsă pe butonul cafetierei, ascultă cum pufăie, apoi se întoarce și se sprijină de tejghea, de parcă ar fi fost cel mai firesc lucru din lume de făcut într-o cafenea unde nu lucrezi.

— Homo, adică? îl întreabă el scurt pe băiatul cu funingine la ochi.

— OVE! îl apostrofează Parvaneh, trăgându-i una peste mână.

Ove își trage ofensat mâna:

— Da' nu mai poate omu să-ntrebe nimic?!

— Nu se zice… așa, pufnește Parvaneh, evitând să repete cuvântul.

— Homo? repetă Ove.

Parvaneh se repede să-i mai tragă una, dar Ove e mai iute.

— Nu se zice așa, îl ceartă din nou Parvaneh.

Ove se întoarce derutat spre băiatul cu funingine la ochi:

— Nu-i voie să zic „homo"? Da' cum se…

— Se zice homosexual. Sau persoană LGBT, nu se poate abține Parvaneh să nu-l întrerupă.

Ove se uită la ea, apoi la băiatul cu funingine la ochi, apoi din nou la Parvaneh.

— Ei, poți să zici cum vrei, e OK, spune zâmbind băiatul cu funingine la ochi și, intrând după tejghea, își pune un șorț.

Parvaneh geme și se uită mustrător la Ove. Ove se uită și el la ea, la fel de mustrător.

— Da, da, bine, începe Ove, în timp ce o mână îi valsează ușor în aer, căutând, parcă, formularea potrivită în coregrafia unui dans latino-american. Adică ești… din ăsta*, persoană homo*?

Parvaneh se uită la băiatul cu funingine la ochi ca și cum ar fi vrut din toată inima să-i explice că Ove a scăpat din secția de nebuni irecuperabili a unui spital de boli mentale și că, de aceea, nu are rost să se supere pe el. Dar băiatul cu funingine la ochi nu pare deloc supărat:

— Da. Da, sunt. Sunt un din „ăsta".

— Aha, bine atunci, încuviințează Ove și se apucă să-și toarne cafea în cană, deși cafetiera încă bolborosește.

Apoi își ia cana și, fără să scoată o vorbă, se duce spre parcare. Băiatul cu funingine la ochi nu zice nimic despre faptul că Ove a plecat cu cana. Că doar ce mai contează, după ce omul deja a făcut pe barista în cafeneaua lui și l-a interogat în legătură cu preferințele lui sexuale, totul în decursul a cinci minute de când se cunoscuseră.

Afară, lângă Saab, Adrian pare pierdut.

— Merge treaba? întreabă Ove retoric și, luând o gură de cafea, se uită la bicicleta pe care Adrian nici măcar n-a dat-o jos de pe mașină încă.

— Ăăă, păi… gen. Aăă, adică… începe Adrian, scărpinându-se compulsiv pe piept.

Ove îl privește vreo jumătate de minut. Mai ia o gură de cafea. Dă din cap nemulțumit, ca unul care tocmai a pipăit un avocado răscopt. Înfige cana de cafea în mâna băiatului și dă singur bicicleta jos de pe mașină. O întoarce apoi cu susul în jos și deschide cutia cu scule pe care Adrian o adusese din cafenea.

— Taică-tu nu te-a învățat cum se repară o bicicletă? întreabă el, fără să se uite la băiat, când se apleacă spre roata cu janta spartă.

— Tata-i la pârnaie, răspunde Adrian abia auzit și se scarpină pe un umăr.

Băiatul arată de parcă ar căuta o gaură mare și neagră în care să se arunce. Ove se oprește și îl studiază atent. Adrian se uită în pământ. Ove își drege vocea:

— Nu-i chiar al naibii de greu, mormăie el și îi face semn băiatului să se așeze pe jos.

Le ia zece minute să repare janta. Ove îi dă băiatului instrucțiuni scurte și seci. Adrian nu scoate o vorbă, dar e atent și îndemânatic și „măcar nu se face de râs de-a binelea”, recunoaște Ove. Poate că băiatul nu-i la fel de stângaci cu mâinile cum e cu vorbele. Șterg unsoarea cu o cârpă luată din portbagajul Saab-ului și evită să se uite unul în ochii celuilalt.

— Sper că merită domnișoara, zice Ove și închide portbagajul.

Adrian nu știe ce să răspundă.

•

Când se întorc în cafenea, dau peste un bărbat mătăhălos, cu cămașa pătată, cocoțat pe o scară și meșterind cu șurubelnița la ceva ce Ove bănuiește că-i un soi de ventilator cu aer cald. Băiatul cu funingine la ochi stă sub scară, ținând în mâna întinsă în sus o serie de șurubelnițe. Își tot șterge rămășițele de machiaj de la ochi, uitându-se ușor neliniștit spre bărbatul grăsan de pe scară. Ca și cum i-ar fi fost teamă să nu fie prins cu ceva. Parvaneh se întoarce spre Ove plină de entuziasm.

— El e Amel. Proprietarul cafenelei, exclamă ea, arătând spre bărbatul pătrățos și cuvintele i se rostogolesc grămadă, ca tocmai coborâte dintr-un carusel.

Amel nu se întoarce, dar scoate o lungă serie de sunete, cu multe consoane tari, pe care Ove nu le înțelege, bineînțeles, dar bănuiește că sunt combinații de diverse organe sexuale și părți ale corpului.

— Ce zice? întreabă Adrian.

Băiatul cu funingine pe la ochi se foiește stânjenit:

— Ăăă… zice că ventilatorul e un din ăla… ăăă care și-o ia în…

Se uită în treacăt la Adrian, apoi lasă privirea în podea.

— Zice că nu-i bun de nimic… că-i un… poponar… continuă el, atât de încet încât numai Ove îl aude, căci, din întâmplare, e cel mai aproape de băiat.

Parvaneh arată amuzată spre Amel:

— Nu-nțeleg ce zice, dar se aude că-s aproape numai înjurături. E un soi de versiune a ta, Ove, dublat în altă limbă.

Ove nu pare deloc amuzat. Nici Amel. Se oprește din meșterit și întinde acuzator șurubelnița spre Ove:

— Pisica. A ta pisica?

— Nu, răspunde Ove, nu atât ca să spună că nu-i pisica lui, ci ca să sublinieze că nu-i pisica nimănui.

— Afară pisica! Nu animale-n local, ordonă Amel, iar consoanele sar încolo și-ncoace ca niște copii neastâmpărați, prinși într-o frază.

Ove se uită cu interes la ventilator. Apoi la pisica de pe scaunul de bar. Apoi la lada cu scule pe care Adrian încă o ține în mâini. Apoi din nou la ventilator. Și apoi la Amel.

— Îți repar ăla, dacă lași pisica în pace, zice el, mai mult informându-l decât întrebându-l pe Amel.

Preț de câteva clipe, Amel pare că-i pe cale să-și piardă cumpătul. Când își vine în fire, devine, în mod inexplicabil, din omul cocoțat pe scară – omul care ține scara. Ove meșterește câteva minute, se dă jos de pe scară, își scutură palmele de pantaloni și îi întinde băiatului cu funingine pe la ochi șurubelnița și o cheie franceză.

— Tu reparat, izbucnește extatic omulețul pătrățos cu cămașa pătată, când ventilatorul prinde din nou viață, cu un tușit obosit.

Se întoarce și îl apucă fără menajamente pe Ove de umeri cu mâinile lui muncite.

— Whisky? Vrei? În bucătărie, am whisky!

Ove se uită la ceas. E două și un sfert după-amiaza.

Dă din cap cu un aer jenat, în parte din cauza whisky-ului, în parte din cauză că Amel încă îl ține de umeri. Băiatul cu funingine la ochi dispare pe ușa din spatele barului, încă frecându-se febril la ochi.

***

Când pisica și Ove se îndreaptă spre Saab o jumătate de oră mai târziu, Adrian aleargă după ei și îl trage ușor pe Ove de mânecă.

— Man, da’ să nu zici nimic de Mirsad, că-i…

— Cine? îl întrerupe Ove, neînțelegând.

— Șeful meu, răspunde Adrian.

Dar, văzând că Ove e în continuare la fel de contrariat, adaugă:

— Băiatul machiat.

— Persoana homo? întreabă Ove.

Adrian încuviințează.

— Treaba-i că tac-su… ăăă… Amel adică… nu știe că Mirsad e ăăă…

Adrian bâjbâie după cuvântul potrivit.

— Persoană homo? îl ajută Ove.

Adrian dă din cap că da. Ove dă nepăsător din umeri. Parvaneh vine după ei, mergând legănat și gâfâind.

— Unde ai fost? o întreabă Ove.

— Să-i dau ceva mărunt, răspunde Parvaneh arătând spre bărbatul cu barba murdară sprijinit de zid.

— Da să știi c-o să-și ia băutură de toți banii, zice Ove.

Parvaneh face ochii mari, cu o expresie pe care Ove o bănuiește serios de sarcasm:

— Ce?! Zău? Și eu care speram ATÂT de mult c-o să-i folosească să-și plătească împrumutul pentru studii în fizică atomică!

Ove pufnește și descuie portiera Saab-ului. Adrian e în continuare lângă mașină.

— Ce-i? întreabă Ove.

— Nu zici nimic de Mirsad, da? Pe bune?

Ove întinde spre băiat un deget acuzator:

— Știi ceva? Tu ești ăla care vrea să-și cumpere mașină franțuzească. Ia nu-ți mai face tu griji pentru alții, c-ai destule probleme.

30.

UN BĂRBAT PE NUME OVE ȘI O SOCIETATE FĂRĂ EL

Ove dă zăpada la o parte de pe piatra de mormânt. Sapă hotărât pământul înghețat, ca să planteze florile. Se ridică, își scutură hainele. Se uită rușinat la numele Sonjei. El o certa mereu că întârzie și acum? Nu se învrednicea odată să se ducă după ea, așa cum promisese.

— A fost tevatura naibii, aia a fost, murmură el către piatră.

Apoi tace.

•

Nu știe exact când s-a întâmplat. Când a devenit așa de tăcut, adică. După înmormântarea ei, zilele și săptămânile se contopiseră în asemenea măsură, că Ove nici că mai avea habar ce anume făcuse în tot timpul acela. Înainte ca Parvaneh și Patrick ăla să intre cu fundul remorcii în cutia lui poștală, nici nu-si mai amintea dacă a schimbat măcar un cuvânt cu vreo ființă vie, după ce murise Sonja.

În unele seri uita să mănânce. Asta nu se întâmpla înainte, din câte își amintește el. Nu se mai întâmplase din ziua în care se așezase în tren lângă ea, în urmă cu aproape patruzeci de ani. Cât trăise Sonja, avuseseră tabieturile lor. Ove se trezea la șase fără un sfert, făcea cafeaua, apoi pleca în inspecție prin cartier. La șase și jumătate, Sonja își termina dușul și atunci își luau micul dejun și își beau cafeaua. Sonja mânca ouă, iar Ove sandviciuri. La șapte și cinci, Ove o lua în brațe, o așeza în Saab, pe locul de lângă șofer, punea scaunul cu rotile în portbagaj și o ducea la școală. Apoi pleca la muncă. La zece fără un sfert, își luau pauza de cafea, Sonja la școală, Ove la slujbă. Sonja bea cafeaua cu lapte, Ove o bea fără. La douăsprezece era prânzul. La trei fără un sfert – pauză de cafea din nou. La cinci și un sfert, o lua pe Sonja de la școală – o ridica, o așeza pe locul de lângă șofer și punea scaunul cu rotile în portbagaj. La ora șase, se așezau la masa din bucătărie și luau cina. Carne cu cartofi și sos, de cele mai multe ori. Mâncarea favorită a lui Ove. Apoi Sonja făcea rebus, așezată în fotoliu, cu picioarele paralizate strânse sub ea, în timp ce Ove meșterea în magazie sau se uita la știri. La nouă și jumătate, Ove o ducea sus în dormitor. Sonja îl tot rugase ani de zile să se mute în camera goală de oaspeți de la parter. Dar Ove nici să n-audă. După vreun deceniu, Sonja pricepuse că era modul lui de a-i arăta că nu avea de gând să se dea bătut. Că Dumnezeu și universul și toate celelalte porcării nu aveau

să câștige. Că le dădea dracului pe toate. Și-atunci l-a lăsat în pace să o ducă sus seara și să o coboare de la etaj dimineața.

Vinerea seara se uitau la televizor până la zece și jumătate. Sâmbăta luau micul dejun târziu, uneori chiar și la opt. Apoi plecau în oraș, cu diverse treburi. La magazinul cu materiale de construcții, la magazinul de mobilă și la cel cu produse de grădinărit. Sonja cumpăra pământ pentru flori, iar Ove se uita la unelte și scule. Casa lor era mică, răzorul din fața casei și grădina din spate la fel, dar tot timpul era ceva de plantat sau de reparat. În drum spre casă, opreau la o înghețată. Sonja lua una cu ciocolată, iar Ove una cu alune. O dată pe an, prețul la înghețată creștea cu o coroană și-atunci să vezi „ce nervi îl apucau pe Ove", obișnuia Sonja să zică. Când se întorceau acasă, Sonja ieșea în grădină prin ușa din spate, iar Ove o ajuta să se dea jos din scaun și o așeza frumos pe pământ. Grădinăritul era una dintre ocupațiile favorite ale Sonjei și, pentru asta, nu avea nevoie să stea în picioare. Între timp, Ove lua o șurubelniță și se ducea în casă. Asta era chestia bună în a sta la casă. Niciodată nu terminai treaba. Tot timpul era ceva de reparat sau înșurubat.

Duminica mergeau la cafenea și beau cafea. Ove citea ziarul, iar Sonja vorbea. Pe urmă se făcea luni.

Și, într-o luni, Sonja s-a dus.

•

Dar Ove nu știe exact când a devenit așa de tăcut. Poate că începuse să vorbească mai mult în gând. Poate că o lua razna. Era ca și cum nu mai voia să-i audă pe alții vorbind, pentru că se temea că zgomotul pălăvrăgelilor o să-i șteargă amintirea vocii ei.

Își trece ușor degetele peste piatra de mormânt, ca și cum le-ar trece prin firele unui covor gros. Nu i-a înțeles niciodată pe tinerii care trăncăneau despre „a se regăsi". Auzise asta încontinuu la slujbă de la cei de treizeci și ceva de ani. Se plângeau întruna că vor „mai mult timp liber", că parcă ăsta era scopul muncii: să ajungi la punctul în care nu mai trebuie să muncești. Sonja obișnuia să râdă de Ove și să spună că-i „cel mai puțin flexibil om din lume". Iar lui Ove nici prin gând nu-i trecea să ia asta drept o insultă. Îi plăcea să fie ordine și disciplină, atâta tot. Și nu vedea de ce asta ar fi fost ceva rău.

Sonja povestea adesea cum Ove, într-un moment de ceea ce trebuie să fi fost o pierdere temporară a minților, se lăsase convins de ea să cumpere un Saab roșu, deși Ove avusese mereu unul albastru. „Cei mai urâți trei ani din viața lui Ove", chicotea Sonja. După aceea, Ove nu a mai cumpărat altceva decât Saab-uri albastre. „Unele femei se supără când bărbații lor nu observă c-au fost la coafor. Ove stă supărat pe mine zile

în sir când mă tund, că zice că nu mai arăt ca de obicei”, zicea ea.

Lui Ove îi era dor de toate. Tot ce nu mai era ca de obicei.

Omul trebuie să aibă un rost, crede Ove. Iar el a avut întotdeauna un rost pe lume, asta nu o poate nimeni tăgădui. A făcut tot ce i-a cerut societatea să facă. A muncit, n-a fost niciodată bolnav, s-a însurat, și-a plătit ratele, și-a plătit impozitele și taxele, și-a făcut datoria, a condus o mașină ca lumea. Și societatea cum i-a mulțumit? Societatea a intrat într-o bună zi în biroul lui și i-a zis să meargă acasă, asta a făcut!

Și, uite așa, într-o luni, Ove n-a mai avut niciun rost.

•

În urmă cu treisprezece ani, Ove și-a cumpărat Saab-ul 9-5 combi albastru, cu puțin timp înainte ca yankeii de la General Motors să cumpere ultimele acțiuni suedeze ale companiei. În dimineața în care s-a publicat vestea, Ove a închis ziarul cu o cascadă de înjurături care a continuat până pe seară. A fost ultima mașină pe care a cumpărat-o. Căci, într-o mașină americană n-avea de gând să pună piciorul decât dacă piciorul, împreună cu restul corpului, era mai întâi așezat într-un coșciug, asta să le fie clar! Sonja a citit, bineînțeles, articolul cu mai multă atenție și a avut câteva obiecții privind versiunea lui Ove asupra evenimentelor legate de naționalitatea companiei. Dar ce mai conta? Ove luase o hotărâre de neclintit. Și avea de gând să conducă mașina asta până când unul dintre ei se strica, fie el, fie Saab-ul. Oricum nu se mai făceau mașini ca lumea, decisese Ove. Erau pline de chestii electronice și prostii. Că parcă un calculator îi trebuia lui să conducă! Nici nu mai puteai să le desfaci în bucăți, că producătorii începeau să strige că-i „garanția invalidă”. Așa că, la ce bun? Sonja a spus cândva că mașinii lui avea să-i crape motorul de durere în ziua în care Ove avea să fie înmormântat. Poate că așa era.

„Toate la timpul lor”, mai obișnuia Sonja să zică. Adesea. De pildă, când doctorii i-au pus diagnosticul, în urmă cu patru ani. Ei îi venea mai ușor să ierte. Să-l ierte pe Dumnezeu, să ierte Universul și toate câte îi greșiseră. Ove, în schimb, se înfuria. Poate pentru că simțea că trebuia, de dragul ei. Pentru că simțea că nu mai poate trăi nici măcar o zi când tot răul din lume părea că lovește singura persoană din lume care nu merita asta.

Așa că Ove se lupta cu lumea întreagă. Se certa cu personalul spitalului, cu specialiștii și cu medicii primari. Se certa cu oamenii în cămăși albe, de la diverse autorități de stat, care, în cele din urmă, erau atât de multe că nici nu își mai amintea care cum se numește. Le trebuia ba o poliță de

asigurare de la una, ba o hârtie de la alta. Aveau o persoană de contact pentru boala Sonjei și o alta pentru faptul că era în scaunul cu rotile. O a treia care îi dăduse Sonjei certificat că nu trebuie să muncească. O a patra care încerca să convingă afurisitele de autorități că tot ce voia Sonja să facă era tocmai asta – să muncească.

Dar cu oamenii în cămăși albe nu te puteai lupta. Și nici cu diagnosticele. Iar Sonja avea cancer.

„Văzând și făcând", zicea mereu Sonja. Și așa făcuseră. Ea a continuat să lucreze cu dragii ei elevi zurbagii cât a putut. Până în clipa în care Ove a trebuit să îi împingă scaunul cu rotile până în clasă, fiindcă nu mai avea putere să o facă singură. După un an, lucra doar 75 la sută din norma de la școală. După doi ani ajunsese la 50 la sută. Iar după trei, la 25 la sută. Când a încetat definitiv să mai lucreze, Sonja a trimis câte o scrisoare lungă, personală, fiecărui elev și i-a rugat să o sune dacă aveau vreodată nevoie să stea de vorbă cu cineva.

Aproape toți au sunat-o. Și au venit să o vadă, făcând coadă în fața casei. Odată, la un sfârșit de săptămână, au venit atât de mulți, încât Ove a fost nevoit să petreacă vreo șase ore în magazie. Când a plecat și ultimul, seara târziu, Ove s-a apucat să inspecteze casa, să vadă dacă nu cumva dispăruse ceva. Până când Sonja i-a strigat să nu cumva să uite să numere ouăle din frigider. S-a lăsat păgubaș. A dus-o la etaj, în dormitor, în timp ce Sonja râdea de el, și a așezat-o pe pat. Înainte să adoarmă, Sonja s-a întors spre el. Și-a ascuns arătătorul îndoit în palma lui. S-a cuibărit la pieptul lui și i-a șoptit: „Dumnezeu mi-a luat un copil, iubite Ove, dar mi-a dat mii în loc!"

În al patrulea an, a murit.

Iar el stă acum și își trece degetele peste piatra ei de mormânt, de parcă ar fi putut să o aducă la viață cu dezmierdările lui.

— O să iau pușca lui taică-tu din pod. Știu că nu-ți place. Nici mie, zice el încet.

Trage adânc aer în piept. Ca și cum se pregătește să-i țină piept, în caz că ar fi încercat să îl convingă să se răzgândească.

— Pe curând, zice el hotărât și își scutură zăpada de pe ghete, ca și cum ar fi vrut să-i dea o șansă Sonjei să se împotrivească.

O ia apoi pe aleea ce duce la parcare, cu pisica lipăind după el. Iese pe porțile negre, o ia prin spatele Saab-ului, care are semnul galben, de „începător", lipit pe geamul din spate. Deschide portiera. Parvaneh se uită la el, iar ochii ei mari și căprui sunt plini de compasiune.

— Mă gândeam… începe ea, șovăind, în timp ce bagă într-a întâia și virează.

— Nu te mai gândi!

Dar nu-i chip s-o oprească.

— Mă gândeam dacă ai nevoie de ajutor… Cu curățenia… Să pun în cutii lucrurile Sonjei, poate, și…

Nu apucă să zică bine numele Sonjei, că Ove se înnegrește de furie, ca și cum mânia i-ar fi preschimbat chipul într-o mască.

— O vorbă să nu mai aud, urlă el de se zguduie mașina.

— Dar mă gândeam că…

— O VORBĂ să nu mai aud! Ai priceput?

Parvaneh dă din cap că da și tace. Ove se uită pe geam, tremurând de furie, tot drumul până acasă.

31.

UN BĂRBAT PE NUME OVE PARCHEAZĂ CU SPATELE O MAȘINĂ CU REMORCĂ. DIN NOU

Ar fi trebuit să fie ziua în care Ove avea să moară. Ar fi trebuit, dar-ar naiba să dea, să fie ziua în care în sfârșit s-o facă!

Dăduse drumul pisicii afară, pusese plicul cu scrisoarea și toate celelalte hârtii pe prețul din hol și luase pușca din pod. Nu că i-ar fi plăcut pușca, dar hotărâse că faptul că nu-i plăceau armele nu se compara cu cât de mult ura toate locurile goale pe care Sonja le lăsase după ea în casă. Venise vremea.

Așadar, ar fi trebuit să fie ziua în care Ove avea să moară. Dar se pare că, undeva, cineva știa că singurul mod de a-l opri era să-i scoată în cale ceva care să-l enerveze suficient de tare cât să nu ducă la bun sfârșit ce avea de gând.

Și uite, de-asta, Ove, cu brațele încrucișate, îl țintuiește acum sfidător cu privirea pe bărbatul în cămașă albă pe aleea dintre case și zice:

— Nu era nimic interesant la teve.

Până în clipa aceea, bărbatul în cămașă albă îl privise impasibil pe Ove pe toată durata discuției. De fapt, de câte ori l-a întâlnit Ove, bărbatul s-a comportat mai mult ca un robot decât ca o ființă umană. Exact ca toți ceilalți bărbați în cămăși albe, pe care Ove îi întâlnise de-a lungul anilor. Cei care au zis că Sonja avea să moară după accidentul cu autocarul, cei care au refuzat să își asume vreo responsabilitate și cei care au refuzat să îi tragă la răspundere pe vinovați. Cei care au refuzat să construiască rampa pentru handicapați la școală. Cei care nu voiau să o lase pe Sonja să lucreze. Cei care au încercat să găsească paragrafe scrise mărunt în fiecare afurisit de document, astfel încât cineva, undeva, să nu fie nevoit să plătească banii cuveniți prin asigurare. Cei care voiau să o trimită la azil.

Toți aveau aceeași privire goală. Ca și cum ar fi fost doar niște carcase strălucitoare care se plimbau de colo colo făcând bucăți viețile oamenilor obișnuiți.

Dar, când zice că nu era nimic interesant la televizor, Ove vede, pentru prima oară, cum tâmpla bărbatului în cămașă albă zvâcnește ușor. Ca o sclipire de frustrare, poate. Sau, poate, mânie uluită. Sau, mai degrabă, dispreț pur. Dar este, totuși, prima oară când Ove vede clar că a reușit să străpungă carcasa bărbatului în cămașă albă. A oricărui bărbat în cămașă albă.

Bărbatul strânge din dinți, se întoarce și pleacă. Dar nu cu pașii egali și încrezători ai angajatului la primărie stăpân pe sine, ci cu altceva. Mânie. Nerăbdare. Dorință de răzbunare.

Ove nu-si amintește să-l fi făcut ceva mai fericit de multă, multă vreme.

•

Ei, da, urma să moară astăzi. Voia să se împuște în cap, în liniște și pace, după micul dejun. Făcuse curat în bucătărie, dăduse drumul pisicii afară, adusese pușca din pod și se așezase comod în fotoliu. Plănuise totul așa pentru că, pe la ora asta, pisica voia, de obicei, să iasă să se ușureze. Era una dintre puținele trăsături ale cotoiului pe care Ove le aprecia foarte mult – faptul că nu voia să facă pipi și caca acasă la alții. Și Ove era la fel.

Și-atunci, bineînțeles, Parvaneh și-a făcut iar apariția, și a început să bată la ușa lui, de parcă era ultima toaletă funcțională a omenirii. De parcă n-avea unde să-și facă nevoile acasă, femeia asta! Ove a ascuns atunci pușca în spatele caloriferului, ca să n-o vadă Parvaneh și să-și bage nasul unde n-o privește. A deschis ușa și femeia mai că a trebuit să-i înfigă telefonul în mână, ca Ove să accepte să-l ia.

— Ce-i asta? întreabă Ove, ținând telefonul între arătător și degetul mare, ca pe ceva urât mirositor.

— E pentru tine, geme Parvaneh, ținându-se de burtă și ștergându-și sudoarea de pe frunte, deși afară e ger. Jurnalista aia…

— Ce să fac cu telefonul ei?

— Doamne Sfinte, Ove! Nu-i telefonul ei. E al meu. Te-a sunat, răspunde Parvaneh, pierzându-și răbdarea.

Apoi intră în casă și se duce glonț la toaletă, înainte ca Ove să aibă timp să protesteze.

— Da? zice Ove, ridicând telefonul la câțiva centimetri de ureche și adresându-se nu se știe cui, ori lui Parvaneh, ori jurnalistei.

— Alo? se aude jurnalista din telefon, pe un ton care îl face pe Ove să mute precaut telefonul încă vreo câțiva centimetri mai departe de ureche. Acum ești gata pentru interviu? continuă ea entuziasmată.

— Nu, răspunde Ove, uitând-se la telefon și încercând să-și dea seama de unde se poate închide.

— Ai citit scrisoarea pe care ți-am trimis-o? țipă jurnalista din aparat. Sau ziarul? Ai citit ziarul? M-am gândit că ți-ar prinde bine să-l citești, să-ți faci o idee despre stilul nostru de jurnalism, zbiară ea, văzând că Ove nu zice nimic.

Ove se duce atunci în bucătărie. Ia ziarul și scrisoarea pe care i le adusese Adrian, în uniforma lui de poștaș.

— Ai citit? urlă jurnalista mai departe.

— Da' potolește-te odată! Citesc, citesc, strigă Ove, aplecându-se spre telefonul așezat pe masa din bucătărie.

— Voiam doar să știu dac… continuă ea cu încăpățânare.

— Da' POTOLEȘTE-TE odată, femeie! tună Ove. Jurnalista amuțește. O vreme în telefon se aude doar fâsâitul foilor de ziar întoarse de Ove și țăcănitul impacientat pe birou al pixului jurnalistei.

— Da' voi investigație nu mai faceți în ziua de azi? bodogăne Ove în cele din urmă și se încruntă la telefon, de parcă era vina aparatului.

— Poftim?

— „Restaurantul *Atmosphere* din zgârie-norul Burj Khalifa din Dubai, aflat la 442 de metri înălțime, este restaurantul aflat la cea mai mare înălțime din lume", așa scrie, recită Ove cu voce tare.

— Aha, dar n-am scris eu articolul ăla, așa că nu știu…

— Bine, da' oleacă de responsabilitate poți să-ți asumi, la naiba!

— Ce?!

— Păi, e greșit!

— Aăă, Ove, serios, dintre toate articolele din ziar, tu te legi de cel mai…

— Există restaurante în Alpi!

Jurnalista amuțește. După o oarecare pauză, femeia oftează din greu:

— OK, Ove. Cu siguranță ai dreptate, e greșit. După cum ți-am zis, n-am scris eu articolul ăla. Dar cred că autorul s-a referit la distanța de la pământ.

Nu la distanta măsurată de la nivelul mării.

— Păi, e o diferență ca de la cer la pământ.

— Da, clar, așa-i.

Jurnalista trage din nou aer în piept, și mai adânc, pregătindu-se, pesemne, să se întoarcă la oile ei și să încerce din nou să-l convingă pe Ove să se lase intervievat. Dar e nevoită să se lase păgubașă, căci, în clipa aceea, Ove, ajuns înapoi în sufragerie, zărește pe fereastră un bărbat în cămașă albă, la volanul unei Skode, trecând prin fața casei lui. Și uite așa se întâmplă că nu e ziua în care Ove avea să moară.

— Alo? strigă jurnalista din telefon, chiar înainte ca Ove să iasă pe ușă ca o furtună.

— Vai, vai, vai, murmură Parvaneh îngrijorată, care, ieșind din toaletă, îl vede pe Ove alergând pe aleea dintre case.

Bărbatul în cămașă albă oprește în fața casei lui Rune și a Anitei și se dă jos din mașină.

— Gata, pân-aici! Ai auzit? NU AI VOIE cu mașina în zona rezidențială. Nici măcar un METRU. Ai priceput? îi strigă Ove omului încă de departe.

Bărbatul scund în cămașă albă își scoate pachetul de țigări din buzunarul de la piept și, cu un aer de superioritate, se uită drept în ochii lui Ove:

— Am autorizație.

— Ai pe dracu'!

Bărbatul în cămașă albă dă nepăsător din umeri. Ca și cum avea de-a face cu o insectă iritantă și nimic altceva:

— Și ce-ai de gând să faci, Ove?

Întrebarea îl ia ușor prin surprindere pe Ove. Se oprește, cu mâinile tremurând de furie și cel puțin o duzină de înjurături pregătite. Dar, spre uimirea lui, nu-i iese nimic pe gură.

— Știu cine ești, Ove. Știu c-ai scris o grămadă de scrisori despre accidentul și boala soției tale. Ești un soi de legendă la noi la birou, să știi, zice calm bărbatul în cămașă albă.

Gura lui Ove se deschide ușor. Bărbatul în cămașă albă dă din cap:

— Știu cine ești, da. Iar eu îmi fac datoria, atât. O decizie e o decizie. N-ai ce să faci, ar trebui să știi deja cum merg lucrurile.

Ove face un pas spre bărbatul în cămașă albă, însă omul îi pune o mână pe piept și îl împinge. Nu violent. Nu agresiv. Cu blândețe, dar hotărât, ca și cum mâna nu-i aparține, ci e controlată direct de un robot de la departamentul informatic al vreunei autorități de stat.

— Du-te și uite-te la televizor mai bine. Să nu te apuce iar inima.

De pe locul de lângă șofer al Skodei iese femeia hotărâtă, îmbrăcată într-o cămașă albă identică, cu un teanc de documente în brațe. Bărbatul în cămașă albă încuie mașina cu un bip, bip zgomotos. Apoi îi întoarce spatele lui Ove, ca și cum Ove n-ar fi fost niciodată acolo și n-ar fi vorbit cu el cu câteva clipe mai devreme.

Ove rămâne în drum, cu pumnii strânși, pe lângă corp și bărbia ridicată, ca un elan jignit. Cămășile albe dispar în casa lui Rune și a Anitei. Lui Ove îi ia vreun minut să-și revină. Se întoarce și pornește cu o furie hotărâtă spre casa lui Parvaneh. Parvaneh, la rândul ei, e deja la jumătatea aleii.

— E acasă tolomacul ăla de bărbată-tu? tună Ove și trece pe lângă ea, fără să aștepte un răspuns.

Parvaneh nu apucă decât să dea din cap că da, înainte ca Ove, din patru pași, să ajungă la ușa lor. Patrick deschide, sprijinit în cârje. Pare pe jumătate băgat în ghips.

— Salut, Ove! zice el vesel și, încercând să ridice o mână, își pierde numaidecât echilibrul și se lovește de un perete.

— Remorca aia cu care v-ați adus lucrurile când v-ați mutat. De unde ai luat-o? vrea Ove să știe.

Patrick se sprijină de zid cu brațul sănătos. Ca și cum ar vrea să dea impresia că intenționat se lovise de perete.

— Ce? Aaa… remorca. Am împrumutat-o de la un tip de la birou.

— Sună-l! Trebuie s-o împrumuți iar, zice Ove și intră în casă să aștepte, fără să fie poftit.

Și uite-așa Ove nu poate să moară astăzi. Căci s-a petrecut ceva care să-l enerveze suficient de mult cât să-i atragă atenția.

•

Când bărbatul și femeia în cămăși albe ies din casa lui Rune și a Anitei, vreo oră mai târziu, își găsesc mașina mică și albă, cu logoul municipalității, blocată pe alee de o remorcă mare. O remorcă pe care cineva o parcase de-a curmezișul drumului, cât timp fuseseră ei în casă. Ai fi zis că acel cineva o făcuse dinadins.

Femeia e de-a dreptul perplexă. Dar bărbatul în cămașă albă se duce imediat spre Ove:

— Tu ai făcut asta?

Ove își încrucișează brațele și îl privește cu răceală:

— Nu.

Bărbatul în cămașă albă zâmbește atotștiutor. Așa cum zâmbesc, de obicei, bărbații în cămăși albe, când cineva încearcă să li se opună.

— Mut-o. Acum.

— Nu prea cred, răspunde Ove.

Bărbatul în cămașă albă oftează, ca și cum ar fi amenințat un copil cu pedeapsa:

— Mută remorca, Ove. Altfel sun la poliție.

Ove dă din cap nonșalant și îi arată indicatorul aflat la câțiva metri distantă.

— Traficul e interzis în zona rezidențială. Scrie clar.

— N-ai nimic mai bun de făcut decât să te joci de-a omul legii? mârâie bărbatul în cămașă albă.

— Nu era nimic interesant la teve, răspunde Ove.

Și-atunci tâmpla bărbatului în cămașă albă zvâcnește ușor. Ca și cum carcasa plesnise un pic, un pic de tot. Omul se uită la remorcă, la Škoda blocată, la indicatorul care interzice traficul în zona rezidențială, la Ove care s-a proțăpit în fața lui, cu brațele încrucișate. Bărbatul pare să cântărească dacă e cazul să sară pe Ove și să-l forțeze să dea remorca la o parte, dar decide repede că ar fi o idee foarte proastă.

— Asta e o prostie, Ove. O mare, mare prostie, șuieră el în cele din urmă.

Ochii albaștri ai bărbatului sunt, pentru întâia oară, plini de furie pură. Un mușchi nu se clintește pe chipul lui Ove. Bărbatul în cămașă albă pleacă, o ia spre parcare și șosea, cu pași care par să spună că povestea asta nu s-a terminat. Femeia în cămașă albă îl urmează.

***

Ar fi fost de așteptat ca Ove să-i urmărească triumfător cu privirea. De fapt, el însuși se așteptase la același lucru. Dar Ove arată obosit și trist. Ca și cum n-a dormit de luni de zile. Ca și cum abia dacă își mai poate ridica brațele. Își lasă mâinile să alunece încet în buzunare și pleacă spre casă. Dar nici n-apucă bine să închidă ușa în urma lui, că se aud din noi bubuituri.

— Vor să-l ia pe Rune de lângă Anita, strigă Parvaneh, cu ochi mari și speriați și smucește ușa, înainte ca Ove să apuce să deschidă.

— Aș, pufnește Ove obosit.

Resemnarea din vocea lui le ia prin surprindere pe Parvaneh și Anita, aflată în spatele ei. Poate că-l ia prin surprindere chiar și pe Ove însuși. Trage aer în piept, în răsuflări scurte. Se uită la Anita, mai cenușie și mai gârbovită ca niciodată.

— Au zis că vin să-l ia săptămâna asta. Că nu mai pot să am grijă de el, spune ea cu o voce atât de pierită, că vorbele abia reușesc să i se desprindă de buze.

Ochii îi sunt roșii.

— Nu se poate să-i lași, zice Parvaneh cu hotărâre și îl ia de braț pe Ove.

Ove își trage brațul, fără să se uite în ochii ei:

— Aș, n-o să vină să-l ia acum. Poate peste câțiva ani. O să se facă apel, pe urmă o să toace decizia mărunt cu nenorocitul lor de tocător birocratic, răspunde el.

Ove încearcă să sune mai sigur pe sine și mai convins decât e. Dar, de fapt, n-are putere să-i mai pese cum sună. Nu vrea decât să le facă să plece.

— Nu știi ce spui, urlă Parvaneh.

— Tu nu știi ce spui, n-ai avut niciodată de-a face cu autoritățile alea, nu știi ce-nseamnă să te lupți cu ele, răspunde el monoton, cu umerii căzuți.

— Dar trebuie să vorb… începe ea indignată, dar se oprește.

E ca și cum toată forța se scursese din trupul lui Ove. Poate pentru că văzuse chipul istovit al Anitei. Poate pentru că își dăduse seama că o bătălie câștigată nu însemna că a câștigat războiul. O Škoda blocată nu rezolvă nimic. Aveau să se întoarcă. Așa cum au făcut și când cu Sonja. Așa cum fac

mereu. Se întorc, cu paragrafele și hârtiile lor. Oamenii în cămăși albe câștigă întotdeauna. Iar bărbații ca Ove pierd întotdeauna oameni ca Sonja. Și nimeni nu i-o mai poate da înapoi.

Și tot ce-i rămâne e un lung șir de zile la fel de lipsite de sens ca un blat de bucătărie uns cu ulei. Iar Ove nu mai poate. În clipa aceea simte asta mai mult decât oricând. Nu mai vrea să lupte. Nu vrea decât să fie lăsat în pace să moară.

Parvaneh încearcă în continuare să-l convingă, dar Ove închide ușa. Parvaneh bate cu pumnii în ușă, dar Ove nu aude. Se lasă pe taburetul din hol, cu mâinile tremurând. Inima îi bate atât de tare, că simte că îi explodează timpanele. Greutatea din piept, precum un întuneric de nepătruns ce-i strivește gâtul ca o cizmă, nu îl slăbește decât după vreo douăzeci de minute.

Și-atunci Ove începe să plângă.

32.

UN BĂRBAT PE NUME OVE NU ȚINE VREUN AFURISIT DE HOTEL

Sonja a spus cândva că, pentru a înțelege oameni ca Ove și Rune, trebuia să înțelegi mai întâi că erau oameni prinși în epoca greșită. Oameni care aveau nevoie de lucruri simple în viață. Un acoperiș deasupra capului, o stradă liniștită, o anume marcă de mașini și o femeie căreia să îi fie fideli. O slujbă unde să aibă un rost. O casă în care lucrurile se strică în mod regulat, astfel încât să aibă ceva de meșterit tot timpul.

„Orice om vrea o viață demnă, doar că demnitatea înseamnă ceva diferit pentru fiecare", mai spunea Sonja. Pentru oameni ca Ove și Rune, demnitatea era, poate, pur și simplu, sentimentul că, nevoiți să se descurce singuri în viață încă de mici, era dreptul lor să nu devină niciodată dependenți de alții ca adulți. Mândria de a nu pierde controlul. De a avea dreptate. De a ști pe ce drum să o apuce și cum se înșurubează sau deșurubează un șurub. Ove și Rune erau dintr-o generație în care oamenii erau ceea ce făceau, nu ceea ce vorbeau.

Sonja știa, bineînțeles, că nu oamenii în cămăși albe erau de vină că ea era în scaunul cu rotile. Sau că pierduse copilul. Sau că făcuse cancer. Dar mai știa și că Ove nu putea duce o mânie fără nume. Ove avea nevoie să pună etichete. Avea nevoie de categorii. Așa că, atunci când oamenii în cămăși albe, de la autorități al căror nume niciun om întreg la cap nu îl putea ține minte, încercaseră să facă tot ce Sonja nu voia – să nu o mai lase să muncească, să o mute într-o „casă" și să o facă să accepte că valora mai puțin ca om decât o persoană sănătoasă, care putea merge, să o facă să accepte că era pe moarte –, atunci Ove s-a luptat cu ei. Cu documente și reclamații, cu scrisori deschise, s-a luptat pentru tot, până și pentru rampa pentru handicapați de la școală. S-a luptat cu oamenii în cămăși albe pentru drepturile ei atâta amar de vreme și atât de aprig, încât, în cele din urmă, îi trăgea la răspundere pentru ce i se întâmplase ei și copilului. Îi trăgea la răspundere pentru moarte.

Și, pe urmă, Sonja l-a lăsat singur într-o lume al cărei limbaj el nu îl mai înțelegea.

•

Când motanul se întoarce acasă, Ove e tot pe taburetul din hol. Zgreapță la ușă. Ove îi deschide. Se uită unul la celălalt. Ove se dă la o parte și îl lasă să intre. Apoi iau cina și se uită la televizor. La zece și jumătate, Ove stinge lumina în sufragerie și se duce sus. Motanul îl urmează precaut, de parcă simte că

Ove are de gând ceva despre care n-a catadicsit să-l informeze. Ceva care nu o să-i placă defel. În dormitor, în timp ce Ove se dezbracă, cotoiul se așază pe podea, arătând de parcă încearcă să se prindă care-i șiretlicul unui număr de magie.

Ove se urcă în pat și stă nemișcat până când pisica adoarme, pe partea Sonjei. I-a luat mai bine de o oră… Ove nu face asta din vreun soi de datorie sau de considerație față de sentimentele jigăritului de cotoi. O face pentru că nu mai are putere să se certe cu el. Și pentru că, de fapt, nu i se pare normal ca un om să fie nevoit să explice concepte precum viața și moartea unui animal care nici de propria coadă nu-i în stare să aibă grijă. Atâta tot.

Când în sfârșit motanul adoarme pe spate, întins de-a latul pe perna Sonjei și începe să sforăie cu gura deschisă, Ove se strecoară afară din dormitor în vârful picioarelor. Se duce în sufragerie și ia pușca de după calorifer. Aduce apoi patru bucăți mari de folie pentru uz industrial, pe care le scosese din magazie și apoi le ascunsese în debara, ca să nu le vadă pisica. Aduce o rolă de bandă adezivă și se apucă să le lipească pe pereții din hol. Ove cântărește bine situația și decide că holul e cea mai bună încăpere în care s-o facă, întrucât era cea mai mică din casă. Bănuiește că se cam împroașcă în jur atunci când te împușți în cap și nu vrea să lase după el prea multă dezordine. Sonjei nu-i plăcea când făcea deranj prin casă.

Își pune din nou costumul și pantofii de mers în vizită. Costumul e murdar și încă miroase a gaze de eșapament, dar asta e, merge și așa. Cântărește pușca în mâini, de parcă îi caută centrul de greutate. Ca și cum asta are un rol decisiv în reușita acestei întreprinderi. O întoarce pe toate părțile, apasă ușor țeava, de parcă vrea să vadă dacă poate îndoi pușca în două. Nu că ar ști el prea multe despre arme, dar e bine să verifice omul dacă echipamentul e ca lumea, cam așa ceva. Și, întrucât Ove presupune că nu poți să testezi calitatea unei puști trăgându-i șuturi, se gândește că poate să apese un pic, să încerce să o îndoaie și să vadă care-i treaba.

Și, deodată, își dă seama că, de fapt, e o idee foarte proastă să se îmbrace cu hainele cele bune. Că o să fie o groază de sânge pe costum, dacă se gândește bine. Ce prostie! Așa că lasă pușca jos, se duce în sufragerie, se dezbracă, împăturește cu grijă costumul și îl așază frumos pe podea, lângă pantofii de mers în vizită. Ia plicul cu instrucțiuni pentru Parvaneh și scrie „A se înmormânta în costum” sub rubrica „Aranjamente funerare”. Apoi pune plicul pe mormanul de haine. A scris acolo, negru pe alb, că nu vrea bâlci și tevatură. Fără ceremonii pompoase și alte prostii din astea. Să-l bage în

pământ lângă Sonja și gata. Locul e plătit și pregătit, iar Ove a lăsat bani gheață în plic pentru transport.

Așa că, îmbrăcat doar în chiloți și șosete, Ove se întoarce în hol și ia din nou pușca. Își vede propriul trup în oglinda de pe perete. Nu s-a mai uitat în oglindă la modul acela de vreo treizeci și cinci de ani. E încă destul de musculos și robust. Cu siguranță în formă mai bună decât cei mai mulți bărbați de vârsta lui. Dar s-a întâmplat ceva cu pielea lui, care îl face să arate ca și cum stă să se topească, bagă el de seamă. Arată ca naiba!

Casa e cufundată în tăcere. De fapt, tot cartierul. Toată lumea doarme. Abia atunci Ove își dă seama că împușcătura avea să trezească motanul. „O să-l sperie de moarte pe jigăritul ăla de cotoi…” își zice el. Cugetă la asta o bucată bună de vreme, apoi pune hotărât pușca deoparte, se duce în bucătărie și dă drumul la radio. Nu că i-ar trebui muzică să-și poată pune capăt zilelor și nu că i-ar conveni să știe că rămâne radioul deschis și consumă curent după ce se duce el. Dar se gândește că, dacă pisica se trezește din cauza împușcăturii și aude radioul, poate își zice că pocnitura era în vreuna din melodiile astea pop moderne care sunt mereu la radio. Și poate adoarme la loc. Așa se gândește Ove.

Dar la radio nu e nicio melodie pop modernă, din câte aude Ove, când se întoarce în hol și și ridică din nou pușca. Sunt doar știrile locale de noapte. Așa că ascultă și așteaptă. Nu că ar mai conta știrile locale când oricum ai de gând să te împuști în cap, dar Ove crede, totuși, că nu strică să fii la curent cu ce s-a mai întâmplat. Se vorbește despre vreme. Și economie. Și trafic. Și despre faptul că proprietarii de case și vile sunt avertizați să fie foarte vigilenți în acel sfârșit de săptămână, întrucât se raportaseră mai multe spargeri în oraș.

— Derbedei afurisiți, mormăie Ove și strânge mai bine pușca în mâini când aude.

Din punct de vedere strict obiectiv, toate acestea ar fi putut fi informații folositoare pentru alți doi „derbedei”, Adrian și Mirsad, dacă le-ar fi aflat înainte să tropăie nepăsători până la ușa lui Ove câteva secunde mai târziu. Căci, atunci, ar fi știut că Ove, auzindu-le pașii scârțâind prin zăpadă, nu se gândește „O, musafiri, ce plăcere!”, ci mai degrabă „Nu, fir-ar a dracului de treabă!” Și ar fi știut atunci și că Ove e îmbrăcat doar în șosete și chiloți și ține în mână o flintă veche de vreo trei sferturi de secol, înainte să-l vadă dând ușa de perete ca un Rambo de cartier, îmbătrânit și pe jumătate gol. Și poate că, atunci, Adrian n-ar fi țipat cu o voce atât de ascuțită, de mai, mai să spargă toată ferestrele de pe strada lui Ove și nu s-ar fi întors pe călcâie panicat și n-ar fi alergat încotro a văzut cu

ochii și nu s-ar fi lovit de magazie, de mai, mai să-și piardă cunoștința.

•

După câteva urlete derutate și multă gălăgie, Mirsad reușește să-și stabilească identitatea de derbedeu obișnuit și nu derbedeu-hoț, iar Ove pricepe într-un târziu ce se întâmplă. Dar asta după ce le-a fluturat pe la nas pușca de câteva ori și Adrian a țipat ca o sirenă antiaeriană.

— Șșșt! Trezești pisica, fir-ar să fie, șuieră Ove furios.

Adrian face un pas înapoi, se împiedică și aterizează într-un troian. Pe frunte are un cucui mare cât un ravioli.

Mirsad se holbează la pușcă și pare să se întrebe brusc dacă nu cumva ideea de a-l vizita pe Ove în miezul nopții neanunțați nu fusese una cât se poate de proastă. Adrian se ridică împleticindu-se, se sprijină de magazie și limbajul întregului să corp pare să spună că-i gata oricând să urle: „Nu-s beat!” Ove îl privește acuzator:

— Ce naiba faceți? întreabă el, cu arma încă ațintită asupra lor.

Mirsad ține o geantă mare, pe care o lasă jos cu grijă. Adrian ridică impulsiv mâinile, ca și cum e pe cale să fie tâlhărit, dar își pierde echilibrul și aterizează din nou în fund pe zăpadă.

— A fost ideea lui Adrian, începe Mirsad și lasă privirea în pământ.

Ove bagă de seamă că băiatul nu e machiat azi.

— Mirsad i-a zis, izbucnește Adrian cu însuflețire, clătinându-se lângă zidul magaziei și ținându-se de frunte.

— Ce? întreabă Ove, ridicând bănuitor pușca din nou.

— Le-a zis… I-a zis că-i… încearcă Adrian să-i explice, dar pare ușor distras, în parte de faptul că un bărbat de cincizeci și nouă de ani, în chiloți, îl amenință cu o pușcă și, în parte, pentru că e din ce în ce mai convins că s-a ales cu o comoție cerebrală.

Mirsad se îndreaptă de spate și dă din cap cu hotărâre:

— I-am spus lui taică-miu că sunt homosexual.

Privirea lui Ove se mai îmblânzește. Dar nu lasă pușca jos.

— Tata urăște homosexualii. Și ne-a zis mereu că se omoară dacă vreunul dintre copiii lui ajunge așa, continuă Mirsad.

După o scurtă pauză, băiatul adaugă:

— Așa că… se poate spune că n-a primit prea bine vestea.

— L-a dat afar’ din casă, îl lămurește Adrian pe Ove.

— *Afară,* îl corectează Ove.

Mirsad își ridică geanta și dă din nou din cap:

— A fost o idee proastă. Nu trebuia să te deranjăm.

— Să mă deranjați cu ce? i-o retează Ove.

Dacă tot stă în pragul ușii doar în chiloți, când afară e ger, măcar să știe de ce. Mirsad trage adânc aer în piept. Ca și cum și-ar fi înghițit mândria.

— Tata a zis că sunt bolnav și că nu mai am ce căuta sub acoperișul lui cu… chestiile mele „anormale”, zice Mirsad și înghite din nou în sec când spune „anormale”.

— Fiindcă ești o persoană homo? întreabă Ove.

Mirsad încuviințează:

— N-am rude în oraș. M-am gândit să dorm la Adrian, dar maică-sa are un prieten nou și…

Tace. Dă din cap. Pare foarte stânjenit.

— A fost o idee idioată, murmură el și dă să plece.

Adrian, pe de altă parte, pare că și-a recăpătat puterea de a argumenta și se precipită spre Ove, împleticindu-se prin zăpadă.

— Ove, ce naiba! Ai ditamai casa. Ne-am gândit că poa’ să doarmă la tine în seara asta.

— Aici?! Aici nu-i vreun afurisit de hotel, îl pune Ove la punct și ridică iar pușca.

Adrian se oprește brusc, cu pieptul în țeava flintei. Mirsad face rapid doi pași spre Ove și pune mâna pe pușcă.

— N-am avut unde se ne ducem, iertare, zice el încet, uitându-se în ochii lui Ove, în timp ce mută țeava puștii din dreptul lui Adrian.

Ove își revine și lasă pușca jos. Face o jumătate de pas înapoi, ca și cum și-ar fi dat seama, dintr-o dată, de frigul ce îi împresoară trupul care, diplomatic zis, nu îi e tocmai bine îmbrăcat, și vede cu colțul ochiului fotografia Sonjei pe peretele din hol. Rochia ei roșie. Excursia în Spania, când era gravidă. O rugase de atâtea ori să dea jos nenorocita aia de poză de pe perete, dar Sonja refuzase. Zicea că e „o amintire la fel de prețioasă ca toate celelalte”.

Femeie căpoasă…

•

Așadar, ar fi trebuit să fie ziua în care Ove avea să moară. Dar, în schimb, devine seara dinainte de dimineața în care se trezește că locuiește nu doar cu un jigărit de cotoi, ci și cu o persoană homo în casă. Sonja ar fi fost, firește, încântată. Că ei îi plăceau hotelurile.

33.

UN BĂRBAT PE NUME OVE ȘI O INSPECȚIE MAI PUȚIN OBIȘNUITĂ

Uneori e greu de explicat de ce unii oameni fac brusc lucrurile pe care le fac. Uneori e pentru că știu că, mai devreme sau mai târziu, trebuie să le facă și atunci își zic că e mai bine să le facă acum. Alteori, dimpotrivă, le fac pentru că își dau seama că trebuiau să le facă de mult. Ove a știut tot timpul ce are de făcut, dar, la rigoare, toți oamenii sunt optimiști în ceea ce privește timpul. Cu toții credem că avem suficient timp să facem anumite lucruri. Că avem timp să spunem tot ce avem de spus. Și-apoi se întâmplă ceva și, dintr-o dată, nu ne mai rămân decât cuvinte precum „dacă".

Dimineață, coborând scările de la etaj, Ove se oprește uluit. N-a mai mirosit așa în casă de când murise Sonja. Coboară cu băgare de seamă ultimele trepte și se oprește în pragul bucătăriei, cu aerul unuia care tocmai a prins un hoț.

— Tu ai prăjit pâine?

Mirsad dă din cap îngrijorat:

— Da… sper că-i OK. Iertare… e OK?

Ove vede și că băiatul a făcut cafea. Pe podea, motanul mănâncă ton. Ove dă din cap că da, fără să răspundă.

— Mă duc să dau o tură prin cartier cu pisica, anunță Ove.

— Pot să vin și eu? întreabă iute Mirsad.

Ove se uită la el de parcă Mirsad, îmbrăcat în pirat, îl oprise pe stradă și îl poftise să ghicească sub care dintre cele trei cești se află moneda de argint.

— Poate… pot să te-ajut? continuă Mirsad, cu speranță în glas.

Ove se duce în hol și își pune saboții de lemn.

— E o țară liberă, mormăie el, deschizând ușa de la intrare să dea drumul pisicii afară.

Mirsad ia asta drept un „Cum să nu!", își pune repede pantofii și geaca și îl urmează. Și dacă Ove își imagina că asta avea să fie singura companie nepoftită a zilei, ei, bine, se înșela amarnic.

— Salut, boys, izbucnește Jimmy, când ajung la mica alee dintre case.

Apare gâfâind în spatele lui Ove, îmbrăcat într-un trening de un verde turbat, atât de mulat pe corp, încât Ove se întreabă dacă băiatul chiar e îmbrăcat sau hainele sunt doar pictate pe el.

— Salut, răspunde Mirsad timid.

— Jimmy, se prezintă Jimmy, întinzându-i mâna și răsuflând anevoie.

Pisica parcă ar vrea să-și frece blana de picioarele lui Jimmy, dar pe urmă se răzgândește, amintindu-și, poate, că ultima dată când făcuse asta, Jimmy a ajuns la spital cu o frumusețe de șoc anafilactic. Așa că se rostogolește în zăpadă în loc. Jimmy îi zâmbește larg lui Ove:

— Te văd mereu pe la ora asta, man, și m-am gândit că-i OK să mă țin după tine. Că m-am hotărât să m-apuc să fac mișcare, știi?

Jimmy dă din cap satisfăcut și faldurile de grăsime de sub bărbie îi flutură între umeri ca pânza unei corăbii în furtună. Ove pare complet derutat:

— Te trezești tu la ora asta?

Jimmy izbucnește în hohote de râs:

— Shit, man, nu, încă nu m-am culcat!

•

Și uite-așa se face că o pisică, un tânăr obez și alergic, un homosexual și un bărbat pe nume Ove fac inspecția de dimineață împreună în ziua aceea. Ove se uită la ei când merg în șir indian spre parcare și hotărăște în sinea lui că, pesemne, tocmai a înființat, fără să vrea, cel mai puțin respectabil comitet de vigilență publică din istoria omenirii.

— Tu ce cauți p-aci? întreabă Jimmy curios, boxând în glumă cu umărul lui Mirsad, când ajung la garaj.

Mirsad îi explică pe scurt că s-a certat cu taică-su și că s-a mutat temporar la Ove.

— De ce te-ai certat cu taică-tu? Vrea Jimmy să știe.

— Nu te privește pe tine, răspunde Ove pe dată, din spatele lui Mirsad.

Jimmy tace, ușor mirat, ridică nepăsător din umeri și, în secunda următoare, pare că a uitat întrebarea. Mirsad îi aruncă lui Ove o privire recunoscătoare. Ove verifică panoul indicator care interzice traficul în zona rezidențială, dându-i câteva șuturi.

— Da', serios, man, tu chiar faci asta în fi-e-ca-re dimineață? se miră Jimmy vesel.

— Da, răspunde Ove, mai puțin vesel.

— De ce?

— Verific dacă au fost spargeri.

— Pe bune? Se dau spargeri p-aci?

— Nu.

Jimmy e nedumerit. Ove verifică ușa garajului, smucind-o de trei ori.

— Da' și când s-o întâmpla! Mormăie el și pleacă spre parcarea pentru vizitatori.

Motanul se uită la Jimmy ca și cum ar fi foarte dezamăgit de înzestrarea lui intelectuală. Jimmy își țuguie ușor buzele și își pipăie burta, ca și cum vrea să verifice dacă nu cumva a slăbit prea mult de la atâta mișcare bruscă.

— Ai auzit de Rune, nu? strigă el, alergând ușor după Ove.

Ove nu răspunde.

— O să vină ăștia de la Asistentă Socială să-l ia, știi? îi explică Jimmy, când îl ajunge din urmă.

Ove își scoate carnețelul și se apucă să noteze numerele de înmatriculare ale mașinilor din parcarea pentru vizitatori. Jimmy ia tăcerea lui drept o invitație să pălăvrăgească mai departe.

— Știi, chestia-i că Anita a făcut cerere pentru ajutor social la domiciliu. Rune-i varză și ea nu prea mai poate, cam așa ceva. Și ăia de la Asistență au făcut anchetă și, pe urmă, a sunat-o un tip și i-a zis că au hotărât că nu se poate descurca nici cu ajutor. Și că-l bagă pe Rune într-o instituție din aia, știi? Și-atunci Anita le-a zis că s-o lase baltă și că nu-i trebuie niciun ajutor acasă și gata. Da' tipu' ăla nu s-a lăsat și-a început să facă pe durul și să vorbească nasol rău cu ea. Că cică ancheta e anchetă și că ea i-a pus să investigheze chestia. Și că asta-i concluzia anchetei și basta, știi? Si-acu' nu mai contează ce zice Anita, că tipul de la Asistență îi dă înainte cu ale lui, știi?

Jimmy tace și dă din cap spre Mirsad, ca și cum așteaptă o reacție.

— Nasol… constată Mirsad șovăitor.

— Nasol ca DRACU', încuviințează Jimmy indignat și faldurile de grăsime de pe burtă i se cutremură.

Ove își pune pixul și carnețelul în buzunarul interior al gecii și o ia spre încăperea de sortare a gunoiului.

— Aș, o să le ia o veșnicie să trimită decizia. Așa zic ei, că vin să-l ia, da' n-o să miște un deget încă vreun an, doi, pufnește el.

— Păi… decizia e luată, man, zice Jimmy, scărpinându-se în creștet.

— Și-atunci se face un afurisit de apel. Durează câțiva ani, continuă Ove țâfnos și trece pe lângă Jimmy, fără să se uite la el.

Jimmy se uită după Ove, de parcă ar cântări dacă are vreun rost să se ducă după el.

— Păi, a făcut. A tot trimis scrisori și chestii din astea vreo doi ani.

Auzind acestea, Ove încetinește pasul. Aude pașii grei ai lui Jimmy prin zăpadă în urma sa.

— Doi ani? întreabă el, fără să se întoarcă.

— Chiar mai mult, răspunde Jimmy.

Ove pare că numără lunile în minte.

— Minți. Sonja ar fi știut, îl concediază el scurt pe Jimmy.

— Păi, n-am avut voie să vă zic nimic, ție și Sonjei. Nu m-a lăsat Anita. Că știi…

Jimmy amuțește. Lasă privirea în pământ. Ove se întoarce spre el. Ridică întrebător din sprâncene:

— Ce să știu?

Jimmy trage adânc aer în piept:

— Anita… a zis c-aveți destule necazuri, șoptește el. Se lasă o tăcere atât de compactă, de poți s-o despici cu toporul. Jimmy nu ridică privirea. Ove nu zice nimic. Intră în încăperea de sortare a gunoiului. Iese. Intră în garajul pentru biciclete. Iese. Dar ceva se întâmplă cu el. „I-a căzut fisa", obișnuia Sonja să spună. Ultimele cuvinte ale lui Jimmy atârnă ca un văl greu peste el. Îl cuprinde o mânie inexplicabilă, care crește în pieptul lui ca o trombă. Smucește tot mai tare mânerele ușilor. Lovește pragurile tot mai abitir. Și, când Jimmy murmură „S-a zis, man, îl bagă la azil", Ove trântește ușa de se cutremură tot garajul. Rămâne cu spatele întors la cei doi băieți, răsuflând din greu.

— Ești… OK? întreabă Mirsad.

Ove se întoarce și, plin de furie controlată, îl țintuiește pe Jimmy cu arătătorul:

— Așa a zis? Că nu vrea să-i ceară Sonjei ajutorul fiindcă „avem destule necazuri"?

Jimmy încuviințează speriat. Ove lasă privirea în zăpadă, iar pieptul i se ridică și se lasă greoi sub geacă. Se gândește ce ar fi făcut Sonja dacă ar fi aflat. Dacă ar fi aflat că prietena ei cea mai bună nu i-a cerut ajutorul, pentru că Sonja „avea destule necazuri". I-ar fi frânt inima.

Uneori e greu de explicat de ce unii oameni fac brusc lucrurile pe care le fac. Ove a știut tot timpul ce are de făcut, pe cine trebuie să ajute înainte să poată muri în pace. Dar, la rigoare, toți oamenii sunt optimiști în ceea ce privește timpul. Cu toții credem că avem suficient timp să facem anumite lucruri. Că avem timp să spunem tot ce avem de spus.

Timp să facem apel.

Se întoarce spre Jimmy cu o privire sumbră:

— Doi ani?

Jimmy dă din cap că da. Ove își drege vocea. Și, pentru întâia oară, pare nesigur pe el:

— Credeam că de-abia a început. Credeam că… mai am timp, murmură el.

Jimmy încearcă să se dumirească dacă Ove vorbește cu el sau de unul singur. Ove ridică privirea:

— Și zici c-or să-l ia pe Rune? Nu mai au nicio prostie birocratică de făcut, nu se mai poate face apel sau vreun alt rahat din ăsta? Ești SIGUR?

Jimmy dă din nou din cap. Deschide gura să spună ceva, dar Ove a plecat deja. A luat-o pe aleea dintre case, cu pașii unuia hotărât să răzbune o nedreptate strigătoare la cer, ca într-un western alb-negru. Se oprește la casa în fața căreia încă stau parcate remorca și Škoda albă și bate la ușă. Prin minune, Anita reușește să deschidă șocată, înainte ca Ove să facă ușa bucăți. Ove intră în hol, fără să aștepte.

— Ai hârtiile de la autorități?

— Da, dar credeam…

— Dă-mi-le!

•

Mai târziu, Anita avea să le povestească vecinilor că „nu l-am mai văzut pe Ove așa de furios din 1977, când au zis la televizor că se discută o fuziune între Saab și Volvo”.

34.

UN BĂRBAT PE NUME OVE ȘI UN BĂIAT ÎN CASA DE ALĂTURI

Ove a adus cu el un scăunel rabatabil, albastru, din plastic, pe care să stea. De data asta o să-i ia ceva timp, știe prea bine. Așa e întotdeauna când trebuie să-i povestească Sonjei că urmează să facă vreun lucru care ei nu-i place. Șterge cu grijă zăpada de pe piatra funerară, ca să se vadă ca lumea unul pe celălalt când stau de vorbă.

În aproape patruzeci de ani, mulți se perindaseră prin cartier. Casa dintre cea a lui Ove și cea a lui Rune fusese mereu locuită de oameni ba tăcuți, ba gălăgioși, ba ciudați, ba nesuferiți sau, pur și simplu, șterși. Locuiseră familii ale căror copii adolescenți făceau pipi pe gard când se îmbătau, familii care încercaseră să planteze în grădină arbuști neaprobați de asociația de locatari și familii cărora le dăduse prin cap să vopsească fațada casei în roz. Și, dacă era ceva cu care Ove și Rune erau de acord, indiferent cât de mult se ciondăneau, era faptul că, oricare ar fi fost locatarii din casa vecină la un moment dat, erau bătuți în cap.

La sfârșitul anilor ’80, casa fusese cumpărată de un bărbat care era un soi de șef la bancă. „Ca investiție”, îl auzise Ove spunându-i agentului imobiliar. Apoi închiriase casa ani în șir. Într-o vară, a închiriat-o unor tineri, trei la număr, care s-au străduit din răsputeri să transforme casa într-o zonă liberă pentru o veritabilă pleiadă de narcomani, prostituate și răufăcători. Petrecerile se țineau lanț, cioburi de la sticle de bere sparte acoperiseră gazonul dintre case precum confetti, iar muzica duduia de cădeau tablourile de pe pereți în sufrageria Sonjei și a lui Ove.

Ove s-a dus să pună capăt scandalului, dar zurbagiii i-au râs în față. Văzând că refuză să plece, unul dintre ei l-a amenințat cu cuțitul. A doua zi, când Sonja a încercat să vorbească omenește cu ei, au făcut-o „babă handicapată” și, în seara care a urmat, au dat muzica mai tare decât oricând. Iar când Anita, disperată, a țipat la ei de pe verandă, au aruncat o sticlă prin fereastra de la sufragerie a casei ei și a lui Rune.

Asta a fost, bineînțeles, o idee cât se poate de proastă.

Ove s-a apucat atunci pe dată să urzească planuri de răzbunare. Și a început prin a cerceta situația financiară a proprietarului casei. A sunat avocați, a sunat la Fisc, încercând să-l împiedice să mai închirieze casa și era hotărât să meargă „până la Curtea Supremă de Justiție” dacă era nevoie, după cum i-a spus Sonjei.

Dar Ove nu a apucat să își pună planurile în aplicare. Într-o seară, târziu, l-a văzut pe Rune luând-o spre parcare, cu cheile de la mașină în mână. Când s-a întors, ținea în mână o punguță, al cărei conținut Ove nu l-a putut deslușI. A doua zi a venit poliția și i-a arestat pe cei trei tineri pentru deținere de stupefiante găsite în posesia acestora, în urma unui denunț anonim.

Ove și Rune erau afară, pe stradă, când s-a întâmplat. Privirile li s-au întâlnit. Ove și-a scărpinat gânditor bărbia și a zis:

— Eu unul nici n-aș ști de unde să iau droguri în orașul ăsta.

— Pe strada din spatele gării, l-a lămurit Rune, cu mâinile în buzunar. Cel puțin așa am auzit, a adăugat el, rânjind.

Ove a dat din cap aprobator. Au rămas așa o vreme, zâmbind.

— Cum merge mașina? l-a întrebat apoi Ove pe Rune.

— Ca unsă, a răspuns Rune.

S-au înțeles bine vreo două luni după tărășenia asta. Pe urmă s-au certat iar, bineînțeles, din cauza centralei termice de cartier. Dar, „cât a fost, a fost plăcut", după cum a zis Anita.

•

În casa vecină au continuat să vină și să plece chiriași, în anii care au urmat, și cei mai mulți au fost acceptați de Ove și Rune cu surprinzător de multă indulgență. Perspectiva poate face multe pentru reputația oamenilor.

Într-o vară, pe la mijlocul anilor '90, în casă s-a mutat o femeie, cu un băiețel dolofan de nouă ani, care le-a cucerit imediat pe Sonja și pe Anita. Tatăl copilului îi părăsise când se născuse băiatul, mai aflară Sonja și Anita. Bărbatul cu ceafă groasă, de vreo patruzeci de ani care locuia cu ei, a cărui răsuflare cele două femei încercaseră îndelung să o ignore, era noul ei iubit. Dădea rar pe acasă, iar Sonja și Anita n-au vrut să pună prea multe întrebări. Au presupus ca femeia vedea în el calități pe care ele, poate, nu le vedeau. „Are grijă de noi, că știți cum e, nu-i ușor să fii mamă singură…" le-a spus femeia, zâmbind cu bravură, iar vecinele n-au insistat să afle mai multe.

Prima dată când l-au auzit pe bărbatul cu ceafă groasă urlând, au hotărât că fiecare cu treaba lui la el în casă. A doua oară, s-au gândit că orice cuplu se mai ceartă și că, poate, nu era nimic serios.

Odată, când bărbatul cu ceafa groasă era plecat, Sonja i-a invitat Ia cafea pe femeie și băiețel. Femeia i-a explicat, zâmbind forțat, că vânătăile le căpătase lovindu-se de ușa unui dulap de bucătărie, pe care nu o închisese bine. Seara, Rune s-

a întâlnit din întâmplare cu bărbatul cu ceafa groasă care tocmai se dădea jos din mașină, în mod vizibil beat.

În următoarele două nopți, cele două case vecine au auzit, și de o parte, și de cealaltă, urletele bărbatului și obiecte izbite de podea. Au auzit-o pe femeie țipând scurt, de durere. Când rugămințile înlăcrimate ale băiețelului: „Nu mai da, nu mai da!" au răzbătut prin perete, Ove s-a ridicat din pat și a ieșit pe verandă. Rune era deja afară, pe a lui.

Ove și Rune erau, la vremea aceea, în mijlocul uneia dintre cele mai aprige lupte pentru putere la conducerea asociației de locatari. Nu vorbiseră unul cu celălalt de aproape un an. Dar, în clipele acelea, s-au uitat scurt unul la celălalt, apoi fiecare a intrat înapoi în casă, fără un cuvânt. Două minute mai târziu s-au întâlnit, îmbrăcați, în fața casei vecine. Bărbatul cu ceafa groasă a încercat să se repeadă la ei furios de cum a deschis ușa, dar pumnul lui Ove l-a nimerit chiar la baza nasului. Bărbatul s-a clătinat pe picioare, apoi și-a revenit, a apucat un cuțit de bucătărie și s-a repezit la Ove. Dar n-a apucat să ajungă la el. Pumnul uriaș al lui Rune l-a doborât la pământ ca un ciocan. Rune era, atunci, un bărbat solid, în floarea vârstei, cu care era mai bine să nu te pui.

A doua zi, bărbatul cu ceafa groasă a părăsit cartierul și nu s-a mai întors niciodată. Tânăra femeie a dormit la Anita și Rune două săptămâni, înainte să prindă curaj să meargă din nou acasă cu băiețelul. Atunci Ove și Rune s-au dus la bancă, iar seara, Sonja și Anita i-au explicat femeii că putea considera suma un împrumut sau un dar, cum voia ea. Dar că trebuia să accepte banii, fără discuție. Și uite așa se face că femeia a rămas să locuiască mai departe în casa vecină, împreună cu fiul ei. Un băiețel pasionat de computere, pe nume Jimmy.

•

Ove se apleacă și se uită grav spre piatra de mormânt:

— Credeam c-o să am mai mult timp. Pentru… tot.

Dar ea nu-i răspunde.

— Știu că nu-ți place când fac scandal, Sonja. Dar, de data asta, trebuie să-nțelegi. Cu oamenii ăștia nu poți vorbi omenește…

Se scarpină în palmă cu unghia degetului mare. Piatra rămâne neclintită, mută. Dar Ove n-are nevoie să audă nimic, știe prea bine ce ar fi zis Sonja despre asta. Tăcerea fusese întotdeauna arma Sonjei când se certau, fie când era vie, fie acum, după ce murise.

Ove sunase dimineață la Direcția pentru Asistență Socială, sau cum naiba îi zice. Sunase de la Parvaneh, fiindcă el nu mai avea abonament la telefon. Parvaneh îl îndemnase să fie „politicos și abordabil". Conversația nu începuse prea bine –

Ove a fost transferat rapid la „ofițerul responsabil” de caz. Adică bărbatul în cămașă albă care fuma. Acesta s-a arătat imediat foarte indignat de faptul că micuța Škoda albă era în continuare blocată în fața casei lui Rune și a Anitei. Și da, Ove ar fi avut, poate, mai multe șanse să negocieze dacă și-ar fi cerut scuze sau chiar ar fi admis că era regretabil că îl pusese pe bărbatul în cămașă albă într-o asemenea situație, să nu aibă cu ce să se deplaseze. În orice caz, sigur ar fi fost mai bine decât să șuiere: „Poate așa înveți să citești indicatoarele. Analfabet afurisit!”

Ove a încercat apoi să îl convingă pe funcționar că Rune nu trebuie dus la azil. Bărbatul l-a informat sec pe Ove că „analfabet afurisit” nu era combinația de cuvinte cu care să înceapă o conversație dacă voia să abordeze subiectul. După asta, a urmat o serie întreagă de insulte, de la ambele capete ale firului, înainte ca Ove să declare că, în orice caz, nu așa se fac lucrurile. Nu se vine și se ia omul pe sus de acasă și se bagă în tot felul de instituții doar pentru că a început să fie cam uituc. Bărbatul în cămașă albă i-a întors-o atunci, cu răceală, că nu conta unde îl duceau pe Rune, întrucât „în starea lui, e puțin probabil să aibă vreo importanță unde e plasat”. Ove a urlat o nouă serie de sudălmi drept răspuns.

Și, atunci, bărbatul în cămașă albă a spus ceva de-a dreptul stupid:

— Decizia a fost luată. Ancheta a durat doi ani. Nu mai poți face nimic, Ove. Nimic. Pur și simplu, nimic.

Apoi i-a trântit receptorul în nas.

Ove se uită la Parvaneh. Se uită la Patrick. Apoi dă cu mobilul lui Parvaneh de masa bucătăriei și tună că au nevoie de un „nou plan acum”. Parvaneh pare profund întristată, dar Patrick dă din cap că a priceput, își pune pantofii și dispare pe ușă. Ca și cum atât aștepta, ca Ove să zică ce-a zis. Cinci minute mai târziu, spre marea iritare a lui Ove, se întoarce cu filfizonul ăla de Anders de la casa vecină. În urma lor, apare voios și Jimmy.

— Ce caută aici? întreabă Ove, arătând spre filfizon.

— Păi, n-ai zis c-avem nevoie de-un plan? zice Patrick, dând din cap spre filfizon și părând foarte mulțumit de sine.

— Anders e planul, se bagă și Jimmy în vorbă.

În hol, Anders se uită de jur împrejur, stânjenit și ușor speriat la vederea lui Ove. Dar Patrick și Jimmy îl împing cu hotărâre spre sufragerie.

— Spune-i, îl îndeamnă Patrick.

— Ce să-mi spună? vrea Ove numaidecât să știe.

— Ăăă, păi… am auzit că ai probleme cu proprietarul Skodei ăleia, zice Anders.

Anders se uită neliniștit spre Patrick. Ove îi face nerăbdător semn să continue.

— Aăă, cred că nu ți-am spus cu ce se ocupă firma mea, nu? întreabă Anders șovăitor.

Ove își bagă mâinile în buzunare. Se mai destinde un pic. Apoi Anders le povestește. Până și Ove e nevoit să recunoască în cele din urmă, că ar putea fi o rezolvare mai mult decât decentă a situației.

— Unde-i pipiț… începe Ove, dar se oprește când Parvaneh îi trage una în picior.

— Ei, nu mai suntem împreună. A plecat, răspunde Anders, cu privirea ațintită în pantofi.

Pe urmă le spune că femeia se cam enervase că Ove o tot agasa, și pe ea și pe câinele ei, dar că iritarea ei fusese nimic pe lângă criza de nervi pe care o făcuse atunci când Anders, auzind că Ove îi zicea câinelui „cizmă cu ochi”, nu se mai putuse opri din râs.

— Și a venit noul ei prieten să-i ia lucrurile. Se pare că se întâlneau pe la spatele meu de luni de zile.

— Pfff, izbucnesc Parvaneh, Jimmy și Patrick într-un glas.

— Și tipul are un Lexus, adaugă Anders.

— PFFF, izbucnește Ove.

Și, uite-așa se face că, bărbatul în cămașă albă, care fumează țigară de la țigară, venind în după-amiaza aceea însoțit de un polițist, să îi ceară lui Ove să elibereze Škoda captivă, nu mai găsește nici Škoda, nici remorca. Ove e în fața casei, cu mâinile în buzunare. Bărbatul în cămașă albă își pierde complet cumpătul și începe să urle la Ove chestii fără cap și coadă. Ove o ține sus și tare că el nu știe ce s-a întâmplat, subliniind pe un ton prietenos că nu s-ar fi întâmplat nimic dacă bărbatul în cămașă albă ar fi respectat indicatorul privind traficul interzis în zona rezidențială. Ove nu găsește de cuviință, bineînțeles, să le spună că Anders avea o firmă de tractări auto și că unul dintre angajații lui ridicase Škoda albă la prânz și o lăsase într-o balastieră, la vreo patruzeci de kilometri în afara orașului. Iar când polițistul îl întreabă, plin de tact, dacă totuși, nu a văzut ceva din întâmplare, Ove îl privește drept în ochi pe bărbatul în cămașă albă și răspunde:

— Nu știu. Am uitat. La vârsta mea… Nu mă mai ține memoria.

Când polițistul se uită în jur și întreabă de ce Ove e afară, pe stradă, în miezul zilei, dacă tot nu are nimic de-a face cu dispariția Skodei, Ove ridică nepăsător din umeri și zice, trăgând cu coada ochiului la bărbatul în cămașă albă:

— Dacă tot nu-i nimic ca lumea la teve…

Bărbatul pălește de furie, se face mai alb decât cămașa de el. Pleacă valvârtej, înjurând și bombănind că „las' că vedeți voi!" Și au văzut, bineînțeles. Câteva ore mai târziu, un curier apare la ușa Anitei cu o scrisoare recomandată de la Direcția de Asistență Socială, semnată de însuși bărbatul în cămașă albă. Semnată și parafată, cu data și ora exactă când urma să se facă „luarea în primire".

•

Și-acum Ove stă lângă mormântul Sonjei și îi spune cât de rău îi pare:

— Știu cât de tare te enervezi când mă ciondănesc cu lumea. Dă, uite, așa stau lucrurile acum… Mă mai aștepți tu acolo, sus, un pic, că n-am timp să mor acum.

Apoi dezgroapă florile înghețate din pământul tare ca piatra, plantează altele, strânge scaunul rabatabil și pleacă spre parcare, mormăind ceva ce sună dubios de asemănător cu „că acuma-i război, dar-ar naiba să dea!"

35.

UN BĂRBAT PE NUME OVE ȘI INCOMPETENȚA SOCIALĂ

Când Parvaneh intră în goană în casa lui Ove și aleargă panicată spre toaletă, fără să zică măcar „bună dimineața”, Ove se gândește, firește, să întrebe, cum se face că o apucă brusc pipi în cele douăzeci de secunde cât îi ia să ajungă de la casa ei la a lui, de intră ca o furtună și se repede la toaletă fără să dea binețe ca orice om normal. Dar „nici iadul nu cunoaște furia unei gravide aflate la strâmtoare”, îi zisese Sonja cândva, așa că Ove își ține fleanca.

Vecinii zic că „e alt om” de câteva zile. Că nu l-au mai văzut niciodată atât de „implicat”, dar Ove le-a explicat că, la naiba, asta-i doar din cauză că nu s-a implicat niciodată în treburile *lor*. Altfel, „implicat” a fost întotdeauna, fir-ar să fie!

Patrick zice că Ove seamănă cu „un robot răzbunător și furios, venit din viitor”, când se plimbă dintr-o casă în alta, trântind ușile. Ove nu știe ce vrea să zică Patrick cu asta. În orice caz, a petrecut ore întregi seara, acasă la Parvaneh și Patrick, în ultimele zile. Patrick se tot chinuie să-l împiedice pe Ove să mai lase amprente furioase pe ecranul computerului, de câte ori vrea să îi arate ceva. Jimmy, Mirsad, Adrian și Anders au venit și ei. Jimmy a încercat să-i convingă pe toți că bucătăria lui Parvaneh și a lui Patrick trebuie să se numească „Steaua Morții”, iar lui Ove să i se zică „Darth Ove”. Ove nu înțelege ce înseamnă asta, dar bănuiește că e ceva complet idiot.

La început, Ove le propune să repete șiretlicul lui Rune și să îi însceneze bărbatului cu cămașă albă o deținere de marijuana. Însă Parvaneh nici să n-audă, așa că sunt nevoiți să se gândească la un plan B. Dar, cu o seară înainte, Patrick a constatat că, mai departe de atât, nu mai puteau duce singuri planul. Ajunseseră într-un punct mort. Și-atunci Ove a dat din cap încrâncenat, i-a cerut mobilul lui Parvaneh, s-a dus în cameră și a dat un telefon.

Nu că i-ar fi plăcut să recurgă la asta. Dar, dacă-i război, război să fie!

•

Parvaneh iese din toaletă.

— Ai terminat? întreabă Ove, de parcă s-ar fi așteptat ca Parvaneh să ia o pauză.

Parvaneh dă din cap că da, dar, când să plece, zărește ceva în sufrageria lui Ove și se oprește. Ove așteaptă în pragul ușii, dar știe prea bine la ce se holbează Parvaneh.

— E… ei, fir-ar să fie… nu-i nimic special, mormăie el și îi face semn să iasă.

Dar Parvaneh nu se mișcă și atunci Ove trage un șut puternic cadrului ușii.

— Stătea acolo degeaba și se prăfuia. Doar l-am șmirgheluit și l-am dat cu lac. Nimic special, ce naiba, mormăie el iritat.

— Vai, Ove… șoptește Parvaneh.

Ove e ocupat să verifice mai departe pragul ușii, dându-i șuturi.

— Putem să-l șmirgheluim iar și să-l vopsim roz. Dacă-i fată, adică… mormăie el.

Își drege vocea:

— Sau dacă-i băiat. Că-n ziua de azi văd că se poartă roz și la băieți.

Parvaneh se uită la pătuțul bleu cu mâna la gură.

— Dacă te-apuci să bocești, nu ți-l mai dau, o previne Ove.

Iar când Parvaneh începe să plângă, în ciuda avertismentului, Ove oftează și mormăie „femei, n-ai cu cine!”, apoi se întoarce și iese din casă.

•

Bărbatul în cămașă albă își stinge țigara, strivind-o cu pantoful. Și el arată de parcă a plecat la război. E însoțit de trei tineri, îmbrăcați în uniforme de infirmier, ca și cum se așteaptă să întâmpine rezistență agresivă. Când micuța femeie le deschide ușa, cei trei tineri par că se rușinează ușor, dar bărbatul în cămașă albă face un pas spre Anita, fluturând un document de parcă ar fi ținut o secure.

— E timpul, o informează el nerăbdător, încercând să intre în hol.

Dar Anita îi blochează calea. Mă rog, atât cât o persoană de dimensiunile ei poate să blocheze calea cuiva.

— Nu, zice ea, fără să se miște un centimetru măcar.

Bărbatul în cămașă albă se oprește și o privește calm. Dă obosit din cap și se încruntă, de zici că nasul mai are puțin și-i dispare în carnea obrajilor:

— Ai avut doi ani la dispoziție să accepți situația, Anita. Decizia e luată și gata.

Încearcă din nou să treacă pe lângă ea, dar Anita rămâne fermă în pragul ușii, neclintită ca o piatră străveche. Trage adânc aer în piept, fără să-l slăbească din ochi pe bărbatul în cămașă albă și zice:

— Ce fel de iubire e asta în care îl lași pe celălalt la greu? Când îl dai în primire de îndată ce dai de opreliști? Spune, ce fel de iubire mai e și asta?

În vocea Anitei vibrează o durere adâncă, soră cu deznădejdea. Bărbatul în cămașă albă strânge din buze.

Pomeții îi zvâcnesc nervos:

— Rune nici nu știe pe ce lume e, în cea mai mare parte a timpului, așa a reieșit din anch…

— Dar EU știu, i-o retează Anita.

Apoi, ridicând arătătorul spre cei trei infirmieri, repetă țipând:

— EU ȘTIU!

Bărbatul în cămașă albă oftează din nou:

— Și cine o să aibă grijă de el, Anita? întreabă el retoric, dând din cap.

Apoi face un pas înainte și le face semn celor trei infirmieri să îl urmeze.

— Eu o să am grijă de el, răspunde Anita, cu privirea întunecată precum o furtună pe mare.

Bărbatul în cămașă albă dă neîncrezător din cap și încearcă din nou să treacă pe lângă ea. Abia atunci vede umbra care răsare din spatele Anitei.

— Și eu, zice Ove.

— Și eu, zice Parvaneh.

— Și eu, zic într-un glas Patrick, Jimmy, Anders, Adrian și Mirsad, repezindu-se spre ușă de gata, gata să cadă în nas unul peste altul.

Bărbatul în cămașă albă se oprește. Ochii i se îngustează.

O femeie de vreo patruzeci și cinci de ani, cu părul strâns neglijent într-o coadă la spate și îmbrăcată cu blugi ponosiți și o geacă verde un pic prea mare îi iese deodată în fată.

— De la ziarul local, aș avea câteva întrebări, spune ea, întinzând spre bărbat un reportofon.

Bărbatul în cămașă albă se uită îndelung la ea. Apoi se întoarce spre Ove. Cei doi se țintuiesc cu privirea. Văzând că bărbatul în cămașă albă nu zice nimic, jurnalista scoate din geantă un teanc de hârtii și i le pune în brațe.

— Aici sunt documentele tuturor pacienților de ale căror cazuri tu și direcția ta v-ați ocupat în ultimii ani. Toți oamenii ca Rune, pe care i-ați luat în primire și i-ați plasat în instituții împotriva voinței lor și a rudelor acestora. Toate neregularitățile găsite la azilurile de bătrâni unde ați făcut plasamentele. Toate normele și reglementările care s-au încălcat și toate situațiile în care procedura pentru luarea deciziilor în urma anchetelor sociale nu s-a respectat, turuie ea, pe un ton de parcă i-ar fi înmânat cheile unei mașini câștigate la loto.

Apoi adaugă zâmbind:

— Vezi tu, partea bună în a investiga birocrația ca jurnalist e că poți să fii sigur întotdeauna că birocrații sunt primii care încalcă regulile.

Bărbatul în cămașă albă nu o bagă în seamă. Se uită în continuare la Ove. Niciunul, nici celălalt nu scot o vorbă. Bărbatul în cămașă albă își încleștează încet fălcile.

În spatele lui Ove, Patrick își drege vocea, iese în față șchiopătând și ajutându-se de cârje și îi spune, ca într-o doară, bărbatului în cămașă albă, făcând semn spre teancul de hârtii din brațele acestuia:

— Si-n caz că te-ntrebi ce sunt hârtiile alea de deasupra, sunt extrasele tale de cont din ultimii șapte ani, toate biletele de tren și de avion pe care le-ai plătit cu cardul și toate hotelurile la care ai stat. Și toată istoria căutărilor pe net din computerul tău de la birou. Toată corespondența electronică, de serviciu și privată…

Privirea bărbatului în cămașă albă se mută atunci de la unul la celălalt. Omul strânge atât de tare din dinți că pielea i s-a albit pe maxilare.

— Nu c-ar zice cineva că *există* dovezi cum că ascunzi ceva, zice jurnalista pe un ton prietenos.

— Nu, deloc, întărește Patrick, dând grav din cap.

— Dar știi cum e… începe jurnalista, scărpinându-se distrată pe bărbie.

— Dacă te-apuci să scormonești în trecutul cuiva… completează Patrick.

— Sigur găsești ceva ce omul ar prefera să țină secret, continuă jurnalista zâmbind indulgent.

— Ceva ce ar prefera să… uite, explică Patrick, arătând spre fotoliul așezat la fereastra sufrageriei, de unde se ițește capul lui Rune.

Televizorul e pornit și miroase a cafea proaspăt făcută. Patrick arată spre teancul de documente cu vârful uneia dintre cârje, stropind cu zăpadă cămașa bărbatului.

— Eu, în locui tău, aș arunca un ochi mai ales pe aia cu istoricul paginilor accesate pe net, zice Patrick.

Și, pe urmă, așteaptă cu toții acolo, la ușă. Anita și Parvaneh, jurnalista, Patrick, Ove, Jimmy, Anders și bărbatul în cămașă albă, cei trei infirmieri, în acea tăcere care se regăsește doar în jurul unei mese de poker, în secundele dinainte ca jucătorii care au pariat tot ce au să-și etaleze cărțile.

În cele din urmă, după câteva minute, în care toată lumea se simte de parcă e ținut cineva cu capul sub apă, bărbatul în cămașă albă începe să răsfoiască încet documentele ce i se puseseră în brațe.

— Unde ați găsit rahaturile astea? șuieră el, cu capul din ce în ce mai coborât între umeri.

— Pe Inter-NET, tună Ove brusc și furios, apoi iese din casa Anitei și a lui Rune cu pumnii strânși pe lângă corp.

Bărbatul în cămașă albă ridică privirea din hârtii. Jurnalista își drege glasul și face binevoitoare semn spre teancul de documente:

— Poate că nu-i nimic ilegal în niciunul dintre dosarele alea vechi, dar șeful meu e aproape sigur că, dacă ajung în media, tot o să dureze luni de zile până o să termine direcția voastră cu procesele. Poate chiar ani…

Femeia îi pune blând o mână pe umăr:

— Așa că eu zic că-i mai bine pentru toată lumea dacă pleci acum, îi șoptește ea conspirativ.

Și atunci, spre surprinderea lui Ove, bărbatul mititel, cu cămașă albă, exact asta face. Se întoarce și pleacă, urmat de cei trei infirmieri. Dispare după colț, precum umbrele când soarele se ridică pe cer. Precum personajele negative la sfârșitul poveștilor.

•

Jurnalista dă din cap satisfăcută spre Ove:

— Ce ți-am zis? Nu se pune nimeni cu jurnaliștii!

Ove își bagă mâinile în buzunare.

— Să nu uiți ce mi-ai promis, continuă ea cu gura până la urechi.

Lui Ove îi scapă un soi de scârțâit, ca și cum ai deschide o ușă de lemn umflată de ploaie.

— Apropo, ai citit scrisoarea pe care ți-am trimis-o? întreabă jurnalista.

Ove dă din cap că nu.

— Citește-o, îl îndeamnă ea.

Ove îi răspunde cu ceva ce era ori un soi de „îhî, îhî”, ori doar un răsuflat din rărunchi. Greu de zis. Rămas în fața casei, Anders își frământă mâinile un pic, apoi, ușor stingherit, hotărăște să le încrucișeze pe burtă.

— Bună, o salută el în cele din urmă pe jurnalistă și cuvântul sună spart, ca scăpat în timp ce își dregea vocea.

— Bună, îi răspunde femeia zâmbind.

Și, pe urmă, lucrurile decurg cum decurg, de obicei, lucrurile astea.

O oră mai târziu, Ove pleacă, după ce a stat îndelung de vorbă singur cu Rune. Fiindcă avea nevoie să „vorbească fără să fie deranjați tot timpul”, după cum le-a explicat el iritat lui Parvaneh, Anitei și lui Patrick, înainte să-i împingă spre bucătărie.

•

De n-ar fi știut cum stau lucrurile, de fapt, Anita ar fi putut jura că, în minutele care au urmat, l-a auzit pe Rune râzând în

hohote de câteva ori.

36.

UN BĂRBAT PE NUME OVE ȘI NIȘTE WHISKY

E greu să recunoști că ai greșit. Mai ales când ai greșit vreme îndelungată.

•

Sonja spunea că Ove a recunoscut că a greșit o singură dată, în toți anii de când se căsătoriseră, și anume cândva, prin anii ’80, când fusese de acord cu ea pe ceva ce, mai târziu, s-a dovedit a fi incorect. Ove, însă, susținea că asta era o afurisită de minciună sfruntată. Că, practic, a recunoscut doar că *ea* greșise, nu el.

„A iubi pe cineva e ca și cum te-ai muta într-o casă nouă”, obișnuia Sonja să zică. „La început ești îndrăgostit de tot ce-i nou, te minunezi în fiecare dimineață că-i casa ta, ca și cum te temi că, în orice clipă, poate să năvălească altcineva pe ușă și să spună că totu-i o mare greșeală și că, de fapt, nu ți se cuvine un loc atât de frumos. Apoi anii trec, fațada se scorojește, lemnul crapă pe ici, pe colo, și ajungi să iubești casa nu pentru cât de perfectă e, ci pentru imperfecțiunile ei. Îi știi toate unghiurile și ungherele. Știi cum să faci să nu se înțepenească cheia în yală când e ger. Știi care scânduri din podea se mișcă atunci când pășești pe ele și cum să deschizi ușile dulapului ca să nu scârțâie. Știi toate micile secrete care o fac căminul tău.”

Ove bănuia, bineînțeles, că el era ușa de dulap din exemplul Sonjei. Uneori, când era supărată pe el, o auzea murmurând: „Stau și mă-ntreb dacă se mai poate face ceva când fundația casei e strâmbă de la bun început”. Și știa prea bine ce voia să spună cu asta.

•

— Vreau să zic că depinde de prețul motorinei, nu? Și de cât consumă, zice Parvaneh impasibilă și, oprind Saab-ul la semafor, încearcă, gemând, să-și găsească o poziție mai confortabilă.

Ove se uită la ea, de-a dreptul dezamăgit că femeia nu părea să fi ascultat nimic din tot ce îi spusese el. Se străduise să o învețe pe gravidă care sunt chestiunile de bază în a fi proprietar de mașină. Îi explicase că trebuie să îți schimbi mașina o dată la trei ani ca să nu pierzi bani. Îi explicase pedagogic că orice om cu scaun la cap știe că trebuie să faci minim douăzeci de mii de kilometri pe an, ca să merite să alegi motor diesel, în loc de motor pe benzină. Și, pe urmă, ea ce face? Comentează, ca de obicei. Îl contrazice. Că „nu poți să

economisești cumpărând ceva nou” și că „depinde și cât costă mașina”. Și pe urmă vrea să știe „de ce?”!

— De aia, răspunde Ove.

— Bine, bine, zice ea și dă ochii peste cap, ceea ce lui Ove îi dă de gândit că Parvaneh nu dă doi bani pe autoritatea lui în materie.

— Trebuie să punem benzină în drum spre casă, zice ea când se face verde. Și, de data asta, plătesc eu, să n-avem discuții, adaugă apoi.

Ove își încrucișează brațele și pare pregătit să se ia la harță:

— Și unde obișnuiți tu și tolomacul tău să puneți benzină? întreabă el.

— Ce? Păi, nu merge cu benzină obișnuită? se miră Parvaneh, nepricepând.

Ove face o mutră de parcă Parvaneh tocmai a declarat că vrea să facă plinul mașinii cu jeleuri.

— Da’ n-am întrebat ce fel de benzină, la naiba! La ce benzi-nă-rie faceți plinul de obicei?

Parvaneh virează la stânga, în felul acela al ei, nonșalant, de Ove se teme că o să înceapă și să fluiere când i-o fi lumea mai dragă.

— Păi, nu merge de la orice benzinărie?

— Da’ la ce benzinărie aveți CARD?

Ove zice „card” atât de apăsat că se cutremură din tot corpul. Căci, pe cât de sceptic e Ove întotdeauna față de cărți de debit și de credit, pe atât de convins e că trebuie să ai card de fidelitate la o benzinărie. Că așa se face. Mai întâi îți iei carnet de conducere, apoi îți cumperi prima mașină, apoi îți alegi un lanț de benzinării și numai acolo faci plinul. Nu te prostești când e vorba de lucruri importante precum marca de mașină și benzinăria.

— N-avem card la nicio benzinărie, zice Parvaneh împăciuitoare, ca și cum nu era nimic greșit în asta.

Ove tace încrâncenat cinci minute până când Parvaneh, cu o oarecare îngrijorare în voce, face o încercare:

— Statoil?

— Cât e litrul? întreabă neîncrezător Ove.

— Habar n-am, răspunde Parvaneh cu sinceritate.

Și, la asemenea răspuns, Ove e, firește, atât de indignat, că nici nu mai poate să deschidă gura să-i zică vreo două.

Zece minute mai târziu, Parvaneh încetinește și oprește în parcarea de peste drum.

— Te-aștept aici, zice ea.

— Să-mi lași canalele radioului în pace, o instruiește Ove.

— Nuuu, glumește Parvaneh, zâmbindu-i iar în felul acela al ei, care pe Ove a ajuns să-l enerveze la culme în ultimele

săptămâni. Drăguț din partea ta c-ai venit ieri.

Ove răspunde cu unul dintre sunetele acelea ale lui, care sunt mai mult pufnituri pe nas decât cuvinte. Parvaneh îl bate prietenește pe genunchi:

— Fetele se bucură când vii în vizită. Te plac.

Ove se dă jos din mașină fără să răspundă. N-a fost rea deloc cina de aseară, trebuie să recunoască. Nu că Ove ar fi de acord că-i nevoie să faci atâta caz când gătești ceva, cum face Parvaneh. Că doar carne cu cartofi și sos ajunge. Dar, dacă-i vorba să te dai peste cap pentru o masă, cum face ea, atunci nu poate să nu admită că orezul ăla cu șofran a fost, cât de cât, mâncabil. Da, chiar a fost. Așa că mâncase două porții. Motanul mâncase una și jumătate.

După cină, în timp ce Patrick spăla vasele, fetița cea mică l-a chemat pe Ove să-i citească o poveste de noapte bună. Lui Ove i-a venit greu să-i zică nu micuțului trol, fiindcă plodul nu înțelege de vorbă bună. Așa că a urmat-o morocănos prin hol spre camera ei, s-a așezat pe marginea patului și i-a citit. Cu obișnuitul „entuziasm de Ove", cum zice Parvaneh. Ove nu înțelege ce naiba vrea să spună cu asta. Când copila a adormit cu capul jumătate pe brațul lui, jumătate pe cartea deschisă, Ove le-a așezat frumos în pat, și pe ea, și pe pisică, apoi a stins lumina.

Mergând înapoi spre sufragerie, a trecut pe lângă camera fetiței mai mari. Era, bineînțeles, în fața computerului și tasta de zor. Ove pricepuse că, în ziua de azi, asta făceau copiii tot timpul. Patrick îi explicase că a tot încercat să-i dea „un joc mai nou, dar ea numai aia vrea să se joace", ceea ce l-a făcut pe Ove oleacă mai binevoitor, și față de fetiță, și față de jocul ei pe calculator. Căci lui Ove îi plăceau oamenii care nu făceau cum zicea Patrick.

Pereții camerei erau acoperiți cu desene, în mare parte schițe făcute în creion negru. Deloc rele, ținând cont de funcțiile motorii și raționamentul logic încă precare ale copilei, fusese nevoit să recunoască Ove. Niciun desen nu reprezenta oameni. Doar case. Ove a găsit asta foarte simpatic.

A intrat în cameră și s-a apropiat de ea. Fetița s-a uitat la el, cu acea eternă mutră bosumflată, de care era nedespărțită, deloc impresionată de prezența lui. Dar, văzând că Ove nu dădea semne că avea de gând să plece, i-a arătat o ladă din plastic întoarsă cu susul în jos. Ove s-a așezat. Atunci fata s-a apucat să îi explice, cu voce joasă, că jocul era despre construitul de case și, apoi, de orașe.

— Îmi plac casele, a zis ea simplu.

Ove a privit-o atent. Copila l-a privit și ea. Ove a pus degetul pe ecran, lăsând o amprentă, i-a arătat o suprafață

goală și a întrebat-o ce se întâmpla dacă apăsa acolo. Fata a mutat cursorul, a apăsat și zdrang, computerul a construit o casă chiar acolo. Ove era foarte sceptic. S-a așezat mai bine pe ladă și a arătat spre un alt loc gol de pe ecran. Două ore și jumătate mai târziu, Parvaneh a intrat furioasă în cameră și i-a amenințat că scoate firul din priză dacă nu se duc amândoi la culcare numaidecât.

Când Ove a dat să iasă din cameră, fetița l-a tras ușor de o mânecă și i-a arătat un desen pe peretele de lângă ușă.

— Asta-i casa ta, i-a șoptit ea, ca și cum era un secret pe care numai ei doi trebuiau să-l știe.

Ove a încuviințat. Și-a zis că, până la urmă, parcă nu erau chiar de lepădat plozii ăștia doi ai lui Parvaneh.

•

O lasă pe Parvaneh în parcare, traversează, deschide ușa de sticlă și intră. Cafeneaua e goală. Ventilatorul cu aer cald tușește de parcă e plin cu fum de țigară. În spatele tejghelei, Amel, îmbrăcat cu o cămașa pătată, șterge pahare cu un prosop de bucătărie alb. Trupul lui pătrățos e încovoiat, ca după un oftat din greu. Chipul poartă acea expresie de durere adâncă și mânie neconsolabilă contopite, pe care numai bărbații din generația și partea lui de lume par capabili să o stăpânească. Ove rămâne în picioare. Cei doi bărbați se privesc preț de un minut. Unul care nu poate da afară din casă un tânăr homosexual și unul care nu se poate abține să nu o facă, pare-se. În cele din urmă, Ove dă din cap cu amărăciune, face un pas înainte și se așază pe unul dintre scaunele de la bar. Își împreunează mâinile pe tejghea, se uită la Amel și zice sec:

— Mă gândeam să iau whisky-ul ăla acum, dacă mai e valabilă oferta.

Pieptul lui Amel se ridică și se coboară sacadat de câteva ori pe sub cămașa pătată. Pare că vrea să spună ceva, dar se abține. Termină de șters paharele în tăcere. Împăturește prosopul și îl așază lângă espressor. Dispare în bucătărie, fără să scoată un cuvânt. Se întoarce cu o sticlă, a cărei etichetă cu litere necunoscute Ove nu o poate citi, și două pahare. Pune sticla pe tejghea, între ei.

•

E greu să recunoști că ai greșit. Mai ales când ai greșit vreme îndelungată.

37.

UN BĂRBAT PE NUME OVE ȘI O GRĂMADĂ DE ÎMPIELITATI CARE SE BAGĂ UNDE NU LE FIERBE OALA

— Îmi pare rău, murmură Ove.

Dă la o parte zăpada de pe piatra de mormânt.

— Da' știi și tu cum e. Oamenii nu mai au respect pentru granițele personale. Dau buzna în casă fără să bată la ușă. Nici pe veceu nu mai poți să stai în liniște, îi explică el, în timp ce dezgroapă florile degerate și le plantează pe cele noi.

Se uită la ea, de parcă s-ar fi așteptat să-i răspundă. Dar Sonja nu-i răspunde, firește. Motanul, în schimb, așezat în zăpadă lângă Ove, pare să fie întru totul de acord. Mai ales cu partea despre mersul la toaletă în liniște și pace.

•

Lena, jurnalista, trecuse pe la Ove pe acasă în dimineața aceea și îi lăsase un exemplar din ultima ediție a ziarului. Poza lui Ove era pe prima pagină.

Arăta ursuz. Își ținuse promisiunea, o lăsase să-l intervieveze. Dar n-avea de gând să rânjească precum măgarul la fotograf, asta le-a zis-o clar de la bun început.

— E un interviu fantastic, a insistat mândră de ea jurnalista.

Ove nu a zis nimic, dar asta nu a părut să o deranjeze nicicum. Bătea nerăbdătoare pasul pe loc, uitându-se la ceas, ca și cum se grăbea undeva.

— Nu vreau să te rețin, a spus atunci Ove.

Femeia a chicotit ca o adolescentă:

— Merg cu Anders la patinaj pe lac.

Ove a dat din cap, luând răspunsul drept o confirmare că discuția s-a terminat și a închis ușa. A pus ziarul sub preșul din hol. Era numai bun să tragă zăpada și zloata pe care pisica și Mirsad le tot aduceau înăuntru.

S-a dus înapoi în bucătărie și a aruncat reclamele și revistele gratuite pe care Adrian i le lăsa odată cu corespondența, deși pe cutia poștală Ove scrisese cu litere mari: NU RECLAME, MULȚUMESC! Uite că Sonja nu reușise să-l învețe pe derbedeu și asta cât îi fusese elev, era limpede. Dar pesemne că avea de-a face cu faptul că Shakespeare ăla nu scria asemenea texte, și-a zis Ove atunci și s-a decis, dacă tot se apucase, să arunce și toate hârtiile de prisos care zăceau prin casă.

Sub mormanul de reclame vechi de pe masa din bucătărie, a găsit scrisoarea pe care jurnalista, Lena, i-o trimisese. Cea pe care Adrian i-o adusese atunci când sunase pentru prima oară la ușa lui. Ove încă nu o citise.

„Măcar atunci suna la ușă derbedeul. De la o vreme dă buzna în casa mea de parcă-i a lui”, și-a zis Ove nemulțumit, ridicând scrisoarea în lumina lustrei, de parcă era o bancnotă a cărei valoare voia să o verifice. A scos apoi un cuțit din sertar, deși Sonja se enerva la culme când folosea cuțite de bucătărie pe post de cuțitaș de scrisori.

Dragă Ove,

Sper să mă ierți că te contactez pe această cale. Lena, de la ziar, mi-a spus că nu vrei să faci mare caz de ceea ce s-a întâmplat, dar a fost, totuși, amabilă și mi-a dat adresa ta. Pentru mine a fost un lucru foarte mare ce s-a petrecut în ziua aceea și nu vreau să fiu tocmai eu acela care să nu îți spună asta, Ove. Respect dorința ta de a nu îmi permite să îți mulțumesc personal, dar vreau măcar să-ți prezint câteva persoane care îți vor fi întotdeauna recunoscătoare pentru curajul și generozitatea ta. Nu se mai fac oameni ca tine. Un simplu „mulțumesc” nu ajunge!

Scrisoarea era semnată de bărbatul în costum negru și palton gri, pe care Ove îl ridicase de pe șine atunci când leșinase. Lena îi povestise lui Ove că medicii constataseră că leșinul fusese cauzat de o boală complicată la creier, care, dacă nu o descopereau și nu o tratau la timp, i-ar fi curmat omului viața în doar câțiva ani. „Adică, de fapt, i-ai salvat viața de două ori”, izbucnise jurnalista pe acel ton exaltat, care îl făcuse pe Ove să regrete un pic că nu o lăsase încuiată în garaj când avusese ocazia.

A împăturit scrisoarea și a pus-o înapoi în plic. A ridicat fotografia și a privit-o îndelung. Trei copii, dintre care unul adolescent, iar ceilalți doi cam de vârsta fiicei celei mari a lui Parvaneh, se uitau la el din fotografie. Mă rog, vorba vine „se uitau” – stăteau grămadă unul peste celălalt, fiecare cu câte un pistol cu apă în mână și râdeau de nu mai puteau. În spatele lor, o femeie blondă la vreo patruzeci și cinci de ani, cu un zâmbet larg și brațele larg deschise, ca o pasăre de pradă, cu câte o găletușă plină cu apă în fiecare mână. La baza grămezii, bărbatul în costum negru, îmbrăcat, de data asta, doar într-un tricou polo albastru, ud leoarcă, încerca în zadar să se apere de jeturile ce țâșneau din pistoalele de plastic.

Ove a aruncat apoi scrisoarea în punga cu gunoi, a legat frumos băierile pungii și a pus-o lângă ușa de la intrare. Apoi s-a întors în bucătărie, a scos un magnet din sertarul cel mai de jos și a pus fotografia pe frigider. Chiar lângă desenul viu

colorat, pe care fetița cea mică a lui Parvaneh i-l făcuse în drum spre casă de la spital.

Ove șterge din nou piatra de mormânt, deși dăduse deja la o parte toată zăpada.

— Da… Eu le-am zis, firește, că poate vrei să stai și tu liniștită, ca orice om normal, la naiba! Da' nu m-ascultă, mormăie el, ridicând exasperat brațele spre piatră.

— Bună, Sonja, zice Parvaneh, făcând veselă cu mâna spre piatra de mormânt.

Mânușile prea mari îi alunecă de pe mâini.

— Buuuunăăă, Sonja, repetă bucuroasă fetița cea mică.

— „Bună ziua" se zice, o corectează sora mai mare.

— Bună, Sonja, o salută pe rând Patrick, Jimmy, Adrian și Mirsad.

Ove își scutură ghetele de zăpadă și arată spre pisică, mormăind:

— Mda. Pe cotoi îl știi deja…

Burta lui Parvaneh e atât de mare, încât femeia arată ca o broască țestoasă, când se lasă pe vine, cu o mână pe piatra de mormânt și cu cealaltă pe brațul lui Patrick. Nu că Ove ar avea de gând să-i spună despre comparația asta cu broasca țestoasă, fiindcă se gândește că există feluri mai plăcute de a te sinucide. Doar a încercat deja câteva.

— Floarea asta e de la mine, Patrick și fete, zâmbește Parvaneh spre piatră.

Apoi ridică o alta, i-o arată Sonjei și adaugă:

— Iar asta de la Anita și Rune. Îți transmit calde salutări.

Când ceata pestriță pleacă înapoi spre parcare, Parvaneh mai zăbovește o vreme lângă mormânt. Ove vrea să știe de ce, dar Parvaneh îl concediază cu un „nu-i treaba ta", zâmbind iar în felul acela care îl face pe Ove să-i vină să arunce cu chestii după ea. Cu nimic tare, firește. Ceva simbolic, poate…

Ove îi răspunde cu un pufnit pe octavele de jos, dar, după o oarecare chibzuială, hotărăște că o discuție cu cele două femei deodată e sortită din start eșecului. Așa că pleacă și el spre Saab.

— Discuție ca-ntre fete, zice Parvaneh scurt când, în sfârșit, se întoarce la mașină și se așază pe scaunul șoferului.

Ove nu știe ce vrea să zică Parvaneh cu asta, dar hotărăște că mai bine o lasă baltă. Fetița cea mare își ajută sora să-și pună centura de siguranță. Jimmy, Mirsad și Patrick s-au înghesuit, între timp, în mașina lui Adrian. O Toyota. Nu tocmai mașina ideală pentru oameni întregi la minte, după cum subliniase Ove de mai multe ori când erau la dealerul de mașini. Dar măcar nu era franțuzească. Iar Ove negociase un preț cu vreo opt mii de coroane mai mic, inclusiv cauciucuri de

iarnă. Una peste alta, acceptabil. Când Ove ajunsese la dealer, derbedeul afurisit se uita la un Hyundai. Așa că se putea și mai rău.

•

În drum spre casă, se opresc la McDonald's, spre bucuria lui Jimmy și a fetelor. Și pentru că Parvaneh avea nevoie la toaletă. De fapt, mai mult de asta se opriseră. Când ajung în cartier, pleacă fiecare spre casa lui. Ove, Mirsad și pisica își iau la revedere de la Parvaneh, Patrick, Jimmy și fetițe și dau colțul pe lângă magazia lui Ove.

Greu de zis de cât timp aștepta în fața casei bărbatul mătăhălos. Poate că încă de dimineață. Are expresia hotărâtă a unei santinele în poziție de drepți, ce păzește un post aflat undeva în sălbăticie. Ca și cum era sculptat direct în trunchiul gros al unui copac și gerul de afară nu îl deranja nicicum. Dar, când Mirsad apare de după colț, bărbatul pătrățos începe să-și mute greutatea de pe un picior pe celălalt.

— Salut, zice el.

— Salut, tată, murmură Mirsad, oprindu-se stingherit la trei metri în fața bărbatului.

•

În seara aceea, Ove ia cina la Parvaneh și Patrick, în timp ce un tată și un fiu discută în bucătăria lui Ove, în două limbi, despre dezamăgiri, speranțe și bărbăție. Discută mai ales despre curaj. Sonjei i-ar fi plăcut asta, Ove știe prea bine. Dar încearcă să nu mai zâmbească atât de mult, să nu cumva să-l vadă Parvaneh.

Înainte să plece la culcare, fetița de șapte ani îi îndeasă lui Ove o hârtie în mână, pe care scrie „Invitație". Ove o citește de parcă e un contract de vânzare-cumpărare.

— Aba. Și bănuiesc că vrei și cadouri, nu? pufnește el în cele din urmă.

Fetița dă din cap, cu privirea în podea:

— Nu trebuie să-mi cumperi nimic. Oricum, nu vreau nimic, decât un singur lucru.

Ove împăturește invitația și o pune în buzunarul din spate al pantalonilor, apoi își lasă demn mâinile pe lângă corp:

— Aha, ce?

— E prea scump, așa zice mama, așa că lasă, nu contează, răspunde fetița, fără să ridice privirea, dând din nou din cap.

Ove îi face semn conspirativ, ca un răufăcător care îi dă de înțeles altuia că linia telefonică prin care comunică e ascultată. Se uită amândoi în hol, cu băgare de seamă, să se asigure că nici mama, nici tata nu-i ascultă pe furiș. Atunci Ove se apleacă spre fetiță, iar copila își face mâinile pâlnie și îi șoptește la ureche:

— Un iPad.

Ove arată de parcă fetița a zis că vrea un „chili-bănțoi”.

— E un fel de computer. Și are programe de desenat, speciale pentru copii, șoptește ea un pic mai tare. Ochii copilei licăresc.

Iar Ove recunoaște licărirea asta.

38.

UN BĂRBAT PE NUME OVE ȘI SFÂRȘITUL UNEI POVEȘTI

Există două tipuri de oameni, în mare. Cei care se pricep la cabluri albe și cei care nu se pricep. Jimmy face parte din prima categorie. Iubește cablurile albe. Și telefoanele albe. Și ecranele albe de calculator, cu fructe pe spate. Cam așa se poate rezuma ce pricepe Ove în mașină, în timp ce se duc spre centru. Jimmy trăncănește entuziasmat tot drumul despre lucruri care, pentru orice om întreg la minte, sunt complet neinteresante, până când Ove, în cele din urmă, cade pe gânduri și flecăreala tânărului gras devine un soi de zumzet surd și neinteligibil în urechile lui.

Lui Ove i-a părut, bineînțeles, rău că i-a cerut ajutorul lui Jimmy din secunda în care tânărul s-a trântit pe scaunul de lângă șofer cu un sandvici mare, cu muștar, în mână. Și situația nu e cu nimic mai bună acum când nici nu intră bine în magazin că Jimmy o șterge „să se uite la niște cabluri”. „Când vrei să faci o treabă, mai bine s-o faci singur, ca de obicei”, constată Ove și se îndreaptă spre un vânzător.

Abia când Ove urlă „da’ ești lobotomizat frontal sau ce-ai?” către tânărul vânzător care încearcă să-i arate sortimentul de laptopuri, Jimmy îi sare în ajutor. În ajutorul vânzătorului, adică.

— Suntem împreună, zice Jimmy, făcându-i cu ochiul tânărului, de parcă vrea să-l liniștească pe om că „nicio grijă, sunt de-al vostru”.

Frustrat, vânzătorul trage adânc aer în piept și arată spre Ove:

— Am încercat să-l ajut, dar…

— Ai încercat să-mi bagi pe gât o grămadă de RAHATURI, asta ai făcut, i-o retează Ove furios, fluturându-i amenințător pe dinaintea ochilor o cutie luată la întâmplare de pe un raft.

Ove nu știe ce e, dar pare a fi un soi de priză electrică de perete și se gândește că, la o adică, ar putea să dea cu ea în vânzător, dacă-i nevoie. Vânzătorul se uită la Jimmy și colțurile ochilor îi zvâcnesc, lucru care, în ultimul timp, pare să se întâmple atât de des în preajma lui Ove, că s-ar putea numi „sindromul Ove”.

— Nu cred c-a vrut decât să te ajute, man, zice Jimmy împăciuitor.

— Eu încerc să-i arăt un MacBook și el mă-ntreabă ce mașină am, izbucnește vânzătorul, cu o privire de om profund jignit.

— E important, mormăie Ove, dând cu hotărâre din cap spre Jimmy.

— N-am mașină. Că nu mi se pare necesar. Vreau să folosesc doar mijloace de transport ecologice, răspunde vânzătorul pe un ton gâtuit, undeva între mânie necontrolată și poziția fetală.

Ove se uită la Jimmy și ridică exasperat brațele, ca și cum asta lămurea dintr-o dată totul:

— Cu ăsta nu te poți înțelege, zice el, așteptându-se ca Jimmy să fie întru totul de acord.

Jimmy pune cu blândețe o mână pe umărul vânzătorului, îndemnându-l, în același timp, pe Ove „să se calmeze un pic". Ove se burzuluiește, deloc calm, că-i „cât se poate de calm".

— Și tu unde naiba ai fost pân-acum? pufnește el.

— Cine, io? M-am uitat la ecranele alea mișto, îl lămurește Jimmy.

— Îți cumperi ecran? se miră Ove.

— Nu, răspunde Jimmy, uitându-se la Ove de parcă pusese o întrebare cât se poate de ciudată, cam cum se uita și Sonja la el și zicea „Ce-are una de-a face cu alta?" când Ove o întreba dacă era „musai" să-și cumpere încă o pereche de pantofi.

Vânzătorul încearcă s-o șteargă de lângă ei, dar Ove întinde repede un picior și îl oprește:

— Încotro? N-am terminat.

Vânzătorul pare de-a dreptul nefericit. Jimmy îl bate încurajator pe spate:

— Ove nu vrea decât să se uite la un iPad, amice, se poate?

Vânzătorul îl privește înnegurat pe Ove. Îl privește pe Jimmy. Se uită, apoi, spre raftul lângă care Ove urlase, în urmă cu câteva minute, că lui nu-i trebuie „un afurisit de calculator fără tastatură". Oftează și își adună forțele:

— Oook… Păi să mergem înapoi la raft. Ce model vă trebuie? De 16, de 32 sau 64 de giga?

Ove se încruntă la vânzător și pare gata să-l bruftuluiască să termine odată cu combinațiile alea de consoane și cuvinte inventate, că nu se vorbește așa cu oamenii cuviincioși.

— Există mai multe variante, cu mai multă sau mai puțină memorie, îi traduce Jimmy lui Ove, de parcă ar fi fost interpret la Inspectoratul General pentru Imigrări.

— Și costă o căruță de bani, bineînțeles, pufnește Ove.

Jimmy dă din cap înțelegător și se întoarce spre vânzător:

— Cred că Ove ar vrea să știe mai multe despre diferențele dintre modele.

Vânzătorul geme:

— Spune-mi măcar dacă vrea un model normal sau 3G?

Jimmy se întoarce spre Ove:

— O să-l folosească mai mult acasă sau îi trebuie și în oraș?

În loc de răspuns, Ove ridică arătătorul-lanternă-de-polițist și îl îndreaptă spre vânzător:

— Măi, omule! Îi trebuie CEL MAI BUN! Priceput?

Vânzătorul face neliniștit un pas înapoi. Jimmy îi zâmbește și deschide larg brațele, de parcă se pregătește să-i dea o îmbrățișare:

— Man, Ove îl vrea pe cel mai bun.

Câteva minute mai târziu, la casă, Ove îi smulge vânzătorului din mână punga cu iPad-ul ambalat și, mormăind ceva despre „șaptemiinouăsutenouăzecișicinci de coroane! Și fără vreo afurisită de tastatură", despre „tâlhari și bandiți", mărșăluiește spre ieșire. Jimmy rămâne gânditor pe loc, uitându-se cu o nerăbdare abia stăpânită la raftul din spatele vânzătorului.

— Și dacă tot am venit până aici… Aș vrea să văd niște cabluri.

— Da, sigur. De care? oftează vânzătorul epuizat. Jimmy își freacă satisfăcut mâinile:

— Păi, de care ai?

•

Și așa se face că, în seara aceea, fetița cea mare primește un iPad de la Ove. Și un cablu de la Jimmy.

— Am și eu unul. Super bune, îi explică Jimmy entuziasmat, arătând spre cablul împachetat.

Fetița nu prea știe ce poate face cu asemenea informație, așa că dă din cap și spune: „Foarte frumos… Mulțumesc." Jimmy încuviințează satisfăcut.

— Ceva snack-uri p-aci? întreabă el apoi.

Fetița arată spre sufrageria plină de musafiri. În mijlocul încăperii e un tort cu lumânări aprinse, pe care Jimmy îl ochește numaidecât. Copila de opt ani tocmai împliniți rămâne în hol, pipăind uluită cutia cu iPad-ul. Ca și cum nu îndrăznește să creadă că ține în mâini așa ceva. Ove se apleacă ușor spre ea:

— Așa mă simțeam și eu de câte ori cumpăram o mașină nouă, zice el încet.

Fetița se uită de jur împrejur, să fie sigură că nu o vede nimeni, apoi zâmbește și îl îmbrățișează:

— Mulțumesc, bunicule, șoptește și fuge în camera ei.

Ove rămâne tăcut în hol, trecându-și gânditor cheia de la casă peste liniile din palmă. Patrick iese șchiopătând din sufragerie și se duce după fetiță. E limpede că are cea mai ingrată misiune a serii: să-și convingă fiica să vină să mănânce tort, îmbrăcată în rochiță, cu o grămadă de adulți plicticoși, în loc să stea la ea în cameră să asculte muzică pop și să descarce

de pe internet aplicații pentru noul ei iPad. Ove rămâne în hol, cu geaca pe el și privirea goală ațintită în podea, preț de aproape zece minute.

— Ești OK?

Vocea blândă a lui Parvaneh îl trezește ca dintr-un somn adânc. Parvaneh îl privește din ușa sufrageriei, cu mâinile aduse pe burta rotundă, de parcă încearcă să țină în echilibru un uriaș coș cu rufe. Ove ridică privirea ușor încețoșată:

— Da, da, firește…

— Nu vii să mănânci niște tort?

— Nu… nu. Nu-mi place. Ies să dau o tură cu pisica.

Ochii mari și căprui ai lui Parvaneh îl fixează în modul acela pătrunzător, așa cum o fac tot mai des în ultimul timp, chestie care îl prostdispune teribil. Ca și cum femeia ar presimți ceva rău.

— Bine, zice Parvaneh în cele din urmă, fără convingere. Facem lecția de condus mâine? Sun la ușă la opt, da? întreabă ea apoi.

Ove dă din cap că da. Motanul apare țanțoș, cu urme de tort pe mustăți.

— Ai terminat? pufnește Ove și, cum pisica pare a încuviința, se uită în treacăt la Parvaneh, se joacă încurcat cu cheile, apoi zice încet: Da, da. Mâine la opt, bine.

Întunericul gros al iernii învăluie casele. Ove și pisica o iau pe aleea dintre case. Râsetele și muzica petrecerii se revarsă pe stradă ca un covor cald. „I-ar fi plăcut Sonjei”, se gândește Ove. I-ar fi plăcut ce se întâmplă în cartier, cu gravida asta străină și nebună și familia ei sărită de pe fix. Ar fi râs mult. Și numai Dumnezeu știe cât de mult îi lipsea lui Ove râsul ei.

Cu pisica alături, se îndreaptă spre parcare. Verifică indicatoarele, dându-le câte un șut. Smucește mânerele ușilor de garaj. Dă o tură și prin parcarea pentru vizitatori. Verifică încăperea pentru sortat gunoiul. În drum înapoi spre casă, când ajung în dreptul magaziei, Ove vede o siluetă în josul străzii, aproape de casa lui Patrick și a lui Parvaneh. Mai întâi, se gândește că poate e vreunul dintre invitații la petrecere, dar, pe urmă, vede că silueta se îndreaptă spre casa neluminată a comuniștilor ălora obsedați de reciclatul gunoaielor. Din câte știe Ove, erau încă în Thailanda, în vacanță. Mijește ochii în întuneric, să fie sigur că nu îi joacă feste umbrele și, preț de câteva secunde, nu vede nimic. Dar, chiar când se pregătește să recunoască pentru sine că vederea lui nu mai este ce fusese cândva, silueta reapare. Iar în urma ei, alte două. Apoi aude sunetul binecunoscut de ciocan lovind o fereastră acoperită cu bandă izolatoare, așa cum se face când vrei să înăbuși zgomotul de sticlă spartă. Ove știe că nu se înșală, căci

învățase să facă asta la căile ferate, când trebuiau să spargă ferestre stricate, fără să se taie la degete.

— Hei! Ce faceți acolo? strigă el în întuneric.

Siluetele se opresc. Se aud voci.

— Hei, n-auziți? strigă Ove din nou și începe să alerge într-acolo.

Vede că unul dintre ei face un pas spre el și îl aude țipând ceva. Ove mărește pasul și se repede spre ei ca un berbec uman de spart ziduri. Își zice că era bine să fi luat din magazie ceva cu care să poată lovi, dar e prea târziu. Cu colțul ochiului apucă să vadă că una dintre siluete învârte în mână ceva lung și subțire, așa că își zice că pe împielițatul ăla trebuie să-l pocnească primul.

Când simte junghiul în piept, crede că vreunul dintre cei trei l-a atacat pe la spate și i-a tras un pumn. Dar urmează al doilea junghi, mai rău ca niciodată, ca și cum cineva l-a tras într-o țeapă care îi intrase prin scalp și îi ieșise prin călcâie. Ove încearcă să tragă aer în piept, dar nu mai este aer. Cade în mijlocul aleii și se prăbușește cât e de lung în zăpadă. Pe jumătate inconștient, simte o durere surdă în obrazul care se izbește de gheață, iar în piept ceva îl strânge ca un pumn nemilos, ca și cum cineva strivește o doză de aluminiu în inima lui.

Aude pașii hoților îndepărtându-se și își dă seama că au luat-o la sănătoasa. Nu știe cât timp a trecut, dar durerea din cap e insuportabilă, ca și cum o lungă serie de tuburi fluorescente explodează unul după altul, într-o ploaie de cioburi și așchii de metal. Vrea să strige, dar nu are aer în piept. Aude undeva, departe, vocea lui Parvaneh prin sângele care îi pulsează asurzitor în urechi. Îi simte pașii, când se apropie împleticindu-se prin zăpadă, pe picioarele prea mici pentru trupul disproporționat. Ultimul gând al lui Ove, înainte să vadă negru înaintea ochilor, e că trebuie să o pună să-i promită că nu lasă ambulanța să intre pe alee.

•

Traficul e interzis în zona rezidențială.

39.

UN BĂRBAT PE NUME OVE ȘI MOARTEA

Moartea e un lucru de mirare. Oamenii își trăiesc toată viața ca și cum moartea n-ar exista și, cu toate astea, moartea e unul dintre cele mai puternice motive de a trăi. Unii dintre noi devin din timp conștienți de ea și trăiesc mai intens, mai încăpățânat, mai cu furie. Unii au nevoie de prezența ei constantă pentru a înțelege antiteza. Alții devin atât de preocupați de moarte încât ajung să o aștepte cu mult înainte ca ea să își anunțe sosirea. Ne e frică de moarte, dar, cel mai mult, ne e teamă că o să-i lovească pe alții, nu pe noi. Cea mai mare frică e că o să ne ocolească. Și că o să ne lase singuri pe lume.

Oamenii au zis mereu despre Ove că e un „înăcrit". Dar nu-i, fir-ar să fie! Doar că nu rânjește tot timpul, ca alții. Și pentru asta merită să fie tratat ca un criminal? Lui nu i se pare deloc cinstit. Ceva se rupe în sufletul unui om când trebuie să îngroape singura persoană care l-a înțeles vreodată. Iar timpul nu vindecă asemenea răni.

Și timpul e un lucru de mirare. Cei mai mulți dintre noi ne gândim doar la ceea ce ne așteaptă peste câteva zile, săptămâni sau ani. Unul dintre cele mai dureroase momente din viața fiecărui om este cel în care își dă seama că are mai mult timp în urma sa decât înaintea sa. Iar când nu mai ai prea mult timp, trebuie să găsești lucruri pentru care să merite să trăiești. Amintirile, poate. După-amiezi însorite, ținând de mână pe cineva. Mireasma bobocilor proaspăt înfloriți. Duminicile într-o cafenea. Nepoții, poate. Omul găsește o cale să trăiască pentru viitorul altcuiva. Nu că Ove ar fi murit când se dusese Sonja. Doar că a încetat să mai trăiască. Durerea e un lucru de mirare.

•

Când personalul spitalului a refuzat să o lase pe Parvaneh în sala de operație unde îl duseseră pe Ove, a fost nevoie de Patrick, Jimmy, Anders, Adrian, Mirsad și patru asistente medicale să o țină și să o împiedice să care pumni în stânga și-n dreapta. Când un medic a rugat-o să se gândească la faptul că e însărcinată și a îndemnat-o să se așeze și să se „calmeze", Parvaneh i-a răsturnat peste picior o bancă de lemn din sala de așteptare. Când un alt medic s-a apropiat de ei cu o expresie clinic neutră și le-a spus scurt să se aștepte „la ce-i mai rău", Parvaneh a țipat și s-a prăbușit pe podea ca o vază de porțelan sfărâmată, cu fața îngropată în mâini.

Dragostea e un lucru de mirare. Te ia prin surprindere.

•

E trei și jumătate dimineața când o asistentă vine să o ia. Parvaneh refuzase să părăsească sala de așteptare, deși toată lumea încercase să o convingă să meargă acasă. Mă rog, nu Patrick, el o cunoaște mai bine. Dar ceilalți nu o văzuseră furioasă de suficient de multe ori pentru a pricepe că Parvaneh nu e genul de femeie căreia să-i dai ordine fără să rămâi nepedepsit, fie ea gravidă au ba. Părul îi e în dezordine, ochii roșii și înconjurați de urme de rimel întins și lacrimi. Când intră în salonul mic de la capătul coridorului, pare atât de slăbită, încât una dintre asistente se repede să o ajute să nu se prăbușească. Parvaneh se sprijină de cadrul ușii, trage adânc aer în piept, îi zâmbește ușor asistentei și o asigură că e „OK”. Intră în salon și rămâne lângă ușă, ca și cum abia acum realizează enormitatea a ceea s-a întâmplat.

Se apropie de pat, cu ochii plini de lacrimi proaspete și începe să lovească furioasă brațul lui Ove.

— FIR-AI tu să fii! NU MORI tu când ai chef, m-auzi? urlă ea, lovindu-l fără întrerupere.

Degetele lui Ove se mișcă ostenite, iar Parvaneh i le strânge cu ambele mâini, își pune fruntea în palma lui și începe să plângă din nou.

— Da’ liniștește-te oleacă, femeie, șoptește Ove răgușit.

Parvaneh îl lovește din nou. Atunci Ove găsește de cuviință să tacă o vreme. Dar, când o vede acolo, ținându-l de mână, prăbușită pe un scaun lângă patul lui, cu acel amestec de indignare, compasiune și pură frică în ochii ei mari și căprui, Ove ridică cealaltă mână și o mângâie ușor pe păr. Are tuburi în nas și pieptul i se ridică și coboară anevoios sub pătură. Ca și cum fiecare respirație e un lung impuls dureros. Cuvintele îi ies ca niște șuierături:

— Nu i-ai lăsat pe împieliții ăia de la salvare să intre cu mașina, nu?

Abia după vreo patruzeci de minute o asistentă îndrăznește să bage capul pe ușă. Pe urmă, un doctor tânăr, cu ochelari și saboți de plastic, care, după Ove, arată de parcă are un băț în fund, intră în salon și se oprește apatic lângă pat, uitându-se pe un document.

— Parr… man? bălmăjește el.

— Parvaneh, îl corectează ea.

Medicului nu pare să îi pese.

— Ești trecută în fișă drept „rudă de gradul I”, zice el, uitându-se scurt mai întâi la femeia în mod vădit iraniancă, de treizeci de ani, și apoi la bărbatul în mod vădit neiranian, de cincizeci și nouă de ani.

Niciunul, nici celălalt nu fac nici cel mai mic efort să îi explice cum stă treaba cu rudenia. Parvaneh își ţuguie buzele spre Ove și exclamă rânjind: „Ooo! Rudă de gradul întâi!”, iar Ove mormăie „Gura!” Doctorul oftează și continuă:

— Ove are o problemă la inimă… începe el monoton și continuă să înșire o serie de cuvinte, pe care niciun om întreg la minte, cu mai puțin de zece ani de facultate de medicină sau o relație foarte nesănătoasă cu anumite seriale TV, nu le-ar putea înțelege.

Când Parvaneh se uită la el cu o privire plină de semne de întrebare și de exclamare, medicul oftează din nou, așa cum numai medicii tineri, cu ochelari, saboți de plastic și un băț în fund o fac când sunt nevoiți, a nu știu câta oară, să discute cu oameni care n-au bunul-simț să facă facultatea de medicină înainte să vină la spital.

— Are inima prea mare, conchide doctorul fără menajamente.

Parvaneh îl privește îndelung. Apoi îl cercetează atent pe Ove întins în pat. Apoi se uită din nou la medic, ca și cum s-ar aștepta ca tânărul să-și arunce, dintr-o dată, brațele în aer și să declare: „Eeei, a fost o glumă.”

Văzând că nu se întâmplă nimic, Parvaneh începe să râdă. Mai întâi discret, ca și cum a apucat-o tușea. Tusea dă într-un chicotit de nestăvilit. Se ține de marginea patului și își flutură o palmă prin fața ochilor, încercând să se oprească, dar asta nu ajută la nimic. Apoi izbucnește în hohote de râs ce fac salonul să răsune și asistentele să bage din nou capul pe ușă să întrebe mirate: „Ce se-ntâmplă?”

— Vezi ce trebuie să-ndur eu zi de zi? Vezi? șuieră Ove obosit spre doctor, rostogolindu-și exasperat ochii peste cap, în timp ce Parvaneh își îndeasă fața într-o pernă, doar, doar s-o opri din hohotele convulsive.

Medicul face o mutră care dă de gândit că, la facultate, nu fusese la vreun seminar pe tema asta. În cele din urmă, își drege zgomotos glasul și bate scurt cu piciorul în podea, ca să le atragă atenția că el e autoritatea acolo, adică. Asta nu ajută, bineînțeles, prea mult, dar, după multe încercări eșuate de a se opri din râs, Parvaneh se potolește, măcar cât să-și tragă răsuflarea, și reușește să zică:

— Ove are inima prea mare. Mooor!

— Ba eu mor, fir-ar să fie, i-o retează Ove.

Parvaneh dă din cap și îi zâmbește cald medicului:

— Asta-i tot?

Medicul își adună resemnat hârtiile:

— Dacă-și ia medicamentele, putem ține situația sub control. Dar nu se știe niciodată. Poate fi vorba de luni sau de

ani.

Parvaneh îl concediază scurt, fluturând o mână:

— Nicio grijă. După cum se vede, când e vorba să moară, Ove e VARZĂ.

Ove se arată foarte jignit de asemenea vorbe.

•

Patru zile mai târziu, Ove șchioapătă spre casă prin zăpadă. Se sprijină cu o mână de Parvaneh și, cu cealaltă, de Patrick. „El în cârje, ea borțoasă, halal sprijin", se gândește el. Dar nu zice nimic, căci Parvaneh e deja nervoasă fiindcă nu a lăsat-o să intre cu Saab-ul pe aleea dintre case în urmă cu câteva minute. „ȘTIU, Ove. OK? ȘTIU. Dacă mai zici o dată, jur pe ce-am mai sfânt că dau foc afurisitului ăluia de indicator", țipase ea la el, ceea ce lui Ove i se păruse, firește, inutil de dramatic.

Zăpada scârțâie sub picioare. În casă, lumina e aprinsă. Motanul îl așteaptă în fața ușii. Pe masa din bucătărie găsește câteva desene.

— De la fete pentru tine, zice Parvaneh și pune cheile de rezervă în coșulețul de lângă telefon.

Când vede că privirea lui Ove s-a oprit pe literele din coltul unuia dintre desene, Parvaneh se scuză, ușor stânjenită:

— Iertare, Ove… Să nu-ți pese de ce-au scris acolo. Știi cum sunt copiii… Tata a murit în Iran. N-au avut niciodată… un… știi…

Ove nu se uită la ea. Ia desenele și se îndreaptă spre dulapul cu sertare.

— N-au decât să-mi spună cum poftesc. Ce te bagi tu?

Apoi pune desenele pe frigider. La loc de cinste, cel pe care scrie „Pentru bunicul". Parvaneh încearcă să nu zâmbească, dar nu prea reușește.

— Nu mai rânji atâta. Pune de cafea. Mă duc s-aduc lăzile din pod, mormăie Ove și pleacă șchiopătând spre scară.

În seara aceea, Parvaneh și fetele îl ajută pe Ove cu curățenia. Împachetează fiecare dintre lucrurile Sonjei în hârtie de ziar și pun frumos hainele ei în lăzile de carton. Fiecare amintire pe rând. La nouă și jumătate, când totul e gata și fetele au adormit pe canapeaua lui Ove cu degetele negre de cerneală de ziar și urme de înghețată de ciocolată la gură, mâna lui Parvaneh îl apucă deodată pe Ove de braț ca o nemiloasă gheară de metal. Când Ove pufnește „AUUU!", Parvaneh pufnește și ea „ȘȘȘT!"

Și pleacă înapoi la spital.

•

E băiețel.

Epilog

UN BĂRBAT PE NUME OVE ȘI UN EPILOG

Viața e un lucru de mirare.

Iarna face loc primăverii și Parvaneh își ia carnetul de conducere. Ove îi arată lui Adrian cum se schimbă cauciucurile. „O fi cumpărat el Toyota aia, da' asta-i musai să-nvețe, dacă vrea să se descurce în viață", îi explică Ove Sonjei o dată, prin aprilie, când o vizitează. Apoi îi arată poze cu băiețelul lui Parvaneh – patru luni și grăsan ca un pui de focă. Îi povestește că Patrick a încercat să-i bage pe gât o bazaconie din aia de telefon cu cameră, dar Ove n-are încredere în ele. Așa că ține un teanc gros de fotografii în portofelul legat cu un elastic. Le arată tuturor. Chiar și vânzătorilor de la magazinul de flori.

•

Primăvara face loc verii și, la începutul toamnei, Lena, jurnalista cu geaca prea mare, se mută cu filfizonul cu Audi, Anders. Ove se oferă să aducă furgoneta cu lucrurile ei, că n-are încredere că neghiobii ăia ar fi în stare să parcheze cu spatele fără să-i distrugă cutia poștală. Mai bine s-o facă el. „Lena asta nu crede în *căsătoria ca instituție,* auzi", îi povestește Ove Sonjei, pufnind disprețuitor, semn că au avut loc ceva discuții pe tema asta în cartier. În primăvara următoare, vine și îi arată Sonjei o invitație la nuntă.

•

Îmbrăcat în costum negru, Mirsad tremură de emoție atât de tare, că Parvaneh e nevoită să-i dea o dușcă de tequila înainte să intre la Starea Civilă. Jimmy așteaptă înăuntru, cu Ove alături, pe post de cavaler de onoare. Ove și-a cumpărat un costum nou pentru ocazie. Petrecerea o fac la cafeneaua lui Amel. Bărbatul mătăhălos încearcă de trei ori să țină un discurs, dar, gâtuit de emoție, nu reușește decât să îngaime câteva cuvinte. În schimb, numește „Jimmy" un sandvici servit în cafenea, iar tânărul spune că-i cel mai magnific cadou pe care l-a primit în viața lui. Rămân să locuiască în casa mamei lui Jimmy. În anul următor, înfiază o fetiță. Jimmy o duce la Anita și Rune la cafea, în fiecare după-amiază, la ora trei, nesmintit.

Starea lui Rune nu se îmbunătățește. În unele perioade, nu reacționează la nimic. Dar, de fiecare dată când fetița lui Jimmy și a lui Mirsad trece în fugă pragul casei și se duce spre Anita cu brațele întinse, un zâmbet euforic îi luminează chipul. Nesmintit.

•

Se construiesc încă și mai multe case în zonă și cartierul creste. Asta nu înseamnă că Patrick devine mai priceput la a deschide ferestre înțepenite sau a monta birouri IKEA. Într-o dimineață, apare la ușa lui Ove însoțit de alți doi bărbați, cam de aceeași vârstă cu Patrick, care, în mod evident, nu sunt cu mult mai pricepuți. Îi explică lui Ove că au și ei case în cartier, la câteva străzi mai încolo, că renovează și au ceva probleme cu niște grinzi ale unor pereți despărțitori. Și că nu știu cum să facă. Ove știe, bineînțeles. Așa că mormăie ceva ce sună suspicios de mult a „neghiobi" și se duce să le arate cum se face. În ziua următoare vine un alt vecin. Apoi un altul. Și încă unul. În lunile care urmează, Ove repară una și alta în aproape fiecare casă, pe o rază de patru străzi. Bombănind, firește, întruna, despre incompetența oamenilor. Dar, odată aflat singur la mormântul Sonjei, mormăie că „Nu-i rău să ai cu ce să-ți umpli timpul".

•

Fetițele lui Parvaneh își sărbătoresc zi de naștere după zi de naștere și, pe nesimțite, cea de trei ani a făcut șase, în felul acela neobrăzat, cum numai copiii de trei ani pot să o facă. Ove o însoțește în prima zi de școală, iar ea îl învață cum se fac smileys pe telefonul mobil. Ove o pune să jure că nu o să-i zică lui Patrick că și-a luat telefon mobil. Fetița de opt ani, care, la fel de neobrăzat, s-a făcut de zece, are prima petrecere în pijama. Frățiorul lor își împrăștie jucăriile peste tot în bucătăria lui Ove. Ove îi construiește o mică baltă în grădina lui, să se bălăcească, dar, când cineva zice că-i „o baltă cimentată", i-o retează furios că-i „piscină, fir-ar să fie". Anders e ales președintele asociației de locatari. Parvaneh cumpără o mașină de tuns iarba pentru gazonul din spatele caselor.

Verile devin toamne și toamnele ierni. Într-o duminică geroasă de noiembrie, la aproape patru ani de când Parvaneh și Patrick au parcat cu spatele mașina cu remorcă, distrugând cutia poștală a lui Ove, Parvaneh se trezește brusc, ca și cum cineva i-a pus o mână înghețată pe frunte. Se ridică, se uită pe fereastră, se uită la ceas. Opt și un sfert. Zăpada din fața casei lui Ove nu e dată la o parte.

Aleargă peste drum în halat și papuci, strigându-l. Deschide cu cheia de rezervă pe care Ove i-a dat-o de mult, se repede în sufragerie, alunecă pe scări cu papucii uzi și, cu inima-n gât, dă buzna în dormitor.

Ove pare că doarme adânc. Parvaneh nu i-a văzut niciodată trăsăturile feței atât de destinse. Pisica e întinsă lângă el, cu capul în palma lui. Când o vede pe Parvaneh, se ridică încet,

încet, ca și cum abia atunci acceptă pe deplin ce s-a întâmplat și i se suie în poală. Rămân amândouă pe marginea patului, Parvaneh dezmierdând ușor șuvițele subțiri de păr ale lui Ove, până când personalul ambulanței îi explică blând și atent că trebuie să ridice corpul. Atunci Parvaneh se apropie de urechea lui și îi șoptește: „Salutări Sonjei și mulțumim de împrumut". Apoi ia de pe noptieră plicul pe care scrie „Pentru Parvaneh" și coboară.

Plicul e plin de documente și certificate, schițele originale ale casei, manualul cu instrucțiuni pentru video și manualul tehnic al Saab-ului. Extrase de cont și polițe de asigurare. Un număr de telefon al unui avocat căruia Ove i-a lăsat „toate daravelele". O întreagă viață ordonată frumos într-un plic. Bilanțul contabil al unei vieți. Tot în plic e și o scrisoare pentru Parvaneh. Scurtă. Ca și cum Ove ar fi știut că oricum o să o mâzgălească de lacrimi înainte să o termine de citit:

> *Adrian primește Saab-ul. De restul te ocupi tu. Ai cheile. Cotoiul mănâncă ton de două ori pe zi și nu-i place să facă caca acasă la altcineva. Respectă asta, te rog. E un avocat în oraș care are toate hârtiile de la bancă și alte daravele. Există un cont cu 11 563 013 coroane și 67 de öre. De la tatăl Sonjei. Moșul avea acțiuni. Zgârcit rău. Eu și Sonja n-am știut niciodată ce să facem cu ei. Fetele tale vor primi câte un milion când fac 18 ani. La fel și copila lui Jimmy și a lui Mirsad. Restul sunt ai tăi. Dar să nu-l lași pe Patrick să pună laba pe ei, la naiba! Sonjei i-ar fi plăcut de tine. Și nu lăsa vecinii să intre cu mașina în zona rezidențială.*
>
> *Ove*

Jos de tot, pe foaia de hârtie, Ove scrisese cu litere de tipar: NU EȘTI COMPLET IDIOATĂ! După care desenase un smiley, așa cum îl învățase Nasanin.

În plic a lăsat și instrucțiuni clare pentru înmormântare. Să nu cumva să-i facă „vreun afurisit de bâlci". Fără ceremonii pompoase, să-l bage în pământ lângă Sonja și gata. „Fără lume. Fără brizbrizuri!" i-a ordonat el lui Parvaneh.

•

La înmormântare vin peste trei sute de persoane.

•

Când Patrick, Parvaneh și fetele ajung la capelă, e lume în picioare peste tot. Și fiecare ține în mâini o lumânare aprinsă, pe care e gravat „Fondul Sonjei". Asta a decis Parvaneh, ca banii lăsați de Ove să devină un fond de binefacere pentru

copii orfani. Ochii îi sunt umflați de plâns și gâtul atât de uscat de parcă s-ar fi luptat zile în șir să respire normal. Când Patrick vede câtă lume s-a strâns, îi dă ușurel un cot și rânjește mulțumit:

— La dracu'! Asta chiar nu i-ar fi plăcut lui Ove, nu?

Și-atunci Parvaneh începe să râdă. Nu, chiar nu i-ar fi plăcut.

•

Seara, Parvaneh arată casa lui Ove și a Sonjei unui cuplu de tineri căsătoriți. Femeia e gravidă. Ochii îi sclipesc când merge din cameră în cameră, în felul acela în care licăresc ochii unei persoane care își imaginează amintirile din copilărie ale copilului ei nenăscut. Soțul ei nu pare la fel de impresionat de casă. E îmbrăcat în pantaloni de tâmplar și tot dă morocănos cu șutul plintelor podelei. Parvaneh știe că nu contează oricum, căci vede în ochii femeii că decizia e deja luată. Dar, când tânărul întreabă ursuz „cum e cu garajul ăla" despre care scrie în anunț, Parvaneh îl măsoară din cap până-n picioare, dă din cap și îl întreabă ce mașină are. Atunci tânărul se îndreaptă demn de spate, zâmbește aproape imperceptibil și o privește pe Parvaneh în ochi, cu acea mândrie încăpățânată pe care un singur cuvânt o poate da:

— Saab.

MULȚUMIRILE AUTORULUI

Jonas Cramby. Jurnalist strălucit și un mare gentilom. Pentru că l-ai descoperit pe Ove și i-ai dat un nume atunci, de mult, și pentru că m-ai lăsat, cu atâta generozitate, să încerc să spun povestea lui.

John Häggblom. Redactorul meu. Pentru că m-ai îndrumat cu talent și scrupulozitate și mi-ai îndreptat toate neajunsurile lingvistice și pentru că ai acceptat, cu răbdare și modestie, toate situațiile în care ți-am ignorat sfaturile.

Rolf Backman. Tatăl meu. Pentru că sper că nu îți semăn în cât mai puține feluri.

Fredrik Backman
UN BĂRBAT
PE NUME OVE
virtual-project.eu

virtual-project.eu

EDITURA ART
2017

Table of Contents

1.
2.
3.
4.
5.
6.
7.
8.
9.
10.
11.
12.
13.
14.
15.
16.
17.
18.
19.
20.
21.
22.
23.
24.
25.
26.
27.
28.
29.
30.
31.
32.
33.
34.
35.
36.
37.
38.
39.
Epilog

Table of Contents

1.
2.
3.
4.
5.
6.
7.
8.
9.
10.
11.
12.
13.
14.
15.
16.
17.
18.
19.
20.
21.
22.
23.
24.
25.
26.
27.
28.
29.
30.
31.
32.
33.
34.
35.
36.
37.
38.
39.
Epilog

Table of Contents

1. 2
2. 5
3. 12
4. 19
5. 27
6. 34
7. 40
8. 50
9. 56
10. 60
11. 67
12. 76
13. 82
14. 89
15. 95
16. 103
17. 108
18. 114
19. 117
20. 121
21. 128
22. 131
23. 137
24. 142
25. 147
26. 154
27. 159

28. 164
29. 170
30. 178
31. 183
32. 190
33. 195
34. 200
35. 206
36. 212
37. 216
38. 221
39. 226
Epilog 230